

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

K) HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN. I.

Ny följd. 47.

MEDICINALSTYRELSENS

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1907.



STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1909.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 1, Sundhetskollégii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1864-1912.

Täckningsår: 1861-1910 = Ny följd 1-50.

Sundhetskollégium ersattes 1879 av Medicinalstyrelsen.

Den underdåniga berättelsen innefattar särskilda redogörelser för:

1. Civila sjukvården.
2. Besiktningar å beväringssmannskapet.
3. Arméns och flottans sjukvård.
4. Barnmorskeväsendet.
5. Skyddskoppymningen.
6. Medico-legalaförrättningar.
7. Apoteksväsendet.
8. Veterinärväsendet.
9. Understöd för vetenskapliga utrikes resor.
10. Sundhetskollégii ämbetsverksamhet och en jämförande översikt av sjukvårdspersonalen och anstalterna i riket.
11. *Bihang*: Dödsorsakerna i rikets städer enligt intyg av läkare.

Civila sjukvården beskriver topografi och endemiska sjukdomar, sammandrag av läkares ämbetsberättelser om under året gängse sjukdomar, m. m., samt väderlek, vattenstånd och skörd.

Årsberättelsen 1861 innehåller: Översigt af helso- och sjukvården i Sverige under tioårsperioden 1851-1860, efter Kongl. Sundhets-collegii uppdrag utarbetad af dess ledamot A. Timoleon Wistrand.

Föregångare:

Sundhets-collegii underdåniga berättelse om medicinalverket i riket. – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1853-1862.

Täckningsår: Årg. 1(1851)-10(1860).

Efterföljare:

Allmän hälso- och sjukvård / av Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1913-1982. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1979.

Det civila veterinärväsendet / av Kungl. Medicinalstyrelsen. - Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1918-1951. - (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1916-1949.

Dödsorsaker / av Kungl. Statistiska centralbyrån. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1915-1998. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1996.

Hälso- och sjukvård vid armén / av Kungl. Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse. – Stockholm : Palmquist, 1912-1931. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1930.

1911-1913 med titeln: Arméförvaltningens sjukvårdsstyrelsens underdåniga berättelse.

Hälso- och sjukvården vid marinen / av marinöverläkaren. – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1912-1943. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911/12-1942.

Översiktspublikationer:

Historisk statistik för Sverige. D. 2, Väderlek, lantmäteri, jordbruk, skogsbruk, fiske t.o.m. år 1955. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1959.

BISOS K1 digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) med stöd från Riksbankens Jubileumsfond, 2008

BIDRAG
TILL
SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK.

K) HÄLSO- OCH SJUKVÅRDEN. I.

Ny följd. 47.

MEDICINALSTYRELSENS

UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1907.



STOCKHOLM
KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER
1909.

Innehållsförteckning.

A. Underdånig berättelse med i texten införda tabeller.

1. Den allmänna hälsovården		Sid. 1.
Tab. Lit. A.	Öfversikt af hälsovårdsförhållandena i rikets städer och med dem i hälsovårdshänsedd likställda samhällen	3.
» »	B. Sammanställning af uppgifter från hälsovårdsnämnderna angående vattenledningar	8.
» »	C. Sammanställning af uppgifter från hälsovårdsnämnderna ang. afledning af spill- och grundvatten	10.
» »	D. Skyddskoppymningen i riket	12.
» »	E. Redogörelse från Medicinalstyrelsens vaccinationskontor	12.
» »	F. Redogörelse från vaccindepoterna i landsorten	13.
2. Dödligheten i rikets städer		13.
» »	G. Öfversikt öfver dödligheten ‰ i några af de viktigaste sjukdomarna i städer med öfver 10,000 invånare	13.
3. De viktigaste sjukdomarnas förekomst äfvensom sjukvården utom sjukhusen		13.
Tab. Litt. H.	Öfversikt öfver antalet spetälska i riket	14.
4. Medicinalstyrelsens verksamhet, de civila läkarbefattningarna samt utöfvarna af läkarkonsten		15.
Tab. Litt. I.	Summarisk uppgift å af Medicinalstyrelsen handlagda mål	16.
» »	K. Summarisk redogörelse för de till Medicinalstyrelsens disposition ställda medel	16.
5. Besiktningen af värnpliktige samt hälso- och sjukvården vid hären		18.
Tab. Litt. L.	Å garnisonssjukhusen vårdade sjuka	19.
» »	M. Å garnisonssjukhusen vårdade sjukdomar	20.
» »	N. Operationer utförda å patienter intagna å garnisonssjukhusen	22.
» »	O. Döda och dödsorsaker å garnisonsorter samt under vapenöfningar	23.
» »	P. De dödas ålder och tjänsteställning	23.
» »	Q.1. Sammandrag af rapporter rörande revaccination af nyförvärfvad manskap vid hären	24.
» »	Q.2. Sammandrag af rapporter rörande revaccination af värnpliktige vid hären	24.
» »	R. Omsättning i militärläkarbefattningar	25.
6. Sinnessjukvården		25.
7. Sjukvården vid civila sjukvårdsinrättningar		25.
Tab. Litt. S.	Öfversikt öfver omsättningen å civila sjukvårdsinrättningar	30.
» »	T. Öfversikt öfver inkomster och utgifter vid lasarett, sjukstugor, epidemisjukhus samt statens anstalter för sinnessjuka	32.

B. Tabellbilagor.

Tab. No 1.	Sammanställning af hälsovårdsnämndernas uppgifter ang. dödsorsakerna i rikets städer	Sid. II.
» »	2. Sammanställning af hälsovårdsnämndernas uppgifter om antalet döda i rikets städer med fördelning efter ålder och kön	VI.
» »	3. Öfversikt öfver dödsorsakerna i rikets städer enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter	VIII.
» »	4. Öfversikt öfver några af de viktigaste dödsorsakerna i rikets städer med fördelning på månader enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter	IX.
» »	5. Öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. m.	IX.
» »	6. Af vederbörande läkare verkställda ämbetsresor för farsoters och smittosamma sjukdomars hämmande m. m. samt utgifter för allmän hälso- och sjukvård	XV.
» »	7. Provinsial-, extra provinsial-, stads- och stadsdistrikts- samt andra praktiserande läkare, tandläkare, barnmorskor och af kommun eller landsting anställda sjuksköterskor inom hvarje län	XVI.

» »	8. Sammandrag af rapporterna om läkarbesiktningarna å värnpliktige	XXI.
» »	9 a). Kassationsorsakerna hos 21-åriga	XXII.
» »	9 b). Kassationsorsakerna hos öfveråriga	XXIII.
» »	10. Inskrifningsområdenas ordningsföljd med hänsyn till antalet på grund af kroppsfel eller sjukdom frikallade värnpliktige	XXIV.
» »	11. Sammandrag af rapporterna öfver ändringar i förut inskrifnas värnpliktsförhållanden	XXV.
» »	12. Kassationsorsakerna hos förut inskrifna värnpliktige	XXV.
» »	13. Öfversikt af de viktigaste sjukdomarna vid hären	XXVI.
» »	14. Sjukligheten inom arméns truppförband	XXIX.

» »	15. Sammanställning af uppgifterna från lasarettens angående intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme	XXXI.
» »	16. Öfversikt öfver antalet intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme å de särskilda lasarettens olika afdelningar samt å upptagningsanstalterna för sinnessjuka	XXXII.
» »	17. Sammanställning af uppgifterna angående lasarettens inkomster	XXXVI.
» »	18. Sammanställning af uppgifterna angående lasarettens utgifter	XXXVII.
» »	19. Sammanställning af uppgifterna från sjukstugorna angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter	XL.
» »	20. Sammanställning af uppgifterna från epidemisjukhusen angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter	XLI.
» »	21. Sammanställning af uppgifter från enskilda sjukhus, barnsjukhus m. fl. sjukvårdsanstalter angående antalet intagna, underhållsdagar och utrymme	XLVI.
» »	22 A. Å lasarett, sjukstugor och epidemisjukhus intagna sjukdomsfall äfvensom döda	XLIX.

8. Hälsobrunnar, badinrättningar och andra dylika kuranstalter Sid. 33.

9. Rättsmedicinen » 33.

10. Veterinärväsendet » 34.

Tab. Litt. U: 1. Öfversikt öfver antalet djur, som af veterinärer behandlats för sjukdom, kastrerats eller för olika ändamål besiktigats	» 36.
» U: 2. Sammandrag af veterinärernas uppgifter öfver antalet sjuka husdjur	» 38.
» U: 3. Mjältbrandens förekomst i olika län	» 39.
» U: 4. Förekomsten af mjältbrand och frasbrand under olika månader	» 39.
» U: 5. Förekomst af frasbrand inom de olika länen	» 39.
» U: 6. Svinsjukans förekomst inom olika län	» 39.
» U: 7. Antal fall af tuberkelbaciller i mjölkprof af abnorm beskaffenhet	» 40.
» U: 8. Sveriges import och export af kreatur	» 40.
» U: 9. Sjukdomsfall bland arméns hästar	» 41.

11. Apoteksväsendet » 41.

» V: 1. Farmaceutisk personal	» 43.
» V: 2. Timade förändringar i apotekens antal och tillstånd	» 42.

12. Barnmorskeväsendet » 42.

» X. Sammandrag af inkomna berättelser om af barnmorskor verkställda instrumentförlösningar	» 42.
---	-------

13. Tandläkar- och sjukgymnastväsendet » 43.

» Y. Antalet behandlade patienter vid sjukgymnastiska institut	» 43.
--	-------

Tab. N:o 22 B. Å enskilda sjukhus och barnsjukhus intagna sjukdomsfall äfvensom döda Sid. LII.

» » 22 C. Å sjukhus vid försörjningsinrättningar samt vårdanstalter för oboligt sjuka intagna sjukdomsfall äfvensom döda	» LIV.
» » 23 A. Öfversikt öfver de å lasaretten för veneriska sjukdomar intagna, med hänsyn till den landsdel, inom hvilken smittan ådragits	» LV.
» » 23 B. Öfversikt öfver de å lasaretten för veneriska sjukdomar intagna, med hänsyn till ålder, kön, civilstånd samt sättet för smittans öfverförande	» LV.
» » 24. Öfversikt öfver operationer utförda på patienter intagna å civila sjukhus	» LVI.
» » 25 A. Öfversikt öfver å lasarett och sjukstugor intagna fall af skador och förgiftningar, med hänsyn till skadans natur och påföljd	» LVIII.
» » 25 B. Öfversikt öfver å lasarett och sjukstugor intagna fall af skador och förgiftningar fördelade efter skadans tillkomstsätt	» LIX.
— — — — —	
» » 26. Antal kurgäster vid hälsobrunnar och badanstalter	» LX.
— — — — —	
» » 27. Öfversikt öfver de till Medicinalstyrelsen från läkarna i riket inkomna ämbetsberättelser om medikolegala förrättningar	» LXI.
— — — — —	
» » 28. Veterinärernas antal och fördelning inom hvarje län	» LXII.
» » 29. Af veterinärer verkställda tjänsteresor för hämmande af sjukdomar bland husdjuren	» LXII.
— — — — —	
» » 30. Öfversikt öfver apotekens antal och natur inom hvarje län	» LXIII.

Table des matières.

A. Rapport de 1905, avec tableaux statistiques insérés dans le texte.

	Pag.
1. Service sanitaire général	
Tab. Litt. A. Service sanitaire des villes du pays et des agglomérations communales y assimilées	1.
» » B. Relevé des rapports des commissions sanitaires concernant les conduites d'eau	3.
» » C. Relevé des rapports des commissions sanitaires concernant l'écoulement des eaux ménagères et des nappes d'eau souterraines	8.
» » D. La vaccine dans le pays	10.
» » E. Vaccin délivré du dépôt central	12.
» » F. Vaccin délivré des dépôts dans les provinces	13.
2. Mortalité dans les villes	
» » G. Aperçu général de la proportion ‰ de la léthalité dans quelques-unes des maladies les plus importantes des villes ayant plus de 10,000 habitants	13.
3. Les maladies les plus importantes et le service sanitaire en dehors des hôpitaux	
Tab. Litt. H. La léprositè	13.
4. Administration médicale	
Tab. Litt. I. Résumé sommaire des affaires portées devant l'Administration médicale	14.
» » K. Compte sommaire des deniers à la disposition de l'Administration médicale	16.
5. Inspection sanitaire des milices. Service sanitaire de l'armée	
Tab. Litt. L. Malades soignés aux hôpitaux militaires	18.
» » M. Maladies traitées aux hôpitaux militaires	19.
» » N. Opérations effectuées aux hôpitaux militaires	20.
» » O. Décès et leurs causes dans les localités avec garnisons et pendant les exercices militaires	22.
» » P. Relevé de l'âge des décédés	23.
» » Q. Relevé des rapports concernant la revaccination des conscrits de l'armée	23.
» » R. Mouvement des médecins militaires	24.
6. Service des aliénés	
7. Service des hôpitaux civils	
Tab. Litt. S. Relevé du mouvement des hôpitaux civils	25.
» » T. Relevé des recettes et des dépenses des hôpitaux gouvernementaux, des hôpitaux de district et des hôpitaux épidémiques	30.
	32.

B. Tableaux annexes.

Tab. N ^o 1. Relevé des rapports des commissions sanitaires concernant les causes de décès dans les villes	Pag. 11.
» » 2. Relevé des rapports des commissions sanitaires sur le nombre des décès dans les villes, avec répartition par âge et par sexe	VI.
» » 3. Récapitulation des causes de décès dans les villes d'après les rapports des commissions sanitaires	VIII.
» » 4. Relevé de quelques-unes des principales causes de décès dans les villes, avec leur répartition par mois, d'après les rapports des commissions sanitaires	IX.
» » 5. Relevé des cas de maladies infectieuses etc.	IX.
» » 6. Voyages d'office des médecins publics pour épidémies et maladies infectieuses etc., et dépenses afférentes au service sanitaire public	XV.
» » 7. Nombre des médecins de district (circonscription) ordinaires et extraordinaires, des médecins de ville et de districts urbains, ainsi que d'autres médecins praticiens, des sages-femmes et des infirmières au service des communes et des conseils provinciaux, avec répartition par gouvernement (département)	XVI.
» » 8. Relevé des rapports des inspections médicales des milices	XXI.
» » 9 a). Causes de réforme dans la classe de 21 ans	XXII.
» » 9 b). Causes de réforme dans les classes antérieures	XXIII.
» » 10. Les circonscriptions de milice classées d'après le nombre des défauts corporels ou des maladies des miliciens exemptés	XXIV.
» » 11. Relevé des rapports concernant les modifications survenues dans l'obligation du service militaire des miliciens antérieurement admis	XXV.
» » 12. Causes de réforme de miliciens antérieurement admis au service	XXV.
» » 13. Relevé des maladies les plus importantes dans l'armée	XXVI.
» » 14. État sanitaire dans l'armée	XXIX.
» » 15. Relevé des rapports des hôpitaux gouvernementaux sur les entrées et les décès, les journées d'entretien et les lits disponibles	XXXI.
» » 16. Relevé du nombre des entrées, des décès, des journées d'entretien et des lits disponibles dans les différentes divisions hospitalières et dans les classes d'admission transitoire d'aliénés	XXXII.
» » 17. Recettes des hôpitaux gouvernementaux	XXXVI.
» » 18. Dépenses des hôpitaux gouvernementaux	XXXVII.
» » 19. Relevé des rapports des hôpitaux de district concernant les admissions, les décès, les journées d'entretien, les lits disponibles ainsi que les recettes et les dépenses	XI.
» » 20. Relevé des rapports des hôpitaux épidémiques sur les entrées, les décès, les journées d'entretien, les lits disponibles ainsi que les recettes et les dépenses	XIII.
» » 21. Résumé des rapports des hôpitaux privés et d'autres établissements hospitaliers sur le nombre des admissions, les journées d'entretien et les lits disponibles	XLVI.
» » 22 A. Maladies et décès dans les hôpitaux gouvernementaux, les hôpitaux de district et les hôpitaux épidémiques	XLIX.

8. Places d'eaux minérales, stations balnéaires et autres établissements pareils	Pag. 33.	Tab. N ^o 22 B. Maladies et décès dans les établissements hospitaliers privés	Pag. LII.
9. Médecine légale	33.	22 C. Maladies et décès aux infirmeries des hospices pour les pauvres et des hospices d'incurables	LIV.
10. Service vétérinaire	34.	23 A. Relevé des admissions pour maladies vénériennes aux hôpitaux gouvernementaux, avec indication des gouvernements où l'infection a été contractée	LV.
Tab. Litt. U. 1. Nombre d'animaux traités pour maladies par des vétérinaires, castrés, ou visités pour différents buts	36.	23 B. Relevé des admissions aux hôpitaux gouvernementaux pour les vénériens, avec répartition d'après l'âge, le sexe, l'état-civil et la manière dont l'infection a été communiquée	LV.
U. 2. Relevé des rapports des médecins vétérinaires sur le nombre des animaux domestiques malades	38.	24. Opérations effectuées aux hôpitaux civils	LVI.
U. 3. Fréquence du charbon (typhus charbonneux) et de l'emphysème du charbon par gouvernement	39.	25 A. Cas admis, aux hôpitaux gouvernementaux et aux hôpitaux de district, de lésions corporelles et d'empoisonnements, avec indication de la nature et des suites de l'accident	LVIII.
U. 4. Le typhus charbonneux et l'emphysème du charbon, répartis par mois	39.	25 B. Cas de lésions corporelles et d'empoisonnements admis aux hôpitaux gouvernementaux et aux hôpitaux de district, avec répartition d'après l'origine de l'accident	LIX.
U. 5. Fréquence de l'emphysème du charbon par gouvernement	39.	26. Nombre des personnes traitées aux établissements hydrothérapiques et balnéaires	LX.
U. 6. Fréquence de la pneumo-entérite infectieuse	39.	27. Relevé des rapports médico-légaux envoyés à l'Administration médicale par les médecins du Royaume	LXI.
U. 7. Cas de bacilles tuberculeux dans du lait d'un aspect abnorm	40.	28. Nombre et répartition des médecins vétérinaires par gouvernement	LXII.
U. 8. Importations et exportations d'animaux en 1901	40.	29. Voyages d'office effectués par les médecins vétérinaires pour cause d'épizooties parmi les animaux domestiques	LXIII.
U. 9. Maladies parmi les chevaux de l'armée	41.	30. Nombre et condition des pharmacies par gouvernement	LXIII.
11. Service pharmaceutique	41.		
V. 1. Personnel des pharmacies	43.		
V. 2. Modifications survenues dans le nombre et l'état des pharmacies	42.		
12. Sages-femmes	42.		
X. Résumé des rapports parvenus à l'Administration médicale sur les accouchements effectués avec instruments	42.		
13. Médecins dentistes et gymnastes médicaux	43.		
Y. Nombre des malades traités aux instituts de gymnastique médicale	43.		

T I L L K O N U N G E N .

Den underdåniga berättelse om hälso- och sjukvården i riket för år 1907, hvilken härmed till Eders Kungl. Maj:t öfverlämnas, är uppställd på samma sätt som föregående årets berättelse och innehåller särskilda redogörelser för:

1. Den allmänna hälsovården.
2. Dödligheten i rikets städer.
3. De viktigaste sjukdomarnas förekomst äfvensom sjukvården utom sjukhusen.
4. Medicinalstyrelsens verksamhet, de civila läkarebefattningarna samt utöfvarna af läkarkonsten.
5. Besiktningen af värnpliktige samt hälso- och sjukvården vid hären.
6. Sinnessjukvården. Berättelsen härom utgifves särskildt. Se Bidrag till Sveriges officiella statistik: K) Hälso- och sjukvården, II, Berättelse angående sinnessjukvården i riket.
7. Sjukvården vid civila sjukvårdsanstalter.
8. Hälso- och sjukvården vid badinrättningar och andra dylika kuranstalter.

9. Rättsmedicinen.
10. Veterinärväsendet.
11. Apoteksväsendet.
12. Barnmorskeväsendet.
13. Tandläkar- och sjukgymnastväsendet.

1. Den allmänna hälsovården.¹⁾

I likhet med föregående år meddelas i en särskild tabell (Tab. Litt. A) en sammanställning af uppgifter från *sambällen med hälsovårdsnämnd*. Likaledes äro uppgifter angående vattenledningar och underjordiska aflöpsledningar sammanställda i särskilda tabeller (Tab. Litt. B och Tab. Litt. C).

¹⁾ Styrelsens statistiker: Professor J. E. Johansson.

Städerna.

En öfversikt öfver tillökningen i vatten- och afloppsledningarnas sammanlagda längd äfvensom öfver kostnaderna för utvidgningar och anläggningar under året meddelas i följande tablå:

	Antal städer.	Tillökning, km.	Kostnad, mill. kr.
Vattenledningar	67	39	24
Afloppsledningar	89	45	

I Borgholm och Askersund är vattenledning under anläggande. Mera betydande vattenledningsarbeten hafva under året utförts i Kalmar, Lund, Falköping och Örebro.

I följande tablå lämnas en öfversikt öfver den omfattning, i hvilken de bebyggda tomterna inom städerna vid 1907 års slut voro försedda med vattenledning:

Antal städer	Af hela antalet med boningshus bebyggda tomter är vatten inledt i							Summa.
	0—50%.	60%.	70%.	80%.	90%.	100%.		
6	4	4	6	21	25	67 ¹⁾		
Motsv. inv.-antal i proc. af samtl. städers inv.	2.6	5.4	2.7	4.2	18.8	60.3	94.0	

En öfversikt öfver vattenförbrukningen pr individ och dygn under år 1907 innehålles i följande tablå:

	under 25 lit.	25—50 lit.	50—75 lit.	75—100 lit.	100—125 lit.	öfver 125 lit.	ej uppgifven.
Antal städer	2	1	11	14	7	9	23

Anmärkingar mot vattenledningsvattnets beskaffenhet hafva förekommit i Linköping, Karlskrona, Lysekil, Mariestad och Umeå. Vattentillgången har varit knapp i Linköping, Jönköping och Kalmar.

Klagomål öfver att *brunnar och källor* befinna sig i otillfredsställande skick anföras från 7 städer, som icke hafva vattenledning.

I följande tablå lämnas en öfversikt öfver den omfattning, i hvilken de bebyggda tomterna inom städerna vid 1907 års slut voro försedda med *underjordiska afloppsledningar*:

Antal städer	Af hela antalet med boningshus bebyggda tomter förefunnos underjordiska afloppsledningar inom											Summa.
	0—10	20—30	40—50	60—70	80—90	100%						
5	2	2	1	3	3	7	10	20	32	89 ²⁾		
Motsv. inv.-antal i proc. af samtl. städers inv.	0.7	0.2	0.8	0.1	1.5	2.7	4.8	7.1	20.8	60.7	98.9	

Ombyggnad af afloppsledningarna har pågått i Linköping, Malmö och Örebro.

Klagomål öfver stadsgrundens förorening genom otillfredsställande aflopp anföras från 6 städer.

Renhållningsstudga har under året antagits i Landskrona. *Renhållningsverk* har inrättats i Uppsala (1906).

Särskild *hälsovårdsstadga* har blifvit fastställd för Ystad.

Anmärkingar mot afträdesrenhållningen hafva förekommit i 2 städer och mot renhållningen i öfrigt i 4 städer.

Särskilda ordningsföreskrifter rörande slakterier, bagerier eller kontrollen af födoämnen hafva under året blifvit fastställda i Växjö, Hälsingborg, Ystad, Trelleborg, Kristinehamn och Filipstad.

Med städerna i hälsovårdshänseende likställda samhällen.

Af de *köpingar, fiskelägen, stations- och municipalsamhällen*, inom hvilka hälsovårdsstadgan för rikets städer tillämpas, hafva berättelser ingått från 142. Sammanlagda invånarantalet i dessa torde uppgå till 192,000.

Under 1907 har genom särskilda nådiga bref förordnats, att hälsovårdsstadgan för rikets städer skall tillämpas inom följande samhällen:

inom Stockholms län	Lilla Ahlby mun.	19/7	1907
» Malmöhus »	Mölle mun.	18/10	1907
» Göteborgs o. Bohus »	Långedrag mun.	28/1	1907
» Värmlands »	Forsåga mun.	4/10 o. 1/11	1907
» Gäfveborgs »	Det s. k. Åviksområdet	25/1	1907
» » »	Arbrå stationssamhälle	13/9	1907
» Jämtlands »	Bräcke »	27/3	1907

Dessutom har området vidgats för

Flens mun. (Söderm. l.)	29/2	1907
-----------------------------------	------	------

Under året har *vattenledning* tillkommit i Djursholm (Stockh. l.) och är under anläggning i Katrineholm (Söderm. l.) och Trollhättan (Älfsb. l.).

Afloppsledning har tillkommit i Stocksund (Stockh. l.) och är under utförande i Katrineholm (Söderm. l.), Elmhult (Kronob. l.) och Trollhättan (Älfsb. l.).

Anmärkingar mot vattenledningsvattnet och *klagomål* öfver att *brunnar och källor* befinna sig i otillfredsställande skick anföras från 21 samhällen samt öfver bristfälliga *aflopp för spillvatten* inom 9 samhällen.

Entreprenör för *renhållningen* har antagits i 4 samhällen. Anmärkingar beträffande renhållningen anföras från 10 samhällen.

Renhållningsverk har under året inrättats i Hagalund.

Särskild *renhållningsstadga* har antagits i Huskvarna, Charlottenburgs mun. och Gellivara och *särskild hälsovårdsordning* i Limhamn och Sjöbo.

Ordningsföreskrifter rörande slakterier, bagerier och kontrollen öfver födoämnen hafva under året blifvit fastställda i Huskvarna, Hvetlanda, Tranås köp., Ljungby köp., Charlottenbergs mun., Kils mun., Seffe köp., Sunne mun. och Åmots mun.

Skyddskoppymningen.

En redogörelse för yppningens omfång äfvensom vaccinationsprocenten inom de olika länen meddelas i Tab. Litt. D. Tab. Litt. E: 1 o. 2 innehåller redogörelser från Medicinal-

¹⁾ Från Strängnäs hafva uppgifter ej ingått. — ²⁾ Från Norrtälje, Torshälla, Södertälje och Säter hafva uppgifter ej ingått.

Tab. Litt. A. Öfversikt af hälsovårdsförhållandena inom rikets städer och med dem i hälsovårdshänseende likställda samhällen enligt hälsovårdsnämndernas och förste provinsialläkarnas årsberättelser för år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Län, stad, municipalsamhälle.	Antal invånare den 31 dec. 1906.	Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut.	Vatten-tillgång.	Afledning af spill- och grundvatten.	Afträdesrenhållning.	Renhållning af gård och gata, stall o. d.	Kontroll öfver födoämnen.	Epidemi-sjukhus.	Lung-sotsjukhus.	
Stockholms stad	332,738	5,453	vatt:led.	und. afl.	renh:verk.	renh:verk.	friv. †)	finnes	finnes	
Stockholms län:										
Södertälje	9,672	408	delv. vatt:led.	delv. und. afl.	entrp.	entrp.	friv.	finnes *)	—	
Vaxholm	2,227	281	— †)	—	—	—	friv. fl.	—	—	
Norrköping	3,819	394	—	—	delv. entrp.	delv. entrp.	tills.	finnes	—	
Östhammar	854	146	—	— †)	—	—	friv.	prov.	—	
Öregrund	1,181	313	—	— †)	delv. entrp.	—	tills.	—	—	
Sigtuna	582	98	—	— †)	—	—	—	—	—	
Bromstens mun.	1,739	252	delv. vatt:led.	— †)	delv. entrp.	delv. entrp.	—	—	—	
Djursholms köp.	2,589	476	—	delv. und. afl.	—	—	—	finnes	—	
Dufbo mun.	1,799	242	—	— †)	entrp.	—	—	—	—	
Hagalunds mun.	5,784	248	—	—	renh:verk.	renh:verk.	—	—	—	
Hufvudsta mun.	3,404	123	—	und. afl.	—	—	—	—	—	
Liljeholmens mun.	?	?	—	— †)	delv. entrp.	delv. entrp.	—	—	—	
Stocksunds mun.	738	132	—	delv. und. afl.	—	—	—	—	—	
Sundbybergs köp.	3,871	289	— †)	— †)	entrp.	entrp.	tills.	—	—	
Tumba mun.	747	99	—	— †)	—	—	—	—	—	
Uppsala län:										
Uppsala	24,450	912	vatt:led.	und. afl.	renh:verk.	delv. entrp.	friv.	finnes	**)	
Enköping	4,820	216	delv. vatt:led.	—	delv. entrp.	—	—	—	—	
Tierps mun.	536	57	—	delv. und. afl.	—	—	—	—	—	
Södermanlands län:										
Nyköping	8,578	445	vatt:led.	und. afl.	renh. verk.	renh. verk.	**)	friv.	finnes	
Eskilstuna	26,841	463	delv. vatt:led.	delv. und. afl.	—	—	—	—	—	
Torshälla	1,859	185	— †)	— †)	entrp.	entrp.	—	—	—	
Strängnäs	2,645	186	delv. vatt:led.	—	delv. entrp.	delv. entrp.	friv.	**)	prov.	
Mariefred	1,206	93	—	—	—	—	—	finnes	—	
Trosa	775	122	—	delv. und. afl.	entrp.	—	friv.	—	—	
Flens mun.	1,476	165	—	delv. und. afl. †)	delv. entrp.	delv. entrp.	—	finnes	—	
Gnesta mun.	976	132	delv. vatt:led.	—	entrp.	entrp.	friv.	—	—	
Katrineholms mun.	3,708	275	**)	**)	—	—	—	—	—	
Malmköpings köp.	666	86	delv. vatt:led.	delv. und. afl.	—	—	—	—	—	
Oxelösunds mun.	2,099	112	vatt:led.	und. afl.	delv. entrp.	delv. entrp.	—	—	—	
Vingåkers mun.	677	45	—	—	entrp.	entrp.	—	—	—	
Östergötlands län:										
Linköping	16,641	?	**)	vatt:led.	**)	und. afl.	*)	delv. entrp.	*)	tills.
Norrköping	45,528	1,125	—	—	—	—	—	—	—	
Söderköping	2,054	?	—	—	delv. entrp.	delv. entrp.	—	—	—	
Motala	2,953	193	vatt:led.	—	—	—	—	—	—	
Vadstena	2,361	?	delv. vatt:led.	delv. und. afl.	—	—	—	—	—	
Skeninge	1,314	137	—	—	—	—	friv.	*)	prov.	
Borgs villastad, mun.	552	57	vatt:led. †)	und. afl.	entrp.	entrp.	—	finnes	—	
Kisa mun.	?	?	—	—	—	—	—	*)	—	
Mjölby mun.	3,107	270	delv. vatt:led. †)	delv. und. afl.	—	—	—	—	—	
Valdemarsviks köp.	?	?	—	—	—	—	friv.	*)	prov.	
Åtvidabergs mun.	1,942	199	—	—	entrp.	entrp.	—	finnes	—	
Jönköpings län:										
Jönköping	23,801	750	vatt:led.	delv. und. afl.	delv. renh.-v.	—	{ obl. fl.	finnes	—	
Eksjö	4,697	147	delv. vatt:led.	und. afl.	—	—	{ friv. k.	—	—	
Greuna	1,143	200	—	delv. und. afl.	—	—	friv.	—	—	
Gislaved mun.	618	109	—	—	—	—	—	—	—	
Forserums mun.	1,384	134	—	—	—	—	—	—	—	
Huskvarna köp.	4,938	332	delv. vatt:led.	delv. und. afl.	*)	delv. entrp.	—	—	—	
Hvetlanda mun.	2,158	178	—	—	—	—	—	finnes	—	
Näsby mun.	2,886	174	—	delv. und. afl.	—	—	friv.	—	—	
Säfsjö mun.	1,302	159	—	—	—	—	—	—	—	
Tranås köp.	2,063	141	—	—	—	—	friv.	finnes	—	
Tranåsvarn mun.	1,205	116	—	—	—	—	—	—	—	
Värnamo köp.	1,133	106	*)	—	*)	—	friv.	—	—	

1) Norrköping: Vattenklosetter i omkr. 40 % af egendomarna.

Tab. Litt. A. (Forts.) Översikt af hälsovårdsförhållandena inom rikets städer och med dem i hälsovårdshänseende likställda samhällen enligt hälsovårdsnämndernas och förste provinsialläkarnas årsberättelser för år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län, stad, municipalsamhälle.	Antal invånare den 31 dec. 1906.	Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut.	Vatten-tillgång.	Afledning af spill- och grundvatten.	Afträdes renhållning.	Renhållning af gård och gata, stall o. d.	Kontroll öfver födoämnen.	Epidemi-sjukhus.	Lung-sots-sjukhus.
Kronobergs län:									
Växjö	8,013	1) 261	vatt.led.	und. af. †)	—	—	friv. fl.	finnes	—
Elmhults köp.	1,045	116	—	**delv.und.af.	—	—	friv.	prov.	—
Ljungby	1,028	109	—	*) >	—	†)	>	finnes	—
Alfvastads mun.	1,106	91	—	*) >	—	—	—	—	—
Ryds mun.	376	89	—	>	—	—	—	—	—
Kalmar län:									
Kalmar	14,241	1,073	delv. vatt.led.	delv. und. af.	—	—	obl. fl.	finnes	—
Oskarshamn	7,785	548	*) —	und. af.	—	—	tills.	>	—
Västervik	9,157	507	vatt.led.	>	—	—	>	>	—
Vimmerby	2,428	183	delv. vatt.led.	delv. und. af.	—	—	†)	>	—
Borgholm	1,107	311	**) —	*) >	entrp.	—	friv.	>	—
Figeholms köp.	383	72	—	—	—	—	—	prov.	—
Gamleby mun.	370	40	delv. vatt.led.	delv. und. af.	entrp.	—	friv.	—	—
Mönsterås köp.	1,392	136	—	—	—	—	>	finnes	—
Mörbylånga	204	52	—	—	—	—	—	—	—
Nybro	893	87	—	—	—	—	friv.	prov.	—
Gottlands län:									
Visby	9,219	(omkr.)900	—	und. af.	—	—	tills.	finnes	—
Hemse mun.	447	75	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge län:									
Karlskrona	26,462	1,255	delv. vatt.led.	delv. und. af.	renh.-verk	renh.-verk	{obl. fl., friv. k.	finnes	—
Ronneby	3,339	345	>	>	delv. entrp.	delv. entrp.	friv.	>	—
Karlskrona	7,300	565	>	>	>	>	>	>	—
Sölvesborg	2,557	2) 158	—	>	>	>	>	>	—
Kristianstads län:									
Kristianstad	10,995	318	vatt.led.	und. af.	renh.-bolag	renh.-bolag	obl. fl.	finnes	—
Simrishamn	2,093	272	—	delv. und. af.	delv. entrp.	delv. entrp.	friv.	>	—
Ängelholm	3,612	217	*) — †)	und. af.	>	>	k:b tvång	prov.	—
Båstads köp.	624	122	delv. vatt.led.	*)delv. und. af.	—	—	obl. fl.	finnes	—
Hessleholms	2,441	270	>	>	—	—	friv.	>	—
Hvilans mun.	1,476	118	—	—	—	—	—	—	—
Hvittemölla	451	99	—	—	—	—	—	—	—
Klippans	1,759	243	—	delv. und. af.	—	—	friv.	—	—
Skillinge	700	145	—	—	entrp.	entrp.	—	—	—
Tomelilla	1,049	204	—	—	delv. entrp.	delv. entrp.	obl. fl.	—	—
Vinslöf	587	132	—	—	—	—	>	—	—
Åhus	1,865	315	—	delv. und. af.	entrp.	entrp.	tills.	prov.	—
Malmöhus län:									
Malmö	75,691	2,680	vatt.led.	und. af.	renh. verk.	renh. verk.	slakthus	finnes	—
Lund	19,169	1,216	>	>	>	>	friv.	>	—
Landskrona	15,760	929	delv. vatt.led.	>	delv. renh.b.	delv. renh.b.	>	>	—
Hälsingborg	31,432	1,675	vatt.led.	>	renh. verk.	renh. verk.	k:b tvång	>	—
Ystad	10,519	925	— †)	>	delv. entrp.	delv. entrp.	friv.	>	—
Trelleborg	3,329	340	— †)	>	renh. verk.	renh. verk.	k:b tvång	>	—
Skanör med Falsterbo	945	279	— †)	—	—	— †)	—	—	—
Arlöfs mun.	3,079	230	—	und. af.	entrp.	entrp.	—	finnes	—
Bjufs	?	212	delv.vatt.led.†)	delv. und. af.	—	—	friv.	>	—
Estlöfs köp.	2,345	233	> †)	und. af.	delv. renh.v.	delv. renh.v.	>	>	—
Furulunds mun.	1,153	145	—	—	>	>	>	>	—
Höganäs bruksförs.	4,567	250	delv.vatt.led.†)	und. af.	renh. verk. 3)	renh. verk. 3)	—	>	—
Höganäs mun.	?	?	> †)	delv. und. af.	entrp.	entrp.	—	>	—
Hörs	1,065	202	>	>	delv. entrp.	delv. entrp.	tills.	—	—
Hörby köp.	1,365	215	—	>	—	—	friv.	finnes	—
Kjeflinge mun.	2,259	219	—	>	entrp.	entrp.	>	>	—
Köpinge-Ramlösa brunns mun.	299	63	—	>	delv. entrp.	delv. entrp.	—	*) —	—
Limhamns köp.	8,031	890	—	und. af.	renh. verk.	renh. verk.	—	finnes	—

1) Växjö: Inom stadsplanen. — 2) Sölvesborg: Inom stadsplanen. — 3) Höganäs mun.: Borstförslingen ombesörjes fullständigt af stenkolsbolaget.

Tab. Litt. A. (Forts.) Översikt af hälsovårdsförhållandena inom rikets städer och med dem i hälsovårdshänseende likställda samhällen enligt hälsovårdsnämndernas och förste provinsialläkarnas årsberättelser för år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län, stad, municipalsamhälle.	Antal invånare den 31 dec. 1906.	Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut.	Vatten-tillgång.	Afledning af spill- och grundvatten.	Afträdesrenhållning.	Renhållning af gård och gata, stall o. d.	Kontroll öfver födoämnen.	Epidemi-sjukhus.	Lungsots-sjukhus.
Lomma mun.	2,648	?	—	—	entrp.	entrp.	—	finnes	—
Löberöds >	537	97	—	delv. und. af.	>	>	—	—	—
Rans planterings >	3,337	300	—	und. af. †)	>	>	—	*) —	—
Råå >	2,093	?	—	delv. und. af.	delv. entrp.	delv. entrp.	—	*) —	—
Västra Sallerups >	1,912	250	delv. vatt:led.	>	—	—	—	—	—
Sjöbo >	944	160	—	>	—	—	—	finnes	—
Skurups >	1,148	217	—	†)	entrp.	entrp.	—	—	—
Sofielundshusens >	4,491	307	—	†)	und. af.	>	tills.	—	—
Svedala >	1,340	133	—	>	delv. entrp.	delv. entrp.	—	finnes	—
Hallands län:									
Halmstad	17,262	817	delv. vatt:led.	delv. und. af.	—	—	obl. fl.	finnes	—
Laholm	1,795	127	—	>	—	—	>	>	—
Falkenberg	3,875	165	delv. vatt:led.	—	—	—	tills. vet.	>	—
Varberg	6,775	242	>	und. af.	—	—	*) >	>	—
Kungsbacka	1,042	1) 80	vatt:led.	>	—	—	—	>	—
Oskarströms mun.	2,187	180	—	delv. und. af.	—	—	—	finnes	—
Göteborgs och Bohus län:									
Göteborg	156,927	?	vatt:led.	und. af.	delv. renh:v.	delv. renh:v.	slakthus.	finnes	finnes
Kungälv	1,343	132	delv. vatt:led.	delv. und. af.	delv. entrp.	—	—	prov.	—
Marstrand	1,527	166	—	und. af.	>	—	—	finnes	—
Lysekil	3,811	500	delv. vatt:led.	delv. und. af.	entrp.	entrp.	tills.	>	—
Uddevalle	11,446	740	>	und. af.	—	—	>	>	—
Strömstad	2,967	276	—	—	entrp.	—	>	>	—
Björneröds och Krokens mun.	1,195	140	—	—	—	—	—	—	—
Bovallstrands fiskl.	602	118	—	—	—	—	—	—	—
Dyröns fiskl.	262	57	—	—	—	—	—	—	—
Ellös mun.	353	70	—	—	—	—	—	—	—
Fiskebäckskils fiskl.	646	192	—	—	—	—	—	—	—
Fjällbacka mun.	644	167	—	—	—	—	—	—	—
Flatholmens fiskl.	?	?	—	—	—	—	—	—	—
Grafvarnes och Bäckeviks mun. (Kungshamn)	1,294	?	—	—	—	—	—	—	—
Grebbstads mun.	1,067	132	—	—	—	—	—	—	—
Grundsund fiskl.	1,100	242	—	—	—	—	—	—	—
Gullholmens mun.	701	178	—	—	—	—	—	—	—
Gårda mun.	?	106	vatt:led.	und. af.	—	—	—	finnes	—
Hasselösunds mun.	170	41	—	—	—	—	—	—	—
Hofvenäs Näs mun.	469	100	—	—	—	—	—	—	—
Hunnebostrands fiskl.	1,590	261	—	—	entrp.	entrp.	—	—	—
Hällevikstrands fiskl.	492	130	—	—	—	—	—	—	—
Klädesholmens och Koholmens fiskl.	874	197	—	—	—	—	—	—	—
Krokslätts mun.	?	?	delv. vatt:led.	delv. und. af.	—	—	—	finnes	—
Kyrkesunds och Björkholmens mun.	504	132	—	—	—	—	—	—	—
Küringöns fiskl.	625	175	—	—	—	—	—	—	—
Lundens mun.	?	175	delv. vatt:led.	?	delv. entrp.	delv. entrp.	—	finnes	—
Malmöns >	1,419	180	—	—	—	—	—	—	—
Mollösunds fiskl.	1,009	225	—	—	entrp.	entrp.	—	—	—
Skärhamns >	703	156	—	—	—	—	—	—	—
Smögens mun.	1,290	245	—	†)	—	—	—	—	—
Tjörnekalfs >	277	?	—	—	—	—	—	—	—
Tångens >	403	81	—	—	—	—	—	—	—
Veijerns >	263	48	—	—	—	—	—	—	—
Åstols >	349	69	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län:									
Vänersborg	7,159	402	vatt:led.	und. af.	delv. entrp.	delv. entrp.	tills. vet.	finnes	—
Alingsås	4,130	?	>	>	—	—	>	>	—
Borås	19,566	?	>	delv. und. af.	—	—	>	>	—
Ulricehamn	1,774	108	delv. vatt:led.	>	—	—	>	>	—
Ämål	3,903	164	vatt:led.	>	—	—	>	>	—
Lilla Edets mun.	?	221	—	delv. und. af.	—	—	—	**) —	—
Trollhättan landsförs.	6,492	510	**) —	**) >	—	—	tills. vet.	*) finnes	finnes
Skaraborgs län:									
Mariestad	4,184	139	delv. vatt:led.	delv. und. af.	—	—	friv.	finnes	—
Lidköping	6,381	444	>	>	—	—	tills.	>	—

1) Kungsbacka: Därjämte 24 i den s. k. Villastaden.

Tab. Litt. A. (Forts.) Öfersikt af hälsovårdsförhållandena inom rikets städer och med dem i hälsovårdshänseende likställda samhällen enligt hälsovårdsnämndernas och förste provinsialläkarnas årsberättelser för år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län, stad, municipalsamhälle.	Antal invånare den 31 dec. 1906.	Antal med boningshus bebyggda tomter vid årets slut.	Vatten-tillgång.	Afledning af spill- och grundvatten.	Afträdesrenhållning.	Renhållning af gård och gata, stall o. d.	Kontroll öfver födoämnen.	Epidemi-sjukhus.	Lungsots-sjukhus.
Skara	5,189	299	vatt:led.	und. af.	—	—	tills.	finnes	—
Sköfde	6,040	209	»	»	—	—	»	»	—
Falköping	4,056	286	delv. vatt:led.	delv. und. af.	—	—	» †)	»	—
Hjo	2,020	112	»	und. af.	—	—	friv.	—	—
Ärvals stat.	315	48	—	—	—	—	—	—	—
Grästorps köp.	509	89	— †)	—	—	—	— †)	—	—
Tidaholms »	4,593	1) 68	—	delv. und. af.	—	—	tills.	finnes	finnes
Töreboda mun.	789	72	—	»	—	—	» †)	—	—
Vara köp.	831	102	—	»	—	—	»	—	—
Värmlands län:									
Karlstad	15,343	678	delv. vatt:led.	delv. und. af.	entrp.	entrp. †)	obl. fl.	*) finnes	—
Kristinehamn	8,134	621	»	»	— †)	delv. entrp.	friv. tills.	»	—
Filipstad	3,983	160	vatt:led.	und. af.	— †)	—	tills. †)	»	—
Arvika köp.	4,130	351	delv. vatt:led.	delv. und. af.	—	—	friv. tills.	finnes	—
Charlottenbergs mun.	753	105	*) — †)	*) — †)	— †)	—	—	—	—
Kils mun.	495	43	vatt:led.	und. af.	— †)	—	—	—	—
Säffe köp.	1,729	157	*) — †)	delv. und. af.	—	delv. entrp.	— †)	prov.	—
Åunne mun.	997	140	*) — †)	—	—	— †)	— †)	—	—
Åmot »	247	42	— †)	—	—	—	—	—	—
Örebro län:									
Örebro	26,556	910	vatt:led.	und. af.	delv. entrp.	delv. entrp.	{ obl. fl. friv. k.	finnes	—
Askersund	1,934	138	**) delv. vatt:led.	delv. und. af.	entrp.	»	friv.	»	—
Nora	1,846	124	vatt:led.	und. af.	—	»	»	*) prov.	—
Lindesberg	2,550	1) 136	»	»	—	»	»	finnes	—
Hallsbergs mun.	1,740	143	—	delv. und. af.	—	—	—	—	—
Kumla »	905	139	—	und. af.	—	—	—	—	—
Karlskoga »	2,295	290	delv. vatt:led.	»	—	—	—	finnes	—
Nya Kopparbergs mun.	1,639	151	*) »	»	delv. entrp. †)	delv. entrp.	—	»	—
Västmanlands län:									
Västerås	15,970	934	delv. vatt:led.	delv. und. af.	renh:verk.	renh:verk.	obl. k.	finnes	—
Sala	7,376	259	vatt:led.	und. af.	»	»	friv.	»	finnes
Köping	4,667	201	—	delv. und. af.	entrp.	entrp.	»	»	—
Årboğa	5,092	265	delv. vatt:led.	»	renh:verk.	renh:verk.	»	»	—
Kungsörs köp.	1,289	154	delv. vatt:led.	delv. und. af.	—	—	friv.	—	—
Norbergs mun.	493	80	—	»	—	—	»	finnes	—
Kopparbergs län:									
Falun	10,897	864	delv. vatt:led.	delv. und. af.	*) —	*) —	tills.	finnes	prov.
Säter	908	93	»	»	—	—	*) —	—	—
Hedemora	2,372	147	vatt:led.	»	—	—	tills. obl. fl.	finnes	—
Åvesta mun.	4,445	343	— †)	— †)	—	delv. entrp.	tills.	finnes	—
Borlänge köp.	1,264	124	delv. vatt:led.	delv. und. af.	— †)	— †)	—	prov.	—
Krylbo mun.	1,288	91	—	»	—	delv. entrp.	—	—	—
Leksands Norets mun.	898	136	delv. vatt:led.	»	— †)	— †)	—	—	—
Ludvika mun.	1,965	204	—	»	—	—	—	finnes	—
Mora strands »	1,198	163	delv. vatt:led.	»	—	—	—	»	—
Smedjebackens »	1,797	150	— †)	»	—	—	—	»	—
Gäffleborgs län:									
Gäffe	30,988	1,417	delv. vatt:led.	delv. und. af.	delv. entrp.	delv. entrp.	obl. fl.	finnes	—
Söderhamn	11,118	481	»	»	delv. renh:v.	delv. renh:v.	tills.	»	—
Hudiksvall	5,799	468	»	»	delv. entrp.	delv. entrp.	»	»	—
Bollnäs	1,003	78	—	—	—	—	tills.	—	—
Västernorrlands län:									
Härnösand	9,077	533	delv. vatt:led.	delv. und. af.	*) —	*) —	tills.	finnes	—
Sundsvall	16,227	855	»	»	renh:verk.	renh:verk.	*) friv.	*) »	—
Örnsköldsvik	3,222	155	vatt:led.	und. af.	—	—	tills.	»	—

1) Lindesberg: år 1906.

Tab. Litt. B. (Forts.) Sammanställning af uppgifter från hälsövardsnämnderna angående vattenledningar år 1907.

1	2	3				4		5		7	8	9	1	2	3				4		5		7	8	9
		Vattenverkets utvidgning under året.				Vattenförbrukning		Vatten-tillgången och vattnets beskaffenhet.	Vattenverkets utvidgning under året.						Vattenförbrukning		Vatten-tillgången och vattnets beskaffenhet.								
		Nya ledningar inom rörnätet.	Antal hus, i hvilka vatten under året blifvit inledt.	Större anläggningar.	Kostnader.	total.	per individ och dygn.		Nya ledningar inom rörnätet.						Antal hus, i hvilka vatten under året blifvit inledt.	Större anläggningar.		Kostnader.	total.	per individ och dygn.					
%	m.		kr.	1000 m ³ .	liter.		%	m.		kr.	1000 m ³ .	liter.													
Skaraborgs län:												Kopparbergs län:													
Mariestad	85	20	4	—	151	109	tådtals mindre godt, rikligt	Falun	78	—	10	23)	15,231	297	74	tillr., god									
Lidköping	78	65	16	—	1,032	175	rikligt god,	Säter	33	—	3	—	—	?	?	källvattledning									
Skara	99	486	16	—	4,256	104	riklig, god,	Hedemora	90	—	—	—	—	82	95	tillr., utmärkt									
Sköfde	97	1,184	10	—	12,272	?	riklig, god,	Borlänge köp	76	—	10	—	—	36	77	tillr., utmärkt									
Falköping	82	560	21	17)	21,205	?	riklig, god,	Leksands Noret	88	—	—	—	—	?	?	källvattledning									
Hjo	85	?	—	—	?	?	riklig, god,	Mora Strand	25	—	—	—	—	?	?	källvattledning									
Värmlands län:												Gäflleborgs län:													
Karlstad	58	163	15	18)	19,658	511	tillr., god	Gäflle	82	30	8	—	5,286	?	138	riklig, mycket god									
Kristinehamn	66	147	40	—	475	204	tillr., god	Söderhamn	55	45	5	—	750	163	85	tillr., utmärkt									
Filipstad	95	45	5	—	3,214	165	tillr., god,	Hudiksvall	86	731	26	—	6,500	200	91	tillr., utmärkt									
Arvika köp.	88	769	19	19)	20,969	?	rikl., god	Västernorrlands län:																	
Kils mun.	95	—	3	—	—	54	tillr., god	Härnösand . . . 1906	82	—	10	24)	33,000	?	?	tillr., god									
Örebro län:												Sundsvall . . . 1906	53	829	62	—	6,109	810	138	tillr., god					
Örebro	93	1,137	47	20)	55,299	611	utmärkt	Örnsköldavik . 1906	90	—	—	—	1,148	112	97	tillr., utmärkt									
Askersund **)	67	?	—	—	?	?	tillr., god	Jämtlands län:																	
Nora	90	150	7	—	450	?	tillr., god	Östersund 25)99	35	8	26)	19,055	311	108	tillr., god										
Lindesberg	98	798	19	—	2,400	?	tillr., god	Västerbottens län:																	
Karlskoga mun.	46	—	9	—	—	—	utmärkt	Umeå	90	172	15	—	6,045	?	?	tillr., mindre god									
Kopparbergs mun.	11	—	—	—	—	—	knapp	Skellefteå	98	—	—	—	—	?	?	tillr., mycket god									
Västmanlands län:												Norrbottnens län:													
Västerås 21)83	445	25	—	14,096	528	103	tillr., god	Luleå	75	1,200	102	—	15,000	500	54	tillr., god									
Sala	92	—	9	—	—	116	?	tillr., god																	
Arboga 22)77	—	3	—	—	?	61	tillr., god																		
Kungsörs köp.	4	100	4	—	?	?	tillr., god																		

*) Vattenledning (delvis eller helt och hållet nyanlagd) öppnad under året. — **) Vattenledning resp. nytt vattenverk under anläggning.
 1) Häri ingår äfven kostnaden för aflöpsledning. — 2) *Djursholm*: Nytt vattenverk anlagdt vid Norrviken i Sollentuna sn med en 9,850 m. lång hufvudledning därifrån till Djarsholm gamla vattentorn. — 3) *Oxelösund*: Häri ingår vattenförbrukningen vid Stjärnholm. — 4) *Mjölby*: Ofiltrerad åvatten. — 5) *Grenna*: Vattenledning för eldsläckningsändamål anlagd under året. — 6) *Huskvarna*: Vattnet användes icke till dricksvatten. Ledningarna äro privata, men torde komma att öfvertagnas af köpingen. — 7) *Katmar*: Sandfilter, lägre-servoar fullbordade under året. — 8) *Lund*: Luftningshus, filter, m. m. vid nya vattenverket. — 9) *Hälsingborg*: Hela nyanläggningen kr. 5 22,680. — 10) *Eslöj*: Nytt filter. — 11) *Halmstad*: Det filtrerade sjövattnet bemängdt med upplösta humusämnen. — 12) *Varberg*: Blott uppgifven för industriella behof (42,264 m³). — 13) Något opalescent vid stark nederbörd. — 14) *Göteborg*: Lundby, som saknar egen vattenledning, icke inräknat. — 15) *Borås*: Fjölårets uppgifter oriktiga. — 16) *Ulricehamn*: Enskilda vattenledningar, ej stadens. — 17) *Falköping*: Nytt pumphus med motor och pump. — 18) *Karlstad*: Maskiner för elektrisk drift anskaffade. — 19) *Arvika köp*: Ny pump och pumphus. — 20) *Örebro*: Samlingsbrunn, pumphus. — 21) *Västerås*: 100 % inom den ursprungliga stadsplanen. — 22) *Arboga*: 93 % inom den ursprungliga stadsplanen. 23) *Falun*: Naturfilter under anläggning. — 24) *Härnösand*: Nytt filter. — 25) *Östersund*: I de utom stadsplanen belägna 58 %. 26) Nytt filter.

styrelsens vaccinationskontor samt från vaccinationsdepoterna i landsorten.

Af styrelsens kamrer har lämnats följande redogörelse för vaccinationsfondens inkomster och utgifter under året.

Behållning från år 1906	61,857: 30	
Statsanslag	15,000: —	
Influtna medel för försäld vaccin m. m.	12,001: 11	88,858: 41
Arfvoden och biträden	4,938: 71	
Diverse	125: —	
Belöningar:		
Medaljer	21: 62	
Vaccinationsinstrument	333: —	
Penningar	630: —	
Understöd åt behöfvande vaccinatorer	150: —	
Vaccinationsanstalten:		
Arfvoden	2,350: —	
Hyror	1,500: —	
Diverse	7,457: 27	
Behållning till år 1908	71,352: 81	88,858: 41

Karantänsväsendet.¹⁾

Den i Upplands skärgård utanför Norrtälje belägna karantänstanstalten å ön *Fejan* har ända sedan sitt inrättande, hvilket 1893 skedde med stor skyndsambet på grund af från Ryssland hotande kolerafarso, i vissa afseenden varit ganska ofullkomligt

¹⁾ Referent: t. f. Medicinalrådet Sederholm.

utrustad. Å sjukhuset har funnits plats för omkring 50 sjuka men någon bostad för friska fartygsbesättningar och passagerare i land har knappast funnits eller i hvarje fall varit otillräcklig. Då landsättning af besättning och passagerare under vissa förhållanden är nödvändig och äfven påbjudes i Pariserkonventionen, till hvilken Sverige för sin del anslöt sig år 1905, måste sådan lokal anskaffas. På Med. Styrelsens förslag aflät därför E. Kungl. Maj:t till 1906 års riksdag nådig proposition om ett byggnadsanslag af 128,100 kronor hvilket och af Riksdagen beviljades för år 1907 till uppförande af ett nytt sjukhus. Dess uppförande påbörjades under året. Sedan byggnaden blifvit färdig är den äldre sjukhusbyggnaden afsedd att användas för ofvan nämnda ändamål.

En annan brist har varit att de brunnar, som funnos på platsen lämnade alltför litet vatten för anstaltens behof och än mindre voro tillräckliga att förse fartyg med vatten, om sådant skulle visa sig behöfligt. Med. Styr. har därför under sommaren föranstaltat om anläggning af en i berget borrhållad brunn. Arbetet utfördes under hösten samma år och gaf till resultat att ett klart och välsmakande vatten erhöles på 36 meters djup. Vid under 2 dagar fortsatt profpumpning erhöles 2,660 liter per timme, en mängd som för anstaltens behof kan anses fullt tillräcklig. Borrhålet monterades med en handpump, som eventuellt senare kan förändras till drifning af fotogenmotor.

Tab. Litt. D.

Skyddskoppvymningen i riket år 1907.

L ä n.	Antal lefvande födda år 1906.	Antal med framgång vaccinerade år 1907.	Procent med framgång vaccinerade.	L ä n.	Antal lefvande födda år 1906.	Antal med framgång vaccinerade år 1907.	Procent med framgång vaccinerade.
Stockholms stad	8,020	4,444	55.4	Göteborgs och Bohus län	9,744	7,693	79.0
" län	5,009	4,301	85.8	Älfsborgs d:o	6,235	6,196	99.4
Uppsala d:o	2,855	2,343	78.6	Skaraborgs d:o	5,101	4,916	96.4
Södermanlands d:o	3,996	4,037	101.0	Värmlands d:o	5,835	5,746	98.5
Östergötlands d:o	7,046	5,920	84	Örebro d:o	4,774	3,701	77.5
Jönköpings d:o	5,023	7,654	92.6	Västmanlands d:o	3,644	3,259	89.4
Kronobergs d:o	3,749	3,539	94.4	Kopparbergs d:o	5,794	4,668	80.6
Kalmar d:o	5,376	5,042	93.8	Gäflleborgs d:o	6,877	5,885	85.6
Gottlands d:o	1,105	1,030	93.2	Västernorrlands d:o	6,992	5,527	79.0
Blekinge d:o	3,946	2,648	67.2	Jämtlands d:o	2,935	2,883	98.2
Kristianstads d:o	5,319	4,559	85.7	Västerbottens d:o	4,815	3,741	77.7
Malmöhus d:o	11,427	8,867	77.6	Norrbottnens d:o	5,402	4,951	91.2
Hallands d:o	3,570	3,201	89.7	Summa	134,589	113,751	84.52

Tab. Litt. E.

Redogörelse från Medicinalstyrelsens vaccinationskontor, år 1907.

Antal vaccinportioner,	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa portioner animal vaccin.	Summa portioner humaniserad vaccin.
	inlämnade från Stockholms stads fyra vaccinationsdepoter	36	26	10	35	57	47	69	12	32	12	12		
levererade från Medicinalstyrelsens vaccinstalt	347	143	927	2,225	15,080	12,481	4,084	2,934	4,530	921	419	93	44,214	—
Summa	383	169	937	2,260	15,087	12,528	4,153	2,946	4,562	933	431	105	44,214	360
utlämnade till depoterna i landsorten	35	5	—	180	289	385	110	75	90	50	—	—	1,219	26
" kostnadsfritt till vaccinatorer	232	95	710	1,130	4,503	752	156	99	188	93	159	54	8,171	150
försälda	80	43	217	915	10,238	11,344	3,818	2,760	4,332	778	260	39	34,824	—
Summa	347	143	927	2,225	15,080	12,481	4,084	2,934	4,610	921	419	93	44,214	176

Tab. Litt. F. Redogörelse från vaccindepoterna i landsorten år 1907.

Antal vaccin-portioner utlämnade från depoten i	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa.
Norrköping	—	—	—	—	40	66	41	44	21	—	—	—	212
Jönköping	2	5	—	2	48	66	24	20	16	—	—	—	183
Viaby	—	—	—	—	7	13	44	6	—	—	—	—	70
Karlskrona	—	—	—	2	16	28	3	4	4	—	—	—	57
Malmö	—	—	—	41	56	68	18	11	—	—	—	—	194
Göteborg	—	—	—	1	44	127	113	63	30	3	—	—	381
Örebro	—	—	—	—	28	44	44	12	4	—	—	—	132
Gäffe	—	—	—	—	23	37	19	8	—	6	—	—	93
Härnösand	—	—	—	2	5	14	9	5	4	—	—	—	39
Östersund	—	—	5	—	16	35	4	—	—	2	5	—	67
Umeå	8	—	—	—	12	21	—	10	—	—	6	—	57
Luleå	8	—	—	—	11	16	25	—	—	5	15	—	80
Summa	18	5	5	48	306	535	344	183	79	16	26	—	1,565

2. Dödligheten i rikets städer.

Se Tab. 1—4 och Tab. Litt. G.

Dödsorsakerna hafva registrerats på samma sätt som föregående år. De registrerade dödsorsakerna uppgå till 13'66 på 1,000 invånare.

3. De viktigaste sjukdomarnas förekomst äfvensom sjukvården utom sjukhusen. 1)

Enligt den öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. fl., som meddelas i Tab. N:r 5, hafva af vederbörande läkare anmälts 127,937 fall af ifrågavarande sjukdomar. En sammanställning för åren 1901—1907 utvisar följande:

År 1901	157,236
» 1902	119,474
» 1903	124,776
» 1904	134,683
» 1905	136,962
» 1906	115,508
» 1907	127,937

1) Referent: Medicinalrådet Petersson.

Tab. Litt. G. Öfversikt öfver dödligheten (‰) i några af de viktigaste sjukdomarna i städer med öfver 10,000 invånare år 1907.

S t a d.	Invånare-antal vid årets början.	Allmänna sjukdomar.	Mässling.	Scharlakens-feber.	Tarmtyfus.	Inhemsk kolera, barnkolera.	Kihoste.	Epidemisk feber.	Difteri och stryptjuka.	Lungset.	Luftrörsinflammation, akut och kronisk.	Lunginflammation.	Akut inflammation i magen och tarmarna.	Krafta.	Olyckshändelse och värå.	Självmord.	Samtliga dödsorsaker.
Stockholm	332,738	0.73	0.13	0.07	0.02	0.11	0.12	0.05	0.10	2.18	0.61	1.41	0.40	1.18	0.39	0.34	14.37
Uppsala	24,450	0.78	0.25	—	—	—	0.08	0.08	0.04	2.74	0.45	1.72	0.25	1.47	0.02	0.25	15.30
Ekilstuna	26,841	0.93	0.49	—	—	0.11	0.04	0.11	0.19	2.38	0.26	2.01	0.48	0.97	0.07	0.07	13.08
Linköping	16,641	1.62	—	—	0.12	—	0.06	—	—	1.80	0.18	1.86	0.24	1.44	0.48	0.06	12.80
Norrköping	45,528	1.41	0.26	—	0.02	0.07	0.07	0.07	0.22	2.15	0.48	1.43	0.40	1.14	0.20	0.26	13.79
Jönköping	23,801	2.31	0.21	0.04	—	0.04	—	0.08	0.71	2.02	0.92	1.43	0.34	1.22	0.17	0.13	15.97
Kalmar	14,241	3.02	—	—	—	—	0.28	0.77	0.42	1.69	0.63	1.69	0.21	0.91	0.84	0.21	16.71
Karlskrona	26,462	0.94	—	0.04	—	0.04	0.08	0.04	0.08	1.81	0.79	0.98	0.42	0.72	0.42	0.11	12.17
Kristianstad	10,995	2.09	—	—	—	0.18	0.18	—	0.18	1.91	0.64	1.27	0.36	0.82	0.64	0.45	13.92
Malmö	75,691	0.82	—	—	0.12	—	—	0.05	0.30	1.90	0.96	1.28	0.66	0.81	0.37	0.17	12.79
Lund	19,169	2.56	—	—	0.47	—	—	0.10	0.05	1.62	0.73	0.42	0.31	1.20	0.05	0.26	14.92
Landskrona	15,760	2.22	—	0.25	0.13	—	—	0.13	0.13	1.14	0.51	1.08	0.38	0.76	0.44	0.19	13.07
Hälsingborg	31,432	1.27	0.03	—	0.03	0.06	0.16	0.03	0.16	1.27	0.70	1.53	1.57	1.02	0.35	0.06	11.80
Ystad	10,519	1.52	—	—	—	—	—	0.29	—	1.33	0.76	1.05	0.29	0.38	0.19	0.29	10.55
Halmstad	17,262	1.22	—	0.35	—	—	0.12	0.12	0.23	1.85	0.41	1.04	0.17	0.81	0.12	0.17	11.99
Göteborg	156,927	1.87	0.15	0.08	0.05	0.05	0.13	0.03	0.18	2.49	0.75	0.96	0.54	0.97	0.37	0.10	13.68
Uddevalla	11,446	1.49	—	0.09	—	—	—	0.09	0.17	3.23	0.96	1.83	0.52	0.87	0.44	0.09	16.77
Borås	19,566	0.97	—	—	0.05	—	0.20	0.05	0.46	1.84	0.87	1.33	0.72	0.82	0.15	—	12.11
Karlstad	15,343	0.85	—	—	0.07	—	0.07	—	0.07	1.76	0.85	1.37	0.20	0.85	0.26	0.33	11.99
Örebro	26,556	0.78	0.08	—	0.08	—	0.08	0.31	0.12	2.03	0.47	1.21	0.12	1.06	0.08	0.12	12.40
Västerås	15,970	0.63	0.31	0.06	0.06	—	0.44	0.13	0.13	2.07	0.69	0.81	0.44	0.69	0.06	0.13	10.58
Falun	10,897	2.29	0.09	—	—	0.09	—	0.37	—	1.65	0.46	1.74	0.55	0.92	0.28	0.46	13.49
Gäffe	30,988	1.32	0.06	0.13	0.03	0.13	0.35	0.03	0.03	2.52	0.52	1.23	0.61	0.97	0.19	0.23	14.30
Söderhamn	11,118	0.90	—	—	0.09	—	—	—	—	1.53	0.27	0.45	0.54	0.72	0.54	0.18	11.60
Sundsvall	16,227	0.80	0.12	—	—	—	0.12	0.06	0.12	1.91	0.43	1.05	0.37	1.29	0.37	0.25	12.20
Samtliga städer	1,272,396	1.30	0.11	0.05	0.05	0.06	0.11	0.08	0.15	2.02	0.65	1.28	0.43	1.08	0.32	0.21	13.66

Tab. Litt. H. Öfversikt öfver antalet spelåska i riket år 1907.

Hemort. (Län, stad, socken.)	Tillkomna (nyupptäckta fall)	Affidna		Vid årets slut befintliga		
		hemorten.	å Järfö sjukhus.	hemorten.	å Järfö sjukhus.	å annan vistsesort.
Stockholms stad	—	—	—	—	2	—
Stockholms län:						
Gräsö socken	—	—	—	1	—	—
Uppsala län:						
Tegelsmora socken	—	—	—	1	—	—
Ålfkarleby »	—	—	—	—	1	—
Kronobergs län:						
Elmeboda socken	1	—	—	1	—	—
Kalmar län:						
Kalmar stad	—	—	—	1	—	—
Gottlands län:						
Klinte socken	—	—	—	—	1	—
Västerhejde »	—	—	—	—	1	—
Göteborgs och Bohus län:						
Kville socken	—	—	—	—	1	—
Tanum »	—	—	—	—	1	—
Tossene »	—	—	—	—	1	—
Älfsborgs län:						
Fotskäls socken	—	—	—	1	1	—
Värmlands län:						
Gräsmarks socken	—	—	—	2	—	—
Kopparbergs län:						
By socken	—	—	—	—	1	—
Järna »	—	1	—	—	—	—
Leksands »	3	—	—	3	—	—
Ludvika »	1	—	—	1	—	—
Malungs »	—	—	—	—	2	—
Mora »	2	2	—	9	2	—
Ore »	1	—	—	1	2	—
Orsa »	—	1	—	1	—	—
Siljansnäs »	1	—	—	1	—	—
Vämhus »	—	—	—	—	1	—
Åls »	1	—	—	1	—	—
Ålfadalens »	—	—	—	—	1	—
Gäflborgs län:						
Arbrå socken	—	—	—	1	—	—
Bergsjö »	—	—	—	—	1	—
Bjurråker »	—	—	—	1	—	—
Bollnäs »	—	—	—	1	2	—
Delsbo »	—	—	—	1	2	—
Enångers »	—	—	—	1	2	—
Färila »	—	—	—	1	5	—
Gäffe stad	—	—	—	—	1	—
Hanebo socken	—	—	—	1	—	—
Harmångers »	—	—	—	—	1	—
Järfö »	—	—	1	—	5	—
Ljusdals »	—	—	—	2	3	—
Moo »	—	—	—	—	1	—
Njutångers »	—	—	—	—	1	—
Ramsjö »	—	—	—	—	—	—
Skogs »	—	—	—	1	—	—
Söderala »	—	—	—	2	1	—
Trönö »	—	—	—	2	—	—

Hemort. (Län, stad, socken.)	Tillkomna (nyupptäckta fall)	Affidna		Vid årets slut befintliga		
		hemorten.	å Järfö sjukhus.	hemorten.	å Järfö sjukhus.	å annan vistsesort.
Västernorrlands län:						
Borgsjö socken	—	—	—	—	1	—
Nora »	—	—	—	—	1	—
Nordingrå »	—	—	—	1	—	—
Sundsvalls stad	1	—	—	—	2	—
Ådalslidens socken	1	—	—	1	—	—
Jämtlands län:						
Fors socken	—	—	1	—	1	—
Nyhems »	—	—	—	—	1	—
Summa	12	4	2	41	49	—

Difteri, scharlakansfeber och tarmskyfus hafva under åren 1901—1907 uppträdt med följande antal anmälda sjukdomsfall:

	Difteri.	Scharlakansfeber.	Tarmskyfus.
År 1901	21,435	11,147	3,573
» 1902	14,993	9,180	1,507
» 1903	13,933	7,081	1,550
» 1904	14,994	8,312	1,717
» 1905	18,996	11,473	2,313
» 1906	15,298	8,122	1,823
» 1907	11,460	4,918	1,732

Af akut barnförslamning hafva under åren 1905, 1906 och 1907 anmälts resp. 1,199, 429, och 467 sjukdomsfall.

Märkligare epidemier under året. *Tarmskyfus.* (Nervfeber). I *Mjölby* (Östergötlands län) med omnejd förekom under förra delen af året en ganska allvarsam epidemi. Efter ett känt fall redan i medio eller början af jan. inträffade de första sjukdomsfallen på spridda tider från d. 27 jan. till den 28 febr. Sålunda icke något explosionsartadt utbrott. Inalles i Mjölby och trakten däromkring 120 sjukdomsfall fördelade å olika månader på följande sätt:

Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.
—	25 ¹⁾	51 ²⁾	25	4	10	2	1	2 = 120.

21 afledo. Bland de tillfrisknade funnos åtskilliga, som voro mycket svårt angripna. Sjukdomen var dock i många fall lindrig. De svåraste fallen voro i regel tyfus och de lindrigare paratyfus. Beträffande epidemiens uppkomstsätt torde den enligt vederbörande förste prov.-läkares uppfattning sannolikast kunna i hufvudsak betecknas som en kontaktepide mi med smitta från person till person. Huru den först börjat, har emellertid ej kunnat utrönas. På framställning af första prov.-läkaren sändes i början af mars en bakteriolog till Mjölby och sedan ett bakteriologiskt laboratorium inredts, företogs undersökningar å sjuka äfvensom å friska, som kunde antagas vara s. k. »bacillbärare». Utom bakteriologen voro för sjukvården extra läkare — 3 efter hvarandra — förordnade. De sjuka isolerades, där så ske kunde å sjukstugor med anställda skolade sjuksköterskor, eljest i hemmen så godt sig göra lät. Desinfektioner utfördes öfverallt, där sjuka funnos eller funnits. La-

¹⁾ Några af dem sjuknat redan i jan.
²⁾ » » » » » » » febr.

trinrenhållningen öfvervakades, och desinfektion af asträden samt tillsättning af strömedel anbefalldes. Äfven friska »bacillbärare» isolerades i stor utsträckning. Somliga fingo dock sköta sig i hemmen, allteftersom möjlighet härför förefanns med hänsyn till vederbörandes sysselsättning och den förmåga, man ansåg sig kunna tilltro dem att uppfylla gifna föreskrifter. Sannolikt funnos emellertid många oupptäckta »bacillbärare» i Mjölby.

Inom Hjo prov.-läkardistrikt utbröt i Mars månad i trakten kring *Sköfde* en tarntyfusidemi, som samtidigt uppträdde i *Sköfde* stad. Ett inom Forsby socken, ungefär $\frac{1}{4}$ mil från *Sköfde* beläget mejeri lämnade separerad mjölk till mjölkleverantörer och till Göta trängkår samt hade ett mjölkmagasin i staden. Det visade sig inom kort, att endast sådana, som förtärt mjölk från detta mejeri, insjuknade. Då det sålunda var tydligt, att smittan kom från mejeriet, stängdes detta och dess försäljningslokal fortast möjligt och smittrenades. Då mejeriet åter öppnades, förbjöds mjölkleverans dit från hvarje gård, i hvilken sjukdomen förekom, till dess den upphört och gården smittrenats. För sjukvården å orten var extra läkare förordnad. Dessutom tjänstgjorde 3 af länets sjuksköterskor. Efter vidtagna åtgärder aftog sjukdomen hastigt. Sista fallet anmäldes i september. Inalles förekommo i trakten omkring *Sköfde* 90 fall. Ifrån *Sköfde* anmäldes 120 fall, af hvilka 90 tillhörande trängkåren.

I *Lund* inträffade under sommaren en tarntyfusidemi, där smittan med visshet uppgifves hafva orsakats af infekterad mjölk från ett mejeri, beläget omkr. 3 kilometer från staden. 137 sjukdomsfall i *Lund*. Ett tiotal personer insjuknade å annan ort under närmaste tiden efter det de lämnat *Lund*. 8 dödsfall.

Äfven från *Landskrona* omnämnes en liten epidemi i juli månad af tarntyfus, som på goda grunder antagits härröra från ett mejeri i staden.

Af *akut barnförslamning* uppträdde inom *Löfångers* extra prov.-läkardistrikt i Västerbottens län en epidemi med sammanlagdt 42 observerade fall, af hvilka dock hälften voro abortivfall. Därjämte ha utan tvifvel talrika andra abortivfall förekommit, som ej kommit under observation. De utbildade fallen voro i regel fullt typiska med mer eller mindre utbredd slapp förslamning, föregången af de vanliga symptomen hufvudvärk, värk i rygg och kors, neuritiska smärtor i extremiteterna, i några fall konvulsioner etc. 10 fall företedde kvarstående förslamning i högre eller lägre grad. 2 fall, som företedde öfvergående ataxi i benen, blefvo fullt återställda. 6 dödsfall inträffade, af hvilka 2 i konvulsioner samt de öfriga genom respirationsförslamning. Att sjukdomen smittar kontagiöst, syntes vara utom allt tvifvel och torde särskildt de abortiva fallen spela en stor roll vid smittans spridande. Men otvifvelaktigt kunna äfven friska personer tjänstgöra som mellanhänder. Emellertid tyckes å andra sidan dock smittbarheten vara ganska ringa.

Spetälska. En öfversikt öfver antalet spetälska meddelas i Tab. Litt. H., hvilken tabell uppgjorts af läkaren vid sjukhuset i Järfös på grund af uppgifterna från första provinssiällläkarne.

Ämbetsresor. Se Tab. N:r 6.

Sjukdomsförhållandena i fängelserna. Se K. Fångvårdsstyrelsens berättelse år 1907: Bidrag till Sveriges officiella statistik, G) Fångvården.

Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos.

Upplysningsarbetet har fortgått såsom förut genom anordnandet af föreläsningar inom skilda delar af landet. Sålunda hafva 185 tuberkulosföredrag på Nationalföreningens initiativ och till en stor del på dess bekostnad hållits af 14 olika föreläsare, och åhörarnes antal har uppgått till omkring 24,000. Till hvarje åhörare har utdelats en s. k. löpsedel innehållande några af tuberkuloslärans hufvudpunkter.

I Stockholm har tuberkulosundervisningen hufvudsakligen meddelats å den af Nationalföreningen tillsammans med Föreningen för arbetarskydd, Centralförbundet för socialt arbete och Centralförbundet för nykterhetsundervisning i huset n:r 23 Birger Jarlsgatan inrättade utställningen för arbetarskydd. Denna utställning har utan inträdesafgift varit öppen tre gånger i veckan och har då demonstrerats medelst ett kortare tuberkulosföredrag. 14,201 personer hafva under året begagnat sig af detta tillfälle att inhämta kännedom om tuberkulosen. Hela antalet personer, som tagit utställningen i betraktande, sedan den öppnades i april 1906, har uppgått till 33,107. Nationalföreningens kostnader härför hafva under år 1907 uppgått till kr. 3,580.22.

Föreningens *kvartalskrift* har under året utkommit, hvarje häfte i en upplaga på 25,000 ex., som portofritt utdelats till föreningens medlemmar, till sanatorier, tidningar m. fl.

Tillstånd har utverkats af cheferna för landt- och sjöförsvarsdepartementen att få till de *värnpliktige*, som infinna sig vid inskrifningsförrättning, låta utdela en af öfverste F. v. Heland författad tuberkulosbroschyr. Denna tillställdes i början af året samtliga rullföringsområdesbefälhafvare och utdelades genom dessas försorg. Doktor Israel Holmgren har efter franskt mönster utarbetat en broschyr om tuberkulosen, afsedd för folkskolans högre afdelningar. Den har genom lärartidningar utdelats i 6,500 ex.

Tillfälle har beredts 5 läkare att hvardera under två månader idka *studier vid jubileumsfondens sanatorier* Hålahult, Hesselby och Österåsen.

Den af Kungl. Maj:t 1905 tillsatta *kommittén* afgaf i juli 1907 sitt första betänkande.

Arbetet vid *försöksanstalten Hålsan* har under år 1907 fortgått efter samma plan som under föregående år. Besök i hemmen hafva tid efter annan aflagts af läkaren och sköterskorna, hvarvid hygieniska anvisningar och råd lämnats samt vid behof spottkoppar utdelats.

4. Medicinalstyrelsens verksamhet, de civila läkarbefattningarna samt utöfvarna af läkarkonsten.¹⁾

Medicinalstyrelsens verksamhet.

På grund af Riksdagens i skrifvelse af den 13 maj 1904 framställda begäran om utförande af undersökning rörande antalet lytta och vanföra inom riket förordnade Kungl. Maj:t i nådigt bref den 21 december 1906, att en undersökning rörande antalet lytta och vanföra dels bland de skolpliktiga barnen, dels bland personer som åtnjöte fattigunderstöd, dels ock bland tjuguetårige män (vid inskrifningsförrättningarna) skulle genom K.

¹⁾ Styrelsens t. f. sekreterare G. Tägtström.

Statistiska Centralbyråns försorg utföras i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af Centralbyrån i und. utlåtande af 17 april 1906 föreslagna grunder, m. m. Sedan behof af sakkunnig läkares biträde för utredningen ifråga yppat sig har Kungl. Maj:t genom nådigt beslut af 31 maj 1907 meddelat närmare föreskrifter i ärendet och därvid bland annat bestämt att Statistiska Centralbyrån vid granskning af utdragen af inskrifningslängder och vid bearbetning af på angifvet sätt kompletterade primäruppgifter skall äga att anlita biträde af särskild sakkunnig läkare, som Medicinalstyrelsen ägde förordna. I anledning häraf har styrelsen till dylikt biträde förordnat docenten i ortopedisk kirurgi vid Karolinska med. kir. Institutet medicine doktorn S. E. P. Haglund.

Omfattningen af Medicinalstyrelsens ämbetsverksamhet under år 1907 framgår af Tab. Litt. I, upptagande såväl inkomna mål som utgående expeditioner.

Bland dessa expeditioner förekomma följande *kungörelser* och *cirkulär*:

af den 2 januari ang. ställen, till hvilka införsel sjöledes af idislande m. fl. djur må äga rum;

af den 9 januari ang. indragning af antidifteriserum;

af den 11 januari ang. hvad vid utförsel till utlandet af kreatur iakttagas bör;

af den 16 januari ang. veterinärens årsberättelser och rapporter;

af den 16 januari ang. öfvervakande af efterlefnaden af vissa föreskrifter uti nådiga giftstadgan den 7 december 1906;

af den 23 januari ang. fullständiga anteckningar i inskrifningslängderna om till vapentjänst odugliga värnpliktiga;

af den 30 januari ang. vikten af för statens behof afsedd råg;

af den 4 mars ang. rekvisition hos animal vaccin;

af den 20 mars ang. insändande vid mistänkt svinpest eller svinsjuka af djurkropp eller del däraf till veterinärinstitutets i Stockholm bakteriologiska afdelning;

af den 1 maj ang. förordnande af veterinär att besöka ställen, där mjältbrand eller frasbrand utbrutit;

af den 8 maj ang. utsträckt rätt för veterinärer att begagna tjänstefrimärken och tjänstebrefkort;

af den 22 maj ang. skyldighet för barnmorskor att vid inträde vid barnmorskeundervisningsanstalten i Stockholm deponera visst belopp för kost;

Tab. Litt. I.

Summarisk uppgift å de af Medicinalstyrelsen handlagda mål år 1907.

I n k o m n a m å l .					U t g å n g n a e x p e d i t i o n e r .				
Kungl. Bref, Generalorder m. m. från Statsdepartementen.	Kungl. remisser.	Hospitals-mål.	Allmänna mål.	Summa.	Till Kungl. Maj:t underd. utlåtanden och framställningar i administrativa ärenden.	Till Kungl. Maj:ts Högsta Domstol samt civila och militära öfver- och underrätter uti därifrån till Styrelsens yttrande remitterade mediko-legala mål.	Till Kungl. Maj:ts Befallningshafvande och andra ämbetsmyndigheter samt enskilda personer uti allmänna mål.	Kungörelser och cirkulär.	Summa.
572	270	2,307	11,352	14,501	501	79	5,280	39	5,899

Tab. Litt. K.

Summarisk redogörelse för de till Medicinalstyrelsens disposition

I n k o m s t e r .					U t									
Behållning jämte oredovisade förskott från 1906.	Uppburna medel från Kungl. Statskontoret och Arméförvaltningen.		Inkomster i öfrigt.	Summa tillgång.	Utbetalda löner m. m.			Till å t s k i l l i g a						
	Löner m. m. åt Medicinalstyrelsen.	Till åtskilliga andra ändamål på olika hufvudtitlar.			* försökadaren för elektriska inrättningar jämte ålderstillägg.	Barnmorskeundervisningsanstalten i Stockholm.	Barnmorskeundervisningsanstalten i Göteborg.	Kostnader för allmän hälso- och sjukvård.	Vaccinationens befrämjande.	Svenska Läkarsällskapet.	Resespensier åt lasaretteläkare, andra civila läkare, samt öfverläkarspensier.	Skriftmaterial och expenser.	Extra vaktmästare, dyrtidstillägg åt Medicinalstyrelsen, personligt och extra lönetillägg.	
121,954 69	101,550	¹⁾ 460,250	²⁾ 12,837 66	703,524 22	106,050	7,725	7,425	³⁾ 175,640 24	17,380 60	3,000	⁴⁾ 13,062 50	20,800 55	2,530	
					* 868 26									

¹⁾ Till medikolegala besiktningar 18,500:—; inrättningen för sjukas behandling med elektricitet 750:—; dyrtidstillägg, ålderstillägg, extra lönetillägg och extra vaktmästare 185,000:—; Svenska Läkarsällskapet 3,000:—; vaccinationens befrämjande 15,000:—; expenser 19,800:—; arvode för granskning af hospitalsräkenskaper 1,200:—; Järfö sjuk-Göteborg 10,025:—; repetitionskurser för barnmorskor 3,000:—; förekommande af smittosamma sjukdommar bland husdjuren 40,000:—; arvoden åt civila veterinärstipendiater och fältveterinärstaten 33,600:—; ²⁾ Medikolegala ersättning smedel från länen 2,197:84; innehållna andelar af provinsialläkares aföning 4,734:03; räntemedel 120:34; biträdande provinsialläkare 15,788:88; tillförordnade och extra provinsialläkare 34,400:13; diverse kostnader 13,885:48. — ³⁾ Till ordinarie lasaretteläkare 1,500:—; andra 10,387:86; div. kostnader, 3,889:11. — ⁴⁾ Stipendier 800:—; dyrtidstillägg 80:—; ⁵⁾ Å div. anslag däraf till arméförvaltningen 20,858:32.

af den 22 maj ang. bostad och kosthåll för eleverna vid barnmorskeundervisningsanstalten i Stockholm;

af den 21 juni ang. Medicinalstyrelsens broschyr »Författningar jämte råd och anvisningar angående åtgärder mot svinpest, svinsjuka och rödsjuka hos svin».

af den 5 juli ang. förhöjdt dagtraktamente vid den civila sjukvården;

af den 31 juli ang. repetitionskurser för äldre barnmorskor under år 1908;

af den 19 augusti ang. uppgift å sedan år 1905 nyttillkomna anstalter för desinfektion af gods;

af den 19 augusti ang. fastställelse af lönestater för hospital och asyler;

af den 23 september ang. ändring af tiden för en repetitionskurs för äldre barnmorskor;

af den 7 oktober ang. användande af svenska benämningar vid utfärdande af vissa intyg om sjukdomar och dödsorsaker;

af den 14 oktober ang. undersökning af färskt kött af nötkreatur, afsedt att utföras till Norge;

af den 25 oktober ang. lärobok i sinnessjukvård af öfverläkaren Frey Svenson;

af den 28 oktober ang. indragning af antidifteriserum;

af den 4 november ang. indragning af antidifteriserum;

af den 6 november ang. skärpt kontroll vid hospitalens ekonomiska förvaltning;

af den 11 november ang. indragning af antidifteriserum;

af den 29 november ang. föreskrifter afseende jufvertuberkulos hos nötkreatur;

af den 2 december ang. indragning af antidifteriserum;

af den 23 december ang. allmänna bestämmelser att iakttagas vid tillämpning af utgiftstaterna för rikets hospital och asyler för sinnessjuka.

Resestipendier, reseunderstöd m. m.

Resestipendier, tillfälliga reseunderstöd m. m. hafva af Kungl. Maj:t på styrelsens förslag under år 1907 tilldelats följande personer med nedanstående belopp:

öfverläkaren vid Piteå hospital och asyl, t. f. medicinalrådet R. Stenbeck 500 kronor, utgörande det åt vid rikets hospital och asyler anställda läkare bestämda resestipendium (nåd. bref den 25 januari 1907);

docenten Dr E. I. Levin 600 kronor för att besöka tyfusstationerna i Tyskland samt studera de därstädes använda metoderna för bekämpande af tarntyfus (ämbetskrifvelse från civildep. den 1 februari 1907);

förste provinsialläkaren N. J. H. Englund, provinsialläkaren A. F. Robbert, andre stadsläkarne V. A. C. Winther och G. J. W. Stéenhoff samt extra provinsialläkaren A. E. Ekblom hvar och en 500 kronor, utgörande de till förste provinsialläkare, provinsialläkare, extra provinsialläkare, biträdande provinsialläkare och stadsläkarne utgående resestipendier (nåd. bref den 1 februari 1907);

lasarettsläkarne P. E. Lindström, F. J. Bauer och C. G. A. Adlercreutz hvar och en 500 kronor, utgörande 1907 års s. k. lasarettsläkarstipendier (nåd. bref den 15 februari 1907);

assistenten vid veterinärinstitutet i Stockholm S. D. Wall 1,200 kronor samt regementsveterinären A. G. Florén och distriktsveterinären G. H. Bergengren hvardera 500 kronor, utgörande de till legitimerade veterinärer årligen utgående resestipendier (nåd. bref den 22 februari 1907);

medicinalrådet Dr R. A. Wawrinsky 400 kronor för att såsom ombud för Sverige delta i den fjortonde internationella kongressen för hygien och demografi i Berlin (nåd. bref den 4 juni 1907);

ställda medel år 1907 (enligt kassakontot i 1907 års hufvudbok).

15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
g _____ i _____ f _____ t _____ e _____ r.																
andra ändamål på olika hufvudtitlar.																
At besparingarna eller andra särskildt anvisade medel.	Stipendier åt fältläkarkåren och veterinärstaten.	Järfö sjukhus för spetsiska.	Medikalegala besökningar och *öfverlevering för näst föregående år.	Förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren.	Artroden åt civila veterinärstipendiater och dyrtidstillägg åt dem 1907.	Allmänna Barnbördshuset och Maria sjukhus.	Barnbördshuset Pro Patria.	Barnmorskeundervisningsanstalten i Göteborg.	Repetitionskurser för barnmorskor.	Artrode för granskning af hospitalens räkneskaper.	Behandling af medellösa lupuspatienter.	Åtgärder emot kolera, och nybyggnad å Fejan.	Veterinärinrättningen i Skara.	Under året återleverande besparingar m. m. för såldhet år.	Behållning och orederade förskott för innevarande år.	Summa utgifter.
5,940	10,433 34	18,000	18,553 04	35,945 66	880	28,910	90	2,543 86	3,000	900	9,652 50	22,382 78	900	41,894 16	148,939 51	703,524 22
			* 227 72													

åt Medicinalstyrelsen 17,030:—; resestipendier åt lasarettsläkarer och andra civila läkare 7,500:—; civila läkarestipendiater 7,500:—; kostnader för allmän hälso- och sjukvård hus för spetsiska 18,000:—; behandling af medellösa lupuspatienter 12,000:—; barnbördshuset och barnmorskeundervisningsanstalten i Stockholm 36,635:—; barnbördshuset i 1,600:—; dyrtidstillägg för år 1907 åt d:o 80:—; veterinärinrättningen i Skara 900:—; för diverse särskilda ändamål anvisade medel 37,140:—; stipendier åt fältläkarkåren böter, återburna förskott m. m. 432:84; öfverlevering 177:22; för försäld vaccin 12,001:11; — *) Provisialläkarens resekostnad 80,269:61; för sinnessjukvården 31,296:19; civila läkare 2,250:—; förste provinsialläk. m. fl. 2,500:—; civila läkarestipendiater 6,562:50. — *) Veterinärers resekostnad m. m. 21,668:69; ersättning för dödade kreatur

nationalkommittén för Sveriges deltagande i den 14:de internationella kongressen för hygien och demografi i Berlin 2,000 kronor för öfversättning och tryckning af en utaf förste aktuarien G. Sundbärg utarbetad öfversikt af de viktigaste data från Sveriges befolkningsstatistik 1750—1900 (nåd. bref den 4 juni 1907);

t. f. medicinalrådet Dr R. Stenbeck 400 kronor för att såsom ombud för Sverige deltaga i internationella kongressen för psykiatri, neurologi, psykologi m. m. i Amsterdam i sept. 1907 (nåd. bref den 4 juni 1907);

medicine licentiaten G. M. Blumenthal 400 kronor för att såsom ombud för Sverige deltaga i andra internationella kongressen för föreningar för beredande af vård åt späda barn (»Gouttes de lait») i Bryssel under september 1907 (nåd. bref den 14 juni 1907).

provinsialläkaren G. Törnell 400 kronor för deltagande i andra internationella kongressen för skolhygien i London under augusti 1907 (nåd. bref den 21 juni 1907);

docenten Dr H. Marcus 300 kronor för deltagande i den första internationella kongressen för psykiatri och neurologi i Amsterdam under september 1907 (nåd. bref den 12 juli 1907);

professorn Dr K. A. Petré 500 kronor för att såsom Sveriges ombud deltaga i en terapeutisk-fysisk kongress i Rom i oktober 1907 (nåd. bref den 16 augusti 1907);

förste provinsialläkaren F. Block 400 kronor för deltagande i den fjortonde internationella kongressen för hygien och demografi i Berlin i sept. 1907 (nåd. bref den 6 september 1907);

svenska veterinärföreningen 1,000 kronor för fortsatt utgifvande under år 1908 af tidskriften »Svensk veterinärtidskrift» (nåd. bref den 18 oktober 1907);

docenten Dr E. Key 2,000 kronor och biträdande läkaren vid Lunds hospital P. Gustafsson 1,500 kronor, utgörande de för år 1908 utgående riksstatens resestipendier för civila läkare (nåd. bref den 8 november 1907);

bataljonsläkarne A. Drouge 900 kronor, A. Wahlstedt 600 kronor och E. Schildt 500 kronor, allt utgörande reseunderstöd från anslaget till resestipendier åt militärläkare (nåd. bref den 22 november 1907).

Civila läkarbefattningar.

Af extra provinsialläkardistrikt hafva under år 1907 följande erhållit förlängning på 5 år af rätten för sin läkare till tjänstårsberäkning lika med civila läkare i statens tjänst: Hallsbergs, Åhus, Tollarps, Glafva, Tranås, Valdemarsviks, Limhamns, Hjortkvarns, Klintehamns, Töreboda och Teckomatorps distrikt.

Förlängning af rätten ej blott till tjänstårsberäkning utan äfven till statsbidrag för läkarens aflöning har under året beviljats för ytterligare fem år åt följande distrikt: Öfvertorneå, Jockmocks, Gellivare, Arjeplogs, Arvidsjaur, Gräsö, Hamnerdals, Bjärke (härads), Ramsale (statsbidraget höjdt från 700 till 1500 kr.), Aspa, (hvars statsbidrag tillika höjdes från 1,000 kr. till 1,300 kr.) och Indals-Lidens (statsbidraget höjdt från 1,000 kr. till 1,500 kr.) samt Orusts västra härads distrikt, hvarjämte Kungshamns distrikt fått såväl tjänstårsberäkningsrätt som statsbidrag för ytterligare 3 år. Slutligen

har Väddö extra provinsialläkardistrikt, som åtnjuter tjänstårsberäkningsrätt för åren 1906—1910, beviljats årligt statsbidrag af 1,000 för åren 1908—1910.

Under året hafva tillkommit två nya extra provinsialläkardistrikt, nämligen Grundsunda i Västernorrlands län och Ljugarns i Gottlands län, båda med tjänstårsberäkning till och med år 1911 samt det förra jämnväl med 500 kr. årligt statsbidrag.

5. Besiktningen af värnpliktige samt hälso- och sjukvården vid hären.¹⁾

Besiktningen af värnpliktige.

I Medicinalstyrelsen utarbetade sammandrag af vederbörande inskrifningsläkares rapporter utvisa, att af 1886 års åldersklass 35,510 ynglingar pröfvats vid årets inskrifningsförrättningar. Af dessa hafva 6,423 eller 18.1 % förklarats på grund af kroppsfel eller sjukdom till krigstjänst odugliga. På grund af förlust af medborgerligt förtroende (Vpl. § 10) blefvo bland de inskrifningsskyldiga af 1886 års klass 3 ynglingar frikallade, och uppskof med inskrifningen meddelades åt 1,555 eller 4.4 %. Till tjänst vid hären eller flottan inskrefvos alltså 27,529 eller 77.5 %.

Af öfveråriga pröfvades 3,740, af hvilka 998 eller 26.7 % frikallades på grund af kroppsfel eller sjukdom och 3 eller 0.1 % på grund af förlust af medborgerligt förtroende. Uppskof med inskrifningen beviljades åt 371 eller 9.9 %. Inskrifna blefvo således 2,368 eller 63.3 %.

Af underåriga (födda 1887 eller senare) blefvo 2,665 ynglingar inskrifna, och 2 blefvo af vederbörande inskrifningsnämnder på grund af kroppsfel eller sjukdom frikallade.

Lägsta kassationsprocenten inom 1886 års åldersklass hade Gäfleborgs inskrifningsområde med 13.44 och Södermanlands inskrifningsområde den högsta med 25.75. Motsvarande siffror för äldre årsklasser äro 14.78 och 44.49 inom resp. Gäfleborgs och Östergötlands västra inskrifningsområden.

Beträffande frekvensen af de särskilda kroppsfel och sjukdomar, hvilka föranledt kassation hos 1886 års åldersklass, komma i främsta rummet cirkulationsorganens sjukdomar med 47.5 % af samtliga pröfvade; därefter bensystemets och rörelseorganens sjukdomar med 31.9 % o. s. v.

Hos äldre årsklasser hafva de vanligaste kassationsorsakerna utgjorts af cirkulationsorganens sjukdomar med 63.6 %, fortvarande allmän svaghet med 49.2 % samt tuberkelsjukdom med 37.2 %.

Den minst ofta förekommande kassationsorsaken var hos 1886 års åldersklass kroniska infektionssjukdomar (utom tuberkelsjukdom), hvarför 7 eller 0.2 % kasserades, samt konstitutionella sjukdomar med 1.2 %; bland äldre årsklasser utgjorde svulster i 1 fall eller 0.3 % samt bildnings- och utvecklingsfel (utom fortvarande allmän svaghet och otillräcklig kroppslängd) äfvensom kroniska infektionssjukdomar (utom tuberkelsjukdom) hvardera uti 3 fall eller 0.8 % orsak till kassation. Tuberkel-

¹⁾ Referent: Amanuensen Med. Lic. Axel Wahlstedt.

sjukdom föranledde frikallelse uti resp. 615 och 139 fall eller 17.3 och 37.2 %.

Hvad angår de ändringar i förut inskrifnas värnpliktsförhållanden, som beslutats vid årets inskrifningsförrättningar, upplyser det häröfver uppgjorda sammandraget, att 3,373 förut inskrifna, däraf 2,335, som inskrifvits år 1906, blifvit från värnpliktens vidare fullgörande frikallade på grund af kroppsfel eller sjukdom. De vanligaste orsakerna voro cirkulationsorganens sjukdomar, bensystemets och rörelseorganens sjukdomar, tuberkelsjukdom, fortvarande allmän svaghet o. s. v.

Till annan tjänst än vapentjänst öfverfördes 1,544 förut inskrifna.

Sjukvården vid hären.

Redogörelsen för härens sjukvård omfattar:

1) Härens garnisonerade truppförband, icke garnisonerade arméns vapenöfningar samt särskilda utbildningskurser och skolor,

2) dödlighet och dödsorsaker,

3) revaccination m. m.

Sjukligheten vid truppförbanden. Enligt tab. n:r 14 utgjorde styrkan af all i tjänst varande personal, inberäknadt officerare och underofficerare med vederlikar, i medeltal för hvarje dag af året 27,412 man. Högsta på en gång i tjänst varande styrkan utgjorde under årets andra kvartal (strax efter inryckningen till beväringsskolorna vid infanteriet, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna och trängen) 42,595 man samt under tredje kvartalet (pågående regementsöfningar) 70,175 man. Under året insjuknade 38,385 man eller i förhållande till förstnämnda medelstyrkesiffrå 1,404.2 %. Bland dem, som varit för sjukdom vårdade, hvilka inberäknadt 107 från år 1906 kvarliggande uppgå till 38,492 man, afskedades på grund af invaliditet 1,299¹⁾ och afledo 74. Till sistnämnda tal böra läggas 2 dödsfall på grund af olycksfall, vid hvilka sjukskrifning ej förekommit, samt 1 själfmord, hvadan hela antalet i rapporten redovisade dödsfall utgör 77, hvilket i förhållande till den förutnämnda medelstyrkesiffran motsvarar en dödlighet under året af 2.8 %.

Den relativa sjuksiffran vid de olika truppförbanden o. s. v. är ganska växlande (Tab. n:r 14), högst vid Första lifgrenadjärregementet och Västerbottens regemente med resp. 2,730.7 och

¹⁾ Utom dessa hafva ett stort antal värnpliktiga hemförlofvats såsom krigstjänstodugliga utan att redovisas i sjukrapporterna, då de ej varit sjukskrifna. Dessa komma att upptagas i redogörelsen för följande års inskrifningsförrättningar.

2,589.6 % och lägst vid Norrlands trängkår och Kronprinsens husarregemente med resp. 472.2 och 478.6 %.

Något mer än $\frac{2}{3}$ af de insjuknade tillhöra åldersgruppen 21—25 år, hvilket i betraktande däraf, att större delen af det värnpliktiga manskapet tillhör denna åldersgrupp, är helt naturligt. Vid flertalet volontärskolor äfvensom vid åtskilliga af de garnisonerade truppförbanden är emellertid åldersgruppen under 21 år starkast representerad bland de insjuknade.

Största antalet insjuknade kommer på tredje kvartalet och därefter på det andra, ett förhållande, som tillfullo förklaras af de betydande olikheterna uti den i tjänst varande personalens styrka under de olika kvartalen (se styrkeuppgifterna ofvan!).

Bland gängse sjukdomar (Tab. n:r 13) märkas akuta infektionssjukdomar med sammanlagt 5,995 fall, däribland 1,720 influensa, 1,096 påssjuka, 459 gonorré, 245 rash, 238 mässling, 198 difteri och 162 tyfoidfeber.

Bland kroniska infektionssjukdomar räknar tuberkulos 292 fall (däraf 243 i lungorna) och syfilis 46. Af lungtuberkulosfall har Bohusläns regemente de flesta eller 14, därefter komma Första lifgrenadjärregementet med 13 och Norrbottens regemente med 12.

Af veneriska sjukdomar hafva förekommit 459 fall af gonorré, 49 af chancre och 46 af syfilis. Bland de sistnämnda utgöras dock säkerligen åtskilliga i verkligheten af recidiv, ehuru detta ej i något fall uppgifvits. Det största antalet fall af veneriska sjukdomar har förekommit vid Göta lifgarde (43), Svea lifgarde (35), Andra lifgrenadjärregementet (28), Lifgardet till häst (26), Svea artilleriregemente och Bohusläns regemente (hvardera 23), Krigsskolan (22), Södra Skånska infanteriregementet (20) samt Västerorrlands regemente och Kronprinsens husarregemente (hvardera 17). Som synes förekomma i allmänhet dessa sjukdomar mest bland de truppförband, som äro förlagda uti eller erhålla värnpliktiga från rikets större städer.

Kronisk alkoholsjukdom förekom i 21 fall.

Största frekvensen räknas matsmältningsorganens sjukdomar och därefter yttre skador; i tredje rummet komma akuta infektionssjukdomar. Frånräknas fallen af halsfluss, hvilka bland fallen af sjukdomar i matsmältningsorganen utgöra mer än halfva antalet, kommer likväl sistnämnda sjukdomsgrupp först i femte rummet, i det att då jämväl andningsorganens sjukdomar samt rörelseorganens och bensystemets sjukdomar få högre siffror att uppvisa.

Å de båda större garnisonssjukhusen (Stockholm och Karlsborg) vårdades under 1907 1,997 sjuka personer, däri inräknadt personal från flottans station i Stockholm och från främmande kårer

Tab. Litt. L.

Å garnisonssjukhusen (Stockholm och Karlsborg) vårdade sjuka år 1907.

S j u k h u s .	Kvarliggande från 1906.	Inkomna.	Summa vårdade.	Friska och förbättrade.	Afsked på grund af invaliditet.	Afpolletterade till civilt sjukhus.	Döda.	Kvarliggande till 1908.	Underhållsdagar	
									för hela antalet.	i medeltal för hvarje sjuk.
Garnisonssjukhuset i Stockholm . . .	officerare	—	13	13	12	—	1	—	321	24.7
	underofficerare	26	1,642	1,668	1,601	—	14	47	36,327	21.8
	manskap	—	—	—	—	6	—	—	—	—
Garnisonssjukhuset å Karlsborg	officerare	—	1	1	1	—	—	—	16	16.0
	underofficerare	—	5	5	5	—	—	—	48	9.6
	manskap	—	310	310	298	5	4	2	3,336	10.8
Summa	26	1,971	1,997	1,917	5	10	16	49	40,048	20.1

samt kronans till fri sjukvård berättigade arbetare. Antalet underhållsdagar för hvarje sjuk uppgick i medeltal till 20¹ (Tab. Litt. L.). Uppgifter öfver å dessa sjukhus vårdade sjukdomar meddelas i Tab. Litt. M.

Å samma sjukhus utfördes 289 operationer, af hvilka 285 med god, 1 med mindre god och 5 med dödlig utgång. Bland operationerna märkas 14 repositioner af luxation, 36 operationer för åderbräck, 32 extirpationer af lymfkörtlar och tumörer, 14 operationer för akut blindtarmsinflammation och 28 radikaloperationer för bräck. Af dödsfallen inträffade 2 uti fall af varig lungsäcksinflammation, blindtarmsinflammation och leverabscess gifvo anledning hvardera till 1, och det femte inträffade i ett fall af varig inflammation i vårtutskottets celler, där trots förut företagen uppmejsling en septisk blodproppbildning inställde sig i hårda hjärnhinnans tvära blodledare.

Dödligheten. Antalet dödsfall inom hären vid garnisoner och under vapenöfningar var 77. De oftast förekommande dödsorsakerna voro akut lunginflammation i 21 fall och tarntyfus i 11 fall. Lungtuberkulos förekom såsom dödsorsak blott i 2 fall och andra tuberkulösa sjukdomar i 6. Dödsfallen på grund af olyckshändelse eller de omedelbara följderna af sådan voro 7, nämligen 2 fall af drunkning, 1 af olyckshändelse under ridning, 1 af hästspark å buken, som förorsakade skador å inälfvorna, 1 af olyckshändelse under velocipedåkning, där döden föranleddes af tillstötande lungaffektion, 1 af brott å huvudskålsbenen, samt 1 af mord genom knifstyng. Mördaren var en civil person.

Ett fall af självmord förekom. Självmördaren, en vicekorpral, af hände sig lifvet genom dränkning.

Sjukvårdssoldatskolor och sjukvårdskorpralskolor för utbildning af sjukvårdsbeställningsmän vid de stridande trupplagen hafva hållits i enlighet med härför utfärdade nådiga föreskrifter. Likaså hafva vederbörliga skolor och utbildningskurser varit anordnade såväl för *tränkkärernas fast anställda sjukvårdsman-skap* som för *värnpliktige, tilldelade trängen i egentlig sjukvårdstjänst*, hvarjämte *sjukvårdssergeantkurs* varit anordnad vid Svea trängkår. På grund af de militära sjukvårdsanstaltarnas otillräcklighet härför hafva civila sjukvårdsinrättningar äfven under detta år i stor utsträckning måst tagas i anspråk i och för meddelande af sjukhusutbildning åt militär sjukvårdspersonal.

Större fälttjänstöfningar hafva hållits inom Göteborgs och Bohus län med I. och III. arméfördelningarna med flera trupper. Oaktadt regementsöfningarna med hänsyn till skördearbetet blifvit för de i dessa öfningar deltagande infanteriregementena uppskjutna, så att dessa regementens manskap före fälttjänstöfningarnas början ej kunnat erhålla en marschträning, motsvarande de under dylika öfningar oundvikliga ansträngningarna, var likväl sjukligheten under desamma ringa. Intet dödsfall och ingen svårare olyckshändelse inträffade. Öfningar i sjukvårdstjänst under strid och sjuktransport företogs i enlighet med utfärdade föreskrifter. De i öfningarnas första skede företagna truppransporterna till sjöss gifvo anledning till intressanta militärhygieniska iakttagelser och rön.

Tab. Litt. M.

Å garnisonssjukhusen (Stockholm och

Sjukhus.	Smittkoppor.	Vattenkoppor.	Mälsling.	Scharlakans-feber.	Rash.	Febricula.	Termityfus.	Påsejuka.	Influensa.	Difteri.	Ros.	Varber.	Chancere med följesjukdomar.	
													Vårdade.	Döda.
Garnisonssjukhuset i Stockholm	—	—	65	2	14	4	2	19	32	1	7	4	—	19
Garnisonssjukhuset å Karlsborg	—	—	22	—	—	33	—	18	14	5	3	—	—	1
Summa	—	—	87	2	14	37	2	37	46	6	10	4	—	20

Tab. Litt. M. (Forts.).

Å garnisonssjukhusen (Stockholm och

Sjukhus.	Sjukdomar i munhåla och svalg.	Magsår.	Akuta mag- och tarmlidanden.	Blindtarmsinflammation.	Öfriga akuta mag- och tarmsjukdomar.	Kroniska mag- och tarmsjukdomar.	Tarmrubel.	Maskejukdom.	Bakbinneninflammation.	Sjukdomar i lever och gallvägar.	Njurinflammation.	Öfriga sjukdomar i urin- och könsorganen.	Muskelrematism.	
													Vårdade.	Döda.
Garnisonssjukhuset i Stockholm	42	3	23	33	28	8	30	7	—	11	1	12	32	23
Garnisonssjukhuset å Karlsborg	34	1	13	9	1	1	—	—	—	2	—	1	—	9
Summa	76	4	36	42	29	9	30	7	—	13	1	13	32	32

Revaccinationer (Tab. Litt. Q.) hafva under år 1907 företagits å fast anställt och värnpliktigt manskap till ett sammanlagt antal af 16,309, uteslutande med animal vaccin. Resultatet utföll gynnsamt i 70⁰⁹ %.

Omsättningen i militärläkbeställningar framgår af Tab. Litt. R.

För öfrigt må ur vederbörande militärläkarens rapporter meddelas följande angående å garnisonsorter och öfningsplatser vidtagna ändringar, nybyggnader m. m.

I. arméfördelningen. Nytt kasernetablissemang har under året tagits i bruk vid Skånska trängkåren.

I fördelningsläkarens rapport öfver verkställd inspektion vid Vendes artilleriregemente betecknas regementets sjukhus såsom fullkomligt otidsenligt och alldeles för trångt, hvarjämte framhålls det trängande behovet af annan sjukvisitationslokal vid södra kasernen, enär den nuvarande är för sådant ändamål i alla afseenden fullständigt oduglig.

Vid arméfördelningens tre kavalleriregementen har tandvården för manskapet på ett tillfredsställande sätt blifvit ordnad.

Vid tre af arméfördelningens infanteriregementen hafva under årets vapenöfningar tjänstgjort utbildade sjuksköterskor, ett förhållande, med hvilket man allestädes förklarar sig synnerligen belåten. Förutom deras medverkan i den egentliga sjukvården vitsordas det välgörande inflytande de utöfvat på snygghet, ordning och disciplin inom de ifrågavarands regementenas sjukhus, hvarjämte deras biträde vid sjukvårdsmanskapets praktiska utbildning varit övörderligt.

II. arméfördelningen. Östgöta trängkår har under året blifvit förlagd inom arméfördelningsområdet, tillsvidare provisoriskt å Ränneslätt i det förutvarande husaretablissemanget.

Beträffande sjuksköterskor göras från denna arméfördelning liknade uttalandesom från I. arméfördelningen.

III. arméfördelningen. En svårare epidemi af tyfoidfeber hemsökte under våren Göta trängkår och den i kårens etablissemang förlagda infanterivolontärskolan. I allt räknade epidemien 112 fall med 8 dödsfall.

Äfven från denna arméfördelning uttalas enstämmigt stor tillfredsställelse med de sjuksköterskor, hvilka under årets vapenöfningar varit i tjänstgöring vid vissa regementen.

IV. arméfördelningen. Svea trängkår har under året förflyttats till det för kårens räkning uppförda nya etablissemang i Örebro.

Vid 1907 års början trädde vid Garnisonssjukhuset i Stockholm den nya tandpolikliniken i verksamhet. Vid densamma hafva under året behandlats 1,342 personer, däraf 974 tillhörande armén, hvilka siffror på ett talande sätt vitsorda, att polikliniken varit behöflig.

Det i fjolårets rapport påpekade missförhållandet, att de värnpliktige i stor utsträckning vägra att låta revaccinera sig, har äfven under år 1907 fortfarit. De siffror, som angifvas i tabell litt. Q:2, ådagalägga detta.

Från Göta lifgarde klagas öfver manskapets benägenhet att utan anledning eller på grund af högst otillräcklig sådan sjuk-anmäla sig för att på så sätt undandraga sig mera ansträngande

Karlsborg) vårdade sjukdomar år 1907.

Öfriga sjukdomar i end-ningsorganen.	Lungblötning.	Lung- och lunge- och inflammation.	Katar i strup- hufud och luftför.	Sjukdomar i lymfkärlsystemet.	Sjukdomar i hjärta och blodkärl.	Sjukdomar i hörselorganen.	Sjukdomar i syn- och äförganen.	Nerveyemets sjukdomar.	Sinnesjukdom.	Kronisk alkoholförgifning.	Konstitutions- sjukdomar.	Frossa.	Syllia.	Tuberkulos i öfriga organ.	Lungtuberkulos.	Tetanus.	Epid. hjärnfeber.	Dröppel med följjsjukdomar.	Vårdade.		
																			Döda.	Vårdade.	
18	2	6	—	16	2	107	1	37	5	1	5	2	—	14	49	—	—	245	6	18	7
18	9	6	—	20	2	110	1	40	15	2	2	2	—	14	49	—	—	251	—	18	9

Karlsborg) vårdade sjukdomar år 1907.

Akuta förgifningar.	Andra genom våld och olycks- händelse upp- komna skador.	Kylskada.	Brännskada.	Frika skr.	Kontusioner.	Distorsioner och luxationer.	Benbrott.	Svulster.	Invärt nagel.	Bulnader och röfsår.	Annan hud- sjukdom.	Parasiter hud- sjukdom.	Sjukdomar i ben, benhinnor.	Annan sjukdom i ledgångar, sen- skador och slem- säcker.	Ledgångs- reumatism.	Vårdade.	
																Döda.	Vårdade.
3	5	—	—	55	24	21	43	27	—	68	86	24	17	37	71	3	1
3	5	—	—	61	28	29	48	28	1	90	93	25	17	41	83	1	1

Tab. Litt. N. Operationer, utförda år 1907 å patienter, intagna å garnisonssjukhusen (Stockholm och Karlsborg).

Operation.	Antal.	Sjukdom.	Den sjukas ålder.			Operationens utgång.			Anmärkingar.
			Under 15 år.	15—55 år.	Öfver 55 år.	God.	Mindre god.	Dödlig.	
I. Operationer å ben.									
1. Amputation: e) å fingrar och tår	4	Vulnera	—	4	—	4	—	—	
1		Contusio	—	1	—	1	—	—	
2. Resektion: c) å refben	1	Caries	—	1	—	1	—	—	
6. Bensöm	1	Fractura claviculae	—	1	—	1	—	—	
II. Operationer å ledgångar, senor och senskidor.									
11. Resektion eller artrektomi:									
> e) i knäled	1	Luxatio menisci	—	1	—	1	—	—	
> g) i metatarsophalangealled	2	Hallux valgus	—	2	—	2	—	—	
12. Artrotomi och ledpunktion	1	Arthritis deformans	—	1	—	1	—	—	
	1	Gonitis hyperplastica	—	1	—	1	—	—	
	4	> serosa	—	4	—	4	—	—	
	1	Mus articularis gen.	—	1	—	1	—	—	
	1	Vulnus perforans gen.	—	1	—	1	—	—	
	1	> art. dig. man.	—	1	—	1	—	—	
13. Reposition	8	Luxatio humeri	—	6	2	8	—	—	
	2	> cubiti	—	2	—	2	—	—	
	1	> manus	—	1	—	1	—	—	
	1	> ossis capitati	—	1	—	1	—	—	
	1	> interphalang.	—	1	—	1	—	—	
	1	> patellae	—	1	—	1	—	—	
14. Sensöm	3	Vulnera incisa	—	3	—	3	—	—	
17. Operation å senskidor	1	Tendovaginitis suppur.	—	1	—	1	—	—	
	3	Ganglion	—	3	—	3	—	—	
18. Operationer å slemhäckar	10	Bursitis præpatellaris	—	10	—	10	—	—	
	4	> olecrani	—	4	—	4	—	—	
	1	> malleolaris	—	1	—	1	—	—	
III. Operationer å kärl- och nervsystemet.									
21. Operation för varicer	36	Varices cruris vel anticruris	—	36	—	36	—	—	
V. Exstirpation af lymfkörtlar och tumörer.									
34. Exstirpation af lymfkörtlar	8	Lymphadenitis colli	—	8	—	8	—	—	
	1	> region. iliace	—	1	—	1	—	—	
35. > > tumörer	14	Atheromata	—	14	—	14	—	—	
	4	Cysta dermoides	—	4	—	4	—	—	
	1	> traumatica	—	1	—	1	—	—	
	1	Lymphangioma lab. super.	—	1	—	1	—	—	
	2	Papilloma	—	2	—	2	—	—	
	1	Neuroma	—	1	—	1	—	—	
VI. Operationer å hufvud och hals.									
37. Tonsillotomi	4	Hypertrophia tonsill.	—	4	—	4	—	—	
43. Intralaryngeal operation för tumör	1	Fibroma laryngis	—	1	—	1	—	—	
VII. Operationer å bröst och buk.									
53. Amputation af bröstkörtel	2	Mastitis	—	2	—	2	—	—	
55. Torakotomi (med refbensresektion)	6	Empyema	—	6	—	4	—	2	
70. Tarmresektion	1	Volvulus flex. sigm. (mesenteritis chron.)	—	1	—	1	—	—	
	2	Vulnera sclopetar.	—	2	—	2	—	—	
71. Operation för perityphlitis	14	Appendicitis acuta	—	14	—	13	—	1	
76. Radikaloperation för bräck	27	Hernia mobilis inguinalis	—	27	—	27	—	—	
	1	> cruralis	—	1	—	1	—	—	
77. Operation för leverabscess	1	Abscessus hepatis	—	1	—	—	—	1	
Transport	182	Transport	—	180	2	178	—	4	

Tab. Litt. N. Operationer, utförda år 1907 å patienter, intagna å Garnisonssjukhusen (Stockholm och Karlsborg) (forts.).

Operation.	Antal.	Sjukdom.	Den sjukas ålder.			Operationens utgång.			Anmärkningar.
			Under 15 år.	15—55 år.	Öfver 55 år.	God.	Mindre god.	Dödlig.	
Transport	182	Transport	—	180	2	178	—	4	
VIII. Operationer å bäckenorganen och manliga genitalia.									
78. Operation för ändtarmsfistel	4	Fistula ad anum	—	4	—	4	—	—	
79. » » hemorrojaldaltumörer	14	Tumores hæmorrhoidales	—	14	—	14	—	—	
91. » » phimosis	5	Phimosis	—	5	—	5	—	—	
92. » » hydrocele	5	Hydrocele	—	5	—	5	—	—	
93. » » varicocele	3	Varicocele	—	3	—	3	—	—	
Dilatation forcée	4	Contractura ani	—	4	—	4	—	—	
95. Extirpation	1	Cysta testis	—	1	—	1	—	—	
Resektion af epididymis	1	Tuberculosis	—	1	—	1	—	—	
X. Ögonoperationer.									
127. Operation för chalazion	2	Chalazion	—	2	—	2	—	—	
131. Sprängning af hornhinnan	2	Corpora aliena	—	2	—	2	—	—	
147. Operation för strabism	1	Strabismus convergens	—	1	—	1	—	—	
148. Kuhnts operation	1	Vulnus perforans bulbi	—	1	—	1	—	—	
XI. Öronoperationer.									
151. Paracentes af trumhinnan	25	Otitis media purul.	—	25	—	25	—	—	
153. Öppnande af cellulæ mastoide	5	Empyema acut. cellul. mastoid.	—	5	—	4	1 ¹⁾	—	1) Samma patient.
154. Operation för thrombo-phlebitis sinus transversi	1	Thrombophlebitis sinus transversi	—	1	—	—	—	1 ¹⁾	
XII. Andra operationer.									
Operation för inväxt nagel	32	Incarnatio unguis	—	32	—	32	—	—	
» » yttre skador	3	Corpora aliena	—	3	—	3	—	—	
Summa	291	Summa	—	289	2	285	1	5	

Tab. Litt. O. Döda och dödsorsaker å garnisonsorter samt under vapenöfningarna år 1907.

	Dödsorsaker.																	Summa.				
	Mässling.	Scharlakansfeber.	Tarmtyfus.	Influenza.	Septikæmi, pyæmi.	Epideamik hjärnhinneinflammation.	Langtuberkulos.	Andra tuberkulösa sjukdomar.	Hjärnabscess.	Akut barnför-länning.	Akuta sjukdomar i nervsystemet.	Hjertesjukdomar.	Andra sjukdomar i lunginflammation.	Andra sjukdomar i andedrakterorganen.	Tarmvred (ileus).	Blindtarmsinflammation.	Baklinsneidammation.		Sjukdomar i urin- och könsorganen.	Maligna tumörer.	Olyckshandelse.	Självmord.
Garnisonerade trupper	1	2	5	1	1	—	2	2	—	2	1	2	6	2	1	1	—	1	1	6	—	37
Icke garnisonerade arméns utbildnings-skolor för fast anställda	—	—	5	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	9
Icke garnisonerade arméns beväringsskolor, regements- och repetitionsöfningar	2	—	1	—	1	1	—	3	1	—	—	1	13	2	—	1	1	2	—	1	1	31
Summa	3	2	11	1	2	1	2	6	1	2	1	3	21	4	1	3	1	3	1	7	1	77

öfningar. De f. d. fast anställda, som undergå repetitionsöfning, och bland dem ej minst f. d. korpraler, äro de som isynnerhet drifva denna osed, genom hvilken läkarnas tid onödigtvis tages i anspråk till förfång för de verkligt sjuka. Helt visst vore det skäl att genom effektiva straffbestämmelser för de fall, där be- drägeri af sådant slag med visshet kan konstateras, söka sätta en gräns för detta demoraliserande oskick.

Från Lifregementets grenadjärer rapporteras, att förbudet mot ölsverving inom regementets lägerområde icke visat sig medföra någon minskning i fylleriförseelsernas antal.

Tab. Litt. P. De dödas ålder och tjänsteställning.

Ålder.	Officerare.	Under-officerare.	Fast anställdt manskap.	Värn- pliktigt manskap.	Summa.
Under 21 år	—	—	17	3	20
21—25 år	1	—	13	25	39
Öfver 25 år	3	10	5	—	18
Summa	4	10	35	28	77

De sjuksköterskor, som under året tjänstgjort vid Lifregementets grenadjärer och Södermanlands regemente hafva varit till synnerligen stor nytta i flera afsenden.

V. arméfördelningen. Västmanlands regemente har under året tagit sitt nya kasernetablissemang i Västerås i besittning. En allvarsam olägenhet är dock att detta ännu saknar sjukhus.

Tab. Litt. Q:1. Sammandrag af rapporter rörande revaccination af nyanställt manskap vid hären år 1907.

Truppförband.	Antal revaccinerade.	Resultat.			Truppförband.	Antal revaccinerade.	Resultat.		
		Godt.	Osäkert.	Intet.			Godt.	Osäkert.	Intet.
Karlskrona grenadjärregemente	13	9	—	4	Transport	1,656	1,118	41	497
Kronobergs regemente	4	—	—	4	Svea artilleriregemente	103	72	—	31
Skånska dragonregementet	119	46	—	73	Positionartilleriregementet	37	22	7	8
Kronprinsens husarregemente	98	73	4	21	Svea ingenjörkår	90	82	—	8
Vendes artilleriregemente	130	69	2	59	Fälttelegrafkåren	47	33	—	14
Skånska trängkåren	25	21	—	4	Svea trängkår	30	9	1	20
Volontärskolan i Halmstad	76	40	7	29	Dalregementet	1	1	—	—
Smålands husarregemente	79	76	—	3	Lifregementets dragoner	58	48	2	8
» artilleriregemente	77	69	—	8	Upplands artilleriregemente	104	9	8	87
Östgöta trängkår	36	25	6	5	Västmanlands trängkår	20	18	—	2
Volontärskolan i Norrköping	55	52	1	2	Volontärskolan i Västerås	115	36	3	76
» Jönköping	18	16	—	2	Hälsinge regemente	8	8	—	—
» Eksjö	34	33	1	—	Västerbottens »	12	—	—	12
Älfsborgs regemente	11	11	—	—	Jämtlands fältjägerregemente	2	1	—	1
Göta artilleriregemente	98	57	—	41	Västernorrlands regemente	20	14	—	6
Boden-Karlsborgs artilleriregemente	55	37	—	18	Norrlands dragonregemente	95	38	9	48
Göta ingenjörkår	73	53	4	16	» artilleriregemente	89	26	14	49
Volontärskolan i Sköfde	131	87	—	44	Norrlands trängkår	33	33	—	—
Infanteriets rekrytskola för officers- och reservofficersvolontärer	174	159	—	15	Volontärskolan i Gäfle	10	10	—	—
Svea lifgarde	121	77	11	33	Kavalleriets officersvolontärskola	39	24	—	15
Göta »	142	62	5	75	Norbottens regemente	42	15	2	25
Lifgardet till häst	87	46	—	41	Gottlands infanteriregemente	17	17	—	—
Transport	1,656	1,118	41	497	Summa	2,628	1,634	87	907

Tab. Litt. Q:2. Sammandrag af rapporter rörande revaccination af värnpliktige vid hären år 1907.

Truppförband.	Antal revaccinerade.	Resultat.			Truppförband.	Antal revaccinerade.	Resultat.		
		Godt.	Osäkert.	Intet.			Godt.	Osäkert.	Intet.
Karlskrona grenadjärregemente	248	183	—	65	Transport	9,009	6,895	179	1,935
Kronobergs regemente	75	11	—	64	Södermanlands regemente	500	469	—	31
Hallands »	747	683	20	44	Vaxholms grenadjärregemente	2	2	—	—
Norra Skånska infanteriregementet	199	148	—	51	Lifgardet till häst	95	32	7	56
Södra »	643	625	4	14	Sven artilleriregemente	464	329	—	135
Skånska husarregementet	187	63	33	91	Positionartilleriregementet	22	16	2	4
» dragonregementet	195	68	6	121	Svea ingenjörkår	270	187	—	83
Kronprinsens husarregemente	99	66	4	29	Fälttelegrafkåren	134	84	—	50
Vendes artilleriregemente	295	113	26	156	Svea trängkår	50	13	6	31
Skånska trängkåren	196	152	4	40	Upplands infanteriregemente	276	170	10	96
Första lifgrenadjärregementet	713	599	33	81	Dalregementet	59	29	2	28
Andra »	662	475	8	179	Västmanlands regemente	241	28	9	204
Jönköpings regemente	765	500	6	259	Värmlands »	384	113	22	249
Kalmar »	532	435	2	95	Lifregementets dragoner	202	158	4	40
Smålands husarregemente	166	161	—	5	Västmanlands trängkår	368	321	5	42
» artilleriregemente	393	381	1	11	Volontärskolan i Västerås	63	26	—	37
Östgöta trängkår	206	157	5	44	Hälsinge regemente	289	269	2	18
Volontärskolan i Norrköping	29	25	1	3	Västerbottens »	22	17	2	3
Skaraborgs regemente	716	688	—	28	Jämtlands fältjägerregemente	434	391	11	32
Älfsborgs »	110	107	—	3	Västernorrlands regemente	178	24	10	144
Bohusläns »	282	181	16	85	Norrlands dragonregemente	71	15	10	46
Lifregementets husarer	176	166	—	10	» artilleriregemente	270	216	19	35
Göta artilleriregemente	300	222	—	78	» trängkår	1	1	—	—
Boden-Karlsborgs artillerireg., I. bataljonen	251	206	—	45	Norbottens regemente	164	54	—	110
Göta ingenjörkår	264	211	5	48	Boden-Karlsborgs artilleriregemente, II. bataljonen	29	20	—	9
» trängkår	35	—	—	35	Bodens ingenjörkår	41	22	—	19
Svea lifgarde	42	25	—	17	Gottlands infanteriregemente	41	21	—	20
Göta lifgarde	149	137	1	11	» artillerikår	1	—	—	1
Lifregementets grenadjärer	384	107	4	223	Summa	13,680	9,922	300	3,458
Transport	9,009	6,895	179	1,935					

Tab. Litt. R. Omsättning i militärläkarbeställningar vid hären år 1905.

Beställningar.	Lediga vid årets början.	Ledigblifna platser.			Tillkomna.	Summa.	Återbesatta.	Indregna.	Lediga vid årets slut.
		dödsfall.	afsked.	transport eller befördran.					
Fördelningsläkartjänster . . .	1	—	—	—	1	1	—	—	—
Regementläkartjänster . . .	1	1	1	3	1	7	6	—	1
Bataljonsläkartjänster . . .	5	—	1	11	1	18	14	—	4
Stipendiatbeställningar . . .	15	—	6	5	3	29	2	—	27
Summa	22	1	8	19	5	55	23	—	32

De lokaler, som provisoriskt upplåtits åt regementets sjukafdelning, äro på grund af sitt läge olämpliga för sådant ändamål. Samma brist vidlader Västmanlands trängkårs nya kasernetablissemang i Sala, hvarest dessutom de provisoriska sjuklokalerna erbjuda otillräckligt utrymme.

Från ett par truppförband klagas öfver olämpligt urval vid värnpliktiges uttagning till specialtruppelagen. Särskildt påpekas, att till egentlig sjukvårdstjänst inskrifna barberare flera år å rad visat sig för denna tjänstgöring allt annat än lämpliga.

Vid Västmanlands trängkår inträffade under årets första kvartal en influensaepidemi, som föranledde inställandet af den sedvanliga vinterfältmarschen.

VI. arméfördelningen. Från en af arméfördelningsområdets inskrifningsrevisioner anmäler den tjänstgörande militärläkaren, att inom ett rullförlingsområde flera beslut rörande de inskrifningsskyldiges duglighet eller oduglighet till krigstjänst fattats af en pluralitet inom inskrifningsnämnden — ordföranden och de båda af landstinget utsedda bisittarna — i strid mot den nämnden biträdande militärläkarens utlåtanden.

Från Hälsinge regemente framhålles behöfligheten af att kronans skodon tillhandahålles i flera olika storlekar än nu är fallet, enär ett stort antal fotskador föranledas af omöjligheten att bland nu i förråden befintliga skodon erhålla fullt passande sådana till alla bland manskapet. Äfven klagas öfver framskjutande kanter och sömmar inuti de af kronan tillhandahållna skodonen.

Från Norrlands artilleriregemente klagas öfver luftförskämning inom logementen, beroende på för stark beläggning af kasernen och otillfredsställande ventilationsanordningar.

Bodens trupper. Bristen på badinrättning för Bodens garnison utgör en stor olägenhet, hvars afhjälpande måste anses som ett trängande behof. Vid detachementet af Boden-Karlsborgs artilleriregemente har bristen på sjukvårdsbeställningsmän vållat svårigheter.

Gottlands trupper. Ett nytt reservoartorn för vattenledning å Visborgs slätt har under året uppförts.

6. Sinnessjukvården.

Berättelse härom utgifves särskildt: Bihang till Sveriges officiella statistik: K) Hälso- och sjukvården. II.

7. Sjukvården vid civila sjukvårdsinrättningar.

Nybyggnader och utvidgningar af sjukvårdsinrättningar.¹⁾

A. Lasarett.

Under året afslutade *nybyggnader*:

Södertälje lasarett den 28/10.
Örnsköldsviks » den 12/12.
Malmö »
Umeå »

Under året afslutade *till- och ombyggnader*:

S:t Görans sjukhus: tuberkulospaviljong;
byggnad för poliklinik och Finseninstitut;
köksafdelning; portvaktstuga;
huset förut disponerade byggnaderna;
begravningskapell, likbod;

Finspångs lasarett.

Kisa »
Oskarshamns »
Västerviks »
Visby » läkarbostad.

Vid årets slut pågingo vid följande lasarett

nybyggnader: *om- och tillbyggnader*:
Sundsvall. *Kalmar.*
Uddevalla.
Borås.
Norberg.
Backe.
Härnösand.

Ur berättelserna må anföras:

Sjukhuset S:t Göran.

En ny tuberkulospaviljong har i febr. 1907 kunnat upplåtas till beläggning. I den ursprungliga planen har den ändring vidtagits, att öfre afdelningen af densamma användes uteslutande för barn samt de bägge undre för kvinnliga patienter; i den gamla paviljongen vårdas endast tuberkulösa män.

Ny- och ombyggnader i och för polikliniken och Finseninstitutet hafva blifvit fullbordade och tagna i bruk. Numera finnas särskilda väntsalar för män och för kvinnor, som lida af hud- och veneriska sjukdomar och hvilka önska poliklinisk behandling; likaså finnas skilda undersöknings- och behandlingsrum så för dessa patienter som äfven för personer lidande af lupus och af tuberkulos. Härigenom kunna alltså alla dessa olika patienter utan att komma i beröring med hvarandra och utan att på något sätt blifva generade den ena af den andra söka råd och poliklinisk behandling å sjukhuset samt utan att behöfva komma inom själva sjukhusområdet. En ny portvaktstuga har blifvit uppförd, och har i sammanhang härmed parkområdet för de tuberkulösa och för andra patienter blifvit skilda från hvarandra.

Köksafdelningen har genom om- och nybyggnad blifvit utvidgad, därvid särskilda spislokaler för läkare, sköterskor, sköterskebiträden, samt för eldare, drängar m. a. manlig betjäning blifvit anordnade. I sammanhang härmed ha en del förbättringar inom själva köksafdelningen blifvit gjorda.

Maria sjukhus.

Sedan de byggnader, som förut disponerats af Södra barnbörds- huset, efter dess flyttning till nya lokaler blifvit tillgängliga, hafva de underkastats en genomgripande reparation och därefter tillagts *Maria sjukhus*. Härigenom ha för sjukvården vunnits 56 platser.

Under årets lopp har vid sjukhuset uppförts en byggnad innehållande begravningskapell, likbod och obduktionslokal.

¹⁾ Referent: Medicinalrådet Wawrinsky.

Södertälje lasarett.

Sedan den nya sjukhusbyggnaden i början af oktober blifvit fullt färdig och en första afsyning verkställdt, kunde lasarettet den 28 oktober tagas i användning och de sjuke från det gamla sjukhuset till det nya överföras.

Finspångs lasarett.

Sedan Östergötlands läns landsting för till- och ombyggnad af länslasarettet i Finspång enligt af Kungl. Medicinalstyrelsen godkända ritningar beviljat år 1905 kr. 31,000 och 1907 för samma ändamål ytterligare kr. 8,643,45, eller sammanlagt kr. 39,643,45, ha under 1907 de ifrågakvarande arbetena slutförts.

Beträffande lasarettets utseende före till- och ombyggnaden hänvisas till den i Medicinalrådet R. Wawrinskys »Sveriges lasarettsväsende förr och nu» (Stockholm 1906) lämnade beskrifningen.

Såsom af nämnda beskrifning framgår, har lasarettet sin längdriktning ungefär i norr och söder. Det har nu försetts med tvänne tillbyggnader, en åt söder och en åt norr, hvardera bestående af källarvåning och bottenvåning. Tillbyggnaderna äro liksom sjukhuset i öfrigt uppförda af tegel; de äro rappade och försedda med plåttak. Öfver samtliga källarum äro slagna hvalf af beton mellan järnbalkar, och därofvan äro lagda golf af cement.

Den södra tillbyggnaden inrymmer i bottenvåningen operationsafdelning, väntrum, läkarens expeditjonsrum, laboratorium och mörkrum samt badrum och i källarvåningen bostad åt lasarettsvaktmästaren (2 rum), stryk- och mangelrum, kolkällare samt pannrum för den i södra tillbyggnaden införda varmvattensuppvärmningen.

Den norra tillbyggnaden inrymmer i bottenvåningen kök med skafferi samt matsal för sköterskepersonalen, i källarvåningen mat- och vedkällare.

I den förut befintliga sjukhusbyggnaden ha de båda åt öster belägna flygelrummen, utgörande det södra operationssal, det norra kök (med skafferi och köksförestuga), tudelats, hvarigenom i hvardera flygeln erhållits dels ett toaletterum, dels ett sjukrum för 3 patienter.

Genom inredandet af badrum i den södra tillbyggnaden har det gamla badrummet, som åstadkommits genom afstängning af korridorrens norra ända, blifvit obehöfligt och borttagits, och har sålunda en genom hela sjukhusets längd gående öppen korridor erhållits.

Beträffande de gamla sjuksalarna ha följande ändringar gjorts. I väggen mellan de båda sjuksalarna för kvinnor och likaså mellan de båda salarna för män fanns inbyggd i hörnet mot ytterväggen en garderob för klossett. Genom inredningen af de båda nya toaletterna i östra flygelrummen ha dessa garderober blifvit obehöfliga och bortrifvits, hvarvid de i samma väggar befintliga dörrarna mellan sjukrummen, förut inpassade nära kakelugnarne, inpassats på platsen för de bortrifna garderoberna och de gamla dörröppningarna igenmurats. Genom denna flyttning af dörrarna kan i hvarje sjuksal en säng placeras mera aflägsen från yttervägg och fönster. De mellan sköterskerummet och de båda närmaste sjuksalarna varande dörrarna ha igenmurats såsom orsakande onödigt störande af den där boende sköterskans nattro, sedan ringleddningar införts, genom hvilka patienterna vid behof kunna påkalla vederbörande vakthafvande sköterskas hjälp.

Genom inredning af mangel- och strykrum i källarvåningen i södra tillbyggnaden har det norra gafvelrummet i vindsvåningen, hvilket förut tjänstgjort för nämnda ändamål, kunnat få tagas i bruk för personalens behof, hvarigenom en välbehöflig ökning i dess utrymme erhållits.

Operationsafdelningen, som är belägen åt öster, består af 3 rum, tvättrum, operationsrum och steriliseringsrum. Golfvet utgöres i operationsrummet af cementmosaik, i tvätt- och steriliseringsrummen af viktoriaplattor, omväxlande röda och grå, i samtliga rum finnas golfaflopp. Väggar och tak äro i alla 3 rummen oljemålade.

Till tvättrummet ha anskaffats två tvättställ af fajans med kran-system för varm- och kallvatten samt en porslinsvask, ett instrument-skåp af järn och glas, ett förbandsskåp af järn, ett bord af järn och glas, en aseptisk stol, ett tvättbord.

Operationsrummet har såväl tak- som sidoljus, det förra från ett takfönster, som omfattar ungefär rummets halva takyta, det senare från ett fönster om 3,8 x 2,4 meters yta. I operationsrummet finnas ett operationsbord, 2 instrumentbord af järn och glas, 2 aseptiska stolar, ett narkosbord. Den konstgjorda belysningen är i operationsrummet liksom i sjukhuset för öfrigt elektrisk.

I steriliseringsrummet finnes för sterilisering af förbandsartiklar en autoklav, en fajansdiskvask för tvättning af instrument samt kittlar för kokning af instrument och sterilisering af vatten och koksaltlösning. Som ångledning ej finnes inom sjukhuset, får all sterilisering ske med fotogen medels Primuskök. Tvätt- och steriliseringsrummen äro försedda med kall- och varmvattenledning, den förra från sjukhusets förutvarande vattenledning, den senare från i badrummet uppställd badkamin.

Den genom södra tillbyggnaden framdragna sjukhuskorridoren, hvilken skiljer operationsafdelningen från läkarens expeditjonsrum och laboratorium, är genom själfstängande glasdörrar afstängd från den öfriga korridoren och tjänstgör som väntrum.

Den väster om korridoren belägna delen af södra tillbyggnaden inrymmer närmast det gamla sjukhuset ett badrum. Här äro uppställda de i det gamla badrummet förefintliga badkaret och badkaminen, från hvilken varmvattensledningar äro dragna till tvätt- och steriliseringsrum, till tvättrummet i expeditjonsafdelningen samt till tvättställen i det södra toaletterummet och det mindre patientrummet, hvilka erhållits genom förändring af gamla operationssalen. En ny duschledning har uppsatts.

Uppvärmningen i södra tillbyggnaden sker med varmvatten.

Järnspiseln i köket har kombinerats med en varmvattencylinder af koppar med spiseelement, hvilken förser köket och det norra (för de manliga patienterna afsedda) toaletterummet med varmvatten. Intill köket finnes ett mindre skafferi samt en inbyggd trappnedgång till de underliggande matkällarna.

De båda genom ombyggnad af norra och södra flygelrummen vunna mindre sjuksalarna ha såväl till tak som väggar oljemålats. I det södra, hvilket eventuellt afsetts till omlägningsrum, har uppsatts ett porslinstvättställ för kall- och varmvatten och med aflöpplingsledning.

I hvardera af de båda toaletterummen, af hvilka det norra, såsom nämnt, är afsedt för de manliga, det södra för de kvinnliga patienterna, finnas 2 klossetter inom afbalkningar samt 2 tvättställ af porslin, försedda med såväl varmt som kallt vatten, dessutom finnes i hvardera en emaljerad vask för sköljning af kärl. Från södra toaletterummet har dragits en träturma ned till underliggande källarum, hvilket aperats till torkrum för smutsigt linne och för den skull försetts med trägolf och ställningar för linnets upphängning. Väggar och tak i toaletterummen äro oljemålade.

Samtliga rum i båda tillbyggnadernas bottenvåning fördes med linoleummattor (utom operationsafdelningen), hvarjämte landstinget i samband med ombyggnaden beviljat medel till dylika mattor i de båda stora sjuksalarna för män, där dylika förut saknats, och till nya dylika i korridoren att ersätta de nuvarande utslitna.

Väggarna i samtliga rum i båda tillbyggnadernas bottenvåning, med undantag af operationsafdelningen, äro oljemålade till en höjd af 1,9 meter från golfvet, därofvan limfärgade, taken limfärgade.

I södra tillbyggnadens källarvåning är såsom nämnt inrymd vaktmästarebostad om 1 rum och kök. Ett tredje rum har anordnats till mangel- och strykrum och har genom flyttning af väggen till bredvid liggande rum förstörats.

Före tillbyggnaden af lasarettet funnos å norra och södra gaf-larna verandor, liggande i bottenvåningens plan. De voro i betraktande af lasarettets läge på toppen af en kulle och husets höga sten-fot af stort värde, då det gälde att utan större anstalter frakta en sängliggande sjuk ut i det fria. De slopades emellertid å ritningarna till ombyggnaden. Vid rifningen af dem befanns en hel del af virket oskadadt, hvarför byggnadsentreprenören erbjöd sig att med användande af oskadade delar af det gamla virket uppföra en ny veranda på södra gafveln.

Sjukhusets sängantal var före till- och ombyggnaden 31, och har nu genom ombyggnaden vunnits utrymme för ytterligare 6 sängar.

Kisa lasarett.

Huset är uppfördt på stengrund, med sockel af granitblock. Bottenvåningen är af sten, de två öfriga af trä. Ytterväggarna äro oljemålade i ljusgrön färg. Taktäckningen är tegel. Genom en dörr på husets baksida kommer man utför en stentrappa af granit ned i *källaren*. I bortersta, norra hörnet befinner sig den med ett trätak öfvertäckta brunn, som förser hela lasarettet med ett tillräckligt och förträffligt källvatten. I östra hörnet äro afdelade två med fönster försedda och cementbelagda rum, det ena afsedt till ångpannerum för centraluppvärmningen, det andra för kol. Äfven det öfriga golfutrymmet är till större delen cementbelagdt. Kolkällaren, disponibel på grund däraf, att centraluppvärmning aldrig kom att anläggas, har blifvit inredd till matkällare.

Med undantag af operationssköterskans i västra hörnet belägna rum användes hela *bottenvåningen*, för de sjukas mottagning och undersökning samt behandling af polikliniska fall och visar sig väl fylla sitt ändamål. Från gården kommer man uppför en stentrappa af granit, bestående af fyra trappsteg och flankerad af ledstänger af målade järnrör, in i en med klädhängare och galoschhylla inredd mindre tambur, som åt ena sidan öppnar sig mot väntrummet.

Detta rum, som får sin dager genom två fönster, har i sin inre del dörrar åt tre håll, åt vänster till läkarens rum, i fonden till operationsafdelningen, åt höger till korridoren och det öfriga sjukhuset.

Läkarens rum, med två fönster, har utom en dörr till det lilla mörkrummet direkt ingång till operationssalen. Från väntrummet kommer man däremot icke direkt in i operationssalen, utan först in i sterilisationsrummet, hvarifrån ett par dörrar öppna sig mot operationssalen. Därigenom vinnes bättre isolering af detta rum, så att icke allmänheten i väntrummet föranledes att se och höra för mycket af hvad som där försiggår.

Operationssalen, stor, så att den rymmer två operationsbord, får genom sitt stora fönster åt nordost en riklig dager, som återkastas från de i ljusgult oljemålade väggarna. Golfvet af cement täckes af en korkmatta (gulbrun granit), i taket är monterad en 200-normalljus-Lux-lampa. Slaskburk och två tvättställ af porslin med kranar för varmt och kallt vatten ha tillkommit. Eljes användes den inredning, bord och skåp m. m., som tillhörde den gamla operationssalen. Sterilisationsrummet är litet, men får sitt utrymme tillökadt genom en, med fönster försedd skrubben under trappan. I skrubben är cementgolf, i sterilisationsrummet likasom i väntrummet och läkarens rum trågolf, belagdt med korkmatta.

Genom dörren åt höger från väntrummet kommer man in i en mindre korkmattbelagd korridor, från hvilken man dels på fyra trappsteg af granit kan stiga upp till den gamla byggnadens nedre korridor, dels på en innertrapp af trä kommer upp till sjukafdelningen.

I södra hörnet ligger med ingång från korridoren ett cementbelagdt mindre kallrum, där pumpen, som uppfordrar brunnsvattnet, är uppställd. Därinnanför i ett litet rum med fönster en vattenklosett.

I denna våning äro alla väggar oljemålade till manshöjd, däröfvan limfärgade. Taken äfven limfärgade. Blott i operationssalen äro väggarna helt oljemålade.

I *våningen 1 tr. upp* får man icke något intryck af tillbyggnad, då korridoren utgör en direkt fortsättning af den gamla. Den får tillräcklig dager dels af det stora fönstret i fonden, dels af två fönster i trappan. På dess båda sidor gruppera sig rummen i denna våning.

På husets framsida ligga tre rum, nämligen närmast det gamla huset ett sköterskerum och i norra hörnet ett med två fönster försedt sjukrum, rymmande fem sängar; mellan dessa två rum befinner sig ett smalt kallrum, afsedt till förråd. Det visade sig likväl fördelaktigare att till förråd använda det mot tillbyggnaden vettande gafvelrummet i vindsvåningen, hvilket för sitt nya ändamål försågs med takfönster samt nödiga hyllor och klädhängare. Här har man fördelen af att vintertiden kunna uppvärma iörrådet. Det förra förrådsrummet får tjäna till isoleringsrum för särskildt svårt sjuka.

I södra hörnet ligger ett smalt toaletterum och därinnanför ett med fönster försedt rum med vattenklosett.

I denna våning äro alla golf af trä, väggarna äro panelade till nära manshöjd. Panelerna oljemålade, väggarna däröfvan och taken dragna med limfärg.

På en liknande trappa som till första våningen kommer man upp till *vindsvåningen*, hvars korridor är tillräckligt upplyst af fönstren i trappan och ett litet gafvelfönster.

På husets framsida ligga här, med dager från vindskupor, ett vindskontor, där färgkläder förvaras, samt i norra hörnet ett sjukrum. Detta rum har dessutom ett stort fönster åt gafveln, är ljus och rymligt samt bereder plats för sex till sju patienter (i allmänhet de karlar, som kunna gå uppe).

På motsatta sidan af korridoren ligga två mindre rum, ett för två, ett för en patient.

Tak och väggar i denna våning äro lika med föregående, med undantag af att väggarna icke äro panelade.

I södra hörnet, ofvan toaletterummet, är uppställd en vattencistern af plåt, omklädd med dubbla träväggar, hvilkas mellanrum är fyllt med sågspån.

Då det system för centraluppvärmning, som ursprungligen föreslogs, visade sig kosta betydligt mera än den summa, kostnadsförslaget upptog, beslöts att uppsätta kakelugnar. Sådana uppsattes också i alla rum utom väntrummet, för hvilket en kamin, »Viking», anskaffades. En dylik kamin uppställdes äfven i stället för de två gamla i den öfre korridoren. Uppvärmningen har under den gångna, tidvis mycket kalla vintern visat sig effektivt öfverallt utom i operationssalen, där det är omöjligt att få tillräckligt varmt vid större operationer.

Det är redan omnämndt, att i bottenvåningen är uppställd en sug- och tryckpump, som lyfter brunnsvattnet upp till den på vinden placerade cisternen. Härifrån erhålles vatten

- 1) och 2) till de båda vattenklosetterna,
- 3) till toaletterummet en tr. upp,
- 4) till en dricksvattenfontän i korridoren en tr. upp,
- 5) till operationssalen i bottenvåningen samt
- 6) till en i skrubben utanför operationssalen uppställd badkamin, som förser operationssalen med dess behof af varmt vatten.

Aflopsledningen från tvättställ, slaskburk och klosetter lämnar huset i södra hörnet och förenar sig några meter utanför byggnaden med den gamla ledningen.

Samtidigt med anordnandet af vattenledningen i tillbyggnaden utfördes en del reparationer och ändringar af ledningen i den gamla byggnaden. En del igenrostade rör utbyttes mot nya, den gamla »grytan» i köket för uppvärmning af badvatten slopades och ersattes med en badkamin, den uppe under taket i köket i köket uppställda träcisternen för kallt vatten kasserades och ersattes med en plåt-cistern, som placerades i det nu disponibla klosettrummet i korridoren en tr. upp. Från denna cistern når vattnet medels korta och bekväma ledningar såväl badkaminen som badrummets dusch- och badkarskranar.

Till de nya sjukrummen ha anskaffats tolf järnsängar, 80 cm. breda. Därjämte sängkläder till dessa, nattduksbord, stolar, lampor och gardiner, glas och porslin m. m. För personalen ha inköpts fyra enklare järnsängar med tillbehör.

Ett sköterskerum har fullständigt möblerats.

Lasarettet har hittills saknat direktionsrum. Ej heller nu har något sådant rum tillkommit, men i väntrummet har uppställts ett större, med lådor försedt ekbord, som jämte erforderligt antal enkla ekstolar användes vid direktionsens sammanträden.

I väntrummet har också apterats ett väggfast större skåp till förvaring af lasarettets arkiv, blankettförråd m. m., hvilka hittills varit instoppade på skilda, mer eller mindre olämpliga ställen.

Sedan personalen med år 1907 blifvit ökad, har behofvet af en särskild matsal för personalen gjort sig ännu mera kännbart. Att bespisa dem i köket går ej längre för sig. Ett sätt att afhjälpa detta behof erbjöd sig, så fort källaren under tillbyggnaden blef färdig. Hittills ha de båda intill köket och utefter husets baksida i samma plan som köket belägna rummen användts, det ena till kall-

skafferi och diskrum, det andra till ett slags både sommar och vinter olämplig källare, ofvan jord som den är belägen. Det södra af dessa rum underkastades en grundlig reparation, cementgolf med korkmatta inlades, fönsterna upphöggs större, väggar och tak målades. Den i rummet befintliga kakelugnen visade sig fortfarande duglig. Lasarettet har härmed fått ett trefligt samlings- och matrum så godt som till skänks.

Genom »grytans» och träcisternens borttagande blef utrymmet i köket så förökadt, att ett rymligt skafferi kunde inbyggas i dess västra hörn, där ett fönster fanns att tillgå.

På väggen mot den nya matsalen anordnades ett långt, zinkbeklädt diskbord med slaskburk.

Köket har med dessa ändringar vunnit betydligt både i snygghet och trefnad.

Samtidigt med tillbyggnadens yttre målning ommålades i samma färg det gamla huset. Plåtbeklädnaden på det gamla husets tak och takrännorna sågos öfver, likaså tegeltaket.

I det nästan utdömda brygghuset inlades nytt trägolf och reparerades pannmuren.

Nya träbroar lades vid alla uthusen.

Rätt omfattande schaktnings- och fyllningsarbeten måste verkställas i närmaste omgifningen af tillbyggnaden samt körvägen ned till brygghuset delvis ansenligt höjas, delvis omläggas.

Oskarshamns lasarett.

I öfre korridoren ha de gamla järnkaminerna utbytts mot varmluftskaminer. Dessa äro icke blott snyggare utan äfven betydligt effektivare, så att de i väsentlig mån bidraga äfven till sjuksalarnas uppvärmning. I vinden ha innertak inlagts och en del förändringar af förrådskontoren vidtagits.

Varmvattenledning från sjukvåningens badkamin har införts till operationssalen och omlägningsrummet och aflöpsrör från dessa rum till den i källaren befintliga, äfvenledes under året anlagda, gemensamma aflöpsledningen.

Då de gamla ledningarna för den elektriska belysningen befunnits opålitliga, hafva de utbytts mot nya och författningensligna sådana. — Äfven ny ringledning har införts, emedan den gamla alltför ofta strejkade.

Sedan ritning till påbyggnad och förändring af den gamla badinrättningen till trapphus jämte badrum m. m. upprättats och denna blifvit af Medicinalstyrelsen granskad och godkänd, beviljade 1906 års landsting de enligt kostnadsförslaget för ändamålet erforderliga medlen, 10,815 kr. 70 öre.

Trappuppgången upptager ungefär två tredjedelar af trapphusets bredd, i den återstående tredjedelen äro badrum m. m. inrättade. Trappstegen äro gjutna af cement och hvila på järnbalkar. Trappplan af beton mellan järnbalkar äro belagda med cementplattor. Trapporna äro rymliga, bekväma och väl belysta. Se för öfrigt rätt trefliga och solida ut.

Från nedre korridoren leder en dubbeldörr direkte till trappan till sjukvåningen och en andra dubbeldörr till yttre delen af förstugan. Denna del af förstugan, som har sin egentliga ingång från hufvudbyggnadens baksida, är genom stora dubbeldörrar skild såväl från förstugans inre del som från nedgången till källaren. Nedgången till källaren är genom en murad vägg, som går till andra halftrappans bjälklag, fullständigt skild från trappuppgången till sjukvåningen, en anordning, som befanns nödvändig till förekommande af »drag» och unken källarlukt i trapporna.

Från trappan leda två dubbeldörrar till korridoren en trappa upp och en dubbeldörr till vindsvåningen. Alla dörrar äro försedda med stora glasrutor för att släppa in så mycket ljus som möjligt.

I den af trappan icke upptagna delen af trapphuset äro följande lokaler belägna:

I källaren dels ett litet rum för kolupplag och dels ett badrum för nykomna patienter, som icke kunna släppas in i sjukvåningens badrum.

I bottenvåningen ett badrum med afklädningsrum och en halftrappa upp ett litet kontor eller garderob, som för närvarande användes till vedförråd.

I nivå med våningen en trappa upp ett badrum, som motsvarar det i nedre våningen, samt en halftrappa högre upp ett s. k. tekök, som nu användes till förvaring af diverse persedlar, men framdeles möjligen kan bli användbart för steriliseringsapparater, som nu äro placerade i korridoren.

I öfversta delen af trapphuset, tredje våningen, har erhållits ett rätt stort rum med garderob. Detta är emellertid ej färdigt ännu. Hvertill det bäst lämpar sig, får väl framtiden utvisa.

Å gamla vinden, till höger om ingången, har inredts ett förrådsrum för linne och gångkläder. Detta uppvärms genom varmluftledning från en kamin i sjukvåningens korridor.

Härnösands lasarett.

En ny ångpanneanläggning ha gjorts. Ekonomihuset har något tillbyggt och tvenne nya ångpannor anskaffats. Medelst dessa ångpannor sker numera såväl driften af maskinerna för elektriska ljuset och tvätten som uppvärmning af hela lasarettet samt ledningen af varmvatten. Genom en underjordisk af beton byggd kanal ledas ångrör, varmvattenrör m. m. från ekonomibyggnaden till lasarettbyggnaden. Denna anläggning har kostat cirka 48,000 kr. En noggrann siffra kan ännu ej lämnas, då arbetet ännu ej är fullt färdigt.

Vattenklosetter hafva uppsatts öfver allt på lasarettet i stället för de gamla klosetterna med hinkar. Kostnaden härför uppgår till 3,750 kr.

Reservbelysning från stadens elektricitetsverk, hvilken förut endast varit införd på operationsafdelningarna samt afdelningarna I o. II, har nu äfven införts på afdelning III.

Genom ekonomihusets ofvannämnda utvidgning har bostad, bestående af ett rum och kök, äfven erhållits till eldaren.

B. Sjukstugor.

Under året ha tillkommit:

Långshyttans sjukstuga, öppnad i augusti.
Loos

Under året hafva utförts
nybyggnader:

Mönsterås sjukstuga.

om och tillbyggnader:
Billingsfors sjukstuga.
Nås

Ur berättelserna må anföras:

Långshyttans sjukstuga.

Till sjukstugans uppförande har Kopparbergs läns landsting 1905 anslagit 12,000 kr. Husby sockens sparbank har bidragit med 8,000 kr. Klosters A. B. har skänkt tomt, stor 75,4 ar och 2,000 kr. kontant.

Byggnaden var färdig att tagas i bruk i början af augusti 1907. Densamma är belägen å en vacker, delvis med björkar bevuxen plats, 15 minuters väg från Långshyttans järnbruk, har en härlig utsikt åt sjöarne Lången och Tillingen. Mot nordliga vindar är stugan skyddad af en skogsdunge. Grunden är grus. Byggnadens längdriktningen går i öster och väster. Byggnadsmaterialet är resvirke och yttre brädbeklädnad. Från den midt på byggnaden åt norr belägna ingången inkommer man i en större hall eller dagrum, hvarifrån finnas ingångar till operationsrum, mottagningsrum, tvenne sjuksalar, klosett samt uppgång till vinden. En mindre passage leder från dagrummet till sköterskans rum, kök, som tillika har egen utgång, badrum och en sjuksal. Genom matfönster å badrummet erhåller passagen fullgod belysning. Rikstelefon finnes i dagrummet. Samtliga sjuksalar, 2 afsedda för hvardera 3 och en för 2 patienter, vetta åt söder. Klosetten är belägen under vindstrappan. Å vinden finnas tvenne rum, hvaraf det ena bebos af bitrådet, det andra åter är afsedt till reservrum. Garderober och förrådsrum äro inredda å vinden.

Friskluft tillföres genom en under trossbotten belägen trumma, hvarifrån gå förgreningar till eldstäderna. I de flesta rummen finnas

dessutom hörnrummor från golf till tak, som mynna ut i särskilda skorstenspipor och äro försedda med 2 ventiler för sommar- och vinter-ventilation; vatten och aflöpsledning finnes. I hallen är uppsatt en större järnkamin, i öfriga rum finnas kakelugnar.

Operationsrummet är ljusst och försedt med en för en sjukstuga ovanligt riklig utrustning. En särskild uthusbyggnad rymmer vedbod, matbod, brygg- och bagarstuga. Särskilda byggnader för likbod och afträde. I en grusbacke är kallare nedgräfd.

Till sjukstugan ha donerats medel till underhåll af tvenne frisingar.

Sjukstugan i Loos.

Sjukstugan är bekostad af Loos' kommun samt afsedd att i första hand upptaga olycksfall samt bereda vård åt sådana sjuka, som ej kunna få lämplig skötsel i hemmet.

Byggnaden, som är belägen invid läkarbostaden, skyddad för nordliga och ostliga vindar af en backslutning, är uppförd i en våning, med tvenne timrade, men ej inredda vindsrum. Bottenvåningen inrymmer två sjuksalar, en större för sex och en mindre för två patienter; vidare operationsrum, sköterskans rum, kök med skafferi, badrum jämte afklädningsrum samt en rymlig förstuga och klosett. Badrummet, som ännu icke är fullständigt inredt, är afsedd att delas i två afdelningar, hvarvid den ena — med egen ingång — skulle upplåtas åt allmänheten. Å vinden finnas, utom de tvenne vindsrummen, ett större och tre mindre vindskontor samt en stor torkvind. — Den större sjuksalen mäter i längd 6 meter, i bredd 5 m. och i höjd 3 m.; den mindre resp. $4 \times 3,7 \times 3$ m.

Huset är uppfördt af timmer, diktadt och brädfodradt på insidan. Alla väggar och tak äro oljemålade i ljusa färger; golven oljemålade och fernissade; badrummet har cementerad golf; i köket korkmatta.

Uppvärmningen sker i sjuksalarna och sköterskans rum med kakelugnar, i förstugan och operationsrummet med järnkaminer. Af ekonomiska skäl äro kakelugnarne, af vanlig rund typ, ej inmurade i väggen, hvilket naturligen varit från hygienisk synpunkt att föredra.

Vattenledning är inredd, men till följd af oförutsedda omständigheter har socknens vattenledningsföretag tills vidare strandat, så att allt vatten för sjukstugans behof för närvarande måste hämtas från en brunn på gården. Badning af patienterna har därför tyvärr icke kunnat förekomma annat än i enstaka nödvändiga fall.

Möblerna äro af trä, fernissade med gul oljefernissa; sängarna af järn, svartlackerade med resårbottnen. Bäddarna utgöras af tagel-krollsplintmadrass, dito med kudde, dunkudde, tvenne tjocka yllefiltar samt vanlig linneutredning.

Operationssalens instrumentarium är ännu mycket ofullständigt, men kommer att fullständigas i mån af tillgång på medel. — Till sterilisering af förband o. d. användes en Bökmans ångsterilisator.

Sjukstugan, för hvilken kommunen har ålagt sig ej obetydliga utgifter, har redan tillvunnit sig befolkningens förtroende och synes blifva till stort gagn i dessa från andra sjukvårdsinrättningar aflägsna bygder.

Sjukstugan har kostat i anläggning 9,400 kronor, däraf 1,860 kronor för inventarier. Härvid är dock att märka, att i ofvanstående summa icke ingår värdet å timmer, plank och bräder, hvilket allt socknen tog af egna förråd. Däremot ingå kostnaderna för en del utarbeten och anläggningar, som sannolikt torde ha utförts äfven om sjukstugan ej kommit till stånd.

C. Epidemisjukhus o. sjukstugor.

Under året har tillkommit:
Ramnäs epidemisjukstuga.

Nybyggnader och utvidgningar afslutade under året:

Solna epidemisjukhus,
Enköpings »
Furulunds »
Höganäs bruks »

Ur berättelserna må anföras:

Solna epidemisjukhus.

Under året har den nya sjukhusbyggnaden tagits i användning. Denna utgöres af kommunens förra fattighus, som genomgått en genomgripande ombyggnad och tillbyggnad och nu är synnerligen proppert och tilltalande. Nedre våningen inrymmer dels sjukafdelningen n:o I, dels köksafdelningen, gemensam för båda sjukafdelningarna och fullt isolerad från dessa. Köksafdelningen består af ett rymligt kök med skaffierier o. d. samt ett rum för köksförestånderskan. Maten utlämnas till öfre våningen genom hiss, till afdelning I genom ett fönster. Afdelningarnas servis diskas å afdelningen. Sjukafdelning n:o I (scarlatina) är delad i tvenne skilda afdelningar, hvardera rymmande 2 sjuksalar och ett mindre dagrum. Den mindre af salarne i ena afdelningen är emellertid apterad till sköterskerum. Från hvardera dagrummet utgång dels till en stor veranda med trappa, dels till den gemensamma vestibulen med det gemensamma badrummet. Afdelning I har f. n. 12 sängar, men kan dessas antal utan olägenhet ökas till 20.

Afdelning II (difteri) är belägen i öfre våningen, dit äfven läkarens expeditjonsrum är förlagdt. Den innehåller en ganska rymlig hall med fönster och balkong, sköterskerum, badrum, förrådsrum samt 3 sjuksalar. Afdelningen har f. n. 12 sängar, men kan dessas antal utan olägenhet ökas till 18 å 20.

Båda badrummen äro ändamålsenligt inredda. Badkaren äro af emaljeradt järn. Duschinrättning samt tvättbord med varmt och kallt vatten.

Sjukhuset uppvärms medelst centraluppvärmning (ånga).

Vattenklosetter (3 stycken) med septic tank.

Dessutom är uppfördt ett uthus rymmande: lik- och obduktionsrum, desinfektionsrum, halmbod samt ett förrådsrum för hvardera sjukafdelningen.

D. Enskilda sjukhus, som till sin verksamhet äro jämförbara med lasarett eller sjukstugor.

Under året afslutad nybyggnad: *Diakonissanstaltens sjukhus.*

E. Barnsjukhus.

Vid årets slut pågående nybyggnader:

Barnsjukhuset Samariten;

Göteborgs barnsjukhus.

Vid *Kronprinsessan Victorias kustsanatorium* har en paviljong för 19 patienter tillkommit.

F. Lungsotssanatorier.

Säfsjö privata lungsotssanatorium öppnades 15 juli. I Tab. N:o 21 har dessutom *Hemgårdens sanatorium* vid Liljeholmen utanför Stockholm upptagits.

G. Tuberkulosehem.

Under året hafva tillkommit:

Grängesbergs sanatorium;

Grangärde sockens lungsotshem.

Omsättningen å de civila sjukhusen m. m.¹⁾

En öfversikt öfver omsättningen å de civila sjukhusen under år 1907 meddelas i Tab. Litt. S.

I Tab. N:r 22 A ingå uppgifterna från epidemisjukhusen tillsammans med uppgifterna från lasarett och sjukstugor. För några af de viktigare sjukdomarna meddelas å sid. 31 uppgifter för epidemisjukhusen ensamt.

¹⁾ Styrelsens statistiker Prof. Johansson.

Å polikliniken vid St Görans sjukhus i Stockholm hafva behandlats följande fall af veneriska sjukdomar:

	Män.	Kvinnor.		Män.	Kvinnor.
Syphilis hereditaria	1	3	chronica	2	—
» acquisita	52	11	epididymitis	32	—
Gonorrhoea	522	2	prostatitis	3	—
däraf urethritis acuta	467	2	strictura urethrae	21	—
			lymphadenitis	—	—
			Ulcus molle	168	2

Tab. Litt. S.

Öfversikt öfver omsättningen å civila sjukvårdsinrättningar under år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Intagna.	Döda.	Döda, proc. af intagna.	Underhållsdagar.	Medeltal vårdade för dag.	Medellängd af sjukhusvistelsen, dagar.	Vårdplstser.	Antal anstalter.
Lasarett (Tab. N:r 15) ¹⁾	79,372	4,550	5.73	2,507,104	6,869	31.6	8,631	75
Lasarettsfdelningar ²⁾ (Tab. N:r 16 A)	71,827	4,286	5.97	2,144,260	5,875	29.9	6,973	75
Afdelningar för sinnessjuka (Tab. N:r 16 B)	1,429	61	4.27	239,593	656	168.9	862	42
» » » däraf särskilda upptagningsanstalter ³⁾	738	40	5.42	149,892	411	203.1	522	10
» » » veneriskt sjuka (Tab. N:r 16 C)	4,319	16	0.37	141,387	387	32.7	886	43
Sjukstugor (Tab. N:r 19) ⁴⁾	9,869	514	5.91	257,490	705	26.1	999	73
Lasarett och sjukstugor ⁵⁾	89,266	5,066	5.68	2,772,809	7,597	31.1	9,652	148
Lasarettsfdelningar och sjukstugor ⁶⁾	81,696	4,800	5.88	2,401,750	6,580	29.4	7,972	148
Epidemisjukhus (Tab. N:r 20) ⁷⁾	11,293	429	3.82	266,931	731	23.8	3,658	160
däraf tillh. kommun eller landsting	11,221	423	3.79	265,608	728	23.8	3,534	152
Lasarett, sjukstugor och epidemisjukhus ⁸⁾	98,835	5,484	5.55	3,013,297	8,256	30.5	13,222	308
Enskilda sjukhus ⁹⁾	4,235	147	3.47	99,516	273	23.5	470	19
Barnsjukhus ⁹⁾	2,199	156	7.09	102,538	281	42.5	358	8
Barnhus ⁹⁾	830	97	11.7	108,074	293	130.2	393	2
Konvalscenthem ⁹⁾	1,354	5	0.37	28,106	77	20.8	120	2
Upptagningsanst. för hastigt insjuknade ⁹⁾	1,693	30	1.77	4,847	13	2.9	27	2
Barnbördshus	9,233	37	0.40	89,743	246	9.7	308	9
Sjukhus vid försörjningsinrättningar ⁹⁾	5,012	1,185	23.6	943,275	2,584	188.2	2,592	15
Sjukhem ⁹⁾	127	77	60.6	185,534	508	4.0 år	536	10
Lungotsanatorier jubileumsfondens	929	5	0.54	128,975	353	138.8	360	3
» öfriga	186	—	—	15,975	44	85.9	100	2
Tuberkuloshem ¹⁰⁾	1,335	350	26.2	186,734	512	139.9	604	14
Asyl för spetälska	9	2	22.2	15,876	43	4.8 år	50	1
Alkoholisthem	70	—	—	10,859	30	155.1	36	2
Samtliga civila sjukvårdsinrättningar ¹¹⁾	125,857	7,497	5.96	4,969,713	13,616	—	19,354	393
Statens anstalter för sinnessjuka	1,041	338	32.4	2,298,508	6,297	6.0 år	6,774	13
Samtliga anstalter (civila) för sjukvård ¹²⁾	126,898	7,835	6.17	7,268,221	19,913	—	26,128	401
Sjukvårdsanstalter tillh. staten, landstingen och kommuner ¹³⁾	117,987	7,358	6.24	6,605,491	18,097	—	23,697	343
Sjukvårdsanstalter tillh. stiftelser ¹⁴⁾	6,397	410	6.41	584,817	1,602	—	1,915	30
Sjukvårdsanstalter vid bruk och industriella verk samt tillh. enskilda personer ⁹⁾	2,514	67	2.67	77,913	213	—	516	28

¹⁾ Uppgifterna från konvalscentafdelningarna vid Sabbatsberg och Sahlgrenska sjukhuset äro ej medräknade. I sängantalet äro ej medräknade 48 sängar i evakuationspaviljonger och isoleringsrum vid Sabbatsbergs sjukhus. Upptagningsanstalterna i Uppsala, Nyköping, Växjö, Lund, Kristinehamn och Härnösand äro ej medtagna. Barnbördsfdelningarna i Uppsala, Lund och Malmö äro medtagna. — ²⁾ Barnbördsfdelningarna i Uppsala, Lund och Malmö, afd. för barnsjukdomar i Lund äfvensom tuberkulosafdelningarna å Sabbatsberg, St Görans och i Uppsala äro ej medräknade. — ³⁾ Upptagningsanstalterna i Stockholm, Ulfunda, Uppsala, Nyköping, Växjö, Lund, Falkenberg, Göteborg, Kristinehamn och Härnösand — ⁴⁾ Upptagningsanstalten i Falkenberg ej inräknad. — ⁵⁾ Upptagningsanstalten i Falkenberg inräknad. — ⁶⁾ Se not 2 och 4. — ⁷⁾ Det torde emellertid finnas ännu några epidemisjukstugor tillhöriga enskilda brukablag, för hvilka uppgifter ej ingått. — ⁸⁾ Uppgifterna omfatta samma anstalter, hvilka ingå å Tab. N:r 22 A, således: lasaretten med undantag af barnbördsfdelningarna i Uppsala, Lund och Malmö; sjukstugorna och epidemisjukhusen. Upptagningsanst. för sinnessjuka i Stockholm, Ulfunda, Uppsala, Nyköping, Växjö, Lund, Falkenberg, Göteborg, Kristinehamn och Härnösand äro ej medräknade. — ⁹⁾ Uppgifterna omfatta endast anstalter, från hvilka berättelser ingått. — ¹⁰⁾ Tuberkulosafdelningarna å Sabbatsberg, St Görans och i Uppsala äro här inräknade. — ¹¹⁾ Uppgifterna omfatta alla anstalter, som äro upptagna i Tab. N:r 15, 16, 19, 20, 21. Härvid är att märka, att barnbördshusen i Uppsala, Lund och Malmö, äfvensom afd. för barnsjukdomar i Lund äro räknade som afdelningar af lasaretten; upptagningsanst. för sinnessjuka vid försörjningsinrättningen i Göteborg räknas till sjukhuset vid denna inrättning, upptagningsanstalten i Nyköping räknas tills. med Nyköpings lasarett; diakonissanstaltens sjukhus och sjukhem äro räknade som en anstalt. Tuberkulosafdelningarna vid Sabbatsberg, St Görans och i Uppsala räknas till dessa sjukhus. Upptagningsanstalterna för hastigt insjuknade och konvalscenthemmen äro ej räknade som särskilda anstalter. — ¹²⁾ Upptagningsanstalterna vid Uppsala, Lunds, Växjö, Kristinehamns och Härnösands hospital äro ej räknade som särskilda anstalter. — ¹³⁾ Uppgifterna omfatta statens anstalter för sinnessjuka, lasaretten, sjukstugorna och en del epidemisjukhus (se ofvan), barnbördshusen med undantag af Pro Pasria, sjukhusen vid försörjningsinrättningarna, asylen för spetälska, tuberkuloshemmen med undantag af »Haralds minne», Bälteberga, Grängesberg och Fredrikskulle. — ¹⁴⁾ Diakonissanstaltens sjukhus, Sofiahemmet, Röda korsets sjukhem, Samaritthemmen i Uppsala, Hejkensköldeska sjukhuset i Arboga; samtliga barnsjukhus utom afd. för barnsjukdomar vid Lunds lasarett, barnhusen, barnbördshuset Pro Patria, samtliga sjukhem, jubileumsfondens lungotsanatorier, alkoholisthemmen.

	Intagna.		Döda.	
	m.	kv.	m.	kv.
Variola	—	—	—	—
Morbilli	192	210	6	6
Scarlatina	1,241	1,251	56	30
Febris typhoides	295	253	24	20
Diphtheria. Croup.	2,622	3,021	113	98
Dysenteria	4	4	—	—
Meningitis cerebrospinalis epidemica	—	2	—	1
Angina tonsillaris	367	475	—	—
Tuberculosis	26	29	11	11

Angående de smittades ålder och sättet för smittans öfverförande meddelas följande uppgifter:

Sjukdom.	S u m m a.	De smittades ålder.							Smittan har öfverförts på annat sätt än genom könsutgång.
		Under 15 år.	15—20 år.	20—25 år.	25—30 år.	30—40 år.	40—50 år.	50—60 år.	
Syphilis recens } män	28	—	4	6	8	8	2	—	—
} kvinnor	2	—	—	—	—	—	—	—	1
Gonorrhoea acuta } män	467	1	67	216	90	71	16	5	1
} kvinnor	2	—	2	—	—	—	—	—	—
Ulcus molle } män	168	—	20	60	47	22	12	7	—
} kvinnor	2	—	1	—	—	—	—	1	—

Desutom hafva å polikliniken behandlats en del fall, som under annan tid af året intagits på sjukhuset S:t Görans, nämligen för syfilis 68 män och 20 kvinnor, för gonorrhé 22 män och 1 kvinna, för ulcus molle 7 män samt för lues hereditaria 1 man och 1 kvinna.

Polikliniken har varit besökt af 4,444 personer.

Ljusbehandlingen vid S:t Görans sjukhus:

Behandlade patienter	138
däraf nya	67
af dessa från Stockholm	24
» » » landsorten	43
Antal seancer	6,518

De för året nya patienterna hafva behandlats för:

Lupus vulgaris	28
Scrophuloderma	7
Lupus erythematosus	9
Epithelioma (cancer)	8
Lues tertiaria	6
Eczema, alopecia m. m.	9
Summa 67	

Dödsorsakerna för de å barnbördshusen aflidna kvinnorna hafva varit:

Sepsis puerperalis	7 fall
Tuberculosis pulmonum	3 »
Eclampsia	13 »

Vitium org. cordis	5 fall
Embolia art. pulm.	2 »
Pleuritis	1 »
Hæmorrhagia (placenta prævia)	4 »
» (ruptura uteri)	2 »
Summa 37 fall	

Bland de intagna kvinnorna hafva af följande sjukdomar, samt komplikationer till hafvandeskap och förlossning iakttagits:

Eclampsia	66 fall	Retentio placente	59 fall
Nephritis	128 »	Hæmorrhagia [gravis] post partum	67 »
Hydræmion	23 »	Ruptura perinei completa	15 »
Mola hydatidosa	9 »	Sepsis puerperalis	15 »
Placenta prævia	49 »	Fistula urogenitalis	2 »
Graviditas extrauterina	—	Febris resorptionis	254 »
Pelvis justo minor	66 »	Parametritis. Pelveoperitonitis	35 »
Tumor	13 (46) »	Phlebitis. Periphlebitis	56 »
Prolapsus funiculi umbil. sen extremitatum	24 »	Mastitis	115 »
Ruptura uteri	5 »	Psychosis	4 »
Inversio uteri	— »	Syphilis	57 »
Atonia uteri (värk- och krystningsavaghet)	142 »	Tuberculosis	40 »

Från Göteborgs barnbördshus uppgifves 33 fall af tumor. Sannolikt hafva andra än förlossningen komplicerande fall upptagits.

Antalet till sjukhus från barnbördshusen öfverförda kvinnor uppgår till 76.

Följande förlossningsoperationer hafva å barnbördshusen förekommit under år 1907:

Vändning (inre)	84 fall	Styckning	4 fall
manuell	100 »	Placentaroperation	57 »
med krok o. slynga »	10 »	Abortoperation	265 »
» tång	329 »	Framkallande af förtidig börd »	46 »
» kranioklast »	8 »	Kajsarsnitt	5 »
Borring	19 »	Vaginalt kajsarsnitt	3 »

Å anstalterna födda barn:

Lefvande födda	8,343	Dödfödda	277
däraf mankön	4,253	däraf mankön	156
kvinnkön	4,090	kvinnkön	121
ofullgångna	593	ofullgångna	136
efter vändning	59	efter vändning	26
efter instrumentförlossning	318	efter instrumentförlossning	37
Tvillingsbörd		134 fall	
Trillingsbörd		2 »	
Missfall		435 »	

Å anstalterna aflidna barn:

	Efter naturlig förlossning.	Efter vändning.	Efter tångförlossning.	Efter kajsarsnitt.	S.a.
Under 1:sta lefnadsdygnet	58	7	6	—	71
» 2:dra »	30	1	2	1	34
» 3:dje »	38	—	3	—	41
Öfriga	75	3	9	1	88
Summa	201	11	20	2	234

Dödsorsaker:

Döda före födelsen	173
» under » 	104
Döda efter födelsen	
Missfoster och bildningsfel	14
Ofullgångenhet	84
Bristande lungutvidgning	32
Medfödd svaghet	34
Medfödd syfilis	10
Sepsis	2
Trauma	9
Andra orsaker	49
Summa 511	

Kostnader för sjukvården.

En öfversikt öfver inkomster och utgifter vid de civila sjukvårdsinrättningarna under år 1907 meddelas i Tab. Litt. T.

Kostnaden för underhållsdag med frånräkning af utgifterna för större reparationer och nybyggnader har vid de särskilda lasaretten uppgått till följande belopp:

Stockholms stad:	Kr.	Stockholms län:	Kr.
Kungl. Serafimerlasaretten	278	Löwenströmska lasaretten	182
Sabbatsbergs sjukhus	230	Norrtälje lasarett	226
Sjukhuset S:t Göran	250	Södertälje »	417
Maria sjukhus	271	Östhammars »	185
Provisoriska sjukhuset	362		
Stockholms stads och läns kurhus	164	Uppsala län:	
		Akademiska sjukhuset i Uppsala	235

Södermanlands län:	Kr.	Götlands län:	Kr.
Eskilstuna lasarett	183	Visby lasarett	302
Flens »	172		
Nyköpings »	183	Blekinge län:	
Uppagningsanst. i Nyköping	170	Karlshamns lasarett	238
		Karlskrona »	277
Östergötlands län:			
Finspångs lasarett	201	Kristianstads län:	
Kisa »	207	Kristianstads lasarett	197
Linköpings »	213	Simrishamns »	291
Norrköpings »	253	Ängelholms »	254
Söderköpings »	188		
Vadstena »	165	Malmöhus län:	
		Hälsingborgs lasarett	258
Jönköpings län:		Hörby »	319
Jönköpings lasarett	281	Jandskrona »	280
Ulfsparré-Hägerflychtska lasarettet i Eksjö	241	Lunds »	265
		Trelleborgs »	290
Kronobergs län:		Ystads »	304
Ljungby lasarett	221		
Växjö »	217	Malmö stad:	
		Allmänna sjukhuset	294
Kalmar län:			
Borgholms lasarett	279	Hallands län:	
Kalmar »	164	Halmstads lasarett	193
Oskarshamns »	229	Varbergs »	194
Västerviks »	226		

Tab. Litt. T.

Öfversikt öfver inkomster och utgifter vid civila sjukvårdsanstalter år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	U t g i f t e r .				I n k o m s t e r .					
	Summa.	däraf för nybyggnader och större reparationer.	pr underhållsdag, kostnaden för nybyggn. och större reparationer		Summa.	d ä r a f g e n o m				
			inräknad.	ej inräknad.		patient-avgifter.	afkastning af donationer, gåfvor m. m.	personlig sjukvårdsavgift och anslag af landsting.	anslag af kommuner.	anslag af staten.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Lasarett ¹⁾	7,344,828	1,094,230	2 90	2 41	7,371,726	1,672,924	180,816	3,820,890	1,524,096	126,100
Sjukstugor ²⁾	619,635	43,460	2 41	2 24	633,395	186,141	9,912	383,384	50,256	—
Epidemisjukhus ³⁾	950,227	156,444	3 67	3 07	999,419	56,142	300	93,216	840,693	—
Lasarett, sjukstugor och epidemisjukhus ⁴⁾	8,914,690	1,294,134	2 95	2 52	9,004,540	1,915,207	141,028	4,297,490	2,415,045	126,100
Enskilda sjukhus	?	?	?	?	?	?	?	—	?	—
Barnsjukhus ⁵⁾	562,094	369,940	6 30	2 15	349,988	29,333	262,479	—	54,693	—
Barnbördshus ⁶⁾	373,914	102,278	5 23	3 80	301,567	72,390	29,922	—	160,938	34,425
Sjukhus vid försörjningsinrättningar ³⁾	724,196	—	1 13	1 13	724,196	7,119	—	—	717,077	—
Sjukhem ²⁾	395,226	86,466	2 19	1 71	449,298	124,489	245,667	—	—	—
Lungotsanatorier	351,636	12,892	2 73	2 63	363,935	196,044	167,891	—	—	—
Tuberkulosehem ²⁾	120,852	—	1 95	1 95	121,753	22,245	22,440	—	68,931	—
Asyl för spetsläske	18,780	—	1 18	1 18	18,187	—	—	—	—	18,000
Alkoholisthem	59,405	10,196	5 47	4 58	54,462	36,134	—	—	—	16,000

¹⁾ Uppagningsanstalterna vid Ulfunda, Nyköping och Lund äro inräknade. — ²⁾ Uppagningsanstalten för sinnessjuka i Falkenberg inräknad. — ³⁾ Från en del hafva ej några uppgifter om inkomster och utgifter erhållits. Vid beräkning af kostnaden för underhållsdag hafva endast de sjukhus medtagits, från hvilka fullständiga uppgifter ingått. — ⁴⁾ Uppagningsanstalterna för sinnessjuka i Stockholm, Göteborg, Uppsala och Kristianhamn samt en del epidemisjukhus, som ej lämnat uppgifter, äro här ej medräknade. — ⁵⁾ Barnbördshusen i Uppsala, Lund och Malmö ingå bland lasaretten.

Göteborgs och Bohus län:		Kr.
Knungälfvs lasarett	1 87	Sala lasarett 2 43
Strömstads »	2 71	Västerås » 1 79
Uddevalle »	2 85	
Göteborgs stad:		
Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	2 32	
Holtermanska sjukhuset	2 55	
Älfsborgs län:		
Borås lasarett	2 71	
Vänersborg »	2 44	
Skaraborgs län:		
Falköpings lasarett	2 30	
» » sinnessjukafd.	2 50	
Lidköpings »	2 02	
Mariestads »	2 85	
Värmlands län:		
Filipstads lasarett	2 25	
Karlstads »	2 32	
Örebro län:		
Örebro lasarett	2 00	
Västmanlands län:		
Köpings lasarett	2 19	
Norbergs »	1 90	
Kopparbergs län:		
Falu lasarett	2 45	
Gäffleborgs län:		
Gäffe och Gästriklands lasarett	2 36	
Hudikvalls lasarett	2 38	
Söderhamns »	2 69	
Västernorrlands län:		
Backe lasarett	2 68	
Härnösands »	2 80	
Sollefteå »	2 77	
Sundsvalls »	2 09	
Örnsköldsviks »	2 04	
Jämtlands län:		
Östersunds lasarett	2 66	
Västerbottens län:		
Skellefteå lasarett	2 80	
Umeå »	2 49	
Norrbottens län:		
Haparanda lasarett	2 49	
Luleå »	2 71	
Piteå »	2 80	

8. Hälsobrunnar, badinrättningar och andra dylika anstalter.¹⁾

Ur de inkomna rapporterna meddelas:

Jönköpings län. Lannaskede: Under året hafva utdiknings- och odlingsarbeten pågått å det nyförvärfvade s. k. Braåsområdet. (Sundell). — **Kalmar län. Borgholm:** Äfven denna sommar har Borgholm hemsökt af en difteriepidemi. Bland de insjuknade voro 15 badgäster. På badanstaltens bekostnad anordnades för dessas vård ett väl inredt, provisoriskt epidemisjukhus. Staden Borgholm kan nu anses hafva gjort allt, som göras kan, för att på ett tillfredsställande sätt ordna den allmänna hälsovården. Kloak- och vattenledningsarbetena väntas blifva afslutade till början af 1908 års badsäsong, och afträdesrenhållningen samt bortforslingen af afskräden äro väl ordnade. Därjämte har hälsövardsnämnden anordnat särskild inspektion å bostadslägenheter, afsedda att uthyras åt badgäster. (Andersson). — **Kristianstads län. Malen:** En större societetssalong har tillbyggt och kallbadhusen utvidgats. Vattenledning har genom enskild försorg anlagts från källa å Hallandsås, hvarifrån samhället för en måttlig afgift erhåller ett mycket godt och rent vatten. Acetylenbelysning har inrättats i parken. Hufvudkloaken från societetshuset har högst betydligt förbättrats. (Sebardt). — **Malmöhus län. Ramlösa:** Under året har firats

¹⁾ Referent: Medicinalrådet Wawrinaky.

200-årsminnet af anstaltens anläggning. Fullständigt kliniskt laboratorium har inrättats. Omfattande förbättringar hafva vidtagits vid källorna, vattenutdelningskioskerna, gymnastiksalarna och personalens bostäder. (Landergren). — **Hallands län. Varberg:** Under åren 1906 och 1907 har anlagts en präktig strandpromenad utefter fästningsområdet. (Jacobson). — **Göteborgs och Bohus län. Lysekiel:** Nytt turisthotell, innehållande 41 rum med tillsammans 49 bäddar, samlingsrum och betjäningsrum m. m., har under åren 1905—1907 uppförts. I Badbolaget varmbadhus hålles numera en badafdelning öppen äfven under vintern. (Wide). — **Skaraborgs län. Mösseberg:** Det nybyggda vintersanatoriet har under året blifvit färdigt. Det innehåller ett 70-tal rum med sammanlagdt 96 bäddar, rymlig och komfortabel sällskapsväning, badafdelning m. m. (Odenius).

9. Rättsmedicin.¹⁾

I Tab. Nr 27 meddelas ett sammandrag af alla under året till medicinalstyrelsen inkomna ämbetsberättelser från läkare i riket rörande af dem på vederbörligt förordnande verkställda medikolegala besiktningar.

En öfversikt öfver de mål, som för afgifvande af rättsmedicinskt utlåtande af medicinalstyrelsen handlagts år 1907, meddelas här.

Yttrandet afgifvet	Vårdaas död.	Misshandel.	Färgarne.	Postförfriftnik.	Sinnesbeaktethet.	Summa.
Till Konungen	—	—	—	—	1	1
» Hofrätt	—	2	—	—	4	6
» Underdomstolar i städer	1	—	—	2	22	25
» » å landsbygden	6	—	—	—	41	47
» Auditörsämbete	—	—	—	—	2	2
» Järnvägsdistriktsförvaltning	—	—	1	—	—	1
Summa	7	2	1	2	70	82

70 rättskemiska undersökningar hafva under året verkställt. I 12 fall voro undersökningsföremålen ej likdelar; i 58 fall likdelar.

Ej likdelar i 12 fall:

Fläckar å diverse föremål (undersökning på blod)	3 fall
Läkemedel	4 »
Magdroppar	1 »
Aspirin (om fullgod vara eller ej)	1 »
Krystaller (kaliumbikromat)	1 »
Hvita pulver (stryknin)	1 »
» Agfa verstärker »	1 »

Likdelar i 58 fall:

Blåsyra	6 fall
Kolorid	4 »
Alkohol	4 »
Stryknin	3 »

¹⁾ Referent: Medicinalrådet Petersson.

Arsenik	3 fall
Opii beståndsdelar	2 ,
Kvicksilfverförening	2 ,
Fri fosfor	2 ,
Klorzink	1 ,
Ättiksyra	1 ,
Kromförening	1 ,
Klorvätesyra	1 ,
Nitrobenzol	1 ,
Veronal	1 ,
Kaliumklorat	1 ,
Negativt resultat	25 ,

10. Veterinärväsendet.²⁾

Undervisningsanstalter.

Veterinärinstitutet. Undervisningen vid institutet har under året bestridits af elfva lärare. De studerandes antal uppgick vid årets början till 69 (61)²⁾, och under årets lopp intogs 20 (20), hvadan sålunda hela antalet under året uppgått till 89 (81). Af dessa hafva 17 (9) aflagt fullständig veterinärexamen och 1 (3) afgått utan examen. Elevernas antal vid årets slut utgjorde sålunda 71 (69).

Årsexamen förrättades den 13 juni och *afgångsexamen* anställdes den 14 juni och 14 december.

Vid institutets *hofbeslagssmedja* hafva under året 42 (50) militära och civila hofslagarlärningar åtnjutit undervisning. Vid årets början funnos 12 (14) militära, och under året intogs 24 (25) militära och 6 (11) civila hofslagarlärningar, tillsammans 30 (36). Utexaminerade såsom hofslagare blefvo 25 (24) militära och 6 (13) civila. Vid årets slut funnos sålunda kvar 11 (12) militära lärningar.

Vid institutet ha under året utförts 181 *obduktioner*, hvaraf 75 på häst, 15 på nötkreatur, 10 på svin och 30 på hundkadaver.

Till *bakteriologiska* och *patologisk-anatomiska* afdelningen hafva under året insändts, dels för museets räkning, dels för undervisningsändamål samt för undersökning för ställande eller bekräftande af förut ställd diagnos, 334 olika preparat, hvaraf 22 för undersökning å mjältbrand, 43 för tuberkulos, 39 för smittosamma fågelsjukdomar, 50 för smittosamma svinsjukdomar och 9 för smittosamma kalfsjukdomar. För undersökning å tuberkulos ha dessutom insändts 455 mjölkprof och 76 kojufver eller delar af dylika samt 1 harpunprof såsom närmare framgår af redogörelsen under afdelningen VI.

I Tab. Litt. U:1 ingår en öfversikt af institutets verksamhet som sjukvårdsanstalt. I öfrigt hänvisas till den af institutets föreståndare med biträde af dess lärare af trycket utgifna årsberättelsen.

Veterinärinrättningen i Skara. I likhet med föregående år hafva vid inrättningen utbildats hofslagare, hvarjämte därstädes underhållits en sjukvårdsanstalt för husdjur. Undervisningen har bestridits af en föreståndare och lektor (veterinär) och en

¹⁾ Referent: Medicinalrådet Kjerrull.

²⁾ Siffrorna inom parentes angifva motsvarande tal för år 1906.

instruktionssmed. Lärjungarne utgjordes af 20 (24) militära och 10 (9) civila hofslagarlärningar, af hvilka 10 (11) militära och 10 (9) civila utexaminerades som hofslagare, samt 2 (militära) afgingo utan examen, hvadan till år 1908 kvarstodo 8 (12) militära lärningar.

Utom dessa hafva 41 (36) personer erhållit praktisk undervisning i behandling af enklare åkommor hos husdjuren.

I afseende på inrättningens verksamhet såsom sjukvårdsanstalt för husdjur hänvisas till Tab. Litt. U:1 samt beträffande verksamheten i öfrigt till den af föreståndaren afgifna, till trycket befordrade årsberättelsen.

Författningar, kungl. bref och ämbetsskrivelser rörande veterinärväsendet.

Under året hafva utkommit följande *författningar rörande veterinärväsendet.*

1907		Svensk författningssamling		Bihang till Svensk författningssamling	
		N:r	sid.	N:r	sid.
Jan. 2	Medicinalstyrelsens kungörelse angående de ställen i riket, till hvilka införsel sjöledes af idisslande djur, svinkreatur samt djur, hörande till hästsläktet, må äga rum			3	1
April 26	Kungl. Maj:ts skriftelse till medicinalstyrelsen angående ändrade bestämmelser i fråga om tjänsterang för fältläkar- och fältveterinärstipendiater			23	2
Maj 15	Generalpoststyrelsens kungörelse angående utsträckt rätt för stads-, distrikts- och andra veterinärer att begagna tjänstefrimärken och tjänstebrefkort	21	2		
» 31	Kungl. förordning angående arméns veterinärvård vid mobilisering och i krig	31	4		
Juni 14	Kungl. kungörelse rörande ändring af förordningen angående arméns reserver af befäl och civilmilitär personal den 9 februari 1906	38	1		
» 21	Kungl. kungörelse angående villkor och bestämmelser för åtnjutande af de från 1908 års början fastställda nya aföningsförmåner för arméförvaltningen			28	1
Juli 5	Kungl. kungörelse angående villkor och bestämmelser för åtnjutande af de i staten för veterinärinstitutet upptagna aföningsförmåner	59	2		
» 12	Kungl. kungörelse angående ändrad lydelse af andra punkten i grunderna för pensioneringen af arméns befäl och underbefäl med vederlikar	57	1		
Aug. 7	Kungl. Maj:ts nådiga reglemente för krigsskolan	78	1		
Sept. 20	Kungl. kungörelse angående hvad vid utförsel till Norge af färskt kött af nötkreatur skall iakttagas	74	2		
Okt. 11	Lag angående civila tjänstnehafvares rätt till pension	85	1		
»	Kungl. kungörelse med föreskrifter om verkställighet af lagen angående civila tjänstnehafvares rätt till pension	85	9		
»	Kungl. förordning angående förvaltningens vid armén allmänna ändamål och organisation	98	1		
»	Kungl. Maj:ts instruktion för arméförvaltningen	100	1		
»	Kungl. Maj:ts reglemente för anskaffning, underhåll och vård af veterinärmaterielen vid arméns truppförband (veterinärmaterielreglementet)	108	1		
»	Kungl. Maj:ts reglemente för arméns afönning under fred	110	1		
» 14	Medicinalstyrelsens kungörelse angående undersökning af färskt kött af nötkreatur, afsedt att utföras till Norge			53	1

1907		Svensk författningssamling		Bihang till Svensk författningssamling	
		N:r	sid.	N:r	sid.
Nov. 4	Medicinalstyrelsens kungörelse angående ny medicinaltaxa			60	1
Dec. 13	Kungl. Maj:ts resereglemente	131	1		
»	Kungl. Maj:ts bref till arméförvaltningen angående bestämmelser i fråga om rang för öfverfältläkaren och chefen för arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse m. m.			75	1
» 31	Kungl. kungörelse angående villkoren för erhållande af understöd vid bemödanden till förekommande och hämmande af tuberkulos inom mindre ladugårdsbesättningar	146	1		
»	Kungl. kungörelse angående ersättning till veterinär, som på rekvisition af ladugårdsinnehafvare verkställt undersökning med tuberkulin af ladugårdsbesättning	146	2		
»	Kungl. kungörelse angående ändrad lydelse af §§ 6, 18, 20 och 25 i giftstadgan den 7 december 1906	154	1		
	Af Medicinalstyrelsen hafva dessutom utfärdats följande, veterinärväsendet angående cirkulärskrifvelser.				
Mars 20	Cirkulär till samtliga veterinärer i riket angående insändande, vid mistänkt fall af svinpest eller svinsjuka, af djurkropp eller delar därpå till veterinärinstitutets i Stockholm bakteriologiska afdelning.				
Maj 1	Cirkulärskrifvelse till samtliga Kungl. Maj:ts befallningshafvande beträffande förordnande af veterinär att besöka ställen, där mjältbrand eller fräsbrand utbrutit.				
» 8	Cirkulär till samtliga veterinärer i riket angående utsträckt rätt för veterinärer att begagna tjänstefrimärken och tjänstebrefkort.				
Juni 21	Cirkulärskrifvelse till samtliga länsstyrelser med Kungl. medicinalstyrelsens broschyr »Författningar jämte råd och anvisningar angående åtgärder mot svinpest, svinsjuka och rödsjuka hos svin».				
»	Cirkulärskrifvelse till samtliga länsveterinärer och stadsveterinären i Stockholm med Kungl. medicinalstyrelsens ofvannämnda broschyr.				
Okt. 23	Cirkulärskrifvelse till vissa länsveterinärer äfvensom stadsveterinären i Stockholm med två författningar angående utförelse af nötkött till Norge samt med dithörande veterinärbevis och märken.				
Nov. 29	Cirkulär till samtliga legitimerade veterinärer äfvensom de från veterinärrättningen i Skara utexaminerade veterinärer, hvilka sedermera vid veterinärinstitutet i Stockholm genomgått vederbörlig kompletteringsexamen för vinnande af utvidgad kompetens, angående vissa åtgärder med jufver, hvilka författningss enligt skola till veterinärinstitutet insändas för undersökning.				

Utaf de veterinärväsendet rörande Kungl. bref och ämbetskrifvelser från Kungl. Maj:ts kansli, hvilka under år 1907 ankommit till medicinalstyrelsen, anföras följande såsom varande af mera allmänt intresse:

December 31, 1906. Ang. ersättning åt distriktsveterinären Th. Nylén för tjänsteresa.

Januari 18. Ang. sökt lindring i bestämmelserna rörande karantän för dufvor.

Januari 25. Ang. dispens för G. C. E. Forssell för anställning såsom militärveterinär.

Januari 25. Ang. taxa för köttbesiktning i Västerås.

Februari 13. Ang. anställande af civil veterinär såsom biträde vid Norrlands dragonregemente för där utbruten lungrotteepizooti.

Februari 15. Ang. ersättning åt professor Dahlström för tjänsteförrättning med anledning af lungrotta vid Skånska dragonregementet.

Februari 15. Ang. afslag å medicinalstyrelsens framställning rörande befordrande till trycket af uppsatser, som afgifvits af sökande till länsveterinär aspirantkurs.

Februari 22. Ang. anslag, högst 750 kr., för utgifvande af medicinalstyrelsens broschyr med råd och anvisningar angående åtgärder mot svinsjukdomar.

Februari 22. Ang. resestipendier åt veterinärer för år 1907.
Mars 8. Ang. föreskrifter om vissa åtgärder till förhindrande af spridning af smittosamma hästsjukdomar genom från arméns truppförband utmönstrade lejda hästar.

Mars 15. Ang. ansökning af assistenten vid veterinärinstitutet Wall om reseunderstöd å 1,800 kr. för en utrikes studieresa.

Mars 27. Ang. understöd af 1,000 kr. till medicinalrådet Kjerrulf och bataljonsveterinären Regné för utgifvande af »Författningar angående veterinärväsendet i Sverige».

April 26. Ang. utsträckt rätt för veterinär att begagna tjänstefrimärken.

April 26. Ang. viss ändring i Kungl. kungörelsen den 28 september 1895 ang. villkoren för transport af djur med ångfärja mellan Sverige och Danmark.

Maj 3. Ang. ifrågasatt lindring i karantänsbestämmelserna för höns, gäss, ankor och dufvor från England och Amerikas förenta stater.

Maj 31. Ang. taxa för köttbesiktning i Norrtälje.

Juni 26. Ang. införande af slakthustväng i Göteborg.

Juli 26. Ang. taxa för köttbesiktning i Ystad.

Augusti 10. Ang. kompetens för veterinären E. såsom exportbesiktningsveterinär i Strömstad.

Augusti 30. Ang. inrättande af slakthus i Stockholm.

Oktober 31. Ang. uppskof med anträdande af utrikes studieresa.

Oktober 31. Ang. statsbidrag för utgifvande af Svensk veterinärtidskrift.

Veterinärernas antal och verksamhet.

Veterinärernas antal uppgick vid slutet af år 1906 till 365 (355), såsom af Tab. N:r 28 närmare framgår, och voro däribland 32 (31) länsveterinärer, 9 (7) stadsveterinärer, 34 (35) militärveterinärer, 2 (2) stuteriveterinärer, 151 (153) distriktsveterinärer, 100 (90) enskilda, legitimerade veterinärer och 37 (37) privata, icke legitimerade veterinärer.

Länsveterinären i Härjedalens länsveterinär distrikt har på grund af styrkt sjukdom varit tjänstledig äfven under år 1907. Hans befattning har uppehållits genom civil veterinärstipendiat.

Rätt till *tjänstårsberäkning* i likhet med länsveterinärer har under året genom särskilda kungliga bref medgifvits för distriktsveterinärerna i

Ullareds distrikt af Hallands län . . . den 22 mars,

Öfre Älfdals » » Värmlands » . . . » 31 maj,

Storviks » » Gäfneborgs » . . . » 23 augusti.

Enahanda rätt har Kungl. Maj:t den 19 april medgifvit för vid *fältveterinärkåren anställd veterinär under kommendering till genomgående af kurs vid ridskolan å Strömsholm*, den 15 november för *veterinärstipendiaten* samt den 21 november för *förste biträdande besiktningsveterinären vid offentliga slakthuset i Malmö*.

Sex veterinärer hafva under året affidit.

Årsberättelser hafva till medicinalstyrelsen inkommit från veterinärinstitutet, veterinärrättningen i Skara, slakthusstyrelserna i Göteborg och Malmö, 24 militärveterinärer samt 305 (309) civila veterinärer.

Enligt Tab. Litt. U:1, som utgör en *öfversikt öfver veterinärernas verksamhet* inom de särskilda länen, hafva af landets

Tab. Litt. U:1. Öfversikt öfver antalet djur, som af veterinärer behandlats för sjukdom, kastrerats eller för olika ändamål besiktigats år 1907. (Häri icke inberäknade med tuberkulin undersökta djur.)

L ä n m. m.		Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.	S u m m a.		
							För sjukdom behandlade.	Kastrerade.	Besiktigade.
Stockholms stad	(S ¹⁾)	5,800	92	—	—	460	6,352	3	1,967
	(K ²⁾)	1	—	—	—	2			
	(B ³⁾)	1,954	—	—	—	13			
Veterinärinstitutet i Stockholm	(S)	3,170	358	—	29	1,569	5,128	40	2,452
	(K)	34	—	—	1	5			
	(B)	1,487	231	—	—	734			
Stockholms län	(S)	8,243	8,607	23	446	418	17,737	1,257	5,110
	(K)	767	50	74	326	40			
	(B)	2,276	2,281	18	532	3			
Uppsala	(S)	4,347	3,350	9	169	141	8,016	630	1,701
	(K)	518	22	25	57	8			
	(B)	1,650	43	—	—	8			
Södermanlands	(S)	7,422	6,793	17	338	281	14,851	923	3,063
	(K)	547	87	96	169	24			
	(B)	2,797	223	—	43	—			
Östergötlands	(S)	10,118	9,041	58	465	513	20,196	1,712	8,144
	(K)	817	185	78	615	17			
	(B)	6,141	1,381	13	603	6			
Jönköpings	(S)	4,275	3,643	4	359	300	8,581	584	2,183
	(K)	375	79	5	120	5			
	(B)	1,704	430	—	48	1			
Kronobergs	(S)	1,335	798	1	142	64	2,340	101	504
	(K)	74	6	6	14	1			
	(B)	466	38	—	—	—			
Kalmar	(S)	4,297	4,290	68	469	217	9,341	1,020	2,313
	(K)	532	161	44	275	8			
	(B)	2,199	98	—	16	—			
Gottlands	(S)	1,826	1,425	23	272	142	3,688	563	869
	(K)	364	135	25	30	9			
	(B)	814	20	—	34	1			
Blekinge	(S)	2,072	1,712	1	102	168	4,055	425	865
	(K)	240	45	3	117	20			
	(B)	794	71	—	—	—			
Kristianstads	(S)	7,511	5,733	79	470	439	14,232	1,665	7,193
	(K)	1,540	11	27	77	10			
	(B)	5,938	290	—	965	—			
Malmöhus	(S)	22,443	18,610	154	1,256	647	43,110	2,750	24,172
	(K)	2,327	54	79	263	27			
	(B)	12,139	8,561	488	2,984	—			
Hallands	(S)	3,096	2,598	24	449	110	6,277	582	1,950
	(K)	532	3	28	10	9			
	(B)	1,707	228	—	15	—			
Göteborgs o. Bohus län	(S)	8,399	3,643	7	503	1,091	13,643	935	5,502
	(K)	593	44	—	278	20			
	(B)	3,321	1,813	289	29	50			
Älfsborgs	(S)	4,869	3,610	18	441	328	9,266	1,020	2,236
	(K)	906	31	8	68	7			
	(B)	1,947	334	—	1	4			
Skaraborgs	(S)	11,000	9,707	73	875	280	21,965	1,448	2,555
	(K)	1,342	35	22	44	5			
	(B)	2,295	235	—	25	—			
Veterinärinrättningen i Skara	(S)	1,703	456	1	21	26	2,207	115	270
	(K)	115	—	—	—	—			
	(B)	270	—	—	—	—			
Värmlands län	(S)	8,011	5,286	14	531	334	14,176	737	3,755
	(K)	583	11	1	185	7			
	(B)	3,188	564	—	7	1			
Örebro	(S)	5,615	5,814	45	335	219	12,023	418	2,490
	(K)	361	15	2	34	6			
	(B)	2,200	290	—	—	—			
Västmanlands	(S)	7,822	4,574	20	671	312	13,399	778	3,885
	(K)	631	6	26	95	20			
	(B)	3,557	221	—	103	4			

¹⁾ För sjukdom behandlade. — ²⁾ Kastrerade. — ³⁾ För olika ändamål besiktigade.

veterinärer för sjukdom behandlats, kastrerats eller för olika ändamål besiktigats 400,699 (387,512) djur.

Fördelningen af detta antal på de särskilda kategorierna djur framgår af följande tablä:

	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.
Sjuka	105,338	111,564	677	10,285	9,175
Kastrerade	14,342	993	584	3,135	270
Besiktigade	66,144	20,989	825	5,538	840
	235,824	133,546	2,086	18,958	10,285
1906	223,816	131,723	2,639	18,479	10,855

Sjukdomar bland husdjuren.

Tab. Litt. U:2, utgör ett sammandrag af veterinärernas uppgifter angående antalet af i vissa sjukdomar insjuknade husdjur. I denna tabell hafva äfven uppgifter från veterinärinstitutet och veterinärinrättningen i Skara upptagits. Uppgifter om tuberkulos i jufret hos nötkreatur samt mjältbrand, frasbrand och svinsjuka meddelas i särskilda tabeller och äro ej upptagna i Tab. Litt. U:2.

Utaf de *smittosamma husdjursjukdomar*, på hvilka förnyade nådiga förordningen den 9 december 1898 angående hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren skall tillämpas, hafva under år 1907 fall förekommit af *mjältbrand, frasbrand (mjältbrandsemfysem), svinpest, svinsjuka* samt *rödsjuka* hos svin, hvaremot fall af boskapspest, elakartad lungsjuka, rots eller springorm, koppor hos får, smittosam mul- och klöfsjuka, skabb hos får, elakartad klöfsjuka hos får och getter samt vattuskräck icke förekommit.

I. Mjältbrand.

Antalet af de under år 1907 anmälda mjältbrandsfallen var rätt afsevärdt mindre (18 %) än under år 1906.

Under år	anmäldes	199 dödsfall
> > 1901	>	>
> > 1902	>	228
> > 1903	>	249
> > 1904	>	386
> > 1905	>	446
> > 1906	>	302
> > 1907	>	242

Af de döda djuren voro 219 nötkreatur, 11 hästar, 6 får och 6 svin.

Af Tab. Litt. U:3 framgår att sjukdomen förekommit inom samtliga län.

Sammanlagdt förekom mjältbrand inom 219 (mot 266 år 1906) besättningar.

De flesta smittade besättningar finner man inom Malmöhus, Östergötlands, Kristianstads, Hallands, Älfsborgs, Södermanlands, Kalmar och Stockholms län med respektive 37, 28, 23, 16, 13, 12, 12 och 11 smittade besättningar.

Af Tab. Litt. U:4 framgår, att de flesta mjältbrandsfallen inträffade under april och maj med resp. 35 och 42 smittade besättningar. Minsta antalet fall förekom under augusti månad, då endast 3 besättningar af K. befallningshafvande förklarades smittade.

Antalet *besättningar*, som förklarats smittade vid 2 olika tillfällen utgjorde 5. Inga besättningar hafva varit smittade flera än 2 gånger.

Tab. Litt. U:1. (Forts.) Öfversikt öfver antalet djur, som af veterinärer behandlats för sjukdom, kastrerats eller för olika ändamål besiktigats år 1907. (Häri icke inberäknade med tuberkulin undersökta djur.)

L ä n m. m.	Hästar.	Nötkreatur.	Får.	Svin.	Hundar.	S u m m a.		
						För sjukdom behandlade.	Kastrerade.	Besiktigade.
Kopparbergs län	(S) 7,045	4,481	12	1,014	205	12,757	509	2,623
	(K) 285	9	27	183	5			
	(B) 2,188	418	—	15	2			
Gäflleborgs >	(S) 4,587	2,443	11	256	283	7,590	278	2,296
	(K) 257	—	—	11	10			
	(B) 2,185	106	—	5	—			
Västernorrlands >	(S) 2,929	1,516	14	196	211	4,866	175	3,496
	(K) 108	2	—	64	1			
	(B) 667	2,808	—	7	4			
Jämtlands >	(S) 2,991	1,241	1	82	165	4,490	264	1,364
	(K) 193	—	4	65	2			
	(B) 1,309	54	—	—	1			
Västerbottens >	(S) 3,070	1,115	—	284	138	4,607	290	506
	(K) 206	2	4	47	1			
	(B) 477	14	17	—	—			
Norrbottnens >	(S) 1,342	628	—	110	114	2,194	182	830
	(K) 94	—	—	37	1			
	(B) 479	237	—	106	8			
Summa	235,824	133,546	2,086	18,958	10,285	237,069	19,324	94,336
Motevarande siffra år 1906	223,816	131,723	2,639	18,479	10,855	400,699		
						1906: 387,512		

Antalet kommuner, inom hvilka mjältbrand förekommit, var 197 (212) eller cirka 8 (9) % af Sveriges 2,385 landskommuner. Inom 14 (23) kommuner uppträdde sjukdomen inom 2 besättningar.

» 4 (8) » » » » 3 »

Mjältbrandens utbredning under de olika kvartalen gestaltar sig så, att under 2:a kvartalet det största antalet besättningar eller 87 (99) var smittadt samt under 1:a, 4:e och 3:e kvartalet resp. 58, 44 och 30 (68, 42 och 57).

Af veterinärernas rapporter framgår, att 13 (50) af de i mjältbrand döda djuren störtat ute på bete.

79 (72) djur hafva blifvit nedslaktade.

Inom vissa besättningar hafva upprepade fall förekommit.

Hvad angår orsaken till mjältbrandsutbrotten, så har denna endast sällan kunnat af veterinärerna konstateras. Bland uppgifna och antagna orsaker nämnas i rapporterna ntländskt hveteekli och foderkakor, myrhy, bennmjöl o. s. v. Dessutom påpekas smitta från andra angripna gårdar samt från föregående mjältbrandsfall å samma gård.

Kött efter i mjältbrand sjukt eller dött djur har i 8 (7) fall användts till föda eller torgförts och försålts till människoföda.

Enligt veterinärernas rapporter har mjältbrand i 9 (3) fall öfverförts på människor.

Följande sjukdomar, som misstänkts vara mjältbrand, hafva i nedanstående antal fall gifvit anledning till tjänsteresa af veterinärer:

Böld i läret	1 fall
Hjärtäcksinflammation (traumatisk)	1 »
Hjärtförslämning och bristning af blodkärl	3 »
Katarralfeber	2 »
Kolik, trumsjuka och tarmkatarr	6 »
Lungödem	1 »
Till arten ej bestämda sjukdomar	23 »
Mul- och klöfidande	1 »
Septikæmi	3 »
Sommarsjuka	1 »
Värförgiftning	1 »

II. Frasbrand.

Antalet anmälda fall af denna sjukdom var 50 eller 13 mindre än under 1906.

Samtliga de döda djuren voro nötkreatur. Sammanlagt förekom sjukdomen inom 49 (54) besättningar. Af dessa tillhörde de flesta eller 11 (17) Blekinge län. Däreft förekommo de flesta fallen inom Kalmar och Kronobergs län med resp. 10 och 9 fall. Se Tab. Litt. U:5. Af Tab. Litt. U:4 framgår att de flesta besättningar, nämligen 9, smittades under november (juni) månad.

Tab. Litt. U:2. Sammandrag af veterinärernas uppgifter öfver antalet sjuka husdjur i nedannämnda sjukdomar, år 1907.

Län m. m.	Bensköhet (Osteomalacia).	Blekat, eikratad (Anæmia perniciosa).	Blodställning hos nöt (Phosphorosis bovis).	Engelska sjukkan (Rachitis).	Fläkteber (Morbus maculosus).	Fotlosningsämnet (Paralysis puerperalis).	Infuenza, rostrad (Infuenza eysipelatos).	Kalfjärr-, smittosam (Gastroenteritis infectiosa vituli).	Kastning, smittosam (Abortus infectiosus).	Katarralfeber hos nöt (Fehris catarrhalis bovis).	Kraka (Rhinitis streptococcica.)	Lungretra (Infuenza pectoralis).	Mångsjuka, smittosam (Stomatitis pustulosa con- giosæ equi).	Skickaterr, smittosam. (Colitis granulosa).	Stafsumpsjuka (Actinomycosis).	Stekremp (Tetanus).	Tuberkulos (Tuberculosis).
Stockholms stad	—	—	—	2	2	14	—	—	—	—	132	235	—	—	—	—	1
Veterinärinstitutet	—	—	1	1	3	18	—	—	—	—	24	100	—	142	—	4	2
Stockholms län	97	—	287	21	11	60	—	139	312	41	687	48	2	280	10	650	140
Uppsala »	34	—	75	40	9	75	3	36	103	6	443	4	—	12	240	116	—
Södermanlands »	98	—	374	66	11	399	2	68	97	29	1,169	129	4	18	8	367	158
Östergötlands »	98	2	503	62	10	316	17	84	180	62	1,029	192	4	38	17	211	174
Jönköpings »	16	—	372	67	6	165	—	18	33	33	327	35	—	—	8	29	39
Kronobergs »	—	—	74	55	—	22	—	2	12	12	136	—	—	148	1	14	9
Kalmar »	67	—	262	99	4	134	—	34	19	47	107	5	—	—	10	205	90
Götlands »	39	3	67	52	3	78	—	18	10	4	2	—	—	—	1	12	7
Blekinge »	26	—	128	16	—	95	—	26	15	4	126	—	—	—	5	65	61
Kristianstads »	46	11	273	162	16	385	—	71	52	18	327	128	11	235	27	175	223
Malmöhus »	236	10	357	241	20	841	12	313	623	39	1,233	1,524	13	1,129	67	398	358
Hallands »	17	1	56	232	1	209	98	—	20	14	107	18	1	23	12	77	18
Göteborgs och Bohus »	166	—	105	115	9	223	3	—	42	28	569	43	—	—	23	47	101
Älfsborgs »	63	—	213	111	11	277	—	19	56	42	417	7	—	15	12	46	104
Skaraborgs »	415	—	330	131	28	262	96	94	150	145	1,114	106	4	5	7	118	340
Veterinärinrättningen i Skara	6	—	18	8	3	1	8	—	—	4	89	—	—	—	1	6	17
Värmlands län	44	6	185	84	4	236	6	37	101	49	753	37	4	16	11	35	65
Örebro »	96	—	256	78	2	219	—	10	67	19	251	86	5	80	7	49	114
Västmanlands »	36	3	45	133	5	159	21	75	47	21	622	85	—	22	12	183	86
Kopparbergs »	92	19	40	556	12	210	3	32	56	24	393	21	8	98	8	10	23
Gälsborgs »	25	6	12	20	9	201	1	14	44	12	189	6	2	103	8	19	20
Västernorrlands »	96	110	22	12	5	40	—	—	23	14	164	—	—	—	1	4	31
Jämtlands »	93	51	40	17	6	32	5	—	9	10	139	20	3	—	2	9	19
Västerbottens »	117	8	4	10	4	23	—	—	11	11	43	9	—	—	5	2	7
Norrbottnens »	21	8	—	15	—	32	—	—	23	10	10	—	—	—	3	—	2
Summa	2,044	238	4,099	2,406	194	4,726	275	1,077	2,084	699	10,652	2,938	61	2,352	235	2,972	2,325
Motsvarande siffror år 1903	2,626	296	3,899	— ¹⁾	169	— ²⁾	1,559	1,006	1,542	606	9,903	700	88	— ³⁾	237	2,266	— ³⁾
» » » 1904	3,983	320	4,168	—	197	—	189	823	1,931	609	10,812	2,214	89	—	271	2,316	—
» » » 1905	4,444	236	4,410	—	143	—	23	797	2,003	615	7,147	1,253	30	—	280	3,258	—
» » » 1906	2,018	220	3,074	2,068	149	3,514	270	1,041	2,416	574	9,134	2,301	126	1,562	338	2,878	3,103

¹⁾ Fallen af engelska sjukkan äro i föregående årsberättelser sammanförda med bensköhet.

²⁾ Ej upptagna i föregående berättelser.

Antalet kommuner, inom hvilka mjältbrandsemfysem under året förekommit var 40 (1906: 43; 1905: 44; 1904: 38; 1903: 34; 1902: 29; 1901: 33) eller 1,7 % (1906 1,8 %; 1905 1,8 %; 1904 1,6 %; 1903 1,4 %; 1902 1,2 %; 1901 1,4 %) af landets kommuner.

I en kommun uppträdde sjukdomen inom 5 olika besättningar, i en kommun inom 3 besättningar och i 2 kommuner inom 2 besättningar.

Beträffande sjukdomens förekomst under de olika kvartalen så voro under 4:e kvartalet de flesta besättningar, eller 17 (16) smittade samt under 3:e, 2:a och 1:a kvartalen resp. 14, 9 och 9 (20 13 och 5) besättningar smittade.

Af mjältbrandsemfysem angripna djur hafva i 7 (4) fall blifvit nedslaktade. 24 (13) störtade under betesgång.

III. Svinpest.

Af nämnda sjukdom har under året 1 besättning inom Hallands län varit angripen, hvarjämte en besättning inom Skaraborgs län varit för sjukdomen misstänkt.

IV. Svinsjuka.

Af Tab. Litt. U:6. framgår att under året 36 (29) besättningar varit af denna sjukdom smittade. I ersättning för nedslaktade af svinsjuka angripna eller därför misstänkta djur har af allmänna medel utbetalts kr. 277 (434).

V. Rödsjuka.

Från K. befallningshafvande och veterinärerna i riket har till medicinalstyrelsen under året inkommit anmälan om 19 (17) fall af rödsjuka, som föranledt tjänsteresa af veterinär.

Tab. Litt. U:3. Förekomsten af mjältbrand inom de olika länen år 1907.

Län.	Antal smittade besättningar.	Antal döda djur.	Anmärkingar.
Stockholms stad	—	—	
Stockholms län	11	12	
Uppsala »	2	2	
Södermanlands »	12	12	
Östergötlands »	28	28	Däraf 3 får.
Jönköpings »	5	5	
Kronobergs »	2	2	
Kalmar »	12	12	» 1 häst.
Gottlands »	3	3	
Blekinge »	4	6	
Kristianstads »	23	24	» 1 häst.
Malmöhus »	37	39	» 1 »
Hallands »	16	16	
Göteborgs och Bohus län	3	4	» 1 häst o. 2 får.
Älfsborgs län	13	22	» 5 svin.
Skaraborgs »	9	9	» 1 häst.
Värmlands »	7	8	» 2 hästar o. 1 svin.
Örebro »	6	6	
Västmanlands »	1	1	
Kopparbergs »	3	3	
Gäflleborgs »	8	11	» 1 häst o. 1 får.
Västernorrlands »	3	3	
Jämtlands »	3	3	» 1 häst.
Västerbottens »	6	8	» 2 hästar.
Norrbottnens »	2	3	
Summa	219	242	
1902	218	228	
1903	224	249	
1904	335	386	
1905	375	446	
1906	266	302	

VI. Tuberkulos hos nötkreaturen.

Antalet för jufvertuberkulos nedslaktade kor inom de olika länen, framgår af följande tabell:

Tab. Litt. U:4. Förekomsten af mjältbrand och frasbrand under de olika månaderna af år 1907.

M å n a d.	Antal besättningar, smittade af mjältbrand.	Antal besättningar, smittade af frasbrand.
Januari	14	2
Februari	25	4
Mars	19	3
April	35	1
Maj	42	3
Juni	10	5
Juli	15	5
Augusti	3	5
September	12	4
Oktober	7	5
November	19	9
December	18	3
Summa	219	49

Tab. Litt. U:5. Förekomsten af frasbrand inom de olika länen år 1907.

L ä n.	Antal smittade besättningar.	Antal döda djur.
Stockholms län	2	2
Östergötlands »	6	6
Jönköpings »	2	2
Kronobergs »	9	9
Kalmar »	11	12
Blekinge »	10	10
Malmöhus »	1	1
Hallands »	1	1
Göteborgs o. Bohus »	1	1
Älfsborgs »	3	3
Skaraborgs »	2	2
Västmanlands »	1	1
Summa	49	50
1902	35	44
1903	38	39
1904	62	71
1905	55	66
1906	54	50

Tab. Litt. U:6. Förekomsten af svinsjuka inom de olika länen under år 1907.

Län.	Kvarstående besättningar från 1906.	Under år 1907 smittade besättningar.	Under år 1907 friska eller nedslaktade besättningar.	Kvarstående besättningar till år 1908.
Stockholms län	—	1	1	—
Östergötlands »	1	—	—	1
Kronobergs »	—	3	2	1
Kalmar »	—	1	—	1
Kristianstads »	1	—	1	—
Malmöhus »	2	2	3	1
Göteb. o. Bohus »	—	1	1	—
Skaraborgs »	—	3	1	2
Västernorrlands »	—	21	14	7
Summa	4	32	23	13

B. Export.

Från	Hästar.		Nötkreatur.				Får.		Svin.		Andra slag.	
	Köf.	Hingstar.	Tjurar.	Oxar.	Kor.	Andra slag.	Beggar.	Andra slag.	Korskalvar.	Andra slag.		
Stockholm	—	2	20	6	—	7	4	1	1	6	2	4
» Norrköping	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Malmö	37	—	3,461	515	7	703	1,525	—	99	—	25	13
» Hälsingborg	682	—	1,318	29	—	120	317	—	367	—	66	18
» Göteborg	14	1	203	—	—	—	—	—	—	—	—	2
» Landskrona	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—
» Strömetad	—	—	10	294	5	1,076	89	—	286	—	—	—
» Karlstad	—	—	—	2	—	5	3	—	—	—	—	—
» Gränstullkamman mot Norge	1	—	21	1,548	348	3,164	1,408	297	362	—	—	48
Summa	784	3	5,057	2,394	360	5,075	3,346	298	1,115	6	94	85
och fördelar sig exporten på följande länder:												
Till Norge	1	—	33	1,844	353	4,245	1,500	297	649	—	—	49
» Finland	—	2	20	3	—	7	4	1	—	6	2	1
» Ryssland	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—
» Tyskland	159	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4
» Danmark	574	—	5,001	544	7	823	1,842	—	466	—	91	31
» Storbritannien	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—

Tab. Litt. U:9. Antal fall af nedanstående sjukdomar bland arméns hästar under år 1907.

Regemente eller kår.	Anasarka.	Kvarka.	Luugröta.	Mungula, smittosam.	Koik.	Rosstråd influensa.	Herpes.
K. Lifgardet till häst	—	3	46	—	79	—	—
K. Lifregementets dragoner	—	—	36	—	27	—	8
K. Lifregementets husarer	—	32	—	41	11	—	—
K. Smålands husarregemente	2	43	160	—	59	—	—
K. Skånska husarregementet	—	7	8	—	30	16	—
K. Skånska dragonregementet	—	18	163	—	72	—	—
Kronprinsens husarregemente	—	—	61	—	4	—	—
K. Norrlands dragonregemente	—	—	99	—	20	46	90
K. Svea artilleriregemente	—	7	10	—	9	—	—
K. Göta artilleriregemente	—	20	—	—	8	—	—
K. Vendes artilleriregemente	—	6	—	—	19	—	—
K. Norrlands artilleriregemente	—	1	—	—	21	—	—
K. Upplands artilleriregemente	—	28	—	—	20	—	—
K. Smålands artilleriregemente	—	1	—	—	5	—	—
K. Gottlands artillerikår	—	—	—	—	5	—	—
K. Positionsartilleriregementet	—	—	1	—	19	—	—
K. Svea ing.-kår & fälttelegrafkåren	—	—	12	—	10	—	—
K. Göta ingenjörkår	—	—	—	—	4	—	—
K. Svea trängkår	—	—	—	—	4	—	—
K. Göta trängkår	—	—	—	—	2	—	—
K. Norrlands trängkår	—	—	—	—	6	—	—
K. Skånska trängkåren	—	—	—	—	5	—	—
K. Västmanlands trängkår	—	—	—	—	4	—	23
K. Östgöta trängkår	—	—	—	—	4	—	—
Summa	2	166	596	41	447	62	121
1901	—	133	122	—	314	131	—
1902	4	539	23	—	280	—	—
1903	—	243	101	—	290	40	—
1904	2	181	401	360	273	—	118
1905	3	173	104	17	321	70	82
1906	—	214	190	153	393	6	51

Kostnaderna för insändande till veterinärinstitutet af mjölkprof och jufver för undersökning på tuberkulos uppgingo under år 1907 till kr. 348,30 (267,95).

Beträffande tuberkulosen hos nötkreatur och de åtgärder, som i öfrigt blifvit vidtagna till förekommande och hämmande af denna sjukdom, hänvisas till den af landbruksstyrelsen härom afgifna berättelsen.

För de af statsmedel jämlikt föreskriften i § 43 mom. 4 af nåd. förordningen den 9 december 1898 ang. hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, ersatta desinfektionsmedel uppgingo kostnaderna till 2,850.52 (4,219.79) kr.

Karantänsanstalterna

för från utlandet sjöledes införda husdjur.

Jämlikt föreskrifterna i § 4 mom. 1 af Kungl. kungörelsen den 9 december 1898 ang. hvad iakttagas bör till förekommande och hämmande af smittosamma husdjursjukdomars införande i riket, utfärdade medicinalstyrelsen den 2 januari 1907 kungörelse, att införsel sjöledes af nötboskap, får, getter och andra idisslande djur, svinkreatur samt djur tillhörande hästsläktet flnge äga rum till följande ställen i riket, nämligen: Göteborg, Hälsingborg, Härnösand, Landskrona, Luleå, Malmö, Stockholm, Sundsvall, Söderhamn och Umeå.

II. Apoteksväsendet.¹⁾

Tab. Litt. V:1 redovisar för den å apoteken tjänstgörande farmaceutiska personalen. Å samtliga apotek i riket funnos anställda 134 elever för att genomgå föreskrifven lärotid. Dessutom tjänstgjorde å apoteken 263 farmacie kandidater och 643 examinerade apotekare.

Apotekens antal och tillstånd redovisas summariskt i Tab. Litt. V:2.

Med anledning af därom gjorda framställningar har Kungl. Maj:t medgifvit, att filialapoteket i Gamleby samt medikamentsförråden i Dannemora må förändras till själfständiga apotek, hvarjämte medikamentsförrådet i Billingsfors efter hittillsvarande innehafvarens död förändrats till stälfständigt apotek äfvensom nådigt tillstånd meddelats till inrättandet af medikamentsförråd i Åsheda och Ullared.

Genom nådiga resolutioner hafva privilegier å personella apotek tilldelats J. L. Erikson i Oskarström, E. A. W. Lilieqvist i Marstrand, C. F. V. Schimmelpfennig och E. G. F. Holm i Stockholm (Mården och Sälen), E. L. Bruzelius i Göteborg (Delfinen), S. M. Boberg i Örebro (Falken), G. L. Malm i Jönköping (Lejonet), C. F. W. Kolm i Karlshamn, C. S. Simpler i Malmö (Storken), C. F. H. Eneroth i Skellefteå, J. A. Svanberg i Markaryd, O. A. Sandberg i Tibble, E. Bergvall i Mölndal, C. H. Svensson i Ryd, G. Th. Kjellin i Säter, C. F. C. Elmstedt i Trosa, E. R. Matern Lindewald i Eksjö, P. M:son Rönnmark i Hörby, M. L. Svensson i Mellerud, C. Lundblad i Billingsfors, P. G. Lundberg i Uddeholm, A. S. Andersson i Dannemora, V. Sundéli i Tingsryd, G. A. Helmer i Dels-

¹⁾ Referent: Medicinalrådet Wawrinsky.

bo, S. W. Wikner i Sotholm, J. F. Hasselhuhn i Mörtfors och A. H. G. Lindström i Uppsala (Kronan).

Följande apotekare hafva af Medicinalstyrelsen erhållit tillstånd att hålla medikamentsförråd, nämligen B. R. Berggren i Säfsjö, E. P. G. Lundgren i Åsheda, A. S. Frykman i Klintehamn, J. L. Lundberg i Kungshamn, M. L. Svensson i Ed, F. Lillja i Sollebrunn, J. F. Svensson i Åmmeberg, V. H. Sörlander i Östervåla samt M. N. Helmer i Ramsele.

Afsynade hafva följande apoteksinrättningar blifvit under året, nämligen apoteken i Stockholm (Hvita Björn), Sigtuna, Tibble, Trosa, Jönköping (Lejonet), Eksjö Karlshamn, Hesselholm, Malmö (Storken och Gripen), Hörby, Limhamn, Hvallinge, Oskarsström, Mölndal, Marstrand, Göteborg (Delfinen), Mellerud, Billingsfors, Borås (Bäfvorn), Uddeholm, Dalby, Edsberg, Asker-sund, Malung, Gysinge, Delsbo, Hede och Sveg samt medikamentsförråden i Öregrund, Åsheda, Sollebrunn, Åmmeberg, Östervåla, Lima, Näs och Ludvika.

Öfver förrättade årsvisitationer af förste provinsialläkarna hafva från dem inkommit vederbörliga protokoll.

På uppdrag af medicinalstyrelsen hafva under året inspektioner blifvit verkställda af rättskemisten, professor B. V. H. Lindberger å 26 apoteksinrättningar, nämligen å apoteken i Sö-

dertälje, Tumba, Djursholm, Enköping, Gnesta, Norrköping (Kronan), Mjölby, Jönköping, (Kronan), Växjö (St Sigfrid), Karlskrona (Tre Kronor), Simrishamn, Åhus, Tomelilla, Malmö (Lejonet), Ystad, Åsum, Bjuf, Kungsbacka, Göteborg (Lejonet), Vänersborg, Åmål, Lilla Edet, Kristinehamn och Kil, filialapoteket i Ramnäs samt medikamentsförrådet i Högsäter.

12. Barnmorskeväsendet.¹⁾

Under år 1907 hafva vid de tre undervisningsanstalterna för barnmorskor 135 elever blifvit utexaminerade i den allmänna förlossningskonsten och förklarats berättigade att utöfva barnmorskeyrket. Af dessa hafva 60 utgått från läroanstalten i Stockholm, 63 från den i Göteborg och 12 från den i Lund. Vidare hafva 107 barnmorskor, däraf 53 i Stockholm och 54 i Göteborg erhållit undervisning i den instrumentala förlossningskonsten och, efter att däruti hafva ådagalagt godkända insikter och färdighet, förklarats berättigade att utöfva äfven denna del af förlossningskonsten.

¹⁾ Referent: t. f. Medicinalrådet Sederholm.

Tab. Litt. V: 2.

Timade förändringar i apotekens antal och tillstånd m. m. år 1907.

Förut befintliga apotek och deras natur.					Under året nyanlagda.		Vid årets slut befintliga apotek och deras natur.					Af dessa kontrollerades genom			Omsättning i besittningsrätten till apotek.				Beviljade, vid årets slut ännu ofullbordade.	
Saljbara.	Personella.	Filial.	Medikamentsförråd.	Summa.	Personella apotek.	Medikamentsförråd.	Saljbara.	Personella.	Filial.	Medikamentsförråd.	Summa.	Årvisitation.	Afsyning.	Inspektion.	Tilldelade personella privilegier.	Stadsfästelse meddelad åt s. k. saljbara.	Summa.	Förut beviljade.	Under året beviljade.	
12	292 ¹⁾	8	46	358	5 ²⁾	3 ³⁾	12 ⁴⁾	297 ⁵⁾	8 ⁶⁾	48 ⁷⁾	365	334	37	26	27	—	27	6 ¹⁾	3 ²⁾	

¹⁾ Däri medräknadt Drottningholms slottsapotek.

²⁾ Apoteken i Malmö (Gripen), Hvallinge, Göteborg (Delfinen), Borås (Bäfvorn) och Billingsfors (förändradt från medikamentsförråd).

³⁾ Medikamentsförråden i Åsheda, Sollebrunn och Ludvika.

⁴⁾ Se Tab. N:o 30, kol. 2.

⁵⁾ » » » » » 3.

⁶⁾ » » » » » 4.

⁷⁾ Apoteken Mården och Sülen i Stockholm, Falken i Örebro samt i Ryd, i Markaryd och i Charlottenberg.

⁸⁾ Apoteken i Dannemora och Gamleby (skola insätts i stället för nuvarande medikamentsförråd) samt medikamentsförrådet i Ullared.

Tab. Litt. X. Sammandrag af år 1907 inkomna berättelser om af barnmorskor verkställda instrumentförlossningar.

	Kvinnans ålder.				Förstföderska.	Om-föderska.	Kvinnan		Barnet		Summa förlossningar med tång.	Summa förlossningar med krok.
	Under 25 år.	25—30 år.	31—40 år.	Öfver 40 år.			frisk.	död.	levande.	dödt.		
Förlossning med tång	34	83	107	30	157	97	249	5 ¹⁾	235 ²⁾	26	254	—
» » krok	—	—	1	1	—	2	2	—	1	1	—	2
Summa	34	83	108	31	157	99	251	5	236	27	254	2
	256				256		256		268		256	

¹⁾ En kvinna död strax efter förlossningen sannolikt till följe af ett perforerande magsår.

²⁾ Bland förlossningarna med tång äro 7 tvillingförlossningar.

Antalet af inträdessökande vid barnmorskeundervisningsanstalterna var under året 381, af hvilka 207 till vårterminen och 174 till höstterminen. Till kurserna i Stockholm hade 229 anmält sig, af hvilka 63 antogos, däribland, jämlikt särskildt inhämtadt nådigt tillstånd, såsom extra elev en finsk undersåte, till kurserna i Göteborg blefvo 71 antagna af 132 anmälda och till dem i Lund 13 af 20.

Jämlikt föreskrifterna i nåd. kung. den 5 nov. 1890 hafva bland eleverna antagits i Stockholm 12 och i Göteborg 6 till frielever, utvalda enligt vederbörande lärares förslag bland dem, som utmärkt sig för god fattningsgåfva och ordentlighet samt tillika visat sig vara i behof af understöd.

Sedan på extra stat äfven för år 1907 af Riksdagen anvisats ett anslag af 3,000 kronor till repetitionskurser för äldre barnmorskor, hafva sådana kurser varit anordnade i Stockholm med en kurs i februari månad, i hvilken 14 deltog, och en i september med 23 deltagarinnor samt i Göteborg äfvenledes två kurser i februari och september med resp. 13 och 5 deltagarinnor äfvensom dessutom i Lund en kurs i mars månad med 20 deltagarinnor.

Tab. Litt. V:1. A apotek tjänstgörande farmaceutisk personal år 1907.

Elever.	Farmacie studiosi och kandidater.	Examinerade apotekare.	Summa.
134	263	643	1,040

Angående barnmorskornas antal och fördelning på olika landsdelar hänvisas till Tab. nr 7.

I tabell Litt. X lämnas en redogörelse för från barnmorskor under redovisningsåret inkomna berättelser öfver af dem verkställda instrumentförlossningar.

13. Tandläkar- och sjukgymnastväsendet.¹⁾

Tandläkare. Under år 1907 hafva 19 nya tandläkare utexaminerats och 3 med döden afgått, hvadan antalet tandläkare i riket alltså ökats med 16.

Tab. Litt. Y. Antalet behandlade patienter vid sjukgymnastiska institut.

Stad.	Institutets namn.	Antal patie. ter.	Däraf fri-patienter
Stockholm	Gymnastiska Centralinstitutet	591	517
»	Gymnastiskt-ortopediska institutet	541	168
»	Dr G. Zanders Mediko-mekaniska institut	590	25
»	Med. Lic. J. Arvedasons sjukgymnastiska institut	521	510
»	Södra gymnastiska institutet	81	—
»	A. Kjellbergs sjukgymnastiska institut	1,007	1,007
»	Th. Lindfors	219	11
»	E. Johanssons o. Holmers sjukgymnastiska institut	65	5
Uppsala	Sigrid Nordlings sjukgymnastiska institut	33	6
Norrköping	Karin Sandbergs gymnastikinstitut	30	—
Malmö	Malmö sjukgymnastiska institut	63	4
Lund	Fröken Hilda Lysanders sjukgymnastiska institut	59	3
»	J. G. Thinius sjukgymnastiska institut	189	97
Hälsingborg	Hälsingborgs sjukgymnastiska institut	122	9
Göteborg	Zanderska gymnastikinstitutet	—	—
»	Sellgrens och Lamberts institut	—	—
Borås	Gunhild Svenssons sjukgymnastiska institut	57	3
Karlstad	L. Håkansons sjukgymnastiska institut	118	3
Örebro	Örebro sjukgymnastiska institut	—	—
Gäffe	Gäffe Mediko-mekaniska sjukgymnastiska institut	37	3
Härnösand	Härnösands	51	—
Östersund	Nilssons och Cronstedts sjukgymnastiska institut	17	1
	Summa	4,391	2,372

Sjukgymnaster. Antalet under år 1907 legitimerade sjukgymnaster utgör 42, hvaraf 1 manlig och 41 kvinnliga.

¹⁾ Referenter: t. f. Medicinalrådet Sederholm (för tandläkarväsendet) och Medicinalrådet Wawrinsky (för sjukgymnastväsendet).

Stockholm den 18 december 1908.

Underdånigst

KLAS LINROTH.

R. A. WAWRINSKY. GUST. KJERRULF. HERM. PETERSSON. RICHARD STENBECK. E. SEDERHOLM.

Gustaf Tägtström.

TABELL-BILAGOR.

Tab. Nr 1. Sammanställning af hälsovårdsnämndernas

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23-25			26	27	28	29
																						a) Lungrot.	b) Hjärtanberknos.	c) Tuberkulos i andra organ och almbu tuberkulos.				
Län.	Städer.	Medfödd syfilis.	Andra medfödda sjukdomar och bildningsfel.	Ålderdomsjukdomar.	Smittkoppor.	Mässling.	Scharlakansfeber.	Fläcktyfus.	Tarmtyfus.	Rödset.	Asiatisk kolera.	Inhemsk kolera, barnkolera.	Epidemisk hjärnfeber.	Kikhosta.	Epidemisk influensa.	Difteri o. strypsjuka.	Varfeber.	Barnsängsfeber.	Ros.	Selkramp.	Andra akuta infektions-sjukdomar.	Andra kroniska infektions-sjukdomar.	Syfilis, förärfvad.	Spetsläka.	Frossa.	Andra kroniska infektions-sjukdomar.		
Stockholms stad	Stockholm	13	171	243	—	42	24	—	6	—	—	36	1	41	17	33	62	1	18	3	3	726	148	112	6	—	—	—
	Södertälje	—	7	7	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—	—	—	16	5	1	—	—	—	—
	Vaxholm	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	1	—	—	—	—	—
Stockholms . . .	Norrstälje	—	2	3	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	—
	Östhammar	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—
	Öregrund	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	—
Uppsala	Sigtuna	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	Uppsala	—	10	19	—	6	—	—	—	—	—	—	—	2	2	1	—	—	—	—	—	67	10	7	—	—	—	—
	Enköping	—	5	10	—	6	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	1	—	—	—	13	2	2	—	—	—	—
Södermanlands . . .	Nyköping	—	5	19	—	3	—	1	—	—	—	—	—	5	1	1	—	—	—	—	—	7	—	1	—	—	—	—
	Eskilstuna	—	24	25	—	11	—	—	—	—	—	3	—	1	3	5	4	1	—	—	2	64	16	3	—	—	—	—
	Torshälla	—	4	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—
Östergötlands . . .	Strängnäs	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	11	—	—	—	—	—	—
	Mariefred	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—
	Trosa	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Jönköpings	Linköping	—	6	27	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	30	6	1	—	—	—	—
	Norrköping	1	42	64	—	12	—	—	1	—	—	3	—	3	3	10	5	—	—	—	—	98	17	17	—	—	—	—
	Söderköping	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	—
Jönköpings	Motala	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	—	1	—	—	—	—
	Vadstena	—	1	4	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—
	Skeninge	—	—	6	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—
Kronobergs	Jönköping	—	19	55	—	5	1	—	—	—	—	1	—	—	2	17	6	—	2	1	—	48	9	3	1	—	—	1
	Ekejö	—	2	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	1	—	2	8	1	1	—	—	—	—
	Grenna	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	Växjö	—	6	11	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	13	—	1	—	—	—	—
	Kalmar	—	14	43	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	11	6	—	—	—	—	—	24	4	5	—	—	—	—
	Oskarshamn	—	10	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	10	3	—	—	—	—	—
Götlands	Västervik	—	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	3	—	—	—	—	—	—	20	1	1	—	—	—	—
	Vimmerby	—	1	3	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	1	—	2	—	—	—	—
	Borgholm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Blekinge	Visby	—	6	23	—	—	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	8	—	1	—	—	—	—
	Karlskrona	2	18	25	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	1	2	1	—	3	—	1	48	12	2	—	—	—	—
	Ronneby	—	5	2	—	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	Karlshamn	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	3	—	1	—	—	17	2	2	—	—	—	—
	Sölvesborg	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	2	3	1	—	—	—	—
	Kristianstad	—	3	23	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	—	2	—	—	1	—	—	21	1	—	1	—	—	—
Malmöhus	Simrishamn	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	5	1	2	—	—	—	—
	Ängelholm	—	1	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	5	3	1	—	—	—	—
	Malmö	2	61	62	—	—	—	—	9	—	—	—	—	—	4	23	9	1	—	—	—	144	25	18	1	—	—	—
Hallands	Lund	—	20	49	—	—	—	—	9	—	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	1	31	10	2	—	—	—	—
	Landskrona	—	12	35	—	—	4	—	2	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	1	18	8	4	1	—	—	—
	Hälsingborg	—	18	40	—	1	—	—	1	—	—	2	—	5	1	5	2	2	1	—	2	40	11	3	1	—	—	—
Hallands	Ystad	—	7	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	14	2	1	—	—	—	—
	Trelleborg	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—
	Skanör med Falsterbo	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—
Hallands	Halmstad	—	15	21	—	—	6	—	—	—	—	—	—	2	2	4	5	1	1	—	—	32	10	7	—	—	—	—

uppgifter om dödsorsakerna i rikets städer år 1907.

30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	1
Konstitutionella sjukdomar.	Kronisk alkoholsjukdom, fyllekränkskap.	Andra kroniska förgiftningsjukdomar.	Sinnesjukdomar	Hjärnslag.	Sokeersjuka.	Andra sjukdomar i nervsystemet; sinnesorganens sjukdomar.	Organiskt hjärtfel.	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.	Luftvägsinflammation, akut och kronisk.	Langinflammation.	Andra sjukdomar i andningsorganen.	Akut inflammation i magen och tarmarna.	Kronisk inflammation i magen och tarmarna.	Blindtarmsinflammation.	Tarmhinder och tarmbäck.	Andra sjukdomar i matsmältningssystemet.	Urinorganens sjukdomar.	Kräfta.	Svulster af andra slag.	Olyckshändelse eller våda.	Själtmord.	Mord eller dråp.	Död af annan orsak.	Summa.	Städer.
31	19	—	40	233	42	127	219	426	204	470	31	134	22	26	29	107	192	394	45	130	113	9	33	4,782	Stockholm.
5	2	—	—	11	—	—	9	2	9	18	—	10	1	2	—	5	1	13	2	4	2	—	—	140	Södertälje.
—	—	—	1	2	1	—	2	—	—	4	—	1	—	1	—	—	1	2	—	5	1	—	—	32	Vaxholm.
1	—	—	—	3	1	1	4	1	2	5	—	2	—	—	—	2	—	8	—	5	2	—	1	54	Norrköping.
—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	2	3	—	—	—	—	—	14	Östhammar.
—	—	—	—	—	—	1	5	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	21	Öregrund.
—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	13	Sigtuna.
3	—	—	1	19	3	13	6	55	11	42	6	6	1	4	1	10	15	36	2	5	6	—	5	374	Uppsala.
1	—	—	—	6	—	1	9	2	6	3	—	6	—	—	—	3	5	5	1	2	—	—	—	87	Enköping.
—	1	—	3	4	—	2	4	2	6	4	—	—	2	1	1	2	8	5	3	2	2	—	2	97	Nyköping.
1	—	—	—	18	2	11	33	4	7	54	2	13	1	3	—	1	8	26	—	2	2	—	1	351	Eskilstuna.
1	—	—	1	—	—	—	2	—	—	1	—	2	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	27	Torshälla.
1	—	—	—	—	2	2	8	—	3	3	—	1	—	—	—	—	8	5	—	—	—	—	—	55	Strängnäs.
—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	1	—	—	—	—	—	—	3	2	—	1	—	—	—	17	Mariefred.
—	—	—	—	4	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	15	Trosa.
2	—	—	2	12	2	4	10	14	3	31	—	4	1	1	2	5	6	24	4	8	1	1	1	213	Linköping.
3	2	—	1	23	6	13	28	43	22	65	3	18	8	6	4	10	17	52	3	9	12	—	4	623	Norrköping.
—	—	—	—	3	1	—	5	1	6	—	—	1	1	—	—	—	—	4	1	1	—	—	—	85	Söderköping.
—	—	—	1	2	—	—	3	1	3	3	—	3	1	—	—	3	1	5	—	1	—	—	—	41	Motala.
2	—	—	—	—	—	5	—	7	2	8	—	1	—	—	—	—	—	4	—	—	1	—	—	40	Vadstena.
—	1	—	—	—	—	2	—	1	—	1	1	—	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	23	Skeninge.
4	2	—	—	22	4	1	25	6	22	34	5	8	2	4	4	—	13	29	4	4	3	2	11	380	Jönköping.
1	—	—	—	4	1	1	4	4	2	8	—	—	1	—	—	2	—	3	—	—	1	—	—	67	Eksjö.
—	—	—	—	3	—	1	1	3	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	19	Grenna.
5	—	—	1	8	1	1	5	8	3	11	—	3	—	—	—	—	7	12	4	2	1	2	—	109	Värjö.
1	3	—	1	17	1	3	5	11	9	24	5	3	—	—	1	5	5	13	3	12	3	—	2	233	Kalmar.
—	—	—	—	5	—	4	9	6	4	18	3	1	2	1	1	4	6	11	1	1	—	—	—	117	Oskarshamn.
—	—	—	—	8	—	6	18	1	9	6	1	2	1	—	—	2	5	14	3	—	—	—	—	118	Västervik.
—	—	—	—	4	—	1	8	—	1	3	—	2	—	1	1	—	—	4	—	—	—	—	—	36	Vimmerby.
—	—	—	—	2	—	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3	—	1	—	2	19	Borgholm.
—	—	—	—	8	—	3	10	8	5	14	3	13	4	1	1	—	6	14	1	—	3	—	—	137	Visby.
5	—	—	2	13	2	10	18	35	21	26	2	11	6	1	—	4	11	19	—	11	3	1	2	322	Karlskrona.
—	—	—	—	2	—	1	2	3	3	4	—	—	2	—	—	—	3	4	—	—	—	—	—	45	Ronneby.
1	—	—	1	4	—	6	3	11	3	6	1	1	2	—	—	2	4	5	3	1	1	—	1	97	Karlshamn.
1	—	—	1	1	—	—	2	—	2	7	1	—	—	1	—	—	—	3	—	—	1	—	—	30	Sölvesborg.
—	—	—	—	1	6	—	4	10	10	7	14	1	—	1	1	3	3	9	4	7	5	—	7	153	Kristianstad.
—	—	—	—	2	—	1	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	2	6	1	2	1	—	—	33	Simrishamn.
—	—	—	—	2	—	6	3	2	7	5	—	4	1	—	1	1	2	—	1	—	—	—	—	58	Ängelholm.
12	6	—	1	29	8	28	35	76	73	97	8	50	28	5	6	10	16	61	11	28	13	1	7	968	Malmö.
2	1	—	1	20	1	8	25	20	14	8	4	6	1	—	1	7	8	23	3	1	5	—	—	236	Lund.
5	3	—	1	10	—	4	9	14	8	17	1	6	—	1	—	5	4	12	2	7	3	—	—	206	Landskrona.
1	1	—	2	14	4	14	18	10	22	48	5	18	1	—	3	6	9	32	5	11	2	—	10	371	Hälsingborg.
—	—	—	—	10	—	4	7	5	8	11	2	3	—	—	1	1	4	4	3	2	3	—	—	111	Ystad.
—	—	—	—	2	1	—	—	2	—	9	2	1	—	—	—	—	—	8	1	1	2	—	—	46	Trelleborg.
—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	11	Skauör med Falsterbo.
2	—	—	—	8	2	7	8	11	7	18	2	3	1	5	—	4	2	14	—	2	3	—	2	207	Halmstad.

Tab. Nr 1. (Forts.) Sammanställning af hälsovårdsnämndernas

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29									
Län.	Städer.	Medfödd syfilis.	Andra medfödda sjukdomar och bildningsfel.	Ålderdomsjukdomar.	Smittkoppor.	Masning.	Scharlakansfeber.	Fläcktyfus.	Tarmtyfus.	Rödsot.	Asiatisk kolera.	Inhemsk kolera, barnkolera.	Epidemisk hjärnfeber.	Kikhosta.	Epidemisk influensa.	Difteri o. strypsjuka.	Varfeber.	Barnsängsfeber.	Ros.	Stelkramp.	Andra akuta infektionssjukdomar.	Tuberkelsjukdom.			Svullit, förvärfvad.	Spetsäka.	Frossa.	Andra kroniska infektionssjukdomar.									
																						a) Lungrot.	b) Hjärntuberkulos.	c) Tuberkulos i andra organ och allmän tuberkulos.													
Hallands . . .	Laholm	—	1	14	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—					
	Falkenberg	—	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	2	1	—	10	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—					
	Varberg	—	5	8	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	1	—	12	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
	Kungsbacka	—	3	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
Göteborgs och Bohus	Göteborg	5	106	293	—	23	13	—	8	—	—	8	20	5	29	15	—	6	—	—	2	391	65	42	1	—	—	—	—	—	—	—	—				
	Kungälv	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Marstrand	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Lysekil	—	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	1	1	1	—	—	—	—	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Uddevalla	—	15	17	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	1	—	—	37	5	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Älfsborgs	Strömstad	—	6	6	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	1	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Vänernborg	—	7	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	8	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—			
	Alingsås	—	4	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	9	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Borås	—	16	19	—	—	—	—	1	—	—	—	4	1	9	1	1	—	—	—	—	—	36	9	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Ulricehamn	—	2	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skaraborgs	Åmål	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	5	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
	Mariestad	—	2	10	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Lidköping	—	5	18	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	1	1	1	—	—	—	9	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Skara	—	7	22	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Sköfde	—	1	—	—	1	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Värmlands	Falköping	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Hjo	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Karlstad	—	14	13	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	27	2	7	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Örebro	Kristinehamn	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	16	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Filipstad	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	4	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Örebro	—	18	20	—	2	—	—	2	—	—	—	2	8	3	9	3	1	—	—	—	52	12	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västmanlands	Askersund	—	—	12	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Nora	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	Lindesberg	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Västerås	1	11	10	—	5	1	—	1	—	—	—	—	7	2	2	2	—	—	—	—	33	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Sala	—	2	—	—	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	17	4	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	Köping	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	13	2	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Arboga	—	4	13	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Falun	1	4	25	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	—	—	—	—	18	6	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gäflleborgs	Säter	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hedemora	—	1	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Gäflle	—	28	41	—	2	4	—	1	—	—	4	11	1	1	7	1	2	—	—	—	78	13	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västernorrlands	Söderhamn	—	7	10	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hudiksvall	—	3	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Hernösand	—	2	13	—	—	—	—	—	—	—	—	4	2	—	2	3	—	—	—	—	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jämtlands	Sundsvall	—	5	13	—	2	—	—	—	—	—	—	2	1	2	—	—	—	—	—	—	31	7	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Örnsköldsvik	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Östersund	—	7	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	3	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	Umeå	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2	2	—	—	—	—	—								

uppgifter om dödsorsakerna i rikets städer år 1907.

30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	1		
Konstitutionella sjukdomar.	Kronisk alkoholsjukdom, fyllerigleenskap.	Andra kroniska förgiftningsjukdomar.	Sinnesjukdomar.	Hjärnslag.	Sockersjuka.	Andra sjukdomar i nervsystemet; sinnesorganens sjukdomar.	Organiskt hjärtfel.	Andra sjukdomar i cirkulationsorganen.	Luftvägsinflammation, akut och kronisk.	Andra sjukdomar i lunginflammation.	Andra sjukdomar i and-nisvegrarna.	Akut inflammation i magen och tarmarna.	Kronisk inflammation i magen och tarmarna.	Blindtarmsinflammation.	Tarmblinder och tarmsäck.	Andra sjukdomar i matsmältningssystemet.	Urinorganens sjukdomar.	Kräfta.	Svenska af andra slag.	Olyckshändelse eller vådda.	Själtford.	Mord eller dräp.	Summa.	Städer.			
—	—	—	—	1	—	2	1	—	—	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	3	—	—	—	31	Laholm.		
—	1	—	1	4	—	1	1	7	2	6	—	1	—	—	—	2	9	—	2	1	—	—	—	72	Falkenberg.		
—	—	—	3	5	3	1	—	6	6	12	—	4	1	—	1	4	5	1	—	3	—	—	—	95	Varberg.		
—	—	—	1	2	1	—	1	—	3	3	—	—	—	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	24	Kungälv.		
34	18	—	16	48	11	49	62	87	118	150	27	85	16	22	8	31	76	152	16	58	15	4	11	2,146	Göteborg.		
—	—	—	—	1	1	—	—	2	2	1	—	1	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	18	Kungälv.	
—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	18	Marstrand.	
—	—	—	—	3	—	—	5	—	3	7	—	1	—	—	—	—	—	6	—	2	1	—	1	—	54	Lysekil.	
—	—	—	2	8	2	14	9	11	11	21	1	6	—	—	1	1	1	10	2	5	1	1	—	—	192	Uddevalla.	
—	—	—	—	5	—	—	4	—	3	2	—	1	—	—	1	1	1	10	—	3	1	—	—	—	54	Strömstad.	
—	—	—	—	4	1	1	4	2	13	15	1	2	—	2	—	—	2	9	3	4	—	—	—	—	104	Vänersborg.	
1	1	—	—	5	—	—	5	—	6	4	1	1	1	—	—	—	1	9	1	—	—	—	—	—	62	Alingsås.	
1	—	—	—	7	—	11	12	10	17	26	2	14	2	1	3	5	6	16	—	3	—	—	—	—	237	Borås.	
—	—	—	—	1	—	2	1	1	—	3	—	—	—	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	22	Ulricehamn.	
—	—	—	—	1	2	1	4	1	5	1	1	1	1	—	—	1	—	9	—	1	2	—	3	—	50	Åmål.	
4	—	—	—	4	1	1	3	—	1	5	1	1	—	1	—	1	3	5	1	1	1	—	—	—	58	Mariestad.	
1	—	—	—	6	—	3	11	5	7	4	—	4	—	—	—	1	3	7	1	1	—	—	—	—	88	Lidköping.	
—	—	—	1	3	2	3	4	—	1	5	—	2	—	—	1	3	2	7	—	2	—	—	—	—	80	Skara.	
—	—	—	—	4	—	—	9	1	2	3	—	—	—	4	—	—	—	5	—	2	3	—	4	—	54	Sköfde.	
—	—	—	—	—	—	2	2	3	3	5	—	—	—	—	1	1	3	10	—	1	—	—	—	—	45	Falköping.	
—	—	—	—	1	—	1	2	2	1	3	—	1	—	—	—	—	1	6	1	—	—	—	—	—	27	Hjo.	
—	1	—	—	8	3	6	12	8	13	21	4	3	6	1	—	2	4	13	2	4	5	—	—	—	184	Karlstad.	
2	—	—	—	5	1	3	5	5	14	7	—	2	1	—	4	1	6	10	1	5	3	—	3	—	121	Kristinehamn.	
—	—	—	—	3	1	5	1	12	2	3	—	—	1	—	—	2	3	5	2	—	—	—	—	—	51	Filipstad.	
5	1	—	—	14	1	3	14	29	12	31	2	3	4	—	1	5	17	27	5	2	3	—	1	—	317	Örebro.	
—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	2	—	—	—	31	Askersund.	
—	—	—	—	2	—	—	2	2	—	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	19	Nora.	
—	1	—	—	1	—	1	—	2	4	5	—	—	—	—	—	1	3	2	—	—	—	—	—	—	32	Lindesberg.	
1	—	—	—	8	1	5	5	13	11	13	1	7	—	—	—	2	4	11	—	1	2	—	—	—	169	Västerås.	
—	—	—	—	3	5	2	1	7	2	9	2	4	4	1	—	—	2	8	—	2	1	—	—	—	86	Sala.	
—	—	—	—	1	4	—	2	6	—	5	—	1	—	—	1	2	2	7	—	1	—	—	—	—	65	Köping.	
—	—	—	—	6	2	2	1	1	—	2	1	1	—	—	—	—	—	7	1	—	1	—	—	—	56	Arboga.	
3	—	—	—	1	2	—	4	4	11	5	19	—	6	—	—	1	4	10	1	3	5	—	—	—	147	Falun.	
—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	11	Säter.	
—	—	—	—	2	—	—	1	—	1	2	1	—	1	—	—	1	—	2	2	—	—	—	—	—	27	Hedemora.	
2	3	—	—	25	3	8	39	9	16	38	5	19	1	7	6	4	10	30	4	6	7	—	3	—	443	Gäfle.	
—	—	—	—	15	1	7	6	15	3	5	—	6	1	1	1	1	8	8	2	6	2	—	—	—	129	Söderhamn.	
2	—	—	—	5	2	7	4	1	4	4	—	2	—	3	—	—	5	2	—	1	1	—	—	—	75	Hudiksvall.	
—	1	—	—	1	6	1	1	11	1	5	8	—	5	2	—	—	4	6	—	2	1	—	—	—	95	Hernösand.	
2	1	—	—	4	20	12	14	4	7	17	—	6	1	3	—	4	7	21	—	6	4	—	—	—	198	Sundsvall.	
—	—	—	—	—	—	—	3	1	1	4	1	2	1	—	—	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	25	Örnsköldsvik.
—	—	—	—	—	—	3	12	—	1	10	—	2	—	—	—	2	5	7	1	2	2	—	—	—	91	Östersund.	
—	—	—	—	6	—	1	1	4	2	2	—	1	—	—	—	—	2	1	2	1	—	—	—	—	36	Umeå.	
—	—	—	—	2	—	—	1	2	1	3	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	17	Skellefteå.	
1	—	—	—	—	1	1	12	1	4	26	—	6	1	—	—	—	1	11	1	6	1	1	—	—	122	Luleå.	
2	—	—	—	—	—	2	1	1	1	1	—	1	—	—	—	—	2	3	2	2	1	—	—	—	43	Piteå.	
—	1	—	—	—	—	1	1	1	—	1	—	4	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	20	Naparanda.	
154	71	—	101	801	128	467	885	1,088	831	1,631	145	549	135	112	92	290	579	1,378	164	411	265	22	133	17,384			

Tab. N:r 2. Sammanställning af hälsovårdsnämndernas uppgifter om antalet döda i rikets städer med fördelning efter ålder och kön år 1907.

1	2	M a n k ö n .									12	K v i n n k ö n .									22	23		
		3	4	5	6	7	8	9	10	11		Summa mankon.	13	14	15	16	17	18	19	20			21	Summa kvinnkon.
Stockholms stad .	Stockholm	446	177	52	28	54	464	651	623	8	2,503	301	155	45	31	54	324	429	939	1	2,279	4,782		
	Södertälje	16	10	1	2	2	12	15	11	—	69	12	4	2	3	1	6	8	34	1	71	140		
	Vaxholm	1	1	—	—	4	5	4	7	—	32	1	—	1	—	1	1	1	5	—	10	32		
Stockholms län .	Norrköping	2	6	3	—	—	3	7	10	—	31	2	2	—	—	2	—	5	12	—	23	54		
	Östhammar	—	—	—	—	—	—	1	8	—	9	—	1	—	—	1	—	—	3	—	5	14		
	Öregrund	1	1	1	—	—	—	2	4	—	9	—	2	—	—	—	2	—	8	—	12	21		
	Sigtuna	—	—	—	—	—	—	1	3	—	4	—	—	—	—	—	1	—	8	—	9	13		
Uppsala	Uppsala	16	20	3	2	7	22	33	77	—	180	18	10	4	4	7	28	23	100	—	194	374		
	Enköping	10	3	5	—	—	5	4	15	—	42	7	3	—	—	1	10	6	18	—	45	87		
	Nyköping	6	3	—	—	2	6	11	28	—	56	5	2	3	2	—	4	5	20	—	41	97		
	Eskilstuna	36	28	6	3	6	22	27	53	—	181	21	24	4	4	6	26	27	56	2	170	351		
Södermanlands .	Torshälla	5	2	1	—	—	3	2	5	—	18	—	—	—	1	—	2	1	5	—	9	27		
	Strängnäs	1	—	1	—	1	4	5	15	—	27	2	—	—	—	2	2	2	19	1	28	55		
	Mariefred	—	—	—	—	—	—	—	9	—	9	—	1	—	—	—	1	1	5	—	8	17		
	Trosa	—	—	—	—	—	3	—	5	—	8	—	—	—	—	—	1	1	5	—	7	15		
	Linköping	6	6	4	—	3	14	19	36	1	89	10	7	2	3	5	8	31	58	—	124	213		
	Norrköping	73	26	11	6	9	40	49	93	—	307	43	25	4	5	6	49	52	137	—	321	628		
Östergötlands .	Söderköping	—	—	—	—	1	2	6	5	—	14	3	—	2	—	2	—	2	12	—	21	35		
	Motala	4	—	—	—	—	4	5	5	—	18	4	—	1	—	1	3	3	11	—	23	41		
	Vadstena	1	—	—	—	1	3	4	11	—	20	1	—	—	—	1	3	2	13	—	20	40		
	Skeuinge	1	1	1	—	1	2	2	4	—	12	1	—	—	—	3	—	1	6	—	11	23		
	Jönköping	29	13	14	3	7	25	20	64	—	175	20	14	6	3	8	29	25	98	2	205	380		
Jönköpings . .	Ekajö	4	1	—	—	2	5	2	16	—	30	2	1	—	2	1	3	4	24	—	37	67		
	Gretna	1	—	—	—	—	1	1	5	—	8	1	—	—	—	—	—	1	9	—	11	19		
Kronobergs . .	Växjö	13	3	—	1	3	9	6	26	—	61	5	2	—	1	1	6	7	26	—	48	109		
	Kalmar	14	12	5	2	4	15	23	49	—	124	12	7	1	2	3	6	21	62	—	114	238		
	Oskarshamn	11	3	—	2	2	5	12	18	—	53	9	4	—	—	1	8	13	29	—	64	117		
Kalmar	Västervik	6	1	1	—	1	7	8	25	—	49	10	1	—	2	2	8	14	32	—	69	118		
	Vimmerby	3	—	—	—	2	—	—	15	—	20	—	1	—	—	—	3	2	10	—	16	36		
	Borgholm	—	1	1	—	—	3	1	3	—	9	—	—	—	—	1	1	—	8	—	10	19		
Gottlands	Visby	10	1	—	2	3	4	10	33	—	63	5	5	—	2	1	4	9	48	—	74	137		
	Karlskrona	40	16	4	2	5	25	19	52	—	163	24	7	4	4	5	19	19	77	—	159	322		
Blekinge	Ronneby	8	—	2	—	—	2	3	7	—	22	4	1	—	1	—	4	3	10	—	23	45		
	Karlshamn	10	4	1	—	—	5	9	14	—	43	1	3	—	1	2	8	7	32	—	54	97		
	Sölvesborg	3	1	—	1	2	1	1	3	—	12	5	2	—	2	—	—	4	5	—	18	30		
	Kristianstad	11	5	—	2	5	14	18	18	—	73	11	5	3	—	—	12	11	38	—	80	153		
Kristianstads .	Simrishamn	1	2	1	1	—	4	2	7	—	18	1	—	—	1	—	3	2	8	—	15	33		
	Ängelholm	4	1	1	—	—	3	4	14	—	27	6	—	3	2	1	5	2	12	—	31	58		
	Malmö	133	28	13	7	5	68	96	127	2	479	109	34	6	3	14	78	74	170	1	489	968		
	Lund	15	5	3	1	3	16	27	66	—	136	16	7	1	2	1	25	21	77	—	150	268		
	Landskrona	19	7	4	1	6	9	20	42	—	108	17	7	4	3	2	7	10	48	—	98	206		
Malmöhus	Helsingborg	55	15	6	4	2	16	37	56	—	191	31	11	6	3	6	26	27	69	1	180	371		
	Ystad	12	1	1	—	—	3	9	20	—	46	9	5	3	1	3	13	6	25	—	65	111		
	Trelleborg	5	1	2	—	—	—	4	12	—	24	6	—	—	2	—	—	4	10	—	22	46		
	Skanör med Falsterbo	—	—	—	—	—	2	2	4	—	8	—	—	—	—	—	1	—	2	—	3	11		
Hallands	Halmstad	24	13	1	3	6	6	15	19	—	87	16	11	5	—	3	11	21	53	—	120	207		

¹⁾ Från och med 1 år intill 5 år o. s. v.

Tab. N:r 2. (Forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Län.	Städer.	M a n k ö n .									Summa mankön.	K v i n n k ö n .									Summa kvinnkön.	Summa älda.
		Under 1 år.	1—5 år. ¹⁾	5—10 år.	10—15 år.	15—20 år.	20—40 år.	40—60 år.	60 år och deröfver.	Okänd ålder.		Under 1 år.	1—5 år.	5—10 år.	10—15 år.	15—20 år.	20—40 år.	40—60 år.	60 år och deröfver.	Okänd ålder.		
Hallands	Laholm	—	—	—	—	—	7	—	12	—	19	—	—	—	—	1	1	10	—	12	31	
	Falkenberg	10	2	—	2	3	7	6	9	—	39	7	—	—	—	7	4	14	1	33	72	
	Varberg	11	7	1	—	1	9	11	10	—	50	7	3	2	—	5	8	19	1	45	95	
	Kungsbacka	2	—	—	—	—	1	2	8	—	13	2	—	—	—	1	—	8	—	11	24	
Göteborgs och Bohus	Göteborg	214	113	26	20	24	191	202	294	—	1,084	168	97	31	22	37	153	157	397	1,062	2,146	
	Kungälv	2	—	—	—	—	—	2	6	—	10	1	—	—	—	1	3	3	—	8	18	
	Marstrand	—	3	—	—	—	—	—	1	3	—	7	—	1	1	—	1	1	6	—	11	18
	Lysekil	3	2	—	—	1	3	4	7	—	20	2	6	1	—	2	6	7	10	—	34	54
	Uddevalle	17	9	2	—	2	17	13	36	—	96	15	6	2	3	2	17	12	38	1	96	192
	Strömstad	3	—	—	—	2	2	3	8	—	18	6	—	—	—	4	9	17	—	36	54	
	Vänern	13	7	3	—	—	6	6	16	—	51	6	5	2	1	1	5	5	28	—	53	104
Älvsborgs	Alingsås	3	4	—	1	2	2	5	9	—	28	5	2	1	1	—	6	4	17	—	36	62
	Borås	23	20	2	3	4	19	14	23	—	108	23	12	6	1	4	18	20	45	—	129	237
	Ulricehamn	2	—	—	—	2	—	2	10	—	16	1	—	—	—	—	1	4	—	6	22	
Skaraborgs	Åmål	3	1	—	—	—	7	5	8	2	26	2	1	—	1	—	4	4	12	—	24	50
	Mariestad	4	—	2	—	1	4	4	11	—	26	4	1	—	—	1	4	5	17	—	32	58
	Lidköping	8	—	1	—	2	3	7	20	—	41	7	1	—	—	1	7	7	24	—	47	88
	Skara	7	1	1	4	—	7	1	15	—	36	3	2	—	—	1	6	7	25	—	44	80
	Sköfde	3	4	—	1	—	7	5	4	—	24	4	—	—	1	3	4	4	14	—	30	54
	Falköping	1	1	—	1	—	3	5	9	—	20	1	1	1	—	1	3	5	13	—	25	45
	Hjo	1	1	1	—	—	—	3	6	—	11	1	2	—	—	—	2	2	9	—	16	27
Värmlands	Karlstad	13	9	2	3	4	11	15	32	—	89	11	4	4	1	3	11	16	45	—	95	184
	Kristinehamn	6	5	1	1	2	8	5	29	—	57	4	3	1	—	2	8	8	38	—	64	121
	Filipstad	5	1	2	—	—	4	8	8	—	28	1	—	1	—	1	3	2	15	—	23	51
Örebro	Örebro	27	8	3	1	3	23	36	53	—	154	17	9	6	3	4	28	31	65	—	163	317
	Askersund	1	—	—	—	—	—	1	13	—	15	1	—	—	2	—	1	12	—	16	31	
	Nora	1	—	—	—	—	1	—	4	—	6	—	—	—	—	1	3	1	8	—	13	19
	Lindesberg	2	—	—	—	1	1	2	8	—	14	1	2	—	—	1	1	1	12	—	18	32
Västmanlands	Västerås	15	8	4	1	5	11	15	23	—	82	13	14	2	1	1	11	13	32	—	87	169
	Sala	6	3	3	1	2	7	5	15	—	42	2	4	—	1	1	9	7	20	—	44	86
	Köping	4	—	—	1	1	4	3	19	—	32	1	2	2	—	—	5	5	18	—	33	65
Kopparbergs	Arboga	6	1	—	1	2	1	4	14	—	29	2	—	1	—	—	2	6	16	—	27	56
	Falun	7	9	1	—	2	12	15	26	—	72	7	2	2	1	2	7	16	38	—	75	147
	Säter	—	—	—	—	—	—	1	4	—	5	—	—	—	—	—	4	2	—	6	11	
Gästbergs	Hedemora	1	—	—	—	1	2	1	10	—	15	1	—	2	—	—	1	2	6	—	12	27
	Gäffe	46	13	7	6	8	36	34	67	1	218	40	16	4	5	8	27	34	90	1	225	443
	Söderhamn	8	1	1	2	—	8	9	29	1	59	7	5	—	3	6	7	10	32	—	70	129
	Hudiksvall	9	2	—	2	—	5	7	12	—	37	5	—	1	1	3	5	7	16	—	38	75
Västernorrlands	Hernösand	12	6	—	—	—	6	9	16	1	50	9	2	1	1	1	2	7	22	—	45	95
	Sundsvall	11	9	—	2	6	16	22	28	—	94	10	3	4	2	3	16	26	40	—	104	196
	Örnsköldavik	3	2	1	—	—	—	1	3	—	10	3	—	—	—	—	7	3	2	—	15	25
Jämtlands	Östersund	8	4	1	3	3	12	12	11	—	54	5	1	2	3	2	4	6	14	—	37	91
	Umeå	1	1	1	—	—	2	4	3	—	12	3	—	1	—	—	2	5	13	—	24	36
Västerbottens	Skellefteå	2	1	—	—	1	2	2	—	8	2	—	—	—	—	—	—	7	—	9	17	
	Luleå	23	16	1	1	4	9	13	7	—	74	9	9	3	—	1	8	9	9	—	48	122
	Piteå	4	4	4	—	1	3	4	5	—	25	3	—	1	1	—	4	2	7	—	18	43
Norrbottnens	Haparanda	2	1	1	—	1	1	5	—	11	1	—	—	—	1	3	1	3	—	9	20	
Summa		1,608	697	221	180	240	1,342	1,781	2,705	16	8,690	1,174	580	195	146	242	1,180	1,396	3,768	13	8,694	17,334

1) Från och med 1 år intill 5 år o. s. v.

Tab. N:r 3. Öfversikt öfver dödsorsakerna i rikets städer enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter år 1907.

Dödsorsak. (Enligt K. Med. styrs. cirk. den 9 dec. 1891.)	M a n k ö n .										Summa mankön.	K v i n n k ö n .								Summa kvinnkön.	Summa summan.
	Under 1 år.	1-5 år. ¹⁾	5-10 år.	10-15 år.	15-20 år.	20-40 år.	40-60 år.	60 år och däröfver.	Okänd ålder.	Under 1 år.		1-5 år.	5-10 år.	10-15 år.	15-20 år.	20-40 år.	40-60 år.	60 år och däröfver.	Okänd ålder.		
Medfödd syfilis	10	1	—	—	—	—	—	—	—	11	14	1	—	—	—	—	—	—	15	26	
Andra medfödda sjukdomar och bildningsfel	463	8	—	—	—	1	1	585	472	357	4	—	—	—	—	—	1,067	361	833		
Ålderdomssjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	586	—	—	—	—	—	—	—	—	1,068	1,654		
Smittkoppor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63	135	
Mässling	23	39	9	—	—	1	—	—	72	17	38	6	2	—	—	—	—	63	135		
Scharlakansfeber	3	21	8	4	1	2	—	—	39	2	10	7	4	2	—	—	—	25	64		
Fläcktyfus	—	1	1	2	4	17	8	—	33	1	—	1	3	2	19	2	3	31	64		
Tarmtyfus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Asiatisk kolera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Inhemsk kolera, barnkolera	35	6	—	—	—	—	1	—	42	26	5	—	—	—	—	—	—	31	73		
Epidemisk hjärnfeber	3	1	—	—	—	—	—	—	4	2	—	1	—	2	—	—	—	5	9		
Kikhosta	36	29	2	—	—	—	—	—	67	31	38	2	—	—	—	—	—	71	138		
Epidemisk influensa	1	3	—	—	—	4	6	23	37	3	1	—	1	4	8	46	—	63	100		
Difteri och strypsjuka	16	64	32	4	1	2	—	—	119	7	41	22	3	1	4	—	—	78	197		
Varfeber	26	3	3	1	4	15	15	8	75	27	6	5	1	3	17	14	6	79	154		
Barnsängsfeber	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16	2	—	18	18		
Ros	11	—	—	—	—	1	9	4	25	12	1	1	—	1	4	1	10	30	55		
Stelkramp	2	—	1	—	—	1	2	1	7	1	1	—	—	—	—	—	—	2	9		
Andra akuta infektionssjuk- domar ²⁾	—	5	1	—	1	4	2	—	13	1	5	—	2	—	—	—	—	8	21		
Tuberkelsjukdomar: a) Lungsot	16	44	19	25	99	578	347	126	1,255	10	32	26	50	142	609	311	135	1,317	2,572		
b) Hjärttuberkulos	62	121	44	14	10	11	5	—	267	37	123	35	16	7	7	3	1	229	496		
c) Tuberkulos i andra organ och allmän tuberkulos	12	30	24	15	23	46	20	7	177	7	24	17	12	12	40	19	6	137	314		
Syfilis, förvärfvad	1	—	—	—	—	1	9	2	13	—	—	—	—	—	1	2	2	5	18		
Spetälaka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Frossa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Andra kroniska infektions- sjukdomar ²⁾	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	2		
Konstitutionella sjukdomar	16	13	2	1	4	4	20	16	76	21	9	—	4	2	10	14	18	78	154		
Kronisk alkoholsjukdom. Fyl- lerigalenskap	—	—	—	—	—	27	27	10	64	—	—	—	—	—	2	4	1	7	71		
Andra kroniska förgiftnings- sjukdomar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Sinnessjukdomar	—	—	1	—	—	8	26	18	53	—	—	—	2	1	4	12	29	48	101		
Hjärnslag	11	1	—	—	1	16	93	239	362	2	—	—	—	—	11	59	366	430	801		
Sockersjuka	—	1	1	3	2	10	26	36	79	—	—	—	3	1	5	15	25	49	128		
Andra sjukdomar i nervsystemet samt sinnesorganens sjukdomar	69	30	10	7	10	34	52	49	261	47	23	11	3	6	43	37	36	206	467		
Organiskt hjärtfel	3	6	10	15	14	70	102	130	351	—	1	10	14	20	93	144	249	534	885		
Andra sjukdomar i cirkula- tionsorganen	5	1	2	6	5	41	145	377	582	4	3	3	2	5	37	96	356	506	1,088		
Lufttrörsinflammation, akut och kronisk	207	58	2	1	—	6	24	105	408	148	48	5	—	—	4	22	201	428	831		
Lunginflammation	207	103	9	3	11	98	163	246	841	147	103	10	6	5	46	106	364	790	1,631		
Andra sjukdomar i andnings- organen	10	6	1	1	1	8	22	28	77	14	3	1	1	1	13	12	23	68	145		
Akut inflammation i magen och tarmarna	266	29	3	1	1	4	3	5	312	177	30	4	1	—	4	4	17	237	549		
Kronisk inflammation i magen och tarmarna	55	10	—	—	—	1	5	12	83	27	4	1	1	—	3	4	12	52	135		
Blindtarmsinflammation	—	7	8	6	4	21	11	7	64	—	2	9	5	8	9	9	6	48	112		
Tarmhinder och tarmbräck	5	1	1	—	2	4	7	17	37	—	2	1	—	1	1	17	33	55	92		
Andra sjukdomar i matmält- ningsorganen	4	4	1	3	7	18	67	33	137	4	3	6	2	6	29	51	51	153	290		
Urinorganens sjukdomar	2	6	5	3	3	50	118	158	345	2	4	2	5	5	44	71	101	234	579		
Kräfta	—	—	—	—	—	8	178	351	538	—	—	—	—	—	35	233	521	840	1,378		
Svulster af andra slag	—	3	4	3	2	16	29	16	73	1	1	5	2	—	13	36	32	91	164		
Olycksbändelse eller våda	14	35	15	11	25	118	85	37	348	5	11	3	1	4	10	25	—	63	411		
Självmord	—	—	—	—	3	86	86	43	241	—	—	—	—	—	1	19	14	9	44		
Mord eller dråp	5	—	1	—	1	4	2	2	15	4	1	—	—	1	1	—	—	7	22		
Annan dödsorsak ²⁾	9	7	1	1	1	6	15	14	54	16	2	1	1	2	29	11	17	79	133		
Summa	1,608	697	221	130	240	1,342	1,731	2,705	16	8,690	1,174	580	195	146	242	1,180	1,396	3,768	13	8,694	17,384

¹⁾ Från och med 1 intill 5 år o. s. v. — ²⁾ Torde specificeras.

Tab. N:r 4. Öfversikt öfver några af de viktigaste dödsorsakerna i rikets städer med fördelning på månader enligt hälsovårdsnämndernas uppgifter år 1907.

Dödsorsak	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa.
Ålderdomsjukdomar	140	169	160	156	135	129	141	117	119	100	134	154	1,654
Mässling	8	5	2	9	15	12	14	6	4	9	29	22	135
Scharlakansfeber	8	3	6	6	7	3	8	2	2	4	7	8	64
Tarmtyfus	4	4	2	9	5	3	10	9	6	7	1	4	64
Rödsot	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inhemsk kolera, barnkolera	3	2	3	2	6	7	9	8	8	11	12	2	73
Kikhosta	6	10	12	15	9	15	7	7	9	6	16	26	188
Epidemisk influensa	10	33	35	11	4	—	1	—	1	1	1	3	100
Difteri och stryepsjuka	22	24	21	15	13	9	12	9	9	17	25	20	196
Lungsot	229	226	222	275	266	206	195	150	178	195	211	219	2,573
Luftrörsinflammation, akut och kronisk	107	104	105	96	81	59	34	39	35	44	61	66	831
Lunginflammation	184	203	197	176	160	142	81	61	82	90	103	152	1,631
Akut inflammation i magen och tarmarna	41	39	30	43	41	53	40	47	54	67	47	45	547
Själfnord	19	11	17	20	26	26	28	19	23	32	18	25	264

Tab. N:r 5. Öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. m. år 1907.

Sjukdomar, län (stad).	I n s j u k n a d e.												Summa.
	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
a. Smittkoppor. ¹⁾													
Jämtlands län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
b. Mässling.													
Stockholms stad	3	1	—	6	15	88	83	49	32	106	180	120	²⁾ 683
Stockholms län	20	6	5	2	10	31	38	45	110	340	387	154	1,148
Uppsala	1	14	183	193	125	98	41	17	8	19	67	180	946
Södermanlands	56	187	264	153	104	136	84	30	34	43	27	10	1,128
Östergötlands	—	1	—	—	—	1	9	18	90	333	373	121	946
Jönköpings	53	3	1	—	15	65	57	115	93	106	104	33	645
Kronobergs	1	1	132	182	144	88	33	12	37	78	26	8	742
Kalmar	6	53	88	73	70	50	72	21	27	79	29	44	612
Gottlands	—	—	—	—	—	—	4	4	—	—	3	8	19
Blekinge	—	—	1	—	67	83	34	1	7	3	—	—	196
Kristianstads	11	55	49	121	81	3	2	—	4	14	55	29	424
Malmöhus	8	1	2	5	1	3	—	4	6	12	37	50	120
Malmö stad	1	1	—	3	—	—	1	3	1	—	—	—	²⁾ 19
Hallands län	4	11	45	143	39	25	6	8	3	3	9	32	323
Göteborgs och Bohus	20	49	138	85	56	63	39	58	66	96	119	42	831
Göteborgs stad	99	79	94	61	98	25	32	3	3	14	16	12	²⁾ 566
Älfsborgs län	29	18	16	51	89	84	39	7	—	4	3	4	344
Skaraborgs	32	20	24	50	69	75	45	16	20	26	13	3	393
Värmlands	54	22	17	71	70	48	—	16	59	39	32	45	473
Örebro	12	1	—	2	2	1	20	29	48	131	206	129	581
Västmanlands	2	—	7	—	2	16	19	31	462	361	342	264	1,506
Kopparbergs	—	—	1	1	6	20	21	22	36	66	173	187	533
Gäflborgs	—	8	15	42	75	20	27	7	36	50	136	378	794
Västernorrlands	—	—	—	—	1	1	2	—	14	106	143	147	419
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59	151	190
Västerbottens	20	—	—	—	—	—	—	—	—	7	6	41	74
Norrbottnens	3	3	4	109	33	22	21	72	144	355	237	286	1,289
Summa	435	534	1,036	1,353	1,172	1,046	729	588	1,339	2,392	2,767	2,478	15,917
c. Scharlakansfeber. ¹⁾													
Stockholms stad	67	57	55	59	64	51	41	44	29	69	110	68	714
Stockholms län	10	25	29	23	31	41	6	19	20	23	37	45	309
Uppsala	19	15	40	7	—	1	21	14	3	7	11	—	138
Södermanlands	8	11	10	11	11	7	3	5	5	6	4	10	91
Östergötlands	55	34	50	68	21	22	17	17	7	20	21	14	346
Jönköpings	27	14	19	30	12	3	9	3	10	7	27	43	204
Kronobergs	33	22	3	6	11	1	2	3	30	36	13	5	165
Kalmar	9	30	15	11	15	14	—	—	2	3	25	31	155
Gottlands	51	33	44	16	9	18	12	1	15	16	7	2	224
Blekinge	2	1	—	1	1	2	7	2	19	8	23	54	120
Kristianstads	2	6	5	12	8	5	2	2	—	5	4	4	55
Malmöhus	53	29	25	40	9	17	17	13	18	15	16	37	289
Malmö stad	4	5	5	10	3	2	1	1	7	2	1	1	42
Hallands län	6	2	7	26	3	9	2	5	5	4	3	2	74

Tab. Nr 5. (Forts.) Öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. m. år 1907.

Sjukdomar, län (stad).	I n s j u k n a d e.												Summa.
	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
Göteborgs och Bohus	7	7	6	31	7	—	1	4	9	9	21	13	115
Göteborgs stad	37	20	21	20	14	16	19	32	47	80	87	50	443
Älfsborgs län	15	6	19	13	19	17	22	14	15	11	2	9	162
Skaraborgs	20	18	19	6	6	10	6	3	—	1	1	—	90
Värmlands	10	1	4	2	2	2	2	—	2	4	—	—	29
Örebro	29	16	12	8	33	43	1	8	1	10	20	12	193
Västmanlands	27	12	21	7	4	18	16	3	3	10	15	12	148
Kopparbergs	7	8	1	3	10	3	1	—	2	7	2	—	44
Gäflleborgs	54	35	32	30	30	20	18	21	31	42	28	19	360
Västernorrlands	31	11	15	12	20	8	19	3	7	16	21	22	185
Jämtlands	43	22	14	11	12	4	3	1	11	6	3	6	136
Västerbottens	7	14	—	13	7	8	8	4	4	3	13	—	81
Norrbottnens	2	—	—	—	3	—	—	1	—	—	—	—	6
Summa	635	454	471	476	365	342	256	223	302	420	515	459	4,918
d. Fläcktyfus.													
Göteborgs o. Bohus län	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
e. Tarmtyfus. 1)													
Stockholms stad	1	1	—	1	—	2	—	3	2	—	—	1	13
Stockholms län	1	1	2	7	—	2	10	9	30	5	—	3	70
Uppsala	9	4	1	1	5	—	—	1	2	5	3	1	32
Södermanlands	2	—	—	2	—	3	1	3	2	2	1	2	18
Östergötlands	6	27	58	34	8	25	9	4	17	5	6	2	201
Jönköpings	1	—	2	—	4	2	6	—	—	1	—	—	16
Kronobergs	4	1	—	1	1	—	1	4	—	—	3	—	16
Kalmar	5	3	—	8	3	3	9	10	22	10	6	7	86
Gottlands	—	—	—	—	—	3	—	—	5	—	—	5	13
Blekinge	—	—	—	—	1	3	3	1	—	5	1	3	17
Kristianstads	1	1	1	1	1	5	7	7	2	5	4	2	37
Malmöhus	14	5	3	4	7	5	143	18	13	17	16	9	254
Malmö stad	—	2	5	5	16	5	6	2	1	31	11	3	87
Hallands län	—	—	6	3	1	2	2	8	10	7	2	4	45
Göteborgs och Bohus 2)	6	3	1	2	4	5	1	2	5	11	8	2	50
Göteborgs stad	9	2	2	8	5	7	7	3	5	4	14	16	77
Älfsborgs län	12	—	1	1	3	2	4	7	33	7	17	2	89
Skaraborgs	5	1	147	48	17	4	5	2	2	—	5	1	237
Värmlands	5	3	—	12	—	5	2	2	31	2	2	—	64
Örebro	—	—	1	4	3	18	1	13	24	19	7	12	102
Västmanlands	1	1	2	1	—	7	5	5	2	4	3	4	35
Kopparbergs	—	—	1	—	2	—	7	3	—	1	1	—	15
Gäflleborgs	3	—	—	4	5	5	2	4	5	5	8	4	45
Västernorrlands	2	2	—	14	7	12	8	3	3	3	3	2	59
Jämtlands	—	2	—	—	—	—	2	—	1	—	3	—	10
Västerbottens	2	—	—	1	—	—	—	—	—	3	—	—	6
Norrbottnens	25	5	2	—	2	2	—	—	—	1	1	—	33
2) Summa	114	64	235	162	95	122	241	116	218	155	125	85	1,732
f. Rödsoth. 1)													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4
Östergötlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	5
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2
Gottlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hallands län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Göteborgs och Bohus	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	—	—	5
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län	—	—	16	—	—	—	—	3	—	—	—	—	19
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Örebro	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	3
Västmanlands	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Gäflleborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	9	—	—	1	10
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	1	7	—	—	—	—	8
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	7	4	2	—	—	14	—	—	—	45
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	3	3	22	7	4	9	5	10	15	10	5	19	112

Tab. Nr 5. (Forts.) Öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. m. år 1907.

Sjukdomar, län (stad).	I n s j u k n a d e.												Summa.
	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
h. Inhemsk kolera, barnkolera.													
Stockholms stad	—	1	—	—	—	1	2	1	4	5	2	—	2 ¹⁾ 16
Stockholms län	1	1	1	2	2	2	3	1	1	2	—	2	18
Uppsala	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Södermanlands	—	—	1	1	—	1	2	1	2	—	2	1	11
Östergötlands	1	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	5
Jönköpings	—	—	—	—	—	—	—	2	1	—	—	—	3
Kronobergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kalmar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gottlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	—	—	3
Kristianstads	—	—	—	—	4	7	8	8	6	1	—	—	34
Malmöhus	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 ¹⁾ 5
Hallands län	—	—	—	—	1	—	—	2	—	2	—	—	2 ¹⁾ 7
Göteborgs och Bohus	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2 ¹⁾ 2
Göteborgs stad	2	—	—	—	2	1	—	—	1	1	—	—	7
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1
Skaraborgs	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Örebro	—	—	—	—	—	3	1	1	—	—	—	2	7
Västmanlands	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	2	1	4
Kopparbergs	—	2	1	—	—	—	—	1	2	—	3	—	9
Gäflborgs	—	—	—	—	—	2	1	—	3	2	1	—	9
Västernorrlands	1	—	—	1	1	—	3	—	1	—	—	—	7
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Norrbottnens	—	—	1	—	—	2	16	6	1	—	—	—	26
Summa	5	4	5	4	11	23	37	30	22	13	12	6	172
i. Epidemisk hjärnfeber.													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 ¹⁾ —
Stockholms län	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	1	—	4
Uppsala	—	1	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	3
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Östergötlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jönköpings	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Kronobergs	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kalmar	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	1	—	5
Gottlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kristianstads	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Malmö stad	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2 ¹⁾ 2
Hallands län	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Göteborgs och Bohus	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Älfsborgs län	1	—	—	1	—	—	1	1	—	2	1	1	8
Skaraborgs	—	—	1	—	1	—	2	2	1	1	—	1	9
Värmlands	—	—	—	—	1	—	1	1	1	1	1	—	5
Örebro	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	2	5
Västmanlands	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	3
Kopparbergs	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Gäflborgs	—	1	1	—	1	1	3	—	—	—	—	—	7
Västernorrlands	—	—	—	3	1	—	—	—	1	—	—	1	6
Jämtlands	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	3
Västerbottens	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	1	4
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Summa	2	8	6	9	8	6	10	8	7	6	5	6	81
j. Akut barnförlamning.													
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 ¹⁾ —
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	1	1	—	3	—	—	7
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	4	5	1	4	1	15
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	1	1	3	—	—	—	6
Östergötlands	1	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	4
Jönköpings	—	1	1	—	—	—	1	—	2	7	9	5	26
Kronobergs	—	—	—	—	—	1	3	2	—	2	3	3	14
Kalmar	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	1	4
Gottlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Blekinge	1	—	—	—	—	—	—	5	2	1	13	5	33
Kristianstads	1	—	1	—	—	—	—	6	16	25	17	3	73
Malmöhus	—	1	—	—	2	5	12	24	16	4	4	—	68
Malmö stad	—	—	—	1	—	5	8	8	—	—	—	—	1 ¹⁾ 22
Hallands län	—	—	—	—	—	1	—	2	—	4	1	1	10
Göteborgs och Bohus	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4	3	3	11

Tab. N:r 5. (Forts.) Öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. m. år 1907.

Sjukdomar, län (stad).	I n s j u k n a d e.												Summa.
	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	1	10	1	3	—	15
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	1	5	4	1	10	21
Skaraborgs	1	—	—	1	—	1	3	3	2	3	4	3	21
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	2	2	8
Örebro	—	—	—	—	—	—	—	4	3	—	3	3	13
Västmanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kopparbergs	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	2	—	4
Gäflborgs	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	2
Jämtlands	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2
Västerbottens	—	—	1	—	1	1	8	8	4	11	18	2	54
Norrbottnens	5	5	9	3	—	—	3	4	—	3	—	—	32
Summa	10	7	12	6	6	15	51	75	71	87	82	45	467
k. Kikhosta.													
Stockholms stad	16	15	9	29	18	29	23	40	32	27	30	18	286
Stockholms län	69	57	64	54	39	50	42	50	88	65	53	23	654
Uppsala	1	1	5	41	36	49	41	49	52	57	32	28	392
Södermanlands	11	49	35	23	19	30	39	30	17	21	13	21	308
Östergötlands	21	6	2	4	10	39	22	18	13	12	16	14	177
Jönköpings	45	24	23	23	15	22	19	11	14	34	26	37	293
Kronobergs	15	7	2	13	7	3	13	—	—	4	3	6	73
Kalmar	24	27	24	15	14	18	38	12	19	20	62	54	327
Gottlands	4	5	5	1	4	—	—	—	2	—	—	—	21
Blekinge	18	10	4	—	1	3	2	5	—	—	2	2	47
Kristianstads	67	81	50	17	8	12	15	16	12	25	41	37	381
Malmöhus	66	49	55	83	60	35	35	27	28	41	48	30	557
Malmö stad	12	4	4	12	10	11	6	7	8	—	1	5	80
Hallands län	70	66	9	27	50	30	13	11	8	18	9	23	334
Göteborgs och Bohus	33	21	18	17	9	9	22	9	2	11	21	13	185
Göteborgs stad	31	20	18	18	2	23	69	47	55	49	57	49	438
Älfsborgs län	11	5	18	2	13	18	15	15	17	58	114	76	362
Skaraborgs	23	11	3	—	5	6	4	—	—	—	—	—	52
Värmlands	77	35	45	48	21	22	44	29	26	34	20	43	444
Örebro	94	82	73	47	35	28	23	16	8	6	26	34	472
Västmanlands	47	40	87	76	85	60	31	44	10	19	34	36	569
Kopparbergs	65	39	43	49	42	30	17	12	9	16	19	21	362
Gäflborgs	22	28	45	123	104	97	75	69	76	52	89	55	835
Västernorrlands	45	51	27	17	3	4	9	10	4	12	8	27	217
Jämtlands	4	10	—	—	1	4	—	2	1	1	44	28	96
Västerbottens	59	91	98	102	105	100	76	74	54	88	60	54	961
Norrbottnens	78	38	41	27	18	30	13	14	7	21	19	39	345
Summa	1,028	872	812	868	734	762	706	617	562	691	847	773	9,272
l. Influensa.													
Stockholms stad	248	224	210	105	69	28	7	6	3	10	33	36	979
Stockholms län	404	363	279	209	113	48	17	8	22	53	118	179	1,813
Uppsala	135	363	245	110	125	43	9	6	20	22	52	74	1,204
Södermanlands	217	299	222	125	58	37	15	12	11	8	25	32	1,061
Östergötlands	332	513	286	270	117	16	18	6	5	4	18	77	1,662
Jönköpings	154	353	296	150	34	2	—	5	8	10	24	41	1,077
Kronobergs	67	143	191	127	42	22	5	10	10	17	17	23	674
Kalmar	156	371	395	211	41	22	34	20	18	18	22	43	1,351
Gottlands	8	15	9	6	3	—	—	—	1	—	5	4	51
Blekinge	111	443	270	119	48	30	24	13	13	13	39	62	1,185
Kristianstads	94	225	294	77	49	25	6	3	20	22	32	38	885
Malmöhus	511	1,283	735	254	146	78	61	43	47	82	111	173	3,524
Malmö stad	547	780	344	96	17	6	7	7	16	43	40	87	1,990
Hallands län	219	309	146	50	23	5	4	—	6	25	72	66	925
Göteborgs och Bohus	208	252	229	163	50	27	8	11	24	29	59	72	1,132
Göteborgs stad	327	452	296	70	12	5	2	—	—	2	18	49	1,233
Älfsborgs län	493	403	272	175	82	37	17	22	39	42	39	100	1,721
Skaraborgs	102	164	122	57	19	4	9	11	6	4	12	23	533
Värmlands	417	505	208	83	38	18	12	6	4	15	62	87	1,455
Örebro	370	623	384	217	104	49	16	20	36	55	119	122	2,115
Västmanlands	276	602	350	187	93	67	28	19	13	27	60	91	1,813
Kopparbergs	241	496	278	119	45	37	11	5	3	44	50	61	1,890
Gäflborgs	605	427	237	140	85	34	29	18	16	48	85	129	1,853
Västernorrlands	494	393	209	122	68	72	35	34	51	47	88	107	1,720
Jämtlands	260	251	119	32	110	102	8	2	—	7	13	21	925
Västerbottens	497	584	267	115	60	23	15	7	14	31	46	53	1,712
Norrbottnens	194	351	231	184	93	53	34	16	36	33	117	149	1,551
Summa	7,687	11,187	7,124	3,573	744	890	481	310	442	771	1,376	1,900	37,534

Tab. Nr 5. (Forts.) Öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. m. år 1907.

Sjukdomar, län (stad).	I n s j u k n a d e.													
	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Summa.	
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Värmlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Örebro	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Västmanlands	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	3	
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gäflborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Västernorrlands län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jämtlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Norrbottnens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	12	7	10	6	10	7	7	4	4	6	7	8	83	
p. Smittosam ögonsjukdom (trachom).														
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) —
Stockholms län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Uppsala	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Södermanlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Östergötlands	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	
Jönköpings	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	3	
Kronobergs	—	15	5	2	—	—	—	3	—	—	—	1	26	
Kalmar	1	3	2	1	1	2	—	1	1	3	1	—	16	
Gottlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Blekinge	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kristianstads	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	
Malmöhus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Malmö stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) —
Hallands län	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Göteborgs och Bohus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) —
Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*) —
Älfsborgs län	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Skaraborgs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Värmlands	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	2	1	5	
Örebro	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Västmanlands	—	—	3	—	—	—	3	—	—	—	—	—	6	
Kopparbergs	—	2	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	5	
Gäflborgs	5	1	3	6	8	10	3	—	—	2	7	—	45	
Västernorrlands	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Jämtlands	—	3	2	2	1	1	3	—	1	4	2	1	20	
Västerbottens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	2	
Norrbottnens	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
Summa	8	26	15	13	13	14	10	6	2	12	12	5	136	
q. Lunginflammation (och lungsäcksinflammation).²⁾														
Stockholms stad	57	37	57	55	49	47	16	14	15	17	38	36	*) 498	
Stockholms län	79	78	77	67	62	68	38	31	25	44	51	65	685	
Uppsala	59	60	54	69	76	49	23	16	30	27	39	61	563	
Södermanlands	42	44	45	46	40	76	36	13	29	32	45	53	501	
Östergötlands	50	51	74	77	71	65	30	21	35	47	55	44	620	
Jönköpings	82	90	82	81	55	51	41	20	39	42	57	39	679	
Kronobergs	24	30	44	34	37	23	20	14	12	12	14	22	286	
Kalmar	79	86	86	88	48	37	27	25	36	26	37	48	623	
Gottlands	19	24	17	12	12	12	4	8	4	6	6	8	132	
Blekinge	33	45	51	35	44	32	26	16	25	18	36	40	401	
Kristianstads	86	90	102	79	64	44	27	23	25	45	61	60	706	
Malmöhus	118	158	163	130	114	88	67	55	62	83	78	66	*) 1,182	
Malmö stad	63	35	32	50	28	40	36	14	19	31	22	27	397	
Hallands län	45	41	46	55	34	26	22	20	27	26	48	49	489	
Göteborgs och Bohus	66	53	82	117	81	73	40	29	43	33	53	63	733	
Göteborgs stad	44	56	75	59	65	39	43	22	23	27	29	26	*) 508	
Älfsborgs län	78	60	106	102	86	63	55	29	44	33	54	51	761	
Skaraborgs	35	37	42	52	32	30	14	20	15	21	30	29	357	
Värmlands	104	86	65	69	71	61	53	46	30	47	68	68	768	
Örebro	86	92	92	90	102	88	40	36	31	42	69	65	833	
Västmanlands	72	75	77	62	57	63	44	28	35	31	47	55	646	
Kopparbergs	119	115	100	103	112	72	58	57	55	64	48	77	990	
Gäflborgs	132	112	120	108	130	92	53	34	40	55	88	98	1,062	
Västernorrlands	89	103	91	71	65	43	31	32	36	47	52	76	796	
Jämtlands	38	43	28	41	38	49	30	21	28	22	28	30	336	
Västerbottens	111	116	100	60	88	54	36	30	32	38	53	71	789	
Norrbottnens	65	53	54	74	76	55	42	29	56	70	61	104	739	
Summa	1,875	1,870	1,962	1,886	1,737	1,440	952	703	851	986	1,267	1,431	16,960	

Tab. Nr 5. (Forts.) Öfversikt öfver sjukdomsfall i infektionssjukdomar m. m. år 1907.

Sjukdomar, län (stad).	I n s j u k n a d e.												Summa.
	Jan.	Febr.	Mars.	April.	Maj.	Juni.	Juli.	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	
r. Akut katarr i mage och tarmar, diarré.													
Stockholms stad	85	90	95	65	69	80	88	109	136	131	118	82	¹⁾ 1,148
Stockholms län	94	90	89	92	95	116	143	160	167	150	107	115	1,418
Uppsala	50	58	56	34	37	49	58	49	42	59	51	61	584
Södermanlands	70	74	55	63	63	80	109	121	113	85	92	81	1,006
Östergötlands	118	85	59	80	96	106	136	111	106	117	87	106	1,207
Jönköpings	49	39	60	51	58	52	60	79	85	71	40	45	689
Kronobergs	48	56	33	36	45	55	51	35	49	42	28	39	517
Kalmar	83	66	42	52	53	68	69	76	65	80	64	62	780
Götlands	10	19	17	19	10	12	14	14	18	18	18	22	191
Blekinge	62	54	51	49	63	69	76	89	96	114	62	68	853
Kristianstads	56	67	62	42	38	42	74	101	78	63	54	46	723
Malmöhus	199	149	156	160	194	156	192	223	198	229	189	153	2,198
Malmö stad	132	72	73	68	82	84	199	115	139	219	149	138	²⁾ 1,470
Hallands län	46	33	37	48	52	65	84	87	60	64	100	57	733
Göteborgs och Bohus	44	34	53	72	51	64	64	84	70	58	57	43	694
Göteborgs stad	191	157	154	168	165	201	270	248	249	344	238	216	²⁾ 2,601
Älfsborgs län	69	50	64	55	74	79	95	93	108	111	88	81	967
Skaraborgs	23	21	19	21	28	38	51	41	30	21	17	16	326
Värmlands	106	79	84	87	74	119	130	126	111	107	115	105	1,243
Örebro	113	131	124	109	119	126	139	121	118	144	131	105	1,480
Västmanlands	69	54	69	86	76	99	140	156	91	121	152	106	1,219
Kopparbergs	97	92	86	86	73	138	153	141	96	109	89	100	1,260
Gäflleborgs	110	86	107	97	123	142	206	188	173	168	106	103	1,609
Västernorrlands	120	85	102	96	69	94	161	144	90	120	110	84	1,275
Jämtlands	44	25	34	35	31	40	42	42	29	38	35	36	431
Västerbottens	88	96	94	73	64	86	84	85	57	67	69	68	931
Norrbottnens	186	108	91	91	89	104	114	135	142	119	125	98	1,352
Summa	2,312	1,950	1,966	1,965	1,991	2,364	3,002	2,973	2,716	2,969	2,491	2,236	23,905

¹⁾ Enligt halfmånadsrapporterna till 1:ste prov.-läkaren. — ²⁾ Enligt uppgifter från distriktsläkarna. — ³⁾ Uppgifterna från en del län afse endast lunginflammation.

Tab. Nr 6. Af vederbörande läkare verkställda ämbetsresor för farsoters och smittosamma sjukdomars hämmande m. m. samt utgifter för allmän hälso- och sjukvård år 1907.

Län.	Ä m b e t s r e s o r.																Kostnad för förtä provisialläkarnas inspektionsresor.	U t g i f t e r f ö r							
	Smittkoppor.	Scharlakansfeber.	Fläcktyfus.	Tarmtyfus.	Reddöt.	Asiatisk kolera.	Difteri och strypsjuka.	Spektäka.	Venerisk sjukdom.	Sinnesjukdom.	Andra sjukdomar.	Vaccination.	För allmän hälsovård.	För motlag- ningar och sjukvård.	Summa resor.	Resor för sinnesjukvård.		Resor för hälso- och sjukvård.	Bidrag i sjuk- vården inom provisialläkar- distrikten.	Summa.					
Stockholms län	—	29	—	4	—	—	43	2	—	38	7	—	1	—	124	408	56	1,542	25	4,547	90	901	30	7,400	01
Uppsala	—	26	—	2	—	—	63	—	—	9	5	—	1	—	106	512	61	378	38	3,718	50	561	40	5,170	89
Södermanlands	—	9	—	—	—	—	20	—	—	37	10	—	—	—	76	808	47	844	39	1,608	05	3,726	15	6,987	06
Östergötlands	—	20	—	22	—	—	25	—	1	18	11	—	—	—	97	928	08	625	05	3,619	57	1,040	—	6,212	70
Jönköpings	—	25	—	2	2	—	108	6	—	8	10	—	—	—	161	778	35	1,831	33	4,474	39	1,270	74	8,354	81
Kronobergs	—	31	—	3	—	5	105	1	—	35	27	—	—	—	207	559	75	298	08	4,310	09	829	60	5,997	52
Kalmar	—	33	—	21	—	—	103	—	2	47	21	—	1	—	223	671	07	1,556	34	4,381	14	2,701	79	9,310	34
Götlands	—	41	—	5	—	—	5	—	—	12	10	—	—	—	73	870	—	28	36	1,212	95	826	75	2,938	06
Blekinge	—	2	—	1	—	—	20	—	—	2	2	—	—	—	25	992	70	710	73	1,469	56	2,698	37	5,871	36
Kristianstads	—	9	—	6	—	—	111	—	—	51	19	—	—	—	196	699	60	1,999	69	4,817	80	1,426	46	8,943	55
Malmöhus	—	14	—	9	—	—	83	—	—	43	2	—	2	—	153	883	55	2,200	72	3,187	59	749	05	7,020	91
Hallands län	—	3	—	10	—	—	90	—	—	18	14	—	—	—	135	487	58	647	70	3,989	05	156	—	5,280	33
Göteborgs o. Bohus	—	11	—	14	—	—	59	—	—	64	3	—	—	—	151	683	19	2,056	59	3,494	22	1,742	16	7,976	16
Älfsborgs	—	15	—	7	2	—	51	—	—	75	5	—	—	—	155	1,026	74	3,957	51	5,683	90	746	10	11,414	23
Skaraborgs	—	16	—	28	1	—	89	—	1	14	26	—	—	—	175	614	07	1,106	72	4,574	01	3,954	98	10,249	78
Värmlands	—	2	—	12	—	1	23	—	1	46	2	—	—	—	87	889	65	1,892	34	2,179	—	1,844	40	6,805	39
Örebro	—	13	—	5	—	—	13	—	—	12	3	—	—	—	46	837	59	85	36	1,043	33	702	40	2,668	68
Västmanlands	—	9	—	7	—	—	21	—	—	1	2	—	—	—	40	722	59	58	75	1,600	63	1,767	70	4,149	67
Kopparbergs	—	2	—	1	—	—	7	5	1	16	1	—	—	—	33	998	58	1,012	68	1,654	45	428	90	4,094	61
Gäflleborgs	—	35	—	3	2	—	37	4	1	1	1	—	—	—	83	800	51	1,114	03	3,039	75	845	30	5,799	59
Västernorrlands	—	19	—	8	—	—	40	1	—	7	4	—	—	—	79	1,019	18	583	67	3,530	03	705	64	5,838	52
Jämtlands	—	7	—	1	—	—	7	—	—	11	4	—	—	3	33	1,206	—	1,949	60	2,241	92	920	50	6,318	02
Västerbottens	—	19	—	1	11	—	26	—	4	71	32	—	—	6	170	1,202	24	2,353	56	5,013	42	2,557	14	11,126	36
Norrbottnens	—	—	—	4	—	—	19	15	—	16	9	—	—	12	75	1,443	92	2,462	36	4,878	36	1,297	30	10,081	94
Summa	—	390	—	176	18	6	1,168	34	11	649	230	—	3	23	2,708	20,044	58	31,296	19	80,269	61	34,400	13	166,010	51

Tab. N:r 7. Provinsial-, extra provinsial-, stads- och stadsdistriktsläkare samt andra praktiserande läkare, tandläkare, barnmorskor och af kommun eller landsting anställda sjuksköterskor inom hvarje län vid 1907 års slut.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov., prov.-, extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.	Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov., prov.-, extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.
Stockholms stad	18	242	108	182	—	Julita exprld	1	—	—	3	—
Stockholms län:						Kungsörs > (länsdel)	—	—	—	1	—
Stockholms prld	2	9	—	29	6	Nyfors >	1	—	—	2	—
Norrtälge >	1	—	—	13	1	Oxelösunds >	1	—	—	1	—
Sigtuna >	1	1	—	11	1	Summa å länets landsbygd	15	4	1	70	1
Sötholms >	1	2	—	8	1	Nyköping	2	2	2	4	1
Östhammars >	1	1	—	9	1	Eskilstuna	2	3	4	16	—
Botkyrka exprld	1	—	—	1	1	Torshälla	1	—	—	1	—
Dalarö >	1	—	—	3	1	Strängnäs	2	—	1	2	—
Djursholms >	1	—	—	2	1	Mariefred	1	—	—	1	—
Gräsö >	—	—	—	1	—	Trosa	1	—	—	1	—
Rimbo >	1	—	—	9	1	Summa i länets städer	9	5	7	25	1
Skebo >	1	1	—	3	1	Summa för hela länet	24	9	8	95	2
Sundbybergs >	1	2	—	4	1	Östergötlands län:					
Vaddö >	1	—	—	1	—	Linköpings prld	2	3	1	25	3
Värmdö >	1	1	—	5	1	Boxholms >	1	—	—	8	1
Österåkers >	1	—	—	2	1	Kisa >	1	1	—	9	1
Summa å länets landsbygd	15	17	—	101	18	Söderköpings >	1	1	—	23	1
Södertälge	2	1	2	4	1	Tjällmo >	1	1	—	7	1
Varholm	1	2	—	2	1	Ödeshögs >	1	—	—	3	2
Norrtälge	1	1	1	2	1	Motala östra exprld	1	—	—	—	1
Östhammar	—	—	—	—	—	Reijmyre >	1	—	—	2	1
Öregrund	1	—	—	1	—	Stegeborgs >	1	—	—	3	1
Sigtuna	—	—	—	—	—	Torpa >	1	—	—	—	1
Summa i länets städer	5	4	3	9	3	Valdemarsviks >	1	—	1	2	1
Summa för hela länet	20	21	3	110	21	Åtridabergs >	1	—	—	4	1
Uppsala län:						Summa å länets landsbygd	13	6	2	86	15
Uppsala prld	2	—	—	21	1	Linköping	3	6	6	6	—
Enköpings >	1	—	—	12	1	Norrköping	3	15	8	16	—
Tibble >	1	—	—	7	1	Söderköping	1	1	—	1	—
Tierps >	1	—	—	5	1	Motala	1	—	2	7	—
Danuemora exprld	1	—	—	3	1	Vadstena	1	3	1	3	—
Löfsta >	1	—	—	3	1	Skeninge	1	1	—	2	1
Alfkarleö >	1	—	—	5	3	Summa i länets städer	10	26	17	35	1
Summa å länets landsbygd	8	—	—	56	9	Summa för hela länet	23	32	19	121	16
Uppsala	3	17	7	7	10	Jönköpings län:					
Enköping	1	1	1	3	5	Jönköpings prld	2	1	—	13	—
Summa i länets städer	4	18	8	10	15	Ekejö >	1	2	—	7	—
Summa för hela länet	12	18	8	66	24	Gislaveds >	1	—	—	10	—
Södermanlands län:						Hvetlands >	1	—	—	6	—
Nyköpings prld	2	—	—	8	—	Vrigstads >	1	2	—	12	—
Daga >	1	—	—	1	—	Värnamo >	1	—	—	11	—
Eskilstuna >	1	—	—	9	—	Hvetlands exprld	1	—	1	2	—
Katrineholms >	1	1	1	7	—	Mulenseryds >	1	—	—	2	—
Malmköpings >	1	2	—	7	1	Näsby >	1	2	—	3	—
Strängnäs >	1	—	—	11	—	Södra Unnaryds >	1	—	—	3	—
Trosa >	1	—	—	4	—	Tranås >	1	2	1	4	—
Vingåkers >	1	1	—	4	—	Värnamo >	1	—	1	4	—
Aspa exprld	1	—	—	6	—	Summa å länets landsbygd	13	9	8	77	—
Björkviks >	1	—	—	3	—						
Björnlunda >	1	—	—	3	—						

Tab. Nr 7. (Forts.) Provinsial-, extra provinsial-, stads- och stadsdistriktsläkare samt andra praktiserande läkare, tandläkare, barnmorskor och af kommun eller landsting anställda sjuksköterskor inom hvarje län vid 1907 års slut.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov., prov., extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.	Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov., prov., extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.
Jönköping	3	7	5	14	2	Blekinge län:					
Eksjö	1	3	2	4	1	Karlskrona prld	2	—	—	17	4
Grenna	1	—	—	1	—	Jämshögs	1	—	—	15	2
Summa i länets städer	5	10	7	19	3	Ronneby	1	—	—	9	2
Summa för hela länet	18	19	10	96	3	Kyrkhults exprld	1	—	—	1	1
Kronobergs län:						Summa å länets landsbygd	5	—	—	42	9
Växjö prld	2	1	—	23	2	Karlskrona	1	12	3	13	2
Leuhofda	1	1	—	7	2	Ronneby	1	2	—	1	1
Ijungby	1	3	1	20	2	Karlshamn	2	2	2	3	1
Tingsryds	1	—	—	8	1	Sölvesborg	1	1	—	1	1
Elmhults exprld	1	—	—	5	2	Summa i länets städer	5	17	5	18	5
Grönskåra (länsdel)	—	1	—	1	1	Summa för hela länet	10	17	5	60	14
Ryds	1	—	—	3	1	Kristianstads län:					
Åshedda	1	—	—	1	—	Kristianstads prld	2	—	—	31	7
Summa å länets landsbygd	8	6	1	68	11	Broby	1	1	—	14	4
Växjö	1	3	4	4	2	Brösarps	1	—	—	14	2
Summa för hela länet	9	9	5	72	13	Hammenhögs	1	2	—	29	1
Kalmar län:						Hessleholms	1	4	2	27	5
Kalmar prld	2	—	—	10	1	Ängelholms	1	1	—	26	4
Högsby	1	1	—	4	1	Båstads exprld	1	—	—	4	—
Målilla	1	1	—	3	1	Klippans	1	1	—	16	4
Oskarhamns	1	—	—	5	1	Västra Vrams	1	—	—	8	2
Söderåkra	1	—	—	6	2	Åhus	1	—	—	3	1
Tjusts	1	—	—	15	2	Summa å länets landsbygd	11	9	2	172	30
Vimmerby	1	1	—	10	1	Kristianstad	2	6	4	5	—
Ölands norra	1	—	—	6	—	Simrishamn	1	1	1	2	—
Ölands södra	1	—	—	8	2	Ängelholm	—	5	2	2	—
Grönskåra exprld	1	—	—	2	1	Summa i länets städer	3	12	7	9	—
Mörtfors	1	—	—	2	1	Summa för hela länet	14	21	9	181	30
Nybro	1	—	—	5	1	Malmöhus län:					
Stranda	1	1	—	3	1	Malmö prld	2	—	—	42	4
Valdemarsviks (länsdel)	—	—	—	1	—	Anderslöfs	1	—	—	17	2
Summa å länets landsbygd	14	4	—	80	15	Helsingborgs	1	—	—	32	4
Kalmar	2	4	4	6	1	Förby	1	1	—	14	1
Oskarshamn	1	1	1	4	1	Åsums	1	1	—	34	2
Västervik	1	3	2	6	1	Bjufa exprld	1	—	—	2	1
Vimmerby	1	1	—	2	2	Eslöfs	1	4	1	10	1
Borgholm	—	1	—	1	2	Hvellinge	1	—	—	13	1
Summa i länets städer	5	10	7	19	7	Höganäs	1	1	1	16	5
Summa för hela länet	19	14	7	99	22	Hör	1	—	—	6	1
Gottlands län:						Kjeflinge	1	—	—	12	3
Visby prld	2	—	—	12	1	Limhamns	1	1	—	5	1
Hemse	1	—	—	14	1	Löberöds	1	—	—	8	1
Slite	1	1	—	10	1	Skurups	1	2	1	6	1
Klintehamns exprld	1	—	—	4	—	Svedala	1	—	—	7	1
Summa å länets landsbygd	5	1	—	40	3	Teckomatorps	1	—	—	13	1
Visby	1	5	3	3	4	Trelleborgs	1	—	—	12	1
Summa för hela länet	6	6	3	43	7	Veberöds	1	—	—	10	1
						Summa å länets landsbygd	19	10	3	250	32
						Malmö	4	32	16	56	—
						Lund	2	25	4	22	—

Tab. N:r 7. (Forts.) Provinsial-, extra provinsial-, stads- och stadsdistriktsläkare samt andra praktiserande läkare, tandläkare, barnmorskor och af kommun eller landsting anställda sjuksköterskor inom hvarje län vid 1907 års slut.

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov.-, prov.-, extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.	Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov.-, prov.-, extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.
Landskrona	2	5	3	7	1	Marks prld	1	—	—	8	1
Helsingborg	3	12	7	20	—	Melleruds >	1	1	—	5	1
Ystad	2	3	3	6	—	Norra Dalslands >	1	1	—	9	1
Trelleborg	1	2	2	3	—	Svenljunga >	1	—	—	8	1
Skanör med Falsterbo	—	—	—	—	—	Ulricehamns >	1	—	—	8	1
Summa i länets städer	14	79	35	114	1	Bjerke exprld	1	—	—	1	1
Summa för hela länet	33	89	38	373	33	Eds >	1	—	—	7	1
Hallands län:						Herrljunga >	1	—	1	11	1
Halmstads prld	2	1	—	20	3	Högsätters >	1	—	—	4	1
Falkenbergs >	1	—	—	26	4	Kinna >	1	—	—	4	1
Kungsbacka >	1	—	—	14	1	Lilla Edets >	1	—	—	2	2
Båstads exprld (länsdel)	—	—	—	1	—	Trollhättans >	2	—	1	5	6
Oskarströms >	1	—	—	3	1	Summa å länets landsbygd	17	2	2	108	23
Ullareds >	1	—	—	3	1	Vänersborg	1	1	2	3	1
Summa å länets landsbygd	6	1	—	67	10	Alingsås	1	2	1	5	1
Halmstad	2	9	5	6	3	Borås	2	9	5	11	1
Laholm	1	1	—	1	—	Ulricehamns	1	—	—	3	—
Falkenberg	1	2	1	2	—	Amål	1	1	1	3	1
Varberg	1	4	3	4	1	Summa i länets städer	6	13	9	25	4
Kungsbacka	1	—	—	2	—	Summa för hela länet	23	15	11	133	27
Summa i länets städer	6	16	9	15	4	Skaraborgs län:					
Summa för hela länet	12	17	9	82	14	Mariestads prld	2	1	—	20	1
Göteborgs och Bohus län:						Falköpings >	1	—	—	17	1
Göteborgs prld	2	1	—	19	3	Hjo >	1	2	—	15	1
Häby >	1	—	—	17	1	Hofva >	1	—	—	9	1
Jörlanda >	1	—	—	6	1	Lidköpings >	1	—	—	20	1
Orusts >	1	—	—	3	1	Vara >	1	1	1	12	1
Tanums >	1	—	—	7	—	Grästorps exprld	1	—	—	7	1
Uddevalla >	1	—	—	4	—	Tidaholms >	1	1	—	3	1
Fiskebäckskills exprld	1	—	—	3	—	Töreboda >	1	—	—	2	1
Fjällbacka >	1	—	—	4	—	Summa å länets landsbygd	10	5	1	105	9
Färsbergs >	1	—	—	4	3	Mariestad	1	—	1	3	—
Kungshamn >	1	—	—	5	—	Lidköping	1	3	1	7	—
Ljunskile >	1	—	—	3	—	Skara	2	2	2	5	—
Orusts västra >	1	—	—	8	1	Sköfde	1	5	2	4	—
Strömstads >	1	—	—	4	—	Falköping	1	5	1	3	—
Styrsö >	1	—	—	3	—	Hjo	1	—	1	1	—
Tjörns >	1	—	—	4	1	Summa i länets städer	7	15	8	23	—
Summa å länets landsbygd	16	1	—	94	11	Summa för hela länet	17	20	9	128	9
Göteborg	13	65	24	101	—	Värmlands län:					
Kungälf	1	—	—	1	—	Karlstads prld	2	1	—	11	1
Marstrand	1	—	—	1	1	Arvika >	1	—	—	10	1
Lysekil	2	—	1	3	1	Dalby >	1	—	—	5	1
Uddevalla	2	2	3	7	1	Filipstads >	1	—	—	12	1
Strömstad	1	—	1	1	2	Nedre Fryksdalens >	1	2	1	7	1
Summa i länets städer	20	67	29	114	5	Näs >	1	2	—	7	1
Summa för hela länet	36	68	29	208	16	Silbodals >	1	—	—	5	1
Älfsborgs län:						Visnums >	1	—	—	7	1
Vänersborgs prld	2	—	—	10	2	Öfre Fryksdalens >	1	1	—	5	1
Alingsås >	1	—	—	12	1	Arvika exprld	1	1	3	6	—
Borås >	1	—	—	14	2	Charlottenbergs >	1	—	—	2	—

Tab. N:r 7. (Forts.) **Provinsial-, extra provinsial-, stads- och stadsdistriktsläkare samt andra praktiserande läkare, tandläkare, barnmorskor och af kommun eller landsting anställda sjuksköterskor inom hvarje län vid 1907 års slut.**

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov., prov., extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra prakti-serande läkare.	Tand-läkare.	Barn-mor-skor.	Sjuk-sköter-skor.	Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov., prov., extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra prakti-serande läkare.	Tand-läkare.	Barn-mor-skor.	Sjuk-sköter-skor.
Gillberga exprld	1	—	—	2	—	Kopparbergs län:					
Glafva >	1	—	—	2	—	Falu prld	2	1	—	12	2
Järnskogs >	1	—	—	3	—	Grangärde >	1	—	—	2	1
Kils >	1	—	—	5	—	Hedemora >	1	1	—	6	1
Malsjö >	1	—	—	6	—	Leksands >	1	—	—	9	1
Molkoms >	1	—	—	4	—	Mora >	1	—	1	5	1
Ransjöters >	1	—	—	4	—	Nås >	1	—	—	9	1
Töcksmarks >	1	—	—	1	—	Avesta exprld					
Uddeholms >	1	—	—	8	1	By >	1	—	1	4	—
Summa å länets landsbygd	21	7	4	112	10	Grängesbergs >	1	—	—	2	—
Karlstad	2	4	4	11	2	Husby >	1	—	—	3	—
Kristinehamn	2	1	2	6	1	Låma >	1	—	—	4	—
Filipstad	1	2	1	2	1	Ludvika >	1	—	1	2	—
Summa i länets städer	5	7	7	19	4	Malungs >	1	—	—	3	1
Summa för hela länet	26	14	11	131	14	Orsa >	1	—	—	2	1
Örebro län:						Rättviks >	1	1	—	4	1
Örebro prld	2	—	—	15	1	Smedjebackens >	1	1	—	5	—
Askersunds >	1	—	—	5	1	Stora Tuna >	1	2	1	7	—
Nora >	1	—	—	5	—	Svärdsjö >	1	—	—	4	—
Karlskoga >	1	1	1	8	3	Särna >	1	—	—	2	—
Grythyttedens >	1	—	—	5	1	Ålfadalens >	1	—	—	2	1
Summa å länets landsbygd	15	4	1	77	14	Summa å länets landsbygd					
Askers exprld	1	—	—	4	1	21	6	4	89	12	
Edsbergs >	1	—	—	6	—	Falu	1	4	3	7	2
Fellingsbro >	1	—	—	2	1	Säter	1	—	—	1	—
Hallsbergs >	1	1	—	10	1	Hedemora	1	—	1	2	—
Hjortkvarns >	1	—	—	2	—	Summa i länets städer					
Lindesbergs >	1	—	—	2	1	3	4	4	10	2	
Ljusnarsbergs >	1	2	—	5	2	Summa för hela länet					
Ramsbergs >	1	—	—	5	—	24	10	8	99	14	
Ämmebergs >	1	—	—	3	2	Gälleborgs län:					
Summa å länets landsbygd	15	4	1	77	14	Gälle prld	2	—	—	11	3
Örebro	3	11	7	15	—	Alfta >	1	—	—	4	1
Askersund	1	—	—	1	—	Hudiksvalls >	1	—	—	6	1
Nora	1	—	1	1	—	Järfö >	1	2	—	6	1
Lindesberg	1	—	1	1	1	Söderhamns >	1	1	—	12	1
Summa i länets städer	6	11	9	18	1	Arbrå exprld					
Summa för hela länet	21	15	10	95	15	Bergsjö >	1	—	—	1	—
Västmanlands län:						Bollnäs >	1	1	1	5	1
Västerås prld	2	—	—	26	1	Delsbo >	1	—	—	3	—
Heby >	1	—	—	14	1	Enångers >	1	—	—	2	—
Norbergs >	1	1	—	5	1	Färila >	1	—	—	1	—
Summa å länets landsbygd	9	1	—	60	4	Gysinge >	1	—	—	3	1
Västerås	1	6	3	8	2	Hofors >	1	—	—	6	2
Sala	2	2	2	5	1	Ljusne >	1	—	—	2	—
Köping	1	2	2	5	1	Loos >	1	—	—	1	—
Arboga	2	1	1	3	—	Ockelbo >	1	—	—	3	1
Summa i länets städer	6	11	8	21	4	Ofvånåker >	1	—	—	2	—
Summa för hela länet	15	12	8	81	8	Sandviken >	1	1	—	5	—
						Summa å länets landsbygd					
						19	5	1	78	12	
						Gälle	3	10	6	20	—
						Söderhamn	2	3	2	8	1
						Hudiksvall	1	3	2	3	—
						Summa i länets städer					
						6	16	10	31	1	
						Summa för hela länet					
						25	21	11	109	13	

Tab. N:r 7. (Forts.) **Provinsial-, extra provinsial-, stads- och stadsdistriktsläkare samt andra praktiserande läkare, tandläkare, barnmorskor och af kommun eller landsting anställda sjuksköterskor inom hvarje län vid 1907 års slut.**

1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov.-, prov.-, extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.	Provinsial- (prld) och extra provinsial- (exprld) läkardistrikt samt städer.	1:e prov.-, prov.-, extra och bitr. prov.-läkare samt stads- och stads-distr.-läk.	Andra praktiserande läkare.	Tandläkare.	Barnmorskor.	Sjuksköterskor.
Västernorrlands län:						Bjurholms exprld					
Hernösand prld	2	1	—	9	2	Burträsk	1	—	—	4	—
Fjällsjö	1	1	—	3	2	Bygdeå	1	—	—	4	—
Skogs	1	—	—	10	3	Byske	1	—	—	8	1
Sollefteå	1	4	1	10	3	Degerfors	1	—	—	5	1
Sundsvalls	1	—	—	9	3	Dorotea	1	—	—	3	—
Torps	1	2	—	8	3	Jörus	1	—	—	6	—
Örnsköldsviks	1	—	—	16	—	Löfångers	1	—	—	3	—
Alnö exprld	1	—	—	2	1	Malå	1	—	—	2	—
Anundsjö	1	—	—	4	—	Norsjö	1	—	—	4	1
Gudmundrå	1	—	—	2	1	Sorsele	1	—	—	1	—
Indals-Lidens	1	—	—	2	—	Stensele	1	—	—	2	—
Nätra	1	—	—	3	—	Tärna	—	—	—	1	—
Ramsele	1	—	—	2	1	Vilhelmina	1	—	—	8	—
Täsjö	1	—	—	1	—	Summa å länets landsbygd	20	2	—	108	9
Vifeta varfs	1	1	—	10	2	Umeå	1	4	1	6	2
Ytterlännäs	1	—	—	5	—	Skellefteå	1	1	1	3	1
Summa å länets landsbygd	17	9	1	96	21	Summa i länets städer	2	5	2	9	3
Hernösand	2	3	2	8	2	Summa för hela länet	22	7	2	117	12
Sundsvall	2	6	4	9	2	Norrbottens län:					
Örnsköldsvik	—	3	2	2	1	Neder-Luleå prld	2	1	—	5	—
Summa i länets städer	4	12	8	19	5	Haparanda	1	—	—	3	—
Summa för hela länet	21	21	9	115	26	Neder-Kalix	1	1	—	9	2
Jämtlands län:						Pajala	1	—	—	3	1
Östersunds prld	2	1	—	17	2	Piteå	1	1	—	10	1
Bergs	1	—	—	5	—	Råneå	1	—	—	3	1
Hede	1	—	—	4	1	Vittangi	1	—	—	3	—
Ragunda	1	1	—	5	1	Öfver-Kalix	1	—	—	3	—
Ströms	1	—	—	4	2	Öfver-Luleå	1	1	1	6	1
Ströms	1	—	—	4	2	Arjeplogs exprld	1	—	—	2	—
Svegs	1	—	—	4	1	Arvidsjaur	1	1	—	4	—
Undersåkers	1	1	—	8	—	Edefors	1	—	—	2	—
Frostvikens exprld	1	—	—	1	—	Gellivare	1	—	1	2	2
Föllinge	1	—	—	3	—	Jockmocks	1	—	—	4	1
Hammerdals	1	—	—	1	1	Kiruna	1	—	—	5	2
Näskotts	1	—	—	2	—	Malmberget	1	—	—	3	—
Rätans	1	—	—	3	—	Ålsby	1	—	—	3	1
Stuguns	1	—	—	2	—	Öfver-Torneå	1	—	—	2	1
Summa å länets landsbygd	14	3	—	59	8	Summa å länets landsbygd	19	5	2	72	13
Östersund	1	7	3	10	4	Luleå	1	2	2	6	2
Summa för hela länet	15	10	3	69	12	Piteå	1	1	1	2	2
Västerbottens län:						Haparanda	1	1	—	2	1
Umeå prld	2	2	—	17	—	Summa i länets städer	3	4	3	10	5
Lycksele	1	—	—	7	1	Summa för hela länet	22	9	5	82	18
Nordmalings	1	—	—	6	1	Summa å rikets landsbygd	*) 330	117	28	2,176	290
Nysätra	1	—	—	2	1	Summa i rikets städer	155	619	320	771	84
Skellefteå	1	—	—	15	—	Summa i hela riket	485	736	348	2,947	383
Åsele	1	—	—	5	2						

*) Provinsialläkardistriktens antal uppgår till 139 och extra provinsialläkardistriktens till 168. De provinsialläkare och extra provinsialläkare, som äro bosatta i stad, hafva här räknats till landsbygden inom sina resp. distrikt.

Tab. N:r 8. Sammandrag af rapporterna om läkarbesiktningarna å värnpliktige, år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Arméfördelningsområden.	Vid förräkningen pröfvade.	Icke inskrifna.							Inskrifna.					Summa.				
		Frikallade			Erhållet uppskof med inskrifningen				Summa icke inskrifna.	Utan personlig inställelse.	Närvarande.			Summa inskrifna.	21-åriga.	Öfveråriga.	Underåriga.	Summa summan.
		på grund af förtust af medborgerligt förtroende.	på grund af kroppsfel eller sjukdom (äfven Vpl. § 19 mom. 1 o.).	Summa.	på grund af hänsökäl.	på grund af familjeskäl.	Summa.	Vapenföra			Icke vapenföra.							
								i all vapenfjänst.				i viss vapenfjänst.						
I. Arméfördelningsområdet.																		
21-åriga	6,669	1,191	—	1,191	219	21	240	1,431	141	4,310	58	729	5,238	6,669	—	—		
Öfveråriga	812	206	1	207	26	17	43	250	32	404	8	118	562	—	812	—		
Underåriga	618	—	—	—	—	—	—	—	4	599	1	14	618	—	—	618	8,099	
II. Arméfördelningsområdet.																		
21-åriga	4,794	897	—	897	128	23	151	1,048	34	3,063	38	611	3,746	4,794	—	—		
Öfveråriga	580	153	—	153	14	35	49	202	13	225	4	86	328	—	580	—		
Underåriga	337	—	—	—	—	—	—	—	—	317	—	20	337	—	—	337	5,661	
III. Arméfördelningsområdet.																		
21-åriga	5,589	908	2	910	244	39	283	1,193	180	3,631	73	512	4,396	5,589	—	—		
Öfveråriga	674	161	2	163	38	58	96	259	18	327	6	64	415	—	674	—		
Underåriga	374	1	—	1	—	—	—	1	—	366	—	7	373	—	—	374	6,637	
IV. Arméfördelningsområdet.																		
21-åriga	5,904	1,064	—	1,064	328	25	353	1,417	30	3,562	90	805	4,487	5,904	—	—		
Öfveråriga	516	161	—	161	19	21	40	201	15	206	6	88	315	—	516	—		
Underåriga	628	1	—	1	—	—	—	1	3	589	9	26	627	—	—	628	7,048	
V. Arméfördelningsområdet.																		
21-åriga	5,628	1,161	—	1,161	186	37	223	1,384	5	3,547	31	661	4,244	5,628	—	—		
Öfveråriga	518	153	—	153	16	45	61	214	2	221	1	80	304	—	518	—		
Underåriga	334	—	—	—	—	—	—	—	—	318	3	13	334	—	—	334	6,480	
VI. Arméfördelningsområdet.																		
21-åriga	6,629	1,161	1	1,162	218	84	302	1,464	98	4,261	67	739	5,165	6,629	—	—		
Öfveråriga	667	158	—	158	16	66	82	240	22	316	3	86	427	—	667	—		
Underåriga	361	—	—	—	—	—	—	—	—	341	3	17	361	—	—	361	7,657	
Gottlands militärområde.																		
21-åriga	297	41	—	41	2	1	3	44	11	193	3	46	253	297	—	—		
Öfveråriga	23	6	—	6	—	—	—	6	—	12	1	4	17	—	23	—		
Underåriga	15	—	—	—	—	—	—	—	—	15	—	—	15	—	—	15	335	
Summa	41,917	7,423	6	7,429	1,454	472	1,926	9,355	608	26,823	405	4,726	32,562	35,510	3,740	2,667	41,917	

Tab. N:r 9 a). Sammandrag af rapporterna om läkarbesiktningarna å värnpliktige, år 1907.
Kassationsorsaker hos 21-åriga.

1	2	Däraf frikallade på grund af kroppsfel eller sjukdom.																				23	
		3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		Summa.
4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22					
Inskriftningsområden.		Vid förtäningen pröfvade.	Förtärande allmän svaghet.	Orillnacklig kroppslängd.	Öriga bildnings- och utvecklingsfel.	Tuberkelesjukdom.	Öriga kroniska infektions-sjukdomar.	Öriga kroniska infektions-sjukdomar.	Palandeseot.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.	Öriga sjukdomar i nervsystemet.
Malmöhus södra inskr.område	1,560	22	8	1	24	—	1	11	4	5	26	2	8	67	4	2	2	6	43	1	—	247	
» norra »	1,386	18	5	1	26	—	1	14	7	4	12	2	19	72	5	5	8	5	37	6	—	247	
Hallands »	1,369	8	4	1	21	—	2	19	9	3	11	—	18	92	9	2	4	4	46	4	—	257	
Blekinge »	1,133	7	5	1	27	—	—	13	3	1	15	4	16	53	4	6	1	4	37	2	1	200	
Kronobergs »	1,221	11	9	4	29	—	—	22	4	4	19	—	28	54	3	2	6	3	41	1	—	240	
Kalmar »	1,261	28	5	14	13	—	—	15	3	2	19	1	20	40	6	—	9	6	42	4	1	228	
Jönköpings »	1,182	13	9	4	20	—	—	13	4	3	4	1	21	28	4	1	14	5	28	2	—	174	
Östergötlands västra »	1,186	20	10	5	32	—	3	21	2	11	12	1	17	77	1	3	6	6	52	3	1	283	
» östra »	1,165	19	6	3	21	1	3	15	—	12	6	3	28	32	6	1	5	5	41	3	2	212	
Göteborgs och Bohus »	2,191	12	1	1	45	—	1	19	10	5	24	1	28	64	9	3	10	2	61	6	1	303	
Älfsborgs södra »	1,128	8	5	3	22	1	1	12	4	3	10	1	15	56	8	4	4	4	41	3	1	206	
» norra »	1,128	—	7	4	17	—	—	11	3	7	15	1	20	76	6	2	2	3	36	2	3	215	
Skaraborgs »	1,142	13	7	1	17	—	—	17	6	13	12	3	23	23	2	8	—	1	36	2	—	184	
Örebro »	1,313	15	5	8	13	—	1	12	5	3	18	3	39	27	3	4	13	1	43	6	1	220	
Södermanlands »	1,130	17	1	—	21	—	—	3	3	7	12	—	19	147	11	2	7	11	28	1	1	291	
Stockholms »	3,461	44	10	4	66	—	2	13	7	11	31	6	36	154	8	6	27	18	103	7	—	553	
Värmlands »	1,327	28	8	5	33	—	1	19	3	2	9	1	24	59	9	—	16	4	47	3	—	271	
Västmanlands »	1,332	29	2	1	19	—	2	11	8	6	9	3	23	38	6	2	10	2	56	4	—	231	
Uppsala »	1,381	43	5	—	33	—	1	14	2	1	20	1	25	115	8	2	8	7	53	4	3	345	
Kopparbergs »	1,588	29	5	2	13	—	—	21	3	5	13	1	24	89	17	—	16	5	64	1	6	314	
Gäflerborgs »	1,272	15	4	5	14	1	—	6	6	6	14	2	15	52	—	—	3	6	19	3	—	171	
Jämtlands »	1,374	33	—	6	29	—	6	14	4	1	21	3	22	81	7	—	18	7	57	3	3	315	
Västernorrlands »	1,304	30	4	5	10	4	3	19	3	7	9	3	32	65	15	—	16	6	59	9	3	302	
Västerbottens »	1,231	7	5	1	15	—	3	11	3	2	9	3	23	84	1	2	10	5	29	3	2	218	
Norrbottens »	948	9	5	3	21	—	11	10	2	—	13	2	16	25	3	—	6	2	25	2	—	155	
Gottlands »	297	1	—	1	4	—	—	2	—	1	2	1	1	16	—	—	—	4	7	1	—	41	
Summa	35,510	479	135	84	615	7	42	357	103	125	365	49	560	1,686	155	57	221	132	1,131	86	29	6,423	
Kassation % af samtliga kasserade		7.5	2.1	1.3	9.6	0.1	0.7	5.6	1.7	1.9	5.7	0.8	8.7	26.2	2.4	0.9	3.4	2.1	17.6	1.3	0.5		
» %/o » » besiktigade		13.5	3.8	2.4	17.3	0.2	1.2	10.1	3.0	3.5	10.3	1.4	15.8	47.6	4.4	1.6	6.2	3.7	31.9	2.4	0.8	180.9	

Tab. N:r 9 b). Sammandrag af rapporterna om läkarbesiktningarna å värnpliktiga, år 1907.
Kassationsorsaker hos öfveråriga.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
Inskriftningsområden.	Vid förtäningen pröfvade.	Däraf frikallade på grund af kroppsfel eller sjukdom.																				Summa.
		Bildnings- och utvecklingsfel.		Kroniska infektionssjukdomar.		Konstitutionella sjukdomar.	Sinnesjukdomar.	Nervsystemets sjukdomar.		Ögonsjukdomar.	Öronsjukdomar.		Cirkulationsorganens sjukdomar.	Andningsorganens sjukdomar.	Matsmältningsorganens sjukdomar.		Urin- och könsorganens sjukdomar.	Benstytemets och föreläroorganens sjukdomar.	Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväfen.	Svulster.		
		Förtärande allmän svaghet.	Öfrige bildnings- och utvecklingsfel.	Tuberkelsjukdom.	Öfrige kroniska infektionssjukdomar.	Palladeot.		Öfrige sjukdomar i nervsystemet.	Döfhet och öfrige öronsjukdomar.		Döftumhet.	Öfrige matsmältningsorganens sjukdomar.			Bräck.							
Malmöhus södra inskr.område	163	6	—	—	5	2	—	2	—	1	1	2	—	14	1	—	—	1	4	—	—	39
» norra »	176	5	1	—	6	—	—	1	—	1	4	—	3	29	—	—	2	—	3	—	—	55
Hallands »	130	8	—	—	3	—	—	3	—	1	1	—	1	12	—	—	—	—	3	1	—	33
Blekinge »	192	2	2	—	4	—	—	4	2	5	—	—	2	6	1	—	2	1	5	1	—	37
Kronobergs »	151	5	—	—	6	—	—	4	2	3	2	1	—	15	1	—	2	—	—	1	—	42
Kalmar »	189	19	—	—	5	—	—	—	—	1	2	—	1	8	4	—	3	2	3	1	—	49
Jönköpings »	115	3	—	—	4	—	—	2	1	1	3	—	1	8	—	—	3	—	2	—	—	28
Östergötlands västra »	89	2	—	—	11	—	—	1	—	2	—	—	1	7	2	—	5	2	3	—	—	36
» östra »	137	6	1	—	7	—	2	2	—	3	—	—	4	7	2	—	2	1	3	—	—	40
Göteborgs och Bohus »	340	12	—	—	10	—	—	9	1	1	3	—	3	10	4	2	—	2	9	1	—	67
Älfsborgs södra »	84	5	1	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	3	—	—	1	—	4	1	—	20
» norra »	156	10	1	—	1	—	—	—	—	—	3	—	1	14	8	—	1	2	4	—	—	45
Skaraborgs »	94	9	1	—	4	—	—	3	—	2	2	—	2	2	2	—	1	—	1	—	—	29
Örebro »	94	2	1	1	2	—	—	2	—	—	—	—	—	7	—	—	4	—	2	—	—	21
Södermanlands »	48	5	—	—	4	—	—	—	—	—	1	—	1	4	—	1	2	1	2	—	—	21
Stockholms »	374	9	3	1	22	—	1	4	1	2	8	1	7	32	1	1	8	1	16	1	—	119
Värmlands »	155	10	—	—	9	—	1	2	—	—	5	—	1	7	1	1	3	—	4	—	—	44
Västmanlands »	117	6	—	—	5	—	1	1	—	2	2	—	—	4	2	—	3	—	3	—	—	29
Uppsala »	136	17	1	—	6	—	—	3	—	1	2	—	1	10	3	—	—	—	4	2	—	50
Kopparbergs »	110	6	1	—	1	—	—	2	—	—	2	—	1	9	2	1	—	—	4	1	—	30
Gäflborgs »	115	3	—	—	3	1	—	3	—	—	—	—	—	2	—	1	—	1	3	—	—	17
Jämtlands »	152	10	—	—	4	—	1	—	—	—	—	—	3	7	2	—	4	2	3	2	—	38
Västernorrlands »	188	9	1	—	2	—	1	3	—	1	—	—	3	9	6	—	1	—	4	3	1	44
Västerbottens »	103	13	—	1	5	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	2	1	—	1	—	—	31
Norrbottnens »	109	2	1	—	9	—	—	—	—	1	1	2	—	3	—	—	2	—	6	1	—	23
Gottlands »	23	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	1	2	—	—	—	—	6
Summa	3,740	184	15	3	139	3	7	56	7	28	43	6	36	238	42	10	52	16	96	16	1	998
Kassation % af samtliga kasserade		18.4	1.5	0.3	13.9	0.3	0.7	5.6	0.7	2.8	4.3	0.6	3.6	23.8	4.2	1.0	5.2	1.6	9.6	1.6	0.1	
» %oo » » besiktigade		49.2	4.0	0.8	37.2	0.8	1.9	15.0	1.9	7.5	11.5	1.6	9.6	63.6	11.2	2.7	13.9	4.3	25.7	4.3	0.3	266.8

Tab. Nr 10. Inskriftningsområdenas ordningsföljd med hänsyn till antalet på grund af kroppsfel eller sjukdom frikallade värnpliktige, år 1907.

1		2	1		2
2 1-å r i g a .		% fri- kallade.	Ö f v e r å r i g a .		% fri- kallade.
1	Gäflborgs inskrifningsområde	13.44	1	Gäflborgs inskrifningsområde	14.78
2	Gottlands »	13.80	2	Blekinge »	19.27
3	Göteborgs och Bohus »	13.83	3	Göteborgs och Bohus »	19.71
4	Jönköpings »	14.72	4	Örebro »	22.34
5	Malmöhus södra »	15.83	5	Västernorrlands »	23.40
6	Stockholms »	15.98	6	Älfsborgs södra »	23.81
7	Skaraborgs »	16.11	7	Malmöhus södra »	23.93
8	Norrbottnens »	16.35	8	Jönköpings »	24.35
9	Västernorrlands »	16.74	9	Västmanlands »	24.79
10	Örebro »	16.76	10	Jämtlands »	25.00
11	Västmanlands »	17.34	11	Hallands »	25.38
12	Blekinge »	17.65	12	Norrbottnens »	25.69
13	Västerbottens »	17.71	13	Kalmar »	25.93
14	Malmöhus norra »	17.82	14	Gottlands »	26.09
15	Kalmar »	18.08	15	Kopparbergs »	27.27
16	Östergötlands östra »	18.20	16	Kronobergs »	27.81
17	Älfsborgs södra »	18.26	17	Värmlands »	28.39
18	Hallands »	18.77	18	Älfsborgs norra »	28.85
19	Älfsborgs norra »	19.06	19	Östergötlands östra »	29.20
20	Kronobergs »	19.66	20	Västerbottens »	30.10
21	Kopparbergs »	19.77	21	Skaraborgs »	30.85
22	Värmlands »	20.04	22	Malmöhus norra »	31.25
23	Jämtlands »	22.93	23	Stockholms »	31.82
24	Östergötlands västra »	23.86	24	Uppsala »	36.76
25	Uppsala »	24.98	25	Södermanlands »	43.75
26	Södermanlands »	25.75	26	Östergötlands västra »	44.49
Hela riket		18.09	Hela riket		26.68

Tab. Nr 11. Sammandrag af rapporterna öfver ändringar i förut inskrifnas värnpliktsförhållanden, år 1907.

Inskrifningsområden.	Frikallade.				Icke vapenföra.			
	Inskrifna 1906.	Inskrifna 1905.	Inskrifna före 1905.	Summa.	Inskrifna 1906.	Inskrifna 1905.	Inskrifna före 1905.	Summa.
	1	2	3	4	5	6	7	8
Malmöhus södra inskrifningsområde	54	22	24	100	31	8	5	44
» norra »	43	20	23	86	27	7	6	40
Hallands »	50	21	18	89	31	3	8	42
Blekinge »	72	32	18	122	54	17	6	77
Kronobergs »	57	18	17	92	15	13	7	35
Kalmar »	74	24	20	118	52	8	5	65
Jönköpings »	57	11	14	82	47	10	6	63
Östergötlands västra »	194	5	9	208	27	—	—	27
» östra »	65	12	17	94	31	3	1	35
Göteborgs och Bohus »	139	49	33	221	68	18	12	98
Älfsborgs södra »	68	6	9	83	30	4	2	36
» norra »	95	26	17	138	75	4	—	79
Skaraborgs »	79	15	19	113	38	11	2	51
Örebro »	75	15	16	106	13	9	4	26
Södermanlands »	112	22	20	154	30	2	4	36
Stockholms »	192	74	59	325	70	17	22	109
Värmlands »	61	12	19	92	32	5	6	43
Västmanlands »	70	15	20	105	50	8	3	61
Uppsala »	149	15	19	183	89	3	3	95
Kopparbergs »	147	17	15	179	76	7	7	90
Gäflborgs »	94	14	9	117	59	6	6	71
Jämtlands »	89	18	21	128	41	8	6	55
Västernorrlands »	181	38	29	248	113	15	12	140
Västerbottens »	96	21	24	141	59	15	7	81
Norrbottnens »	17	7	8	32	30	3	2	35
Gottlands »	5	5	7	17	5	4	1	10
Summa	2,335	534	504	3,373	1,193	208	143	1,544

Tab. Nr 12. Kassationsorsaker hos förut inskrifna värnpliktige, år 1907.

1	2	1	2
S j u k d o m a r .	% frikallade.	S j u k d o m a r .	% frikallade.
Bildnings- och utvecklingsfel: fortvarande allmän svaghet	7.03	Öronsjukdomar: döfstumhet	Transport 33.89
otillräcklig kroppslängd	0.06	döfhet och öfriga öronsjukdomar	5.69
öfriga bildnings- och utvecklingsfel	0.09	Cirkulationsorganens sjukdomar	26.35
Kroniska infektionssjukdomar: tuberkelsjukdom	11.50	Andningsorganens sjukdomar	5.72
öfriga kroniska infektionssjukdomar	0.09	Matsmältningsorganens sjukdomar: bräck	1.75
Konstitutionella sjukdomar	0.56	öfriga matsmält.-org. sjukdomar	6.14
Sinnessjukdomar	5.10	Urin- och könsorganens sjukdomar	2.85
Nervsjukdomar: fallandesot	1.04	Bensystemets och rörelseorganens sjukdomar	16.48
öfriga sjukdomar i nervsystemet	5.40	Hudejukdomar och sjukdomar i bindväfen	0.92
Ögonsjukdomar	3.02	Svalster	0.21
Transport	33.89	Summa	100.00

sjukdomarna vid armén, år 1907.

III. Arméfördelningen.											IV. Arméfördelningen.																
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	
Västgöta regemente.	Skaraborgs regemente.	Älfsborgs regemente.	Bohusläns regemente.	Lifregementets hussar.	Göta artilleriregemente.	Bodens-Karaborgs artilleriregemente.	Göta ingenjörkår. ¹⁾	Göta trängkår.	Volontärskolan & Karlsborg.	Volontärskolan i Skövde.	Volontärskolan i Varberg.	Summa.	Svea lifvårde.	Göta lifvårde.	Lifregementets grenadjärer.	Södermanlands regemente.	Varholms grenadjärregemente.	Lifvårdet till häst.	artilleriregemente. Svea	Positionerartilleriregementet.	Svea ingenjörkår. ²⁾	Fällegeografkåren.	Svea trängkår.	Krigsskolan.	Volontärskolan i Stockholm.	Summa.	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67	17	2	—	39	3	—	3	4	14	5	—	—	—	1	88
—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	8	3	11	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	17
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	4	1	18	—	—	7	—	—	12	—	—	1	—	—	43
49	24	2	45	9	13	26	26	18	29	11	1	258	25	29	26	78	25	—	—	4	18	10	13	6	—	234	
—	—	1	—	1	1	—	—	35	—	77	—	115	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
52	12	2	8	29	13	—	16	—	3	—	—	135	1	37	2	28	10	2	9	1	1	1	6	1	6	105	
—	16	2	—	1	28	13	18	11	22	14	—	125	25	63	11	—	2	—	15	30	30	26	39	18	21	280	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	10	—	6	1	—	1	—	—	4	—	—	22	1	1	—	1	—	2	1	3	—	—	—	—	—	9	
2	1	—	—	1	2	2	—	—	1	—	—	9	4	—	—	—	—	4	—	—	3	—	—	1	—	13	
—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	7	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	2	
—	—	—	—	1	3	1	—	—	—	—	—	6	1	3	1	—	2	1	3	2	—	1	—	3	—	17	
2	4	7	21	1	9	3	3	1	—	1	—	52	34	38	4	7	11	24	18	9	9	6	4	17	1	182	
—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	3	3	14	4	4	—	—	—	—	1	—	40	8	3	5	5	3	4	1	3	1	6	4	—	—	43	
—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	2	3	—	—	—	—	1	1	—	—	—	7	
1	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	6	—	2	2	—	3	1	2	—	2	—	2	—	—	16	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	8	3	12	—	1	—	—	1	—	—	—	29	3	7	20	30	—	1	4	2	—	—	2	1	—	70	
1	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	4	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
1	6	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	9	—	2	—	3	—	1	—	1	—	—	1	—	—	8	
13	43	4	27	1	2	1	3	—	1	—	—	95	2	10	18	10	2	2	7	1	4	1	6	—	—	63	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
5	11	8	9	2	13	1	4	—	1	—	1	55	4	12	13	20	6	1	8	4	8	4	9	—	—	89	
3	10	4	5	5	21	6	9	1	—	1	—	65	9	4	7	9	5	—	9	2	2	—	13	2	1	63	
12	32	11	30	3	80	6	6	—	27	1	3	211	33	19	22	72	5	11	17	—	5	2	28	5	2	221	
97	107	201	140	48	139	39	55	11	22	6	2	867	142	90	145	123	26	95	70	31	80	29	108	16	4	959	
(8)	(10)	(9)	(15)	(4)	(16)	(2)	(6)	(3)	(5)	—	—	(78)	(9)	(16)	(17)	(6)	(3)	(14)	(18)	(3)	(9)	(4)	(7)	(1)	(1)	(108)	
139	141	156	219	60	229	69	35	33	99	15	3	1,198	215	166	205	136	58	84	144	103	64	22	117	64	20	1,398	
(58)	(55)	(123)	(94)	(37)	(94)	(41)	(17)	(26)	(51)	(8)	(2)	(606)	(159)	(115)	(136)	(86)	(31)	(46)	(107)	(62)	(34)	(14)	(51)	(10)	(16)	(867)	
2	2	1	6	2	5	1	—	—	—	—	—	19	8	9	4	9	5	1	4	2	—	—	8	—	—	50	
130	204	80	148	39	58	30	33	5	41	10	4	782	99	108	210	143	23	36	35	27	34	12	54	15	9	805	
36	44	51	93	46	105	19	31	2	3	4	2	436	40	68	73	62	36	21	58	27	18	12	51	3	2	471	
—	(6)	—	(6)	(1)	—	(1)	—	—	(1)	—	—	(15)	(1)	(6)	—	(1)	—	—	(3)	—	(2)	—	—	—	—	(13)	
1	10	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	12	2	3	—	2	1	1	—	1	—	1	—	—	—	11	
95	135	87	146	126	330	36	49	12	85	4	12	1,117	72	89	144	164	67	61	100	17	56	14	106	53	6	949	
(66)	(55)	(30)	(66)	—	(1)	(3)	—	(1)	(6)	(3)	—	(231)	(43)	(11)	(69)	(45)	(3)	—	—	—	—	—	—	—	—	(171)	
657	824	625	886	407	1,068	265	290	182	850	145	28	5,742	752	777	983	949	295	361	512	276	364	153	571	208	73	6,224	

¹⁾ I talen från Göta ingenjörkår ingå siffrorna från den å Karlsborg förlagda fast auställda manskapstyrkan vid Bodens ingenjörkårs 2:a kompani. — ²⁾ I talen från Svea ingenjörkår ingå siffrorna från den i Stockholm förlagda fast auställda manskapstyrkan vid Bodens ingenjörkårs 1:a kompani.

Tab. Nr 13. (Forts.) Öfversikt af de viktigaste sjukdomarna vid armén, år 1907.

1	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	
	V. Arméfördelningen.										VI. Arméfördelningen.										Bodenstrupper.				Gottlands trupper.		Summa	
	Sjukdomar. (Siffrorna hänvisa till gällande sjukdomsnomenklatur.)	Uppplands infanteriregemente.	Dalregementet.	Västmanlands regemente.	Värmlands regemente.	Västmanlands artilleriregemente.	Uppplands artilleriregemente.	Västmanl. trängkår.	Infanteriskjutskolan.	Volontärskolan i Västerås.	Summa.	Hälsinge regemente.	Västerbottens regemente.	Jämtlands fälthägarregemente.	Västernorrlands regemente.	Norrlands dragonregemente.	Norrlands artilleriregemente.	Norrlands trängkår.	Volontärskolan i Gäddede.	Summa.	Norbottens regemente.	Boden-Karlsborgs artilleriregemente.	Bodens ingenjörkår.	Summa.	Infanteriregemente.	Gottlands artillerikår.	Summa.	Summa Summarum.
III. Akuta infektionssjukdomar:																												
4. Varicellæ	—	2	1	2	—	1	—	—	—	6	—	—	—	—	1	—	—	1	4	—	—	4	—	1	1	—	30	
5. Morbilli	17	—	—	1	—	4	2	—	—	24	—	—	—	4	—	1	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	238	
6. Scarlatina	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	2	59	
7. Rubeola	—	—	22	4	—	—	—	—	1	27	—	31	51	—	8	49	2	—	141	5	5	10	20	—	—	—	245	
10. Febricula	74	9	59	18	21	10	29	—	27	247	27	19	17	61	25	5	9	—	163	35	14	9	58	—	21	21	1,653	
11. Febris typhoides	—	—	1	1	—	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	162	
15. Parotitis epid.	—	3	17	81	18	—	—	—	9	128	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	124	1	125	1,096	
16. Influenza epid.	—	—	2	1	27	31	44	—	54	159	—	86	279	18	42	3	11	2	441	69	26	—	95	188	10	198	1,720	
17. Pertussis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
18. Diphtheria	11	1	—	8	—	4	—	—	—	24	—	3	—	—	1	—	—	—	4	—	—	—	—	2	—	2	198	
20. Erysipelas	1	3	1	—	—	2	—	—	—	7	—	—	5	—	1	2	—	—	8	1	—	—	1	2	—	2	66	
21. Pyæmia. Septicæmia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	1	—	2	3	—	—	—	15	
23. Chancre (med följdaj.)	—	—	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	49	
24. Gonorrhœa (»)	5	13	7	—	7	1	2	—	3	38	6	6	10	16	4	9	—	1	52	1	1	2	4	12	7	19	459	
25. Meningitis cerebr. spin. epid.	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	
26. Tetanus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
IV. Kroniska infektionssjukdomar:																												
32. Tuberculosis (pulmon.)	5	7	3	6	5	6	4	—	1	37	5	10	1	3	2	5	1	—	27	12	6	2	20	3	—	3	243	
» (org. cet.)	—	—	1	2	—	3	1	—	1	8	2	4	2	2	—	—	—	—	10	1	2	—	3	6	—	6	49	
33. Syphilis acquisita recens	—	—	1	—	1	—	—	—	—	2	1	1	—	1	1	4	2	1	11	—	—	—	—	1	—	1	46	
» » recidiv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
35. Febris intermittens	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
36. Actinomycosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	2	
V. Konstitutionella sjukdomar	1	4	—	11	2	2	5	—	1	26	—	54	4	2	1	—	—	—	61	4	1	1	6	—	—	—	296	
VI. Kroniska förgiftningssjukdomar (alkohol)	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	3	—	—	—	—	1	—	4	2	—	—	2	1	—	1	21	
VII. Sinnessjukdomar	—	—	—	—	—	1	1	—	—	2	—	—	—	2	—	1	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	33	
VIII. Nervsystemets sjukdomar	8	14	8	27	4	2	6	—	5	74	7	25	6	6	6	2	1	—	53	14	—	—	14	16	—	16	488	
Poliomyelitis anterior acuta	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	(5)	
IX. Ögonsjukdomar	17	3	10	8	3	2	7	—	3	53	11	14	10	15	9	4	2	2	67	22	5	5	32	6	—	6	503	
X. Öronsjukdomar	18	3	6	3	15	7	6	—	5	63	12	15	25	7	28	3	3	1	94	27	11	—	38	6	2	8	477	
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar	45	32	8	29	15	16	15	1	8	169	42	86	25	36	17	15	1	5	227	49	12	8	69	39	—	39	1,448	
XII. Andningsorganens sjukdomar	213	91	29	101	48	114	114	3	40	753	94	198	169	156	141	81	19	28	886	223	85	39	347	41	22	63	5,464	
Pneumonia vel Pleuritis ac.	(8)	(8)	(12)	(5)	(9)	(3)	(3)	—	(2)	(50)	(7)	(13)	(26)	(12)	(4)	(10)	(5)	(4)	(81)	(12)	(4)	(2)	(18)	(11)	(1)	(12)	(472)	
XIII. Matmältningorganens sjukdomar	235	199	112	173	67	172	152	14	88	1,212	150	218	235	160	242	77	27	56	1,165	148	79	30	257	143	46	189	8,081	
Angina tonsillaris	(78)	(127)	(74)	(98)	(43)	(77)	(87)	(2)	(62)	(648)	(65)	(88)	(112)	(84)	(166)	(59)	(19)	(42)	(635)	(84)	(58)	(22)	(164)	(83)	(25)	(108)	(4,737)	
XIV. Urin- och könsorganens sjukdomar	9	2	3	5	3	5	1	—	2	30	2	2	6	10	3	4	3	—	30	5	—	—	5	9	1	10	224	
XVI. Rörelseorganens och ben-systemets sjukdomar	278	141	73	107	36	38	37	4	54	768	159	236	137	119	62	26	7	11	757	140	43	19	202	123	13	186	4,911	
XVII. Hud- och bindväfssjukdomar	66	41	23	55	24	64	18	3	21	315	84	74	41	67	55	12	5	9	347	83	43	32	158	90	12	102	3,043	
Parasitära hudsjukdomar	(1)	(1)	—	—	(1)	(1)	(2)	—	—	(6)	(4)	(3)	(2)	(2)	(4)	(1)	—	—	(16)	(1)	—	—	(1)	(7)	(2)	(9)	(95)	
XVIII. Svalster	—	1	—	1	1	1	—	—	1	5	1	1	—	4	1	1	—	—	8	1	—	1	2	4	—	4	64	
XIX. Genom våld och olyckshändelse uppkomna skador m.m.	301	91	137	116	51	127	31	10	59	923	241	211	158	148	164	26	25	17	900	178	74	55	307	97	54	151	6,996	
Marschskador o. marschsjukdomar	(62)	(52)	(76)	(64)	(3)	—	(7)	—	(3)	(267)	—	(72)	—	(5)	—	—	—	—	(77)	(23)	(2)	—	(25)	(40)	—	(40)	(1,543)	
Summa	1,304	661	525	762	349	614	476	35	334	5,110	844	1,300	1,182	838	813	331	119	139	5,566	1,025	407	215	1,647	916	191	1,107	33,885	

Tab. N:r 14. Sjukligheten inom arméns truppförband, år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19																
																			Insjuknade.							Vårdade		Summa sjuka.	Friska och förbättrade.	Åtökt på grund af invaliditet.	Döda.	Kvarliggande till 1908.	Antal sjukdagar.	Insjuknade % of styrkan.
																			Ålder.			Årtid.				i kasern, kvarter.	å sjukhus. 2)							
																			Under 21 år.	21—25 år.	Öfver 25 år.	Jan.—mars.	April—juni.	Juli—sept.	Okt.—dec.									
I. Arméfördelningen.																																		
Karlskrona grenadjärregementet (Karlskrona)	466	—	69	724	33	25	288	406	107	640	186	826	800	26	—	—	4,200	1,772.5																
Kronobergs regemente (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Kronobergshed)	400	—	31	664	116	—	333	376	102	503	308	811	789	22	—	—	4,041	2,027.5																
Hallands regemente (Halmstad)	324	—	82	579	66	17	289	338	33	357	370	727	689	37	1	—	3,695	2,248.8																
Norra Skånska infanteriregementet (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Ljungbyhed)	451	—	179	537	64	—	325	270	85	705	75	780	755	24	1	—	4,508	1,729.5																
Södra Skånska infanteriregementet (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Refvinge)	413	—	225	459	44	—	287	397	44	694	34	728	702	25	1	—	3,764	1,762.7																
Skånska husarregementet (Hälsingborg, beväringarekrytskola och regementsöfningar å Ljungbyhed)	523	10	296	210	30	118	188	142	88	148	398	546	529	7	2	8	5,784	1,024.9																
Skånska dragonregementet (Ystad, beväringarekrytskola å Ljungbyhed)	612	3	523	308	43	319	223	190	142	511	366	877	861	10	1	5	6,414	1,428.1																
Kronprinsens husarregementet (Malmö, regementsöfningar å Bonarps hed)	443	5	110	88	14	58	70	42	42	17	200	217	213	3	—	1	2,582	478.6																
Vendes artilleriregemente (Kristianstad)	764	4	234	190	36	141	131	130	58	136	328	464	455	6	1	2	4,535	602.1																
Skånska trängkåren (jan.—sept. Landskrona, okt.—dec. Hesselholm)	236	—	33	152	6	21	55	92	28	165	26	191	186	5	—	—	1,614	809.3																
Volontärskolan i Halmstad	217	—	238	130	24	219	98	28	47	267	125	392	381	7	1	3	2,161	1,806.6																
Summa	4,849	22	2,020	4,041	476	918	2,287	2,561	771	4,143	2,416	6,559	6,360	172	8	19	43,298	1,348.1																
II. Arméfördelningen.																																		
Första lifgrenadjärregementet (beväringarekrytskola o. regementsöfningar å Malmen)	427	—	61	1,062	43	—	492	532	142	858	308	1,166	1,096	69	1	—	6,041	2,730.7																
Andra lifgrenadjärregementet (beväringarekrytskola o. regementsöfningar å Malmen)	461	1	152	783	101	—	366	536	134	822	215	1,037	949	86	2	—	5,899	2,247.8																
Jönköpings regemente (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Skillingaryd)	444	1	151	867	72	—	334	547	209	964	127	1,091	1,071	19	1	—	6,424	2,455.0																
Kalmar regemente (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Hultsfred)	469	—	26	624	120	—	156	527	87	590	180	770	745	23	2	—	4,223	1,641.8																
Smålands husarregemente (Eksjö)	437	8	270	338	55	155	204	185	119	531	140	671	648	12	1	10	5,908	1,517.2																
Smålands artilleriregemente (Jönköping)	564	5	489	365	40	250	233	258	153	417	482	899	871	12	4	12	8,939	1,585.1																
Östgöta trängkår (jan.—juli Landskrona, aug.—dec. Ränneslätt)	243	—	64	209	7	34	119	97	30	202	78	280	277	2	1	—	2,437	1,152.3																
Volontärskolan i Norrköping	200	2	153	90	11	102	61	39	52	241	15	256	253	2	1	—	1,784	1,270.0																
Volontärskolan i Jönköping (jan.—april samt okt.—dec.)	58	—	65	63	10	80	12	—	46	60	78	138	130	—	—	8	2,084	2,379.3																
Volontärskolan i Eksjö (jan.—april samt okt.—dec.)	104	1	72	81	8	75	28	—	58	115	47	162	159	2	—	1	2,334	1,548.1																
Summa	3,407	18	1,503	4,482	467	696	2,005	2,721	1,030	4,900	1,670	6,470	6,199	227	13	31	46,073	1,893.7																
III. Arméfördelningen.																																		
Västgöta regemente (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Axvall)	424	—	41	566	50	—	225	388	44	489	168	657	620	36	1	—	3,898	1,549.5																
Skaraborgs regemente (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Axvall)	471	—	81	706	37	—	229	520	75	703	121	824	775	48	1	—	4,183	1,749.5																
Älfsborgs regemente (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Fristad hed)	505	—	25	556	44	—	259	326	40	523	102	625	625	—	—	—	3,778	1,337.6																
Bohusläns regemente (beväringarekrytskola och regementsöfningar å Backamo)	510	—	103	784	49	—	328	489	119	767	169	936	882	53	1	—	5,751	1,835.3																
Lifregementets husarer (Sköfde)	355	2	227	153	27	143	102	88	74	358	51	409	393	4	2	10	3,960	1,146.5																
Göta artilleriregemente (Göteborg)	596	3	367	711	5	323	262	382	116	601	485	1,086	1,047	34	2	3	8,201	1,817.1																
Boden—Karlsborgs artilleriregemente, I. bataljonen (Karlsborg)	276	—	68	179	18	58	83	88	36	153	112	265	263	2	—	—	2,040	960.1																
Göta ingenjörkår (Karlsborg) ¹⁾	429	—	132	140	18	83	112	45	50	162	128	290	283	4	—	3	2,183	676.0																
Göta trängkår (Sköfde)	181	—	42	80	10	55	24	43	10	76	56	132	129	—	3	—	1,188	729.8																
Volontärskolan å Karlsborg	395	—	208	131	11	73	42	156	79	290	70	350	349	—	—	1	1,775	1,186.5																
Volontärskolan i Sköfde (jan.—juni)	73	—	104	38	3	117	28	—	—	75	70	145	139	1	5	—	4,682	1,906.3																
Volontärskolan i Varberg (nov.—dec.)	22	—	22	6	—	—	—	—	—	28	28	28	28	—	—	—	87	1,272.7																
Summa	4,187	5	1,420	4,050	272	852	1,694	2,525	671	4,215	1,532	5,747	5,533	182	15	17	41,706	1,388.0																

¹⁾ Talen i denna kolumn angifva medelpresensstyrkan för hela året af all i tjänst varande personal. — ²⁾ Å militärt eller civilt sjukhus. — ³⁾ I talen från Göta ingenjörkår ingå motsvarande uppgifter angående den å Karlsborg förlagda fast anställda manskapsstyrkan vid Boden ingenjörskårs 2:a kompani.

Tab. Nr 14. (Forts.) Sjukligheten inom arméns truppförband, år 1907.

1	2	3	4							5		11	12	13	14	15	16	17	18	19							
			Insjuknade.							Vårdade											Summa sjuka.	Friska och förbättrade.	Åfsked på grund af invaliditet.	Döde.	Kvartliggande till 1908.	Antal sjukdagar.	Insjuknade %/oo af styrkan.
			Ålder.		Årstid.					i kasern, kvarter.	å sjukhus. ²⁾																
			Under 21 år.	21—25 år.	Öfver 25 år.	Jan.—mars.	April—juni.	Juli—sept.	Ok.—dec.																		
IV. Arméfördelningen.																											
Svea lifgarde (Stockholm)	1,061	6	253	499	—	154	223	264	111	585	173	758	711	39	2	6	5,983	708.8									
Göta lifgarde (Stockholm)	1,146	7	347	421	9	166	201	266	144	572	212	784	764	15	2	3	6,565	678.0									
Lifregementets grenadjärer (beväringsskrytskola och regementsöfningar å Sanna hed)	549	—	150	727	56	—	318	536	79	705	228	933	915	17	1	—	4,994	1,699.5									
Södermanlands regemente (beväringsskrytskola och regementsöfningar å Malma hed)	393	—	114	760	75	—	470	425	54	604	345	949	863	84	2	—	6,129	2,414.8									
Vaxholms grenadjärregemente (Oscar Fredriksborg)	403	—	75	202	18	65	84	109	37	254	41	295	295	—	—	—	1,734	732.0									
Lifgardet till häst (Stockholm)	504	2	184	176	1	115	70	100	76	255	108	363	343	5	1	14	3,920	716.3									
Svea artilleriregemente (Stockholm)	713	5	210	293	9	132	104	169	107	349	168	517	497	8	—	12	4,912	718.1									
Positionsartilleriregementet (Stockholm)	318	—	90	183	3	54	92	75	55	198	78	276	269	4	1	2	2,510	867.9									
Svea ingenjörkår (Stockholm) ³⁾	542	5	190	174	—	102	91	125	46	211	158	369	363	2	2	2	3,701	671.6									
Fälttelegrafkåren (Stockholm)	217	1	89	64	—	53	41	39	20	101	53	154	148	5	1	—	1,785	705.1									
Svea trängkår (jan.—sept. Stockholm, okt.—dec. Örebro)	266	—	198	357	16	66	219	256	30	503	68	571	540	29	1	1	3,892	2,146.6									
Krigsskolan (Karlberg)	171	—	15	192	1	106	46	13	43	17	191	208	208	—	—	—	970	1,216.4									
Volontärskolan i Stockholm (jan.—april samt okt.—dec.)	100	—	33	40	—	44	—	—	29	64	9	73	73	—	—	—	367	730.0									
Summa	6,383	26	1,948	4,068	188	1,057	1,959	2,377	831	4,418	1,832	6,250	5,989	208	13	40	47,462	975.1									
V. Arméfördelningen.																											
Upplands infanteriregemente (beväringsskrytskola och regementsöfningar å Polacksbacken)	561	—	18	1,200	86	—	472	718	114	1,231	73	1,304	1,254	48	2	—	9,642	2,324.4									
Dalregementet (beväringsskrytskola och regementsöfningar å Ronne hed)	481	—	55	577	29	—	240	366	55	610	51	661	641	18	2	—	5,906	1,374.2									
Västmanlands regemente (Västerås)	473	—	62	424	39	—	96	289	140	505	20	525	507	16	2	—	2,789	1,109.9									
Värmlands regemente (beväringsskrytskola och regementsöfningar å Trossnäs fält)	515	—	24	687	51	—	253	418	91	642	120	762	745	16	—	1	5,237	1,479.6									
Lifregementets dragover (Stockholm)	391	3	143	186	20	102	116	89	42	308	44	352	336	11	1	4	2,843	892.6									
Upplands artilleriregemente (Uppsala)	558	7	211	392	11	157	212	180	65	572	49	621	576	43	2	—	5,545	1,100.4									
Västmanlands trängkår (Sala)	260	—	64	391	21	102	149	178	47	456	20	476	455	19	2	—	3,596	1,830.8									
Infanteriskjutskolan (Rosersberg)	50	—	—	29	6	—	35	—	—	33	2	35	35	—	—	—	124	700.0									
Volontärskolan i Västerås	190	1	209	160	15	286	53	3	42	367	18	385	375	9	—	1	2,765	2,021.1									
Summa	3,479	11	786	4,046	278	647	1,626	2,241	596	4,724	397	5,121	4,924	180	11	6	33,447	1,468.8									
VI. Arméfördelningen.																											
Hälsinge regemente (beväringsskrytskola och regementsöfningar å Mohed)	466	—	65	731	48	—	229	615	—	820	24	844	810	33	1	—	5,155	1,811.2									
Västerbottens regemente (skolor för fast anställda å Umeå, beväringsskrytskola och regementsöfningar å Vuonas läger)	502	4	120	1,091	89	110	359	829	2	1,254	50	1,304	1,181	118	4	1	10,629	2,589.6									
Jämtlands fältjägarregemente (skolor för fast anställda i Östersund, beväringsskrytskola och regementsöfningar å Frösö läger)	611	1	125	988	69	149	413	604	16	858	325	1,183	1,147	33	3	—	7,241	1,934.5									
Västernorrlands regemente (skolor för fast anställda i Härnösand, beväringsskrytskola och regementsöfningar å Sollefteå läger)	625	—	140	671	27	38	233	538	29	329	509	838	795	41	2	—	8,480	1,340.8									
Norrlands dragonregemente (Umeå)	426	10	506	246	62	256	216	208	133	803	20	823	805	8	1	9	5,998	1,908.5									
Norrlands artilleriregemente (Östersund)	552	3	84	201	46	79	153	84	15	54	280	334	334	—	—	—	2,448	605.1									
Norrlands trängkår (Sollefteå)	252	1	60	52	7	37	13	33	36	108	12	120	117	3	—	—	794	472.2									
Volontärskolan i Gäfve	125	4	73	61	5	45	55	12	27	97	46	143	142	1	—	—	875	1,112.0									
Summa	3,559	23	1,172	4,041	353	714	1,671	2,923	258	4,823	1,266	5,589	5,331	237	11	10	41,620	1,563.9									
Bodens trupper.																											
Norrbottnens regemente (Boden, beväringsskrytskola å Notviken)	511	—	226	754	45	47	355	590	33	919	106	1,025	975	48	1	1	4,905	2,005.9									
Boden-Karlsborgs artilleriregemente, II. bataljonen (Boden)	212	—	122	266	19	51	183	135	38	398	9	407	389	17	—	1	3,452	1,919.8									
Bodens ingenjörkår (Boden)	136	—	55	159	1	—	96	118	1	213	2	215	210	4	—	1	2,018	1,580.9									
Summa	859	—	403	1,179	65	98	634	843	72	1,530	117	1,647	1,574	69	1	3	10,375	1,917.3									
Gottlands trupper.																											
Gottlands infanteriregemente (Visborgs slätt)	569	—	253	603	60	110	359	389	58	792	124	916	886	24	2	4	6,051	1,609.8									
Gottlands artillerikår (Visby)	170	2	84	95	12	55	34	43	54	180	13	193	190	—	—	3	1,329	1,123.5									
Summa	739	2	337	698	72	165	393	437	112	972	137	1,109	1,076	24	2	7	7,380	1,498.0									
Summa summarum	27,412	107	9,589	26,025	2,171	5,147	12,269	16,628	4,341	29,125	9,367	33,492	36,986	1,299	74	133	276,361	1,404.2									

¹⁾ Talen i denna kolumn angiva medelpresensstyrkan för hela året af all i tjänst varande personal. — ²⁾ Å militärt och civilt sjukhus. — ³⁾ I talen från Svea ingenjörkår ingå motsvarande uppgifter rörande den i Stockholm förlagda, fast anställda manskapsstyrkan vid Bodens ingenjörkårs I:a kompani. — ⁴⁾ Högsta på en gång i tjänst varande styrkan utgjorde under 2:a kvartalet (pågående beväringsskrytskolor) 42,595 man, samt under 3:e kvartalet (pågående regements- och repetitionsöfningar) 70,175.

Tab. Nr 15. Sammanställning af uppgifterna från lasarettens angående intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme år 1907.

Län (stad), lasarett.	Antal patienter		Underhållsdagar.	Antal sjuk-sångar.	Medeltal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.	Län (stad), lasarett.	Antal patienter		Underhållsdagar.	Antal sjuk-sångar.	Medeltal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.
	in-tagna.	döda.							in-tagna.	döda.					
Stockholms stad:								Kristianstads län:							
Kungl. Serafimerlasarettet	4,387	333	128,375	399	352	400	29	Kristianstads lasarett	1,390	76	48,021	146	132	155	35
Sabbatsbergs sjukhus ¹⁾	3,813	379	128,179	¹⁾ 368	351	375	34	Simrishamns	546	25	19,259	77	53	86	35
Sjukhuset St Göran	2,150	141	135,277	504	371	445	63	Ängelholms	742	36	22,008	71	60	78	30
Maria sjukhus	1,575	102	45,812	181	126	169	29	Summa	2,678	137	89,288	294			
Provisoriska sjukhuset	1,121	117	28,836	100	79	99	26	Malmöhus län							
Sjukhuset Eira	1,025	16	35,149	141	96	—	34	(utom Malmö stad):							
Summa	14,071	1,088	501,628	1,638				Hälsingborgs lasarett	1,136	58	32,189	94	88	101	28
Stockholms län:								Hörby	476	28	12,139	54	33	48	26
Löwenströmska lasarettet	555	29	13,918	54	38	56	26	Landskrona	507	32	15,853	58	43	56	31
Norrhälje lasarett	505	34	14,913	50	41	50	30	Lunds	5,129	239	137,706	⁴⁾ 388	377	420	27
Södertälje	289	19	8,600	44	24	38	30	Trelleborgs	507	31	18,012	60	49	61	36
Östhammars	225	13	7,797	34	21	32	35	Ystads	424	28	16,369	60	45	66	39
Summa	1,574	95	45,228	182				Summa	8,179	416	232,268	714			
Uppsala län:								Malmö stad:							
Akademiska sjukhuset i Uppsala	3,337	248	105,424	²⁾ 325	289	316	32	Allmänna sjukhuset	3,073	92	78,173	⁵⁾ 324	214	285	25
Södermanlands län:								Hallands län:							
Eskilstuna lasarett	648	27	20,047	68	55	70	31	Halmstads lasarett	988	54	28,151	81	77	87	28
Flens	679	39	19,143	66	52	71	28	Varbergs	821	38	20,723	52	57	65	25
Nyköpings	1,015	36	23,903	73	66	79	24	Summa	1,809	92	48,874	133			
Summa	2,342	102	63,093	207				Göteborgs och Bohus län							
Östergötlands län								(utom Göteborgs stad):							
Finspångs lasarett	342	17	11,453	31	31	38	33	Kungälfvs lasarett	305	25	10,863	45	30	42	36
Kisa	294	15	7,701	36	21	34	26	Strömstads	440	10	9,750	36	27	39	22
Linköpings	912	79	37,548	150	103	128	41	Uddevalle	687	40	24,258	⁶⁾ [134]	66	93	35
Söderköpings	651	36	22,806	64	62	72	35	Summa	1,432	75	44,871	215			
Vadstena	805	38	23,723	63	65	75	29	Göteborgs stad:							
Summa	3,004	185	103,231	344				Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset ⁷⁾	3,182	258	117,031	350	321	—	37
Norrköpings stad:								Holtermannska sjukhuset	916	1	18,512	99	51	73	20
Norrköpings sjukhus	1,332	64	39,184	155	107	141	29	Summa	4,098	259	135,543	449			
Jönköpings län:								Älfsborgs län:							
Jönköpings lasarett	1,396	49	39,135	150	107	—	28	Borås lasarett	1,036	55	29,728	129	81	116	29
Ulfspärr—Hägerflychtska lasarettet i Eksjö	772	37	28,267	95	77	93	37	Vänersborgs	1,039	56	29,886	⁸⁾ 114	82	104	29
Summa	2,168	86	67,402	245				Summa	2,075	111	59,614	243			
Kronobergs län:								Skaraborgs län:							
Ljungby lasarett	414	19	12,261	47	34	48	30	Falköpings lasarett	1,491	67	43,569	160	119	156	29
Värjö	1,357	50	34,876	140	96	117	26	Lidköpings	1,293	44	32,925	120	90	121	25
Summa	1,771	69	47,137	187				Mariestads	768	46	24,297	75	67	86	32
Kalmar län:								Värmlands län:							
Borgholms lasarett	208	11	6,309	25	17	26	30	Filipstads lasarett	173	29	7,085	50	19	29	41
Kalmar	850	46	30,210	79	83	87	36	Karlstads	1,433	76	46,974	175	129	182	33
Oskarshamns	306	17	10,177	46	28	40	33	Summa	1,606	105	54,059	225			
Västerviks	684	36	29,924	82	82	102	44	Örebro län:							
Summa	2,048	110	76,620	292				Örebro lasarett	1,669	64	54,908	172	150	178	33
Gottlands län:								Västmanlands län:							
Visby lasarett	808	65	22,535	87	62	86	28	Köpings lasarett	504	17	15,484	50	42	50	31
Blekinge län:								Norbergs	300	8	11,982	38	33	43	40
Karlsamns lasarett	1,087	60	30,615	100	84	107	28	Sala	587	36	16,058	45	44	49	27
Karlskrona	1,412	69	32,703	115	90	110	23	Västerås	1,192	45	35,714	⁹⁾ 115	98	111	30
Summa	2,499	129	63,318	215				Summa	2,583	106	79,238	248			

Tab. N:r 15. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna från lasaretten angående intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme år 1907.

1	2		3	4	5	6	7	8	1	2		3	4	5	6	7	8
	Antal patienter									in-tagna.	döda.						
Län (stad), lasarett.	in-tagna.	döda.	Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.	Medel-tal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.	Län (stad), lasarett.	in-tagna.			döda.	Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.	Medel-tal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.
Kopparbergs län:								Jämtlands län:									
Falu lasarett	1,784	133	62,828	195	172	215	35	Östersunds lasarett	972	55	32,393	124	89	118	33		
Gäfleborgs län:								Västerbottens län:									
Gäffe och Gästriklands lasarett	1,484	110	51,681	168	142	180	35	Skellefteå lasarett	338	30	10,245	40	28	36	30		
Hudiksvalls	741	43	33,470	128	92	105	45	Umeå	708	34	26,314	134	72	103	37		
Söderhamns	802	35	29,039	88	80	91	36	Summa	1,046	64	36,559	174					
Summa	3,027	188	114,190	384				Norrbottnens län:									
Västernorrlands län:								Haparanda lasarett									
Backe lasarett	327	12	8,796	25	24	31	27	Luleå	166	9	4,711	31	13	18	28		
Härnösands	784	49	29,306	98	80	98	37	Luleå	759	37	23,478	77	64	79	31		
Sollefteå	629	22	20,350	87	56	74	32	Piteå	307	21	7,230	37	20	32	24		
Sundsvalls	1,357	87	36,549	114	100	115	27	Summa	1,232	67	35,419	145					
Örnsköldsviks	506	18	18,287	41	50	62	36	För hela riket	79,372	4,550	2,507,104	8,631	6,869	—	316		
Summa	3,603	188	113,288	365													

¹⁾ Sabbatsberg: Uppgifterna från konvalescenthemmet äro ej medräknade. (Se Tab. N:r 21). Utom det anförda sängantalet finnas 48 sängar i tvenne evakuationspaviljonger, 8 i en isoleringspaviljong, 2 för nyopererade samt 3 celler. — ²⁾ Uppsala: Af dessa platser tillhöra 18 barnbördsafdelningen. — ³⁾ Uppgifterna omfatta ej upptagningsanstalterna för sinnessjuka i Nyköping, vid Lunds, Kristinehamns och Härnösands hospital. — ⁴⁾ Lund: Där af 21 & barnbördsafdelningen. — ⁵⁾ Malmö: Där af 27 & barnbördsafdelningen. — ⁶⁾ Uddevalla: Lasaretten under ombyggnad. — ⁷⁾ Sahlgrenska sjukhuset: Uppgifterna från konvalescentafdelningen äro ej medräknade. (Se Tab. N:r 21). — ⁸⁾ Vänersborg, Västerås: Där af 6 & isoleringsrum. — ⁹⁾ Umeå: Efter den 30 augusti.

Tab. N:r 16. Öfversikt öfver antalet intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme å de särskilda lasarettens olika afdelningar samt å upptagningsanstalterna för sinnessjuka år 1907.

1	2		3	4	5	6	7	8	1	2		3	4	5	6	7	8
	Antal patienter									in-tagna.	döda.						
Landstingsområde, sjukvårds-inrättning.	in-tagna.	döda.	Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.	Medel-tal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.	Landstingsområde, sjukvårds-inrättning.	in-tagna.			döda.	Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.	Medel-tal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.
A. Lasarettafdelningar.								Nyköpings lasarett									
Stockholms stad:								Summa									
Kungl. Serafimerlasarettet	3,482	241	99,260	319	272	300	29	2,326	102	62,728	197						
Sjukhuset Eira	64	1	1,603	25	5	8	26	Östergötlands län:									
Sabbatsbergs sjukhus ¹⁾	3,704	355	116,779	336	320	375	32	Finspångs lasarett	342	17	11,453	31	31	38	33		
Sjukhuset S:t Görän, afdelning för hudsjukdomar	457	5	9,665 ²⁾	26	26	47	21	Kisa	294	15	7,701	36	21	34	26		
Maria sjukhus	1,575	102	45,812	181	126	169	29	Linköpings	912	79	37,548	150	103	128	41		
Provisoriska sjukhuset	1,121	117	28,836	100	79	99	26	Söderköpings	651	36	22,806	64	62	72	35		
Summa	10,403	821	302,015	961				Vadstena	770	36	20,565	35	56	66	27		
Stockholms län:								Summa									
Kungl. Serafimerlasarettet	905	92	29,115	80	80	101	32	Norrköpings stad:									
Sjukhuset Eira	119	15	6,237	23	17	25	52	Norrköpings sjukhus	1,208	64	32,486	123	89	123	27		
Löwenströmska lasarettet	555	29	19,918	54	38	56	25	Jönköpings län:									
Norrälje lasarett	505	34	14,913	50	41	50	30	Jönköpings lasarett	1,366	49	38,354	136	105	—	28		
Södertälje	289	19	8,600	44	24	38	30	Ulfeparre—Hägerflychtaka lasarettet i Eksjö	680	37	16,278	55	45	54	24		
Östhammars	225	13	7,797	34	21	32	35	Summa	2,046	86	54,632	191					
Summa	2,598	202	80,580	285				Kronobergs län:									
Uppsala län:								Ljungby lasarett									
Akademiska sjukhuset i Uppsala ³⁾	2,679	200	83,616	238	229	—	31	Växjö	414	19	12,261	41	34	48	30		
Södermanlands län:								Summa									
Eskilstuna lasarett	636	27	19,843	62	54	69	31	1,347	50	34,562	130	95	117	26			
Flens	679	39	19,143	66	52	71	28	Summa	1,761	69	46,823	171					

¹⁾ Sabbatsberg, S:t Görän: Tuberkulosafdelningen se Tab. N:r 21 Afd. Tuberkulossjukhus. — ²⁾ Fördelningen af sängantalet för veneriskt sjuka och för hudpatienter kan värla. Som antalet veneriskt sjuka öfverväger, upptages hela sängantalet (272) & afdeln. C. — ³⁾ Uppsala: Uppgifterna omfatta ej bröst- och barnbördsafdelningarna (se Tab. N:r 21).

Tab. N:r 16. (Forts.) Öfversikt öfver antalet intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme å de särskilda lasarettens olika afdelningar samt å upptagningsanstalterna för sinnessjuka år 1907.

1	2		4	5	6	7	8	1	2		4	5	6	7	8
	Landstingsområde, sjukvårdsinrättning.	Antal patienter							Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.					
	in-tagna.	döda.							in-tagna.	döda.					
Kalmar läns norra lands-tingsområde:															
Västerviks lasarett	661	35	27,161	64	74	93	41	Skaraborgs län:							
Kalmar läns södra lands-tingsområde:															
Borgholms lasarett	208	11	6,309	25	17	26	30	Falköpings lasarett							
Kalmar '	829	45	28,725	69	79	86	35	Lidköpings '							
Oskarshamn '	288	17	9,523	38	26	36	33	Mariestads '							
Summa	1,325	73	44,557	132				Summa							
Gottlands län:															
Visby lasarett	795	65	22,177	81	61	86	28	Summa							
Blekinge län:															
Karlshamn lasarett	1,076	60	29,777	92	82	101	28	Värmlands län:							
Karlskrona '	1,386	68	31,808	100	87	107	23	Filipstads lasarett							
Summa	2,462	128	61,585	192				Karlstads '							
Kristianstads län:															
Kristianstads lasarett	1,326	76	43,976	125	120	145	33	Summa							
Simrishamn '	545	25	18,166	70	50	83	33	Örebro län:							
Ängelholms '	725	34	20,788	63	57	74	29	Örebro lasarett							
Summa	2,596	135	82,930	258				Summa							
Malmöhus län:															
Hälsingborgs lasarett	1,136	58	32,189	94	88	101	28	Västmanlands län:							
Hörby '	476	28	12,139	54	33	48	26	Köpings lasarett							
Landskrona '	507	32	15,353	58	43	56	31	Norbergs '							
Lunds ' 1)	3,987	214	110,274	301	302	—	28	Sala '							
Trelleborgs '	507	31	18,012	60	49	61	36	Västerås '							
Ystads '	424	28	16,369	60	45	66	39	Summa							
Summa	7,037	391	204,936	627				Kopparbergs län:							
Malmö stad:															
Allmänna sjukhuset 2)	2,152	81	60,411	239	165	—	28	Falun lasarett							
Hallands län:															
Halmstads lasarett	955	54	26,996	71	74	86	28	Gäffleborgs län o. Gäffle stad:							
Varbergs '	819	38	20,548	50	56	64	25	Gäffle och Gästriklands lasarett							
Summa	1,774	92	47,544	121				Hudiksvalls lasarett							
Göteborgs och Bohus län:															
Kungälds lasarett	305	25	10,863	45	30	42	36	Söderhamns '							
Strömstads '	440	10	9,750	36	27	39	22	Summa							
Uddevalla '	604	39	16,642	[94]	46	68	28	Västernorrlands län:							
Summa	1,349	74	37,255	175				Backe lasarett							
Göteborgs stad:															
Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	3,182	258	117,031	350	321	—	37	Härnösands '							
Holtermannska sjukhuset, afd. för hudsjukd.	213	—	3,052	16	8	15	14	Sollefteå '							
Summa	3,395	258	120,083	366				Sundsvalls '							
Älfsborgs län:															
Borås lasarett	994	54	28,452	113	78	109	29	Örnsköldsviks '							
Vänersborgs '	1,018	56	28,516	94	78	97	28	Summa							
Summa	2,012	110	56,968	207				Jämtlands län:							
B. Afdelningar och upp-tagningsanstalter för sinnessjuka. 3)															
Stockholms stad: 4)															
Paviljonger för män	138	14	36,257	123	99	111	263	Jämmtlands län:							
' ' kvinnor	162	12	39,574	131	108	122	244	Östersunds lasarett							
Summa	300	26	76,831	254				Summa							
För hela riket															
	71,827	4,286	2,144,260	6,973	5,875	—	29,9								

1) Lund: Uppgifterna omfatta ej barnbördsafdelningen och afdeln. för barnsjukdomar (se Tab. N:r 21). — 2) Malmö: Uppgifterna omfatta ej barnbördsafdelningen. — 3) Med undantag af uppgifterna från upptagningsanstalterna i Stockholm, Uppsala, Nyköping, Växjö, Lund, Falkenberg, Göteborg, Kristinehamn och Härnösand ingå samtliga de under denna rubrik meddelade uppgifterna å Tab. N:r 15. — 4) Afdelningen för obotligt sinnessjuka vid Stockholms stads allm. försörjningsinrättning se Tab. N:r 21: F.

Tab. Nr 16. (Forts.) Öfversikt öfver antalet intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme å de särskilda lasarettens olika afdelningar samt å upptagningsanstalterna för sinnessjuka år 1907.

1	2		3	4	5	6	7	8	1	2		3	4	5	6	7	8
	Landstingsområde, sjukvårdsinrättning.	in-tagna.								döda.	Landstingsområde, sjukvårdsinrättning.						
Stockholms län:																	
Upptagningsanstalten vid Ulf-sunda ¹⁾	29	2	9,454	27	26	27	326		Göteborgs stad:								
Uppsala län.									Upptagningsanst. för sinnessjuka vid Gibraltar ⁷⁾	191	4	11,410	75	31	75	60	
Upptagn.-anst. vid Uppsala hosp. ²⁾	28	2	8,628	24	24	10	308	Älfsborgs län:⁸⁾									
Södermanlands län.								Borås lasarett	18	1	850	6	2	4	47		
Upptagningsanstalten i Nyköping ³⁾	32	2	6,722	20	18	20	210	Vänersborgs >	11	—	1,091	8	3	6	99		
Östergötlands län:								Summa	29	1	1,941	14					
Vadstena lasarett	18	1	2,609	8	7	8	145	Skaraborgs län:									
Norrköpings stad:								Falköpings lasarett	68	—	6,845	24	19	23	101		
Norrköpings sjukhus	28	—	3,059	14	8	9	109	Mariestads >	3	—	1,095	3	3	3	365		
Jönköpings län:								Summa	71	—	7,940	27					
Ulfsparre-Hägerflychtska lasarettet i Eksjö	92	—	11,969	40	33	39	130	Värmlands län:									
Kronobergs län:⁴⁾								Upptagningsanstalten vid Kristinehamns hospital ⁹⁾	13	—	7,150	20	20	20	1,5 år		
Kalmar läns norra landstingsområde:								Örebro län:									
Västerviks lasarett	12	1	2,188	6	6	7	182	Örebro lasarett	23	—	4,078	12	11	—	177		
Kalmar läns södra landstingsområde:								Västmanlands län:									
Kalmar lasarett	9	—	1,059	8	3	3	118	Västerås lasarett	32	1	6,889 ¹⁰⁾	21	19	24	215		
Gottlands län:								Kopparbergs län:									
Visby lasarett	2	—	24	2	—	1	12	Falu lasarett	15	2	4,023	12	11	12	268		
Blekinge län:⁴⁾								Gälleborgs län o. Gälle stad:									
Karlshamns lasarett	3	—	504	2	1	2	168	Gälle och Gästriklands lasarett	22	2	5,116	14	14	17	232		
Karlskrona >	6	—	571	3	2	3	95	Hudiksvalls lasarett	23	2	4,672	16	13	16	203		
Summa	9	—	1,075	5				Söderhamns >	46	—	7,053	22	19	23	153		
Kristianstads län:								Summa	91	4	16,841	52					
Kristianstads lasarett	32	—	2,352	7	6	8	73	Västernorrlands län:									
Simrishamns >	1	—	1,093	3	3	3	3 år	Härnösands lasarett	8	1	1,142	4	3	4	143		
Angelholms >	16	2	1,100	4	3	4	69	Upptagningsanstalten vid Härnösands hospital ¹⁰⁾	15	—	7,184	20	20	21	1,3 år		
Summa	49	2	4,545	14				Summa	23	1	8,326	24					
Malmöhus län:								Jämtlands län:									
Upptagn.-anst. vid Lunds hosp. ⁵⁾	43	1	6,898	20	19	22	160	Östersunds lasarett	17	—	3,487	12	10	13	205		
Malmö stad:								Västerbottens län:									
Allmänna sjukhuset	79	7	4,592	34	13	24	58	Skellefteå lasarett	6	—	867	6	2	4	144		
Hallands län:								Umeå >	31	—	3,044	20	8	15	98		
Upptagn.-anst. i Falkenberg ⁶⁾	25	2	8,215	22	23	24	329	Summa	37	—	3,911	26					
Halmstads lasarett	—	—	365	2	1	1	—	Norrbottnens län:									
Varbergs >	2	—	175	2	1	2	87	Haparanda lasarett	1	—	296	1	1	1	296		
Summa	27	2	8,755	26				Luleå >	9	—	700	3	2	3	78		
Göteborgs och Bohus län:								Piteå >	2	—	81	2	—	1	40		
Uddevalla lasarett	56	1	6,692	24	18	23	119	Summa	12	—	1,077	6					
								För hela riket	1,429	61	239,593	862	656	—	168		
								C. Afdelningar för vene- riskt sjuka.¹¹⁾									
								Stockholms stad:									
								Sjukhuset St Görans	1,310	9	52,478 ¹²⁾	272	144	165	40		
								Sjukhuset Eira	715	—	22,567	76	62	92	32		
								Summa	2,025	9	75,045	348					

¹⁾ Se näd. bref d. 7/4 1906. — ²⁾ Se näd. bref d. 6/6 1902. — ³⁾ Se näd. bref d. 29/11 1902. — ⁴⁾ Upptagningsanstalt vid Växjö hospital, gemensam för Kronobergs och Blekinge län. Se näd. bref d. 3/6 1904. — ⁵⁾ Se näd. bref d. 12/6 1891. — ⁶⁾ Se näd. bref d. 25/6 1898. — ⁷⁾ Asylafdelningen se Tab. N:o 21: F — ⁸⁾ Älfsborgs län uppford vid Vänersborgs hospital en upptagningsanstalt för 30 patienter, se näd. bref den 9 juni 1905. — ⁹⁾ Se näd. bref d. 29/6 1896. — ¹⁰⁾ Se näd. bref d. 19/6 1899. — ¹¹⁾ Samtliga under denna rubrik meddelade uppgifter ingå å Tab. Nr 15. — ¹²⁾ Omfattar äfven afdelningen för budsjukdomar.

Tab. N:r 16. (Forts.) Öfversikt öfver antalet intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme å de särskilda lasarettens olika afdelningar samt å upptagningsanstalterna för sinnessjuka år 1907.

1	2		3	4	5	6	7	8	1	2		3	4	5	6	7	8
	Landstingsområde, sjukvårdsinrättning.	Antal patienter								Landstingsområde, sjukvårdsinrättning.	Antal patienter						
	in-tagna.	döda.	Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.	Medel-tal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.		in-tagna.	döda.	Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.	Medel-tal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.		
Stockholms län:								Hallands län:									
Sjukhuset Eira	183	—	4,682	17	13	23	35	Halmstads lasarett	33	—	790	8	2	8	24		
Uppsala län:								Göteborgs och Bohus län:									
Akademiska sjukhuset i Uppsala	72	—	1,815	25	5	10	25	Uddevalla lasarett	27	—	924	—	3	7	34		
Södermanlands län:								Göteborgs stad:									
Eskilstuna lasarett	12	—	204	6	1	4	17	Holtermanska sjukhuset	703	1	15,460	83	42	58	22		
Nyköpings	4	—	161	4	—	2	40	Älfsborgs län:									
Summa	16	—	365	10				Borås lasarett	24	—	426	10	1	3	18		
Östergötlands län:								Vänersborgs									
Vadstena	17	1	549	20	2	4	32	Summa	84	—	705	22	1	3	28		
Norrköpings stad:								Skaraborgs län:									
Norrköpings sjukhus	96	—	3,639	18	10	15	38	Lidköpings lasarett	15	—	497	10	1	5	33		
Jönköpings län:								Värmlands län:									
Jönköpings lasarett	30	—	781	14	2	—	26	Karlstads lasarett	46	—	1,713	10	5	8	37		
Kronobergs län:								Örebro län:									
Ljungby lasarett	—	—	—	6	—	—	—	Örebro lasarett	53	—	1,473	10	4	—	28		
Vaxjö	10	—	314	10	1	4	31	Västmanlands län:									
Summa	10	—	314	16				Västerås lasarett	53	1	2,303	16	6	13	43		
Kalmar läns norra lands-tingsområde:								Kopparbergs län:									
Västerviks lasarett	11	—	575	12	2	5	52	Falu lasarett	50	—	1,429	17	3	8	29		
Kalmar läns södra lands-tingsområde:								Gälfborgs län o. Gäfve stad:									
Kalmar lasarett	12	1	426	7	1	5	35	Gäfve och Gästriklands lasarett	94	—	4,323	24	12	21	46		
Oskarshamn	18	—	654	8	2	8	36	Hudiksvalls lasarett	18	—	899	12	2	6	50		
Summa	30	1	1,080	15				Söderhamns	6	—	116	11	—	1	19		
Gottlands län:								Västernorrlands län:									
Visby lasarett	11	—	334	4	1	4	30	Härnösands lasarett	12	—	352	6	1	3	29		
Blekinge län:								Sollefteå									
Karlskrona lasarett	8	—	334	6	1	4	42	Sundsvalls	10	—	299	10	1	4	30		
Karlskrona	20	1	324	12	1	3	16	Summa	53	—	2,153	14	6	12	41		
Summa	28	1	658	18				Jämtlands län:									
Kristianstads län:								Östersunds lasarett									
Kristianstads lasarett	32	—	1,693	14	5	7	53	Summa	90	—	997	12	3	7	31		
Simrishamns	—	—	—	4	—	—	—	Västerbottens län:									
Ängelholms	6	—	120	4	—	2	20	Umeå lasarett	16	—	554	12	1	10	35		
Summa	38	—	1,813	22				Norrbottnens län:									
Malmöhus län:								Haparanda lasarett									
Lunds lasarett	244	1	6,425	30	18	25	26	Luleå	1	—	23	4	—	1	—		
Malmö stad:								Luleå									
Allmänna sjukhuset	263	—	6,948	24	19	24	28	Piteå	39	1	1,368	8	4	8	35		
								Summa	2	—	36	4	—	1	18		
								För hela riket	42	1	1,427	16	887	—	32,7		
									4,819	16	141,387	886	887	—	32,7		

Tab. Nr 17. Sammanställning af uppgifterna angående lasarettens inkomster år 1907.

I n k o m s t e r .							I n k o m s t e r .							
Landstingsområde (stad), lasarett.	D ä r a f g e n o m						Landstingsområde (stad), lasarett.	D ä r a f g e n o m						
	Summa.	patient- af- gifter.	afkast- ning af dona- tioner.	personl. sjuk- vårda- afgift.	anslag af landsting.	anslag af kommun.		Summa.	patient- af- gifter.	afkast- ning af dona- tioner.	personl. sjuk- vårda- afgift.	anslag af landsting.	anslag af kommun.	
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	
Stockholms stad:							Blekinge län:							
Kungl. Serafimerlasarettet †) . . .	403,796	77,010	37,190	—	60,033	108,186	Karlshamns lasarett	85,546	19,899	209	9,779	55,490	—	
Sabbatsbergs sjukhus	318,385	55,676	—	—	—	259,240	Karlskrona »	101,732	21,351	745	14,767	62,671	—	
Sjukhuset S:t Göran	455,201	16,573	—	—	—	427,424	Summa	187,278	41,190	954	24,546	118,161	—	
Maria sjukhus	239,698	11,900	—	—	—	227,009	Kristianstads län:							
Provisoriska sjukhuset	97,012	5,851	—	—	—	91,000	Kristianstads lasarett	103,071	38,810	788	25,273	38,000	—	
Sjukhuset Eira †)	71,295	—	891	36,132	18,844	7,500	Simrishamns »	58,922	11,683	—	7,805	39,266	—	
Summa	1,585,387	167,010	38,081	36,132	78,877	1,120,359	Ängelholms »	56,394	15,975	—	19,229	28,065	—	
Summa	1,585,387	167,010	38,081	36,132	78,877	1,120,359	Summa	218,337	66,468	788	52,307	105,331	—	
Stockholms län:							Malmöhus län:							
Löwenströmska lasarettet	40,083	7,426	4,084	—	28,434	—	Helsingborgs lasarett	81,625	27,239	664	—	53,710	—	
Norrτάlje lasarett	37,614	9,434	524	1) —	2) 28,161	—	Hörby »	38,103	6,538	324	—	30,000	—	
Södertälje »	34,257	5,131	—	1) —	2) 29,050	—	Landskrona »	49,671	11,342	—	—	38,000	—	
Östhammars »	17,177	4,434	181	1) —	2) 11,682	—	Lunds » †)	420,156	110,451	8,114	73,521	224,124	—	
Stockholms läns upptagn.-anstalt	35,727	16,227	—	—	15,500	—	Trelleborgs lasarett	50,598	12,905	—	—	37,400	—	
Summa	164,858	42,652	4,789	—	112,827	—	Ystads »	40,304	11,258	—	—	28,500	—	
Summa	164,858	42,652	4,789	—	112,827	—	Upptagningsanstalten vid Lunds hospital	13,842	—	—	—	13,842	—	
Uppsala län:							Summa	694,299	179,733	9,102	73,521	425,576	—	
Akademiiska sjukhuset i Uppsala †))	190,936	62,672	14,358	24,212	61,339	1,000	Malmö stad:							
Södermanlands län:							Allmänna sjukhuset	258,632	80,460	—	12,381	—	162,078	—
Eskilstuna lasarett	34,205	11,543	—	1) —	2) 22,493	—	Hallands län:							
Flens »	37,019	11,259	—	1) —	2) 25,552	—	Halmstads lasarett	51,568	16,038	2,123	1) —	2) 33,000	—	
Nyköpings »	51,688	14,659	175	1) —	2) 36,552	—	Varbergs »	69,095	11,748	1,210	1) —	2) 54,195	—	
Upptagningsanstalten i Nyköping	12,071	6,722	—	—	5,308	—	Summa	120,663	27,788	3,333	1) —	2) 87,195	—	
Summa	134,983	44,133	175	1) —	2) 89,905	—	Göteborgs och Bohus län:							
Östergötlands län:							Kungälfva lasarett	20,723	4,010	—	1) —	2) 16,500	—	
Finspångs lasarett	35,601	6,941	—	1) —	2) 27,949	—	Strömstads »	25,518	2,870	—	1) —	2) 22,500	—	
Kisa »	20,545	4,045	—	1) —	2) 16,500	—	Uddevalle »	80,571	9,001	303	1) —	2) 71,000	—	
Linköpings »	86,052	22,877	3,117	1) —	2) 59,355	—	Summa	126,812	15,881	303	1) —	2) 110,000	—	
Söderköpings »	45,505	14,967	—	1) —	2) 30,000	—	Göteborgs stad:							
Vadstena »	40,196	14,277	—	1) —	2) 25,700	—	Allm. o. Sahlgrenska sjukhuset . .	309,981	72,794	24,774	1) —	2) —	205,159	
Summa	227,899	63,107	3,117	1) —	2) 159,504	—	Holtermannska sjukhuset	50,190	2,110	12,029	1) —	2) —	35,500	
Summa	227,899	63,107	3,117	1) —	2) 159,504	—	Summa	360,171	74,904	36,803	—	—	240,659	
Norrköpings stad:							Älfsborgs län:							
Norrköpings sjukhus	107,336	26,836	—	7,037	73,463	—	Borås lasarett	84,148	26,181	—	28,877	28,129	—	
Jönköpings län:							Vänersborgs »	85,207	23,417	57	24,113	36,000	—	
Jönköpings lasarett	101,366	30,596	—	40,017	29,500	—	Summa	169,355	49,598	57	52,990	64,129	—	
Ulfsparré-Hägerflychtska lasarettet i Ekajö	72,905	32,381	783	—	39,500	—	Skaraborgs län:							
Summa	174,271	62,977	783	40,017	69,000	—	Falköpings lasarett	83,751	35,056	—	—	48,450	—	
Kronobergs län:							Sinnessjukafdelningen i Falköping	16,460	6,150	—	—	10,300	—	
Ijungby lasarett	30,730	5,711	—	7,625	16,640	—	Lidköpings lasarett	69,101	27,823	—	12,300	23,700	—	
Värjö »	85,551	17,417	735	24,542	42,820	—	Mariestads »	68,751	19,587	1,122	35,000	12,795	—	
Summa	116,281	23,128	735	32,167	59,460	—	Summa	238,063	88,616	1,122	47,300	100,245	—	
Kalmar läns norra lands- tingsområde:							Värmlands län:							
Västerviks lasarett	501,710	19,072	—	17,232	464,660	—	Filipstads lasarett	26,703	7,457	—	1) —	2) 18,900	—	
Kalmar läns södra lands- tingsområde:							Karlstads »	116,165	38,978	—	1) —	2) 75,599	—	
Borgholms lasarett	41,172	2,799	—	—	37,734	—	Summa	142,868	46,435	—	1) —	2) 94,499	—	
Kalmar »	55,627	12,702	—	—	41,838	—	Örebro län:							
Oskarshamns »	32,035	4,226	—	—	27,541	—	Örebro lasarett	118,516	51,573	—	41,334	24,901	—	
Summa	128,834	19,727	—	—	107,113	—								
Gottlands län:														
Visby lasarett †)	75,022	22,073	158	11,491	39,531	—								

Tab. N:r 17. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna angående lasarettens inkomster år 1907.

Landstingsområde (stad), lasarett.	I n k o m s t e r .						Landstingsområde (stad), lasarett.	I n k o m s t e r .					
	Summa.	D ä r a f g e n o m						Summa.	D ä r a f g e n o m				
		patient- af- gifter.	afkast- ning af dona- tioner.	personl. sjuk- vårds- avgift.	anslag af landsting.	anslag af kommun.			patient- af- gifter.	afkast- ning af dona- tioner.	personl. sjuk- vårds- avgift.	anslag af landsting.	anslag af kommun.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
Västmanlands län:							Örnsköldsviks lasarett	43,875	13,452	—	¹⁾ —	²⁾ 30,320	—
Köpings lasarett	59,480	9,670	—	8,118	41,469	—	Summa	411,228	85,692	6,623	¹⁾ —	²⁾ 315,162	—
Norbergs lasarett	38,387	7,188	1,255	3,787	25,535	—	Jämtlands län:						
Sala lasarett	46,268	10,358	—	7,059	28,851	—	Östersunds lasarett	88,765	32,960	1,507	22,100	30,742	—
Västerås lasarett	73,877	26,269	—	9,836	37,109	—	Summa						
Summa	218,012	53,485	1,255	28,800	132,964	—	Västerbottens län:						
Kopparbergs län:							Skellefteå lasarett	27,373	9,834	359	¹⁾ —	²⁾ 17,160	—
Falu lasarett	128,472	41,978	3,225	45,003	38,265	—	Umeå lasarett	71,919	25,071	—	¹⁾ —	²⁾ 46,000	—
Summa							Summa	99,292	34,905	359	¹⁾ —	²⁾ 63,160	—
Gäffleborgs län o. Gäfle stad:							Norrbottnens län:						
Gäfle och Gästriklands lasarett	111,078	49,793	1,520	18,448	38,648	—	Haparanda lasarett	13,062	4,628	670	6,264	1,500	—
Hudiksvalls lasarett	83,403	31,066	—	13,837	37,580	—	Luleå lasarett	64,812	27,228	—	12,114	24,600	—
Söderhamns lasarett	88,317	29,907	519	14,824	41,552	—	Piteå lasarett	22,724	5,299	480	6,144	10,800	—
Summa	282,798	110,766	2,039	47,109	117,780	—	Summa	100,598	37,155	1,150	24,522	36,900	—
Västernorrlands län:							För hela riket	7,371,726	1,672,924	130,816	3,820,890	1,524,096	—
Backe lasarett	57,047	6,751	—	¹⁾ —	²⁾ 49,640	—							
Härnösands lasarett	118,057	24,149	786	¹⁾ —	²⁾ 91,469	—							
Sollefteå lasarett	110,390	15,176	465	¹⁾ —	²⁾ 93,648	—							
Sundsvalls lasarett	81,859	26,164	5,372	¹⁾ —	²⁾ 50,085	—							

†) I den anförda summan inkomster ingår *anslag af staten*: till Serafimerlasarettet 120,000 kr., till Stockholms stads och läns kurhus 2,000 kr., till Akad. sjukhuset i Uppsala 3,500 kr., till lasarettet i Visby 600 kr., summa 126,100 kr. — ¹⁾ Sjukvårdsavgift ej uppgifven. — ²⁾ Här ingår äfven sjukvårdsavgiften. — ³⁾ Serafimerlasarettet: Däraf 12,000 till polikliniken. — ⁴⁾ St: Görans: Däraf 10,503 kr. afgifter för Finseus ljusbehandling. — ⁵⁾ Uppsala: Däraf 6,913 kr. af universitetet.

Tab. N:r 18. Sammanställning af uppgifterna angående lasarettens utgifter år 1907.

Län (stad), lasarett.	U t g i f t e r .														
	Summa.	D ä r a f f ö r													
		läke- medel.	mineral- vatten, is o. dylika förbruk- nings- artiklar.	för- bands- artik- lar.	patien- ternas utspis- ning.	annat kosthäll.	afönin- gar och pen- sioner.	upp- värm- ning och belys- ning.	tvätt och renhäll- ning, vatten.	kläder.	instru- ment och appa- rater.	inven- tarier af andra slag.	¹⁾ under- håll och mindre repara- tioner.	nybygg- nader och större repara- tioner.	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
Stockholms stad:															
Kungl. Serafimerlasarettet	396,358	24,037	3,719	23,902	77,187	44,620	68,672	34,015	6,308	13,587	14,128	11,469	26,197	27,497	
Sabbatsbergs sjukhus	321,934	11,039	15,545	15,769	71,226	26,821	64,363	33,771	27,823	9,495	1,547	8,900	9,754	13,800	
Sjukhuset St: Görans	³⁾ 473,844	18,101	7,193	4,743	110,729	27,886	60,975	42,005	24,764	10,598	6,536	20,684	10,782	122,981	
Maria sjukhus	156,488	573	827	9,982	25,753	11,818	31,940	15,152	8,691	4,078	—	25,835	6,469	73,048	
Provisoriska sjukhuset	105,666	2,929	1,424	791	22,232	7,816	29,381	14,411	9,346	1,906	240	3,851	5,198	—	
Stockholms stads och läns kurhus	61,386	1,638	62	592	11,622	2,632	22,062	6,555	1,593	1,029	—	1,613	2,830	3,895	
Stockholms län:															
Löwenströmska lasarettet	38,044	1,030	137	614	6,971	1,577	7,297	2,650	1,018	540	146	541	1,098	13,531	
Norrtälje lasarett	35,424	2,639	358	1,066	9,656	1,916	6,928	4,320	1,741	215	245	2,220	1,697	1,620	
Södertälje lasarett	35,869	1,341	252	1,111	5,104	1,000	5,633	2,628	912	1,452	2,900	12,639	141	—	
Östhammars lasarett	14,646	1,040	62	369	3,570	1,000	4,190	990	836	620	102	1,228	443	—	
Stockholms läns upptagningsanstalt	34,929	206	—	³⁾ 10,020	—	—	7,854	2,218	1,888	3,388	—	—	6,379	—	
Uppsala län:															
Akademiska sjukhuset i Uppsala	248,515	12,024	13,298	9,786	77,815	26,799	31,223	34,779	4,997	8,101	5,088	10,884	4,191	—	
Södermanlands län:															
Eskilstuna lasarett	36,576	1,764	470	1,459	10,147	2,318	8,114	4,019	2,100	805	481	1,252	1,897	—	
Flens lasarett	36,591	745	140	1,428	7,842	2,459	7,070	2,933	1,856	1,055	543	2,179	2,936	2,736	
Nyköpings lasarett	48,902	2,584	504	2,558	12,562	3,420	10,454	5,249	1,642	1,354	512	1,547	1,895	3,302	
Upptagningsanstalten i Nyköping	11,403	141	—	121	2,747	1,391	3,567	1,020	771	395	—	178	329	—	

Tab. Nr 18. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna angående lasarettens utgifter år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	U — t — g — i — f — t — e — r.													
	D ä r a f f ö r													
Län (stad), lasarett.	Summa.	läke- medel.	mineral- vatten, is o. dylika förbruk- nings- artiklar.	för- bands- artik- lar.	patien- ternas utspis- ning.	annat kosthäll.	afönin- gar och pen- sioner.	upp- värm- ning och belys- ning.	tvätt och renhäll- ning, vatten.	kläder.	instru- ment och appara- ter.	inven- tarier af andra slag.	¹⁾ un- derhåll och mindre repara- tioner.	nybygg- nader och större repara- tioner.
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Östergötlands län														
(utom Norrköpings stad):														
Finspångs lasarett	35,102	2,117	95	689	5,434	1,759	4,548	2,690	969	617	1,327	1,417	964	12,097
Kisa »	21,000	900	123	270	4,126	859	4,459	1,207	184	476	126	2,174	718	5,055
Linköpings »	83,263	2,664	1,386	4,910	21,161	5,310	17,588	14,532	4,548	535	3,898	1,962	2,819	—
Söderköpings »	43,512	2,332	138	2,116	12,429	2,139	9,475	3,373	2,593	1,372	1,218	1,570	2,872	620
Vadstena »	40,098	1,851	1,304	1,662	13,307	1,801	9,875	2,905	1,680	979	882	1,104	593	889
Norrköpings stad:														
Norrköpings sjukhus	109,211	3,569	933	2,678	22,092	5,033	24,192	16,236	11,827	3,742	602	2,704	3,132	10,000
Jönköpings län:														
Jönköpings lasarett	110,494	4,610	383	7,044	27,559	14,850	21,268	13,637	2,012	1,069	6,497	2,249	3,857	266
Ulfsparré-Hägerflychtska lasarettet i Eksjö	68,432	1,226	1,124	4,196	15,996	4,056	14,023	16,152	850	1,202	1,508	3,090	3,586	—
Kronobergs län:														
Ljungby lasarett	30,230	1,819	265	701	7,098	1,619	5,759	3,877	825	166	336	643	74	3,081
Växjö »	87,152	2,844	1,833	1,310	17,259	5,174	17,159	18,264	1,685	578	1,453	2,953	1,911	11,327
Kalmar län:														
Borgholms lasarett	42,828	562	473	1,931	4,738	2,750	5,050	1,897	1,479	322	1,440	561	1,398	25,183
Kalmar »	49,622	3,090	623	2,125	14,780	2,321	13,090	3,495	2,505	786	300	2,007	1,821	—
Oskarshamns »	34,421	2,516	186	503	7,178	895	5,527	1,975	1,251	801	148	364	1,505	11,109
Västerviks »	502,485	2,827	486	2,667	18,020	6,211	15,323	8,356	4,768	800	332	448	766	434,914
Gottlands län:														
Visby lasarett	76,888	3,076	641	2,529	12,289	7,975	18,128	7,632	1,533	3,419	1,411	2,198	2,069	8,816
Blekinge län:														
Karlskrona lasarett	85,383	3,375	2,127	3,384	²⁾ 23,077	—	15,805	10,996	1,906	2,903	952	1,672	3,320	12,354
Karlskrona »	97,510	2,937	2,677	4,390	²⁾ 28,068	—	16,027	11,618	5,178	3,995	1,476	2,911	5,928	6,868
Kristianstads län:														
Kristianstads lasarett	95,884	3,407	895	3,550	27,659	7,000	16,769	17,816	2,826	3,638	1,302	3,799	3,279	1,521
Simrishamns »	57,759	1,056	459	1,950	13,159	6,091	11,264	9,179	1,995	2,012	699	2,640	2,735	1,063
Ängelholms »	56,626	1,306	1,692	1,720	15,002	3,946	9,845	8,017	1,974	1,379	2,714	2,961	2,144	—
Malmöhus län														
(utom Malmö stad):														
Helsingborgs lasarett	83,305	3,205	1,437	5,290	21,999	8,451	16,171	10,048	3,268	761	576	4,228	2,524	—
Hörby »	39,910	1,954	895	577	6,742	3,770	8,848	4,512	1,302	700	142	1,923	5,456	1,191
Landskrona »	49,163	1,836	859	552	9,947	3,757	11,337	6,248	1,580	1,251	505	1,345	2,221	4,722
Lunds »	381,435	19,051	6,505	14,013	103,501	28,743	58,059	45,746	14,572	3,228	3,026	29,656	21,779	12,627
Upptagningsanstalten vid Lunds hospital .	13,842	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Trelleborgs lasarett	52,225	2,134	853	2,127	14,132	3,577	11,298	7,213	1,887	301	452	3,407	2,691	—
Ystads »	49,736	2,397	369	1,545	11,062	3,084	11,147	3,568	4,182	1,904	2,692	3,052	2,285	—
Malmö stad:														
Allmänna sjukhuset	260,014	10,250	8,325	8,571	54,805	23,866	49,269	41,314	9,750	3,877	3,159	8,964	5,268	29,619
Hallands län:														
Halmstads lasarett	56,826	3,154	316	1,342	²⁾ 17,398	—	11,820	8,281	1,803	2,858	957	1,183	1,552	2,620
Varbergs »	58,611	2,023	289	1,514	10,631	2,996	10,845	7,339	1,551	1,404	715	616	4,385	6,950
Göteborgs och Bohus län														
(utom Göteborgs stad):														
Kungälv lasarett	20,395	1,865	220	307	6,321	1,274	5,726	1,831	748	278	48	834	578	—
Strömstads »	26,378	1,115	238	1,080	6,223	2,190	6,429	2,427	1,844	226	522	847	1,164	—
Uddevalla »	81,255	3,575	731	1,583	20,284	6,224	17,446	4,444	6,321	3,154	165	1,586	1,089	—
Göteborgs stad:														
Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset . .	320,634	12,715	4,255	12,056	61,495	32,470	75,996	29,918	24,897	5,055	3,478	17,503	11,695	6,840
Holtermannska sjukhuset	47,252	1,763	²⁾ 2,338	—	8,457	5,437	9,496	8,908	1,051	1,747	—	1,292	2,561	—

Tab. Nr 18. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna angående *lasarettens utgifter* år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15														
															U t g i f t e r .													
															D ä r a f f ö r													
Län (stad), lasarett.	Summa.	läke- medel.	mineral- vatten, is o. dylika förbruk- nings- artiklar.	för- bands- artik- lar.	patien- ternas utspis- ning.	annat kosthåll.	afföin- gar och pen- sioner.	upp- värm- ning och belys- ning.	tvätt och renhåll- ning, vatten.	kläder.	instru- ment och appara- ter.	inven- tarier af andra slag.	1) un- derhåll och mindre repara- tioner.	nybygg- nader och större repara- tioner.														
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.														
Älfsborgs län:																												
Borås lasarett	89,357	3,103	1,263	4,355	24,837	5,256	18,015	10,414	4,265	3,905	850	1,159	7,491	1,627														
Vänersborgs »	88,571	3,577	2,327	3,110	18,507	8,062	12,791	9,566	3,291	2,716	2,300	344	2,248	4,212														
Skaraborgs län:																												
Falköpings lasarett	84,563	3,878	566	4,709	16,049	9,285	19,620	10,621	3,059	1,444	1,113	5,246	5,238	—														
Sinnessjukafdelningen i Falköping	17,116	44	—	100	4,107	2,920	2,883	3,755	1,259	734	—	1,005	153	—														
Lidköpings lasarett	66,604	1,790	482	3,051	14,729	6,458	14,127	7,643	2,206	2,677	640	1,479	8,659	—														
Mariestads »	71,761	1,823	632	2,167	13,792	3,577	12,251	10,207	1,450	962	464	16,455	2,946	991														
Värmlands län:																												
Filipstads lasarett	23,135	1,044	43	409	4,076	2,416	7,000	4,070	426	599	266	653	1,145	—														
Karlstads »	110,023	3,641	368	6,481	26,727	7,625	22,677	19,436	2,543	882	1,208	2,876	2,859	1,000														
Örebro län:																												
Örebro lasarett	109,509	3,018	2,581	4,252	37,797	—	22,462	17,245	3,238	3,352	1,571	3,637	8,045	3,986														
Västmanlands län:																												
Köpings lasarett	43,116	1,823	405	1,631	7,858	2,250	7,145	4,740	1,711	719	406	1,367	1,759	9,154														
Norbergs »	34,531	1,462	85	1,642	4,494	1,950	6,257	4,000	763	685	354	527	544	10,990														
Sala »	45,456	1,803	309	1,843	9,144	3,682	7,504	6,799	554	450	247	1,222	1,953	6,487														
Västerås »	64,270	1,385	192	1,857	15,318	5,877	18,050	9,368	3,264	2,636	1,246	998	2,743	—														
Kopparbergs län:																												
Falu lasarett	157,719	6,947	1,634	3,899	38,236	13,209	35,090	21,235	4,809	6,940	2,385	5,077	5,034	3,622														
Gäflleborgs län:																												
Gäflle och Gästriklands lasarett	138,472	4,651	4,734	1,928	44,155	—	29,921	17,605	3,360	5,708	434	2,492	3,512	16,741														
Hudiksvalls lasarett	79,912	2,550	1,838	3,836	25,791	—	18,146	8,554	1,353	1,259	594	6,963	2,548	—														
Söderhamns »	86,759	3,684	500	2,695	22,391	2,239	13,978	11,126	1,088	800	400	3,610	3,064	8,462														
Västernorrlands län:																												
Bäcke lasarett	54,090	1,276	331	416	6,879	2,107	6,450	1,539	784	717	1,139	634	290	30,452														
Härnösands »	124,999	3,294	436	896	22,216	6,777	20,892	13,870	733	533	1,566	4,846	2,635	42,915														
Sollefteå »	103,734	2,100	650	1,787	13,661	4,410	11,222	8,604	1,763	4,480	259	1,264	1,818	47,400														
Sundsvalls »	76,462	4,038	300	2,220	33,649	—	20,814	5,570	1,595	2,252	982	584	68	—														
Örnsköldsviks »	37,778	2,783	250	697	14,136	—	8,920	2,605	2,009	1,159	1,012	—	482	—														
Jämtlands län:																												
Östersunds lasarett	90,259	2,310	124	3,129	26,997	—	18,054	18,379	1,452	1,737	346	2,092	4,470	3,850														
Västerbottens län:																												
Skellefteå lasarett	28,743	1,258	78	2,257	5,325	2,767	8,400	2,382	1,122	583	726	1,648	421	—														
Umeå »	95,783	2,191	452	3,258	15,012	5,676	17,969	10,655	1,304	1,542	617	2,065	240	30,199														
Norrbottnens län:																												
Haparanda lasarett	11,754	4) 391	—	99	3,209	—	4,832	1,030	665	147	310	—	424	—														
Luleå »	64,593	4) 2,379	—	1,970	11,832	4,050	10,675	9,408	2,224	635	901	6,382	6,543	—														
Piteå »	20,303	817	190	650	4,483	1,306	6,175	1,193	1,199	864	120	1,411	434	—														
För hela riket	7,344,828													1,004,230														

1) Häri ingår äfven underhåll af gård, park och vägar. — 2) *St Göran*: Där af 12,205 kr. för Finsens ljusbehandling. — 3) Häri ingår äfven betjäningens kosthåll. — 4) Samtliga förbrukningsartiklar. — 5) *Umeå*: Nyanskaffning af kläder, inventarier m. m. för det nya lasarettet.

Tab. N:r 19. Sammanställning af uppgifterna från *sjukstugorna* angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter för år 1907.

Landstingsområde, sjukstuga.	Antal patienter				Medeltal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medellängd af sjukhusvistelsen, dagar.	Inkomster.				Utgifter.		
	in-tagna.	döda.	Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.				Summa.	D ä r a f			Summa.	D ä r a f	
									patient-afgifter.	anslag af lands-ting.	anslag af kom-mun.		patien-ternas utspisning.	nybygg-nader o. större reparationer.
								Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Stockholms län:														
Sjukstugan i Vaxholm	34	6	1,948	11	5	8	57	*4,141	1,241	800	600	4,360	1,266	—
Uppsala län:														
Sjukstugan i Enköping	288	21	9,875	28	27	40	34	*22,138	14,255	6,000	150	20,632	6,583	—
» vid Löfsta bruk	138	11	3,081	12	8	12	22	7,045	1,546	5,500	—	6,553	1,888	—
Summa	426	32	12,956	40				29,183	15,801	11,500	150			
Södermanlands län:														
Sjukstugan i Strängnäs	304	24	8,609	24	24	31	28	22,606	5,189	17,317	—	15,936	4,182	—
» » Mariefred	135	8	3,835	12	11	14	28	5,287	1,975	3,312	—	6,894	1,204	—
» » Trosa	117	11	2,560	10	7	12	22	5,586	1,359	4,150	—	5,475	1,280	—
Summa	556	43	15,004	46				33,479	8,523	24,779	—			
Östergötlands län.														
Sjukstugan i Rejmyra	73	5	1,490	10	4	9	20	4,417	917	3,500	—	4,383	1,747	—
» » Åtvidaberg	76	6	1,738	8	5	9	23	4,158	1,158	3,000	—	4,800	956	—
Summa	149	11	3,228	18				8,575	2,075	6,500	—			
Jönköpings län:														
Sjukstugan i Gislaved	124	7	2,725	14	7	14	22	*7,293	1,079	5,717	—	6,396	1,826	—
» » Hvetlanda	270	13	5,369	22	15	22	20	11,227	3,705	7,523	—	12,893	4,098	—
» » Säfsjö	117	6	3,244	11	9	13	28	5,992	1,913	4,000	—	6,683	1,899	456
» » Tranås	107	4	3,914	12	11	14	37	7,887	2,557	5,280	—	7,471	2,166	—
» » S. Unnaröd	119	1	2,710	12	7	14	23	5,535	1,615	3,920	—	5,903	1,491	—
» » Värnamo	252	10	5,839	20	16	28	23	10,361	3,902	6,179	—	10,871	3,370	—
Summa	980	41	23,801	91				48,296	14,771	32,619	—			
Kronobergs län:														
Sjukstugan i Lenhofda	134	2	3,005	12	8	12	22	6,488	1,156	5,300	—	6,200	1,770	412
» » Tingsryd	119	6	4,245	12	12	14	36	6,433	1,580	4,853	—	7,377	2,487	—
Summa	253	8	7,250	24				12,921	2,736	10,153	—			
Kalmar läns norra landstingsområde:														
Sjukstugan i Vimmerby	91	8	2,926	10	8	12	32	5,819	1,319	4,500	—	6,381	1,907	—
Kalmar läns södra landstingsområde:														
Sjukstugan i Högsby	59	—	679	4	2	4	12	1,269	269	1,000	—	1,412	366	—
» » Mönsterås	126	6	2,570	8	7	12	20	6,263	1,263	5,000	—	7,052	1,769	—
» » Söderåkra	70	2	1,011	6	3	6	14	1,768	253	1,500	—	1,551	601	—
Summa	255	8	4,260	18				9,300	1,785	7,500	—			
Blekinge län:														
Sjukstugan i Sölvesborg**	84	2	654	13	2	6	8	1,420	415	—	705	1,382	732	—
Hallands län:														
Falkenbergs sjukstuga	340	15	8,790	20	24	29	26	*32,961	11,937	20,956	—	*35,700	9,070	—
Kungsbacka »	177	11	4,764	18	13	20	27	9,925	2,525	7,400	—	10,701	2,906	764
Laholms »	133	9	3,009	23	8	18	23	7,833	1,833	6,000	—	7,764	2,633	—
Summa	650	35	16,563	61				50,719	16,295	34,356	—			
Göteborgs och Bohus län:														
Sjukstugan i Mölndal	310	19	10,584	24	29	36	34	24,506	5,251	19,255	—	25,683	6,350	—
Göteborgs stad:														
Majorus sjukhus**	268	19	9,096	26	25	31	34	20,650	1,650	—	19,000	19,916	3,204	1,684
Älfsborgs län:														
Sjukstugan i Billingsfors	99	4	3,092	12	8	13	31	*13,768	1,988	11,180	—	10,314	1,606	4,200
» » Svenljunga	112	5	2,202	12	6	12	20	*14,485	1,207	11,177	—	13,094	1,439	6,543
» » Ulricehamu	143	5	3,453	8	9	12	24	6,171	2,639	3,300	—	6,351	2,843	—
» » Ämål	153	5	4,345	22	12	20	28	15,636	3,855	11,781	—	12,141	2,893	—
Summa	507	19	13,094	54				50,060	9,689	37,488	—			

¹⁾ Betjäningens utspisning inräknad. ²⁾ Falkenberg: Uppgifterna angående inkomster och utgifter omfatta såväl sjukstugan som upptagningsanstalten för sinnessjuka.

Tab. Nr 19. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna från sjukstugorna angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter för år 1907.

Landstingsområde, sjukstuga.	Antal patienter		Underhållsdagar.	Antal sjuk-sängar.	Medel-tal vårdade för dag.	Högsta antalet vårdade för dag.	Medel-längd af sjuk-bus-vistel-sen, dagar.	Inkomster.				Utgifter.		
	in-tagna.	döda.						Summa.	Däraf			Summa.	Däraf	
			patient-afgifter.	anlag af lands-ting.	anlag af kom-mun.	Summa.	patien-ternas utspis-ning.		nybygg-nader o. större repara-tioner.					
								Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Värmlands län:														
Sjukstugan i Arvika	173	5	3,708	20	10	16	21	9,093	2,075	6,970	—	9,262	2,413	—
» Dalby	97	4	2,059	10	6	11	21	6,865	1,220	5,488	—	4,753	947	—
» Kristinehamn	258	12	6,163	20	17	24	24	10,059	4,159	5,900	—	11,897	3,698	—
» Silbodalen	101	7	2,427	16	7	12	24	7,713	1,579	6,122	—	6,295	1,582	490
» Sunne	90	5	3,018	10	8	13	34	*6,688	1,731	2,400	2,382	6,688	1,912	768
» Torsby	95	4	2,255	17	6	17	24	4,189	1,254	2,935	—	5,870	1,470	—
» Uddeholm	174	9	4,118	14	11	16	24	7,123	2,347	4,776	—	6,481	1,656	500
Summa	988	46	23,748	107				51,730	14,345	34,591	2,382			
Örebro län:														
Sjukstugan i Askersund	122	7	2,009	9	5	11	16	5,055	1,620	3,435	—	5,855	1) 2,006	—
» Grythyttan	76	6	2,363	14	6	13	31	5,775	1,975	3,800	—	5,767	1,417	—
» Karlskoga	194	8	5,811	17	16	20	30	13,175	4,781	7,495	899	12,945	1) 3,877	899
» Lindesberg	256	16	6,844	21	19	24	27	12,316	5,460	6,510	345	11,690	4,221	—
» Ljusnarsberg	281	17	8,302	19	23	28	30	14,101	7,251	6,850	—	12,221	3,040	—
» Nora	245	13	8,343	24	23	28	34	18,683	8,086	8,925	1,672	16,997	5,219	—
» Ramsberg	50	2	619	6	2	6	12	1,616	495	1,060	—	1,856	538	—
Summa	1,224	69	34,291	110				70,721	29,668	38,075	2,916			
Kopparbergs län:														
Sjukstugan i By	104	3	2,267	8	6	10	22	6,338	1,434	4,954	—	4,817	782	295
» Grängärde	86	1	1,383	12	4	11	16	*4,688	837	3,800	—	4,429	847	—
» Grängesberg	167	10	4,389	14	12	17	26	*8,952	3,904	3,000	—	8,952	2,107	—
» Hedemora	161	4	3,893	14	11	16	24	6,437	2,452	3,985	—	6,549	1,644	—
» Husby (Långshyttan) (ny)	49	1	1,189	8	3	12	24	*24,463	434	23,800	—	24,441	436	22,000
» Leksand	94	7	3,772	14	10	15	40	5,222	2,270	2,900	—	5,668	2,249	—
» Lima	117	2	3,451	6	9	12	29	5,560	2,222	3,285	—	6,938	2,152	—
» Malung	39	—	1,253	8	3	8	32	6,755	836	5,740	—	4,618	490	—
» Mora	131	3	2,306	12	6	13	18	4,905	1,405	3,500	—	4,227	978	—
» Nås	71	3	2,087	12	6	11	29	5,412	1,281	4,095	—	5,571	985	2,466
» Orsa**	145	3	4,006	12	11	17	27	11,524	2,599	—	8,925	9,893	2,824	—
» Smedjebacken	245	19	7,276	24	20	28	30	*18,840	4,013	14,200	—	18,060	3,571	—
» Svärdsjö	90	5	2,134	8	6	10	24	4,784	1,274	3,500	—	4,549	785	—
» Älfedalen	111	8	2,945	10	8	12	27	5,588	1,978	1,500	2,100	6,516	1,823	—
Summa	1,610	69	42,351	162				119,518	26,969	78,259	11,025			
Gälleborgs län:														
Sjukstugan i Loos (ny)	60	3	912	8	2	9	13	2,600	1,536	—	1,064	2,600	821	—
Jämtlands län:														
Sjukstugan i Hede	69	4	1,533	11	4	11	22	3,969	1,494	2,475	—	4,390	800	1,008
» Ström	82	6	3,295	12	9	14	40	*8,778	3,258	5,091	140	8,173	2,468	975
» Sveg	116	—	2,480	16	7	15	21	6,678	2,590	3,998	—	6,623	1) 3,130	—
Summa	267	10	7,308	39				19,425	7,342	11,564	140			
Västerbottens län:														
Sjukstugan i Burträsk	75	2	1,029	8	3	8	14	2,587	962	1,625	—	2,553	617	—
» Byske	55	2	927	8	3	6	17	2,871	1,001	1,870	—	3,160	927	—
» Degerfors	142	4	3,163	13	9	15	22	8,231	3,004	5,000	—	7,717	2,281	—
» Lycksele	90	3	1,845	10	5	10	21	5,919	1,719	4,200	—	5,651	1,384	—
» Nordmaling	188	11	3,978	16	11	17	21	10,254	3,826	6,200	—	11,109	2,750	—
» Norsjö	62	5	1,534	8	4	7	25	4,284	1,384	2,900	—	3,626	938	—
» Nysätra	40	3	1,150	12	3	10	29	*3,453	1,003	2,400	—	3,198	690	—
» Asele	151	11	3,701	16	10	19	25	6,816	3,516	3,300	—	8,647	2,811	—
Summa	808	41	17,327	91				44,415	16,416	27,495	—			
Norrbottnens län:														
Sjukstugan i Gällivare	180	12	5,860	20	16	22	33	14,895	5,995	2,500	6,400	15,992	1) 5,420	—
» Jockmock**	32	7	1,220	10	3	9	38	3,455	331	—	3,124	3,455	1) 1,117	—
» Neder-Kalix	124	6	3,109	16	9	16	25	*7,567	1,898	1,500	2,750	7,167	1) 2,024	—
Summa	336	25	10,189	46				25,917	8,224	4,000	12,274			
För hela riket	9,869	514	257,490	999	705	—	26,1	633,395	186,141	383,384	50,256	619,635	—	43,460

* I de anförda inkomstaummorna ingår afkastning af donationer samt gåfvor vid sjukstugorna i:

Vaxholm	1,500 kr.	Sunne	175 kr.	Ström	289 kr.
Enköping	1,304 »	Grängärde	51 »	Nysätra	50 »
Gislaved	478 »	Grängesberg	2,049 »	Neder-Kalix	457 »
Billingsfors	600 »	Husby	230 »		
Svenljunga	2,101 »	Smedjebacken	628 »	Summa	9,912 kr.

** I denna tabell äro äfven upptagna smärre sjukvårdsinrättningar, som underhållas af kommun, men till hvilka landsting ej lämna bidrag, nämligen: Majornas sjukhus, Sölvborgs, Orsa och Jockmocks sjukstugor. — 1) Betjäningens kosthåll inräknadt.

Tab. Nr 20. Sammanställning af uppgifterna från *epidemisjukhusen* angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter för år 1907.

1 Län (stad), epidemisjukhus.	2 Antal patienter		4 Underhållsdagar.	5 Antal sjuk-sängar.	6 Högsta antalet vårdade för dag.	7 Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.	8 Inkomster.			12 Utgifter.		
	in-tagna.	döda.					Summa.	9 D ä r a f			Summa.	Däraf nybyggn. o. större reparationer.
								patient-avgifter.	anslag af landsting	anslag af kommun.		
Stockholms stad:												
Stockholms stads epidemisjukhus	2,583	85	60,494	375	244	23	200,110	29,628	—	170,000	195,694	8,677
Stockholms län:												
Södertälje stads epidemisjukhus	68	2	1,490	12	14	22	2,418	—	—	2,000	2,418	—
Norrköping » »	5	1	185	12	4	37	1,496	208	—	1,288	1,496	267
Sigtuna » »	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—
Öregrund » » (ny)	6	—	153	3	4	25	243	92	—	151	243	—
Botkyrka epidemisjukstuga (f. d. Tumba)	5	1	77	12	2	15	662	42	—	620	662	—
Bromma » »	17	1	500	18	6	29	2,160	69	—	2,091	2,160	—
Brännkyrka » »	41	1	1,107	20	10	27	3,506	—	—	3,506	3,506	230
Danderyds » »	—	—	—	10	—	—	50	—	—	50	50	—
Djursholms » »	21	—	369	12	5	18	2,022	291	—	1,731	2,022	—
Gustafsbergs » »	2	—	85	12	1	42	?	—	—	?	?	—
Huddinge » »	—	—	—	6	—	—	150	—	—	150	150	—
Lidingö » »	2	—	87	6	2	43	226	—	—	226	226	—
Nacka » »	38	1	1,849	14	11	49	5,447	—	—	5,447	5,447	—
Skebo » » (tillh. ensk. bolag)	1	—	3	8	1	3	?	—	—	?	?	—
Solna » »	71	3	1,856	24	12	26	41,681	42	—	41,639	41,681	34,403
Spånga » »	27	2	560	12	9	21	2,393	—	—	2,393	2,393	650
Sundbyberg » »	35	2	914	16	9	26	4,189	—	—	4,189	4,189	1,496
Vårdinge » »	3	—	46	5	2	15	77	—	—	77	77	—
Summa	342	14	9,281	208			66,720	744	—	65,558		
Uppsala län:												
Uppsala stads epidemisjukhus	625	14	10,397	75	98	17	42,621	2,778	11,834	28,433	42,621	3,986
Enköpings » »	41	2	728	24	9	18	76,725	—	1,800	74,925	68,490	60,100
Summa	666	16	11,125	99			119,346	2,778	13,634	103,358		
Södermanlands län:												
Nyköpings stads epidemisjukhus	45	2	972	51	7	22	6,881	—	2,667	4,220	6,610	—
Eskilstuna » »	80	2	1,089	36	16	14	6,389	146	150	6,093	6,389	—
Torshälla » »	52	4	1,167	21	19	22	4,037	—	4,037	—	3,874	110
Strängnäs » »	7	1	76	4	2	11	1,000	—	1,000	—	922	—
Mariefreds » »	10	—	228	16	2	23	2,089	—	2,089	—	2,089	—
Trosa » »	77	1	1,179	24	21	15	3,968	82	3,886	—	3,529	—
Aspa » »	27	—	416	13	10	15	2,071	—	2,071	—	2,071	—
Björkvik » »	1	—	28	13	1	28	705	—	705	—	718	—
Flens epidemisjukstuga	123	5	2,354	20	28	19	6,445	15	6,430	—	6,490	—
Gnesta » »	44	—	1,081	16	14	25	4,786	186	4,600	—	4,310	—
Katrineholms » »	21	1	429	22	6	20	2,100	—	2,100	—	2,623	—
Malmköpings » »	45	—	532	6	7	12	1,997	27	1,970	—	1,997	—
Nyfors » »	206	7	3,047	21	23	15	6,029	—	6,000	—	6,485	438
Oxelösund » »	2	—	62	10	1	31	1,730	—	1,730	—	1,730	—
Vingåker » »	38	—	1,531	22	16	40	4,461	—	4,341	120	4,326	—
Summa	778	23	14,191	295			54,688	456	43,776	10,433		
Östergötlands län:												
Linköpings stads epidemisjukhus	79	5	1,610	66	16	20	12,030	650	—	11,380	5,903	—
Norrköpings » »	204	9	5,645	98	31	28	30,103	441	—	29,024	29,161	6,097
Söderköpings » »	6	—	93	8	2	15	2,500	—	—	2,500	1,228	—
Motala » »	1	—	29	8	1	29	673	—	—	673	673	—
Skenninge » »	6	2	192	10	4	32	709	—	—	709	709	261
Boxholms bruks epidemisjukstuga (tillh. ensk. bolag)	15	3	367	14	5	24	?	—	—	?	?	—
Finsepång (Risinge kommun)	59	1	2,190	18	32	37	5,096	—	—	5,096	5,096	148
Kvillinge sockens » »	9	—	384	12	4	43	1,782	—	—	1,782	1,782	—
Åtvidabergs » »	76	3	2,472	12	17	33	3,871	—	—	3,871	3,871	980
Östra Eneby » »	6	—	129	20	3	22	1,300	—	—	1,300	1,300	—
Summa	461	23	13,111	266			58,064	1,091	—	56,335		
Jönköpings län:												
Jönköpings stads epidemisjukhus	568	16	11,945	60	66	21	22,913	1,877	—	21,036	22,913	—
Eksjö epidemisjukstuga	49	—	1,436	17	13	29	5,020	—	—	5,020	3,705	—
Grenna » »	1	—	6	4	1	6	?	?	—	?	?	—
Hvetlanda epidemisjukstuga	8	1	72	10	2	9	855	11	—	844	855	—
Näsåsjö » »	12	1	180	10	5	15	1,680	120	—	1,560	1,680	—
Tranås » »	23	1	646	6	?	28	1,191	—	—	1,191	1,191	—
Summa	661	19	14,285	107			31,659	2,008	—	29,651		

Tab. Nr 20. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna från epidemisjukhusen angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter för år 1907.

1 Län (stad), epidemisjukhus.	2 Antal patienter		4 Underhållsdagar.	5 Antal sjuk-sängar.	6 Högsta antalet vårdade för dag.	7 Medel-längd af sjukhusvistelsen, dagar.	8-11 Inkomster.				12-13 Utgifter.	
	in-tagna.	döda.					D ä r a f			Summa.	Summa.	Däraf nybyggn. o. större reparationer.
			patient-afgifter.	anslag af landsting.	anslag af kommun.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.			
Kronobergs län:												
Växjö stads epidemisjukstuga	66	3	1,415	20	11	21	4,132	932	—	3,200	2,418	—
Kalmar län:												
Kalmar stads epidemisjukhus	106	6	3,043	30	30	29	10,779	209	—	10,454	10,797	—
Oskarshamn »	13	2	225	20	4	17	3,025	25	—	3,000	1,951	—
Västervik »	11	—	139	36	3	12	*1,621	35	—	1,248	1,762	—
Vimmerby »	12	2	420	10	10	35	537	—	—	537	537	—
Borgholm »	63	2	1,547	12	12	25	4,320	280	—	4,040	4,320	119
Mönsterås köpings epidemisjukstuga	4	—	40	8	2	10	525	—	—	525	525	—
Summa	209	12	5,414	116			20,807	549	—	19,804		
Gottlands län:												
Visby stads epidemisjukhus	106	3	4,861	32	35	46	11,056	364	—	10,500	10,995	—
Blekinge län:												
Karlskrona stads epidemisjukhus	274	6	5,585	78	47	20	15,629	2,570	—	13,059	16,775	2,004
Ronneby »	31	—	646	19	7	21	747	47	—	700	1,258	230
Karlskrona »	42	1	650	16	9	15	2,894	174	—	2,720	2,894	—
Sölvesborg »	38	—	711	12	10	19	?	?	—	?	?	—
Asarum	109	5	2,036	12	—	11	?	?	?	?	?	—
Jämsbög	40	—	825	12	10	21	?	?	?	?	?	—
Lyckeby	93	3	2,206	12	22	23	?	?	?	?	?	—
Nettraby	39	—	757	10	17	19	?	?	?	?	?	—
Summa	671	15	13,416	171			19,270	2,791	—	16,479		
Kristianstads län:												
Kristianstads stads epidemisjukhus	91	—	2,646	22	28	29	7,227	1,003	—	6,224	7,227	—
Simrishamn »	2	—	9	20	1	4	91	—	—	91	91	—
Summa	93	—	2,655	42			7,318	1,003	—	6,315		
Malmöhus län (utom Malmö stad):												
Lunds stads epidemisjukhus	141	3	2,856	36	27	20	5,039	268	—	4,771	5,039	—
Landskrona »	154	8	4,849	50	30	31	13,284	171	—	13,113	13,284	—
Hälsingborgs »	202	9	5,065	91	30	25	35,499	399	—	35,100	22,372	1,653
Ystads »	12	—	294	20	3	25	9,000	—	—	9,000	2,676	—
Trelleborgs stads och landsförelings epidemisjukhus	32	1	586	20	4	18	3,484	334	—	3,150	2,960	132
Arlöfs epidemisjukstuga	183	5	4,166	62	62	23	8,178	—	—	8,178	8,178	—
Bjufs » (tillh. ensk. bol.)	30	2	420	20	12	14	?	—	—	?	?	—
Eslöfs köpings »	8	—	128	12	3	16	505	45	—	460	505	—
Furulunds » (tillh. ensk. bol.)	3	—	88	10	2	29	5,188	—	—	438	5,188	4,300
Hörby köpings »	5	1	52	4	2	10	677	—	—	677	534	—
Kjefinge »	23	2	409	7	6	18	680	—	—	680	680	72
Limhamns köpings »	66	—	1,316	12	14	20	2,960	—	—	2,960	2,960	621
Skromberga bruks » (tillh. ensk. bol.)	19	1	278	22	8	15	1,550	—	—	—	1,550	—
Väsby (Höganäs mun.) »	9	1	164	8	3	18	750	98	—	652	750	250
Södra Åsums »	15	1	291	14	13	19	578	—	—	578	578	—
Summa	902	34	20,962	388			87,372	1,315	—	79,757		
Malmö stad:												
Malmö stads epidemisjukhus	510	33	13,540	74	65	27	26,453	1,764	—	24,689	26,453	—
Hallands län:												
Halmstad stads epidemisjukhus	146	10	4,406	70	32	30	9,835	1,353	—	8,481	9,835	556
Laholms »	9	—	194	10	8	22	200	—	—	200	150	—
Falkenbergs »	27	1	506	11	9	19	3,200	—	—	3,200	1,212	—
Varbergs »	43	—	1,061	20	13	25	4,027	181	—	3,846	4,027	1,006
Kungsbacka »	—	—	—	8	—	—	200	—	—	200	200	—
Summa	225	11	6,167	119			17,462	1,534	—	15,927		
Göteborgs och Bohus län: (utom Göteborgs stad)												
Marstrands stads epidemisjukstuga	—	—	—	8	—	—	600	—	—	600	600	—
Lysekils »	19	—	225	20	10	12	2,361	—	—	2,361	2,361	800
Uddevalla » epidemisjukhus	112	3	1,857	22	21	17	5,510	69	—	5,441	5,510	211
Strömstads » epidemisjukstuga	2	—	21	10	1	10	533	8	—	525	533	—
Summa	133	3	2,103	60			9,004	77	—	8,927		

Tab. Nr 20. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna från epidemisjukhusen angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter för år 1907.

1 Län (stad), epidemisjukhus.	2 Antal patienter		4 Underhållsdagar.	5 Antal sjuk-sängar.	6 Högsta antalet vårdade för dag.	7 Medel-längd af sjuk-hus-vistelsen, dagar.	8 Inkomster.				12 Utgifter.		
	in-tagna.	döda.					Summa.	D ä r a f			Summa.	Däraf nybyggn. o. större reparationer.	
								patient-afgifter.	anslag af landsting	anslag af kommun.			
Göteborgs stad:													
Göteborgs stads epidemisjukhus	914	41	25,922	225	151	28	88,709	1,176	—	87,375	88,709	—	—
Älfsborgs län:													
Vänerns stads epidemisjukhus	71	4	1,186	24	14	16	2,342	262	—	2,080	2,428	708	—
Alingsås » epidemisjukstuga	19	3	478	18	8	25	840	40	—	800	840	—	—
Borås » epidemisjukhus	87	10	1,606	34	31	18	3,000	—	—	3,000	4,989	422	—
Ulricehamns » epidemisjukstuga	3	—	100	6	2	33	113	—	—	113	113	—	—
Amäls » »	23	—	499	10	3	22	1,475	101	—	1,374	1,475	—	—
Trollhättans kommun »	76	1	1,649	20	14	22	2,878	868	—	2,010	2,910	—	—
Svenljunga » »	3	—	37	9	1	12	531	—	—	531	531	—	—
Billingsfors » »	70	2	1,823	12	17	26	2,864	252	—	2,612	2,864	—	—
Summa	352	20	7,378	133			14,043	1,523	—	12,520			
Skaraborgs län:													
Mariestads stads epidemisjukhus	61	—	1,923	10	13	32	3,100	500	—	2,600	2,448	500	—
Lidköpings » »	2	—	59	10	1	29	761	—	—	761	761	—	—
Skara » »	19	3	266	14	2	14	2,174	394	—	1,780	2,135	397	—
Sköfde » »	32	3	1,130	20	22	35	4,389	44	—	4,345	4,389	—	—
Falköpings » epidemisjukstuga	20	1	219	8	6	11	2,510	—	—	2,510	2,510	1,285	—
Tidaholms » »	3	—	70	6	1	23	234	70	—	164	234	—	—
Summa	137	7	3,667	68			13,168	1,008	—	12,160			
Värmlands län:													
Stagnellska sjukhuset i Karlstad	25	3	717	26	8	29	2,343	112	—	2,731	2,843	—	—
Kristinehamns stads epidemisjukhus	4	—	89	18	2	22	2,010	—	—	2,010	1,637	—	—
Filipstads » epidemisjukstuga	—	—	—	4	—	—	709	—	—	709	709	574	—
Arvika köpings » »	31	—	1,317	12	17	42	3,242	—	—	3,242	3,320	—	—
Summa	60	3	2,123	60			8,304	112	—	8,692			
Örebro län:													
Örebro stads epidemisjukhus	92	4	2,507	52	21	27	14,618	270	—	14,293	14,001	—	—
Askersunds » epidemisjukstuga	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Nora » »	1	—	19	4	1	19	66	—	—	66	66	—	—
Lindesbergs » »	22	4	594	10	6	27	2,034	303	—	1,701	2,189	—	—
Karlskoga » »	19	2	221	12	4	12	1,588	—	—	1,588	1,588	—	—
Ljusnarsbergs » »	10	—	228	12	2	23	1,989	14	—	1,975	1,041	—	—
Summa	144	10	3,569	90			20,295	587	—	19,623			
Västmanlands län:													
Västerås	171	7	5,149	68	48	30	11,551	190	7,296	4,065	11,551	—	—
Sala	141	8	5,206	50	26	37	11,429	352	10,077	1,000	15,975	3,065	—
Köping	108	3	3,162	42	19	29	11,435	397	8,088	2,850	6,890	536	—
Arboga	7	1	60	21	4	9	782	11	—	746	782	—	—
Heby	92	1	2,468	12	24	27	4,644	—	4,644	—	4,644	879	—
Kolbäck	—	—	—	8	—	—	164	—	—	164	164	—	—
Norberg	12	—	923	12	7	77	2,287	—	2,287	—	2,906	—	—
Ramnäs	4	—	132	14	4	33	300	—	—	300	512	—	—
Simtuna	—	—	—	8	—	—	300	—	—	300	124	—	—
Skinskatteberg	4	—	82	9	4	20	300	—	—	300	290	—	—
Öster-Våla	26	1	503	10	9	19	1,500	—	1,500	—	885	—	—
Summa	565	21	17,635	254			44,692	950	34,956	8,661			
Kopparbergs län:													
Falu stads epidemisjukhus	11	1	109	34	2	10	3,721	29	—	3,692	3,721	—	—
Hedemora » »	4	1	104	12	2	26	1,023	—	—	1,023	1,023	—	—
Avesta epidemisjukstuga	9	—	34	10	2	4	908	2	—	906	908	—	—
Borlänge » »	—	—	—	8	—	—	550	—	—	550	550	—	—
Domnarfvets » (tillh. Kopparb. Bergsl. aktieb.)	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grangärde » (Sunnansjö)	10	1	177	6	4	18	505	—	—	505	505	—	—
Grängesbergs » (tillh. ensk. bolag)	3	—	107	12	3	36	?	—	—	?	?	—	—
Ludvika » »	6	—	222	8	2	37	1,107	—	—	1,107	1,107	—	—
Mora sockens » »	4	—	44	7	2	11	107	—	—	107	107	—	—
Nås » »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Smedjebacken » »	10	—	285	10	7	28	1,870	—	—	1,870	1,870	—	—
Alfdalens » »	1	1	7	5	1	7	484	—	—	484	484	—	—
Summa	58	4	1,089	127			10,275	81	—	10,244			

Tab. N:r 20. (Forts.) Sammanställning af uppgifterna från *epidemisjukhusen* angående intagna, döda, underhållsdagar, utrymme samt inkomster och utgifter för år 1907.

1 Län (stad), epidemisjukhus.	2 Antal patienter		4 Underhållsdagar.	5 Antal sjuk-sängar.	6 Högsta antalet vårddade för dag.	7 Medel-längd af sjukhusvistelsen, dagar.	8 Inkomster				12 Utgifter.	
	in-tagna.	döda.					Summa.	D ä r a f			Summa.	Däraf nybyggn. o. större reparationer.
								patient-afgifter.	anslag af landsting.	anslag af kommun.		
Gäflleborgs län:												
Gäflle stads epidemisjukhus	161	9	4,954	60	24	31	25,484	739	—	24,745	23,279	12,000
Söderhamns »	17	—	400	36	8	24	5,063	172	—	4,891	5,063	—
Hudiksvalls »	5	—	62	12	1	12	1,838	65	—	1,773	1,839	—
Ljusdals epidemisjukstuga	5	—	21	5	2	4	860	—	—	860	860	—
Ljuene o. Ala epidemisjukhus (tillh. ensk. bolag)	1	—	60	23	—	60	?	?	—	—	?	—
Summa	189	9	5,497	136			33,245	976	—	31,669		
Västernorrlands län:												
Härnösands stads epidemisjukhus	18	2	257	23	4	14	2,427	227	200	2,000	2,436	—
Sundsvalls »	96	3	1,207	20	7	13	2,885	78	—	2,807	2,885	—
Örnsköldsviks »	20	—	230	10	5	12	2,157	324	—	1,833	2,157	—
Sollefteå epidemisjukstuga	9	1	134	10	3	15	2,070	170	200	1,700	2,847	765
Summa	143	6	1,828	63			9,539	799	400	8,340		
Jämtlands län:												
Östersunds stads epidemisjukhus	52	1	1,751	24	13	34	7,127	1,327	—	5,800	6,439	1,766
Brunflo och Frösö kommuners epidemisjukhus	38	7	822	13	7	22	2,307	175	150	1,981	2,207	201
Summa	90	8	2,573	37			9,434	1,502	150	7,781		
Västerbottens län:												
Umeå stads epidemisjukhus	48	1	613	20	14	13	1,502	—	300	887	1,410	—
Skellefteå »	—	—	—	10	—	—	150	—	—	150	150	—
Summa	48	1	613	30			1,652	—	300	1,037		
Norrbottnens län:												
Luleå stads epidemisjukhus	19	—	465	16	10	24	2,508	349	—	2,159	2,508	—
Piteå »	11	—	219	11	5	20	2,500	—	—	2,500	2,087	1,500
Haparanda »	9	2	288	6	6	32	1,000	—	—	1,000	1,113	—
Jukkasjärvi sockens epidemisjukstuga (Kiruna)	17	1	162	11	3	10	6,094	95	—	5,999	5,673	2,049
Öjebyns »	61	2	833	13	13	14	?	—	—	—	?	—
Bodens »	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa	117	5	1,967	63			12,102	444	—	11,658		
För hela riket	11,228	429	266,931	3,658	—	238	990,419	56,142	98,216	840,698	950,227	156,444

* I inkomstsumman ingår afkastning af donationer samt gåfomedel:

Västervik 300 kr.

Anm. I allmänhet äro uppgifterna angående kostnaderna för nybyggnader ofullständiga.

Tab. N:o 21. (Forts.) Sammanställning af uppgifter från enskilda sjukhus, barnsjukhus m. fl. sjukvårdsanstalter angående antalet intagna, döda, underhållsdagar och utrymme samt inkomster och utgifter år 1907.

1 Anstalt.	2 Antal patienter		4 Underhållsdagar.	5 Antal sjuk-sängar.	6 Medeltal vårdade för dag.	7 Högsta antalet vårdade för dag.	8 Medel-längd af sjukhus-vistelsen.	9-12 Inkomster.				13-15 Utgifter.				
	in-tagna.	döda.						D ä r a f			Summa.	D ä r a f		Summa.	D ä r a f	
								patient-afgifter.	afkastning af donationer, gåfvomedel.	anslag af kommun.		patienternas utspisning.	nybyggnader o. större reparationer.			
								Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.		
I. Tuberkulosehem.																
St Görans tuberkulosafdelning, Stockholm	383	127	73,134	232	200	232	191									
Tuberkulosafdelningen vid Sabbatsberg	109	24	11,400	32	31	32	105									
Bröstafdeln. vid Akademiska sjukhuset i Uppsala	155	45	15,734	44	43	49	102									
Vattholma sjukhem	47	6	4,193	14	11	14	89	7,655	2,194	259	2) 5,200	7,163	1) 2,355			
Stratontia sanatorium (nytt)	72	—	7,427	30	20	31	103	13,772	3,617		3) 9,755	13,369	1) 5,203			
Malmö tuberkulospaviljong	58	15	9,042	26	25	27	156	17,456	3,366		14,090	17,456	1) 10,499			
Göteborgs tuberkulosehem	137	34	20,370	61	56	61	149	38,209			38,209	38,209	11,502			
Lungsotsafdelningen vid Gibraltar i Göteborg	188	33	23,783	78	65	80	127									
»Haralds minne», Alingsås	16	—	4,250	12	12	?	266	8,000		8,000		7,994	3,200			
Trollhättans hem för bröstsjuka	21	3	2,675	15	7	8	127	3,642	1,965		1,677	3,642	1) 2,312			
Bälteberga (Skarab. l.)	36	3	6,036	18	17	18	168	13,257	1,076	12,181		13,257	1) 6,919			
Fredrikskullens sjukhem, Sandviken (Gädeb. l.)	74	8	5,217	20	14	20	71	12,764	7,320			12,764	4,797			
Grängesbergs sanatorium (nytt)	28	—	2,723	16	7	13	97	6,998	2,707	2,000		6,998	2,705			
Grangärde sockens lungsotshem	11	2	750	6	2	4	68									
Summa	1,335	350	186,784	604												
J. Asyl för spetälske.																
Järfö sjukhus	9	2	15,876	50	43	49	48 år	*18,187					18,780	8,400		
K. Alkoholisthem.																
Stockholms alkoholisthem Eolshäll	40	—	6,231	19	17	20	156	*34,156	26,198	1,600			34,156	1) 15,274		
Kuranstalten Sans Souci, Uppsala	30	—	4,628	17	13	?	154	*20,306	9,936				25,249	1) 7,288	10,196	
Summa	70	—	10,859	36												

* I den anförda inkomstsumman ingår anslag af staten till

Allm. barnbördshuset i Stockholm 25,000 kr Alkoholisthemmet Eolshäll 6,000 kr Järfö sjukhus 18,000 kr
Barnbördshuset i Göteborg 9,425 » Sans Souci 10,000 »

1) Häri ingår äfven betjäningens utspisning. — 2) Af landsting. — 3) Diakonissanstaltens sjukhus: Sedan den 8 nov. Det nya sjukhuset har kostat inalles ungefär 500,000 kr. Stockholms stad har bidragit med ett lån å 130,000 kr. — 4) Kronprinsessan Victorias kustsanatorium: Dessutom en donation Alfr. och Ebba Pipers fond 30,215 kr. — 5) Barnsjukhuset i Lund: ingår såsom afdelning af lasarettet. — 6) Allmänna barnbördshuset i Stockholm: sedan 1 mars. — 7) Uppgifterna från barnbördshusen i Uppsala, Lund och Malmö ingå i uppgifterna från resp. lasarett å tab. nr 15, 17, 18. — 8) Barnbördshuset i Göteborg: däraf 1,254 för 187 som utgått oförlösta och ej upptagits i kol. 2. — 9) Stockholms stads försörjningsinrättning: tidtals 169 extra sängar. — 10) Dessutom extra 118. — 11) Däraf ersättning från främmande kommuner 53,478 kr. — 12) Säfsjö sanatorium: Den nya sanatoriebyggnaden började beläggas den 15 juli.

Tab. N:r 22 A. Å lasarett, sjukstugor och epidemisjukhus †) *intagna sjukdomsfall äfvensom döda ††) år 1907.*

*)	Sjukdom.	Intagna		Döda		*)	Sjukdom.	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.
I. Bildningsfel och medfödda sjukdomar.						IV. Kroniska infektionssjukdomar.					
	Syphilis	20	37	2	5	32	Tuberculosis ¹⁾	3,712	3,426	419	359
	Spina bifida	10	8	5	3		» pulmonum	1,432	1,204	253	210
	Cataracta	11	3	—	—		» cerebri et meningum	97	68	62	54
	Labium leporinum	48	34	—	—		» osium et articulationum	1,084	780	21	21
	Palatoschisis	40	33	—	—		» cutis. Lupus vulgaris	92	84	—	2
	Hernia inguinalis	222	14	1	—		» glandularum lymph.	651	826	19	13
	» umbilicalis	13	10	—	—		» apparatus urogenitalis	315	128	—	—
	Atresia ani	11	8	3	1		» laryngis	78	59	—	2
	Ectopia vesicæ urinarie	4	2	—	—		» peritonei	123	216	13	17
	Phimosi	204	—	—	—		» intestinatorum	94	105	11	9
	Hypoepadiasis	11	—	—	—		» miliaris acuta, universalis	47	36	36	27
	Epispadiasis	4	—	—	—	33	Syphilis acquisita ¹⁾	713	480	3	5
	Kryptorchismus	117	—	—	—		» Syphilis cerebri vel med. spin.	53	24	1	—
	Hymen imperforatus	—	9	—	—	34	Lepra	1	—	—	—
	Atresia vaginæ	—	8	—	—	35	Febris intermittens	7	5	—	—
	Luxatio femoris	4	26	—	—		Actinomycosis	31	24	1	4
	Pes varus vel varo-equinus	47	32	—	—		Echinococcus	1	—	—	—
	Syndactylia	4	5	—	—	V. Konstitutionella sjukdomar.					
	Digitus supernumerarius	4	5	—	—	37	Arthritis vera	20	4	—	—
	Teleangiectasia	10	20	—	—	39	Rachitis	33	23	—	—
1	Marasmus senilis	95	78	59	31	40	Scorbutus	6	3	—	2
2	Gangræna senilis	129	51	31	16	41	Chlorosis. Anæmia	140	830	3	4
III. Akuta infektionssjukdomar.						42	Morbus macul. Werlhofii. Purpura	29	31	4	5
3	Variola	—	—	—	—	43	Leuchæmia. Pseudoleuchæmia	35	26	9	8
5	Morbilli **)	229	237	5	6	44	Anæmia pernicioosa progressiva	43	67	12	24
6	Scarlatina **)	1,250	1,263	57	31	45	Hæmophilia	13	7	4	3
8	Typhus exanthematicus	—	—	—	—		Hæmoglobinuria	—	2	—	—
11	Febris typhoides **)	492	430	48	42		Lipomatosis	8	7	—	—
12	Dysenteria	5	5	1	—		Morbus Banti	2	1	1	—
13	Cholera asiatica	—	—	—	—	VI. Kroniska förgifnings- sjukdomar.					
14	Cholera nostras	1	—	—	—	47	Phosphorismus ¹⁾	—	—	—	—
15	Parotitis epidemica	61	32	1	—		» Necrosis osium	—	—	—	—
16	Influenza epidemica	264	233	1	1	48	Arcenicismus	—	—	—	—
17	Pertussis	28	23	—	1	49	Plumbismus	3	2	—	—
18	Diphtheria. Croup **)	2,672	3,021	125	108	50	Mercurialisimus	11	9	2	—
20	Erysipelas	290	273	20	14	51	Narcotismus ¹⁾	21	3	—	—
21	Pyæmia. Septicæmia	186	139	84	68		» Morphinismus	19	2	—	—
22	Sepsis puerperalis	—	103	—	41		» Cocainismus	4	—	—	—
23	Ulcus molle	461	129	—	—		» Nicotinismus	1	1	—	—
24	Gonorrhœa ¹⁾	1,369	1,026	—	—	52	Alcoholismus ¹⁾	1,206	84	46	2
	» Urethritis gonorrhœica acuta	1,031	299	—	—		» Dipsomania	90	5	1	—
	» » » chronica	155	288	—	—		» Delirium tremens	426	9	5	—
	» » » Cystitis	37	8	—	—		» Epilepsia potatorum	58	4	1	—
	» » » Epididymitis	338	—	—	—		» Neuritis alcoholica	74	10	—	—
	» » » Prostatitis	144	—	—	—		» Hæmorrhagia cerebri	12	—	3	—
	» » » Strictura urethre gonorrhœica	84	—	—	—		» Cor adiposum. Arteriosclerosis	87	3	8	—
	» » » Kolpitis, Vulvitis, Bartholin.	—	235	—	—		» Gastritis	114	13	—	—
	» » » Endomet., Salping., Peritonit.	—	481	—	—		» Cirrhosis hepatis	60	5	12	2
	» » » Conjunctivitis gonorrhœica	34	72	—	—		» Nephritis	91	2	4	—
	» » » Lymphadenitis	56	14	—	—	VII. Sinnessjukdomar.					
	» » » Rheumatismus	70	24	—	—	54—57	Insania simplex	436	437	1	5
25	Meningitis cerebrospinalis epidem.	6	5	5	3	58	Dementia paralytica	28	5	3	1
26	Tetanus	23	6	15	5	59	Insania epileptica	11	5	—	—
28	Pustula maligna	11	5	—	1	60	Idiotia	20	15	—	—
							Imbecillitas	2	2	—	—

¹⁾ Samtliga fall.

Tab. N:r 22 A. (Forts.) Å lasarett, sjukstugor och epidemisjukhus †) *intagna sjukdomsfall* äfvensom *döda* ††) år 1907.

*)	Sjukdom.	Intagna		Döda		*)	Sjukdom.	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.
VIII. Nervsystemets sjukdomar.											
62, 63, 66 }	Hæmorrhagia cerebri et meningum, Hemiplegia ¹⁾	295	262	61	58						
64	Encephalitis. Abscessus cerebri	36	16	25	7						
65	Meningitis cerebri	58	43	41	29						
67	Paralysis glosso-labio-laryngea	1	8	1	1						
68	Myelitis et meningitis spinalis	51	42	13	4						
69	Tabes dorsalis	63	17	—	—						
70	Sclerosis disseminata	17	11	—	—						
71	Polyomyelitis anterior acuta	120	96	8	7						
72	Atrophia muscularis progressiva	22	7	3	—						
	Syringomyelia	7	3	—	—						
	Paralysis agitans	16	9	—	—						
74	Neuritis. Polyneuritis ¹⁾	87	65	1	—						
75	Neuralgia trigemini	48	47	—	—						
	ischidica	504	218	—	—						
76	Paralysis facialis	28	25	—	—						
	radialis	18	6	—	—						
78	Mogigraphia	—	—	—	—						
79	Epilepsia	93	68	2	3						
80	Eclampsia	2	40	1	10						
	Hyperemesis gravidarum	—	29	—	1						
82	Chorea	49	140	1	1						
84	Hysteria	61	578	—	—						
86	Neurasthenia	615	1,066	—	—						
	Neurosis traumatica	30	9	—	—						
88	Diabetes mellitus	152	77	28	9						
	insipidus	9	2	2	1						
87	Morbus Basedowi	14	99	—	6						
	Myxoedema	4	14	—	—						
	Acromegalia	3	3	—	—						
IX. Ögonsjukdomar.											
97	Conjunctivitis catarrhalis	76	80	—	—						
	phlyctænuosa	131	182	—	—						
	trachomatosa	32	44	—	—						
98	Keratitis	213	213	—	—						
99	Ulcus corneæ serpens	257	105	—	—						
104	Episcleritis. Scleritis	9	24	—	—						
105	Iritis. Cyclitis	151	102	—	—						
106	Ophthalmia sympathica	10	5	—	—						
108	Chorioiditis	22	15	—	—						
109	Glaucoma	60	51	—	—						
110	Cataracta	206	233	—	—						
113	Retinitis pigmentosa	2	3	—	—						
114	Amotio retinæ	18	12	—	—						
120	Panophthalmitis	56	25	—	—						
123	Strabismus	33	28	—	—						
X. Öronsjukdomar.											
138	Otitis media ²⁾	713	556	19	8						
	cum osteitide processus mastoidei	365	279	17	4						
XI. Cirkulationsorganens sjukdomar.											
143	Pericarditis. Endocarditis. Myocarditis	309	207	53	36						
144	Cor adiposum ¹⁾	92	78	12	9						
145	Vitium organicum cordis	773	957	125	135						
146	Affectiones cordis nervosæ	17	17	—	1						
147											
148	Endarteritis. Arteriosclerosis ¹⁾	539	246	82	32						
149	Aneurysma. Aortitis	45	15	11	4						
150	Varix	900	596	2	1						
152	Thrombosis. Embolia	140	318	11	16						
XII. Andningsorganens sjukdomar.											
156	Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	191	155	2	2						
157	Laryngo-tracheitis	72	65	—	—						
158	Oedema laryngis. Oedema glottidis	7	4	1	1						
159	Pleuritis. Empyema	1,147	651	27	24						
160	Pneumothorax	14	15	3	3						
161	Bronchitis acuta	468	316	8	6						
162	chronica	435	311	5	4						
164	Hyperæmia et oedema pulmonum	26	9	8	—						
166	Pneumonia acuta	1,045	445	204	102						
	Bronchopneumonia	325	255	57	49						
168	Gangrena pulmonum	44	19	21	7						
	Abscessus pulmonum	11	3	3	—						
169	Emphysema pulmonum	279	128	3	1						
170	Asthma	54	34	—	—						
XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar.											
	Angina tonsillaris	574	700	—	—						
	Hypertrophia tons. Veget. aden.	209	199	—	—						
174	Gastritis acuta	161	154	—	—						
	chronica ¹⁾	468	559	—	1						
177	Ulcus ventriculi vel duodeni	425	1,060	35	39						
	Neuroses ventriculi	181	292	—	—						
178	Dilatatio ventriculi	66	71	—	1						
180	Enteritis et Colitis acuta	197	168	7	5						
179	chronica	96	154	5	5						
181	Typhlitis, peri- et paratyphlitis	2,345	2,137	107	67						
	Neuroses intestinales. Obstipatio	142	136	—	—						
182	Ileus. Volvulus. Invaginatio	225	115	75	38						
183	Hernia non incarcerata	2,279	638	2	1						
184	incarcerata	347	390	37	56						
185	Fistula intestin. Anus præternat.	34	34	2	3						
	Periproctitis et Fistula ani	300	90	—	—						
186	Prolapsus ani vel recti	45	40	—	—						
188	Helminthiasis	102	122	—	—						
189	Peritonitis	391	359	99	85						
192	Icterus catarrhalis	91	73	—	—						
193	Cholelithiasis	146	504	9	20						
194	Hepatitis, Abscessus hepatis	22	16	4	4						
195	Cirrhosis hepatis ¹⁾	62	19	18	8						
196	Hæmorrhagia pancreatis	2	1	2	—						
197	Pancreatitis	4	6	2	4						
XIV. Urinorganens och manliga könsorganens sjukdomar.											
199	Nephritis acuta	295	299	18	10						
	chronica ¹⁾	785	581	125	85						
	Pyelitis. Pyelonephrit. Pyonephros	115	185	56	11						
	Hydronephrosis	3	10	—	—						
	Abscessus para- et perinephriticus	9	13	—	—						
201	Lithiasis renalis	114	83	5	2						
202	Ren mobilis	4	109	—	1						
203	Cystitis ²⁾ acuta	180	344	1	—						
	chronica	346	189	8	—						
204	Lithiasis vesicalis	57	11	7	—						
205	Neuroses vesicæ urinariæ	26	29	—	—						

1) På alkoholism eller syfilis beroende fall upptagas ej här. — 2) Samtliga fall. — 3) På dröppel beroende fall upptagas ej här.

Tab. N:r 22 A. (Forts.) Å lasarett, sjukstugor och epidemisjukhus †) *intagna sjukdomsfall äfvensom döda ††) år 1907.*

1	2	3		4		5		6		1	2	3		4		5		6	
		Intagna		Döda		Intagna		Döda				Intagna		Döda					
*)	Sjukdom.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	*)	Sjukdom.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
		207	Hypertrophia prostatae	894	—	16	—							246	Anchylosis	39	20	—	—
211	Retentio urinæ	920	19	5	—					247	Pseudarthrosis	9	3	—	—				
212	Fistula urinaria	18	3	—	—					248	Corpus mobile in articulo	52	8	—	—				
217	Hydro-, Hæmato-, Pyocèle	463	—	—	—					249	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	747	430	10	3				
	Morbus Addisonii	3	1	—	1					250	Necrosis	111	41	—	—				
XV. Kvinnliga könsorganens sjukdomar.										XVII. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväfen.									
222	Metritis. Endometritis	—	1,419	—	2					252	Erythema multiforme et nodosum	30	126	—	—				
223	Flexio et versio uteri	—	60	—	—					253	Urticaria	14	15	—	—				
	Prolapsus uteri et vaginæ	—	280	—	1					254	Herpes zoster	36	47	—	—				
226)	Parametritis, Pelveoperitonitis	—	355	—	6					255	Psoriasis	121	77	—	—				
227)		—		—		—	—					257	Eczema	810	761	—	—		
	Salpingitis, Oophoritis	—	355	—	1					259	Acne. Acne rosacea	29	11	—	—				
229)	Abortus. Hæmorrhag. post-abortum	—	710	—	1					260	Sycosis	58	2	—	—				
230)		—		—		—	—					264	Favus	8	15	—	—		
231	Hæmorrhagia post partum	—	87	—	1					265	Trichophytia. Herpes tonsurans	12	8	—	—				
232	Mola hydatidosa	—	17	—	—					266	Scabies	387	136	—	—				
233	Graviditas extraterina	—	109	—	7						Lichen ruber	1	3	—	—				
238	Hæmatocele retro-uterina	—	18	—	—						Pemphigus	4	10	1	3				
234	Placenta prævia	—	43	—	1					268	Phlegmone. Abscessus	1,772	1,030	5	4				
235	Ruptura uteri	—	5	—	—					269	Furunculus	130	50	—	—				
236	Fistula urogenitalis	—	14	—	—					270	Carbunculus	199	73	1	1				
237	» rectovaginalis	—	7	—	—					271	Ulcus	557	545	—	—				
	Pelvis justo minor	—	37	—	—					272	Gangrena	99	50	6	7				
	Retentio placente	—	39	—	—					XVIII. Svalster.									
	Ruptura perinei completa	—	32	—	—					274	Adenoma	15	93	—	—				
	Mastitis	1	202	—	—					275	Angioma	39	77	—	—				
XVI. Rörelseorganens och ben-systemets sjukdomar.										276	Cancer ¹⁾	1,306	1,433	292	223				
239	Myitis acuta	307	144	—	—					» linguæ	19	15	1	—					
	» chronica	312	256	—	—					» ventriculi	619	294	183	80					
240	Tendovaginitis	203	172	1	1					» recti	118	71	22	11					
241	Bursitis. Hygroma	294	242	—	—					» genitalium virilium	56	—	13	—					
242	Scoliosis. Kyphosis	29	29	—	—					» » feminarum	—	333	—	45					
	Genu valgum	9	6	—	—					» mamme	4	371	—	18					
	Pes varus vel varo-equinus	24	10	—	—					278	Kystoma ovarii	—	376	—	7				
	» planus	28	24	—	—					283	Lymphoma	51	77	—	—				
243	Synovitis. Arthrosis	391	212	1	1					284	Myoma uteri	—	423	—	6				
244	Rheumatismus articularis acutus	892	673	—	—					289	Sarcoma	201	188	20	22				
	» chron.	386	460	—	—					290	Struma	33	193	1	2				
245	Arthritis deformans	72	87	—	—					292	Tumor cerebri	67	54	28	21				
										» abdominis	26	68	7	5					

Anm. Om en patient varit intagen för flera sjukdomar, upptages han i denna tabell för hvar och en af dessa.

Ingen upptages såsom död mer än på ett ställe.

En person, som intagits flera gånger för samma sjukdom, upptages i denna tabell endast en gång, försåvidt det ej kan anses, att personen för hvarje gång ånyo ådragit sig sjukdomen.

†) I denna tabell ingå de i Tab. N:r 15, 16, 19, 20 upptagna sjukvårdsinrättningarna med undantag af följande: Upptagningsanstalterna för sinnessjuka i Stockholm, Nyköping, Falkenberg och Göteborg samt vid hospitalen; barnbördsafdelningarna vid sjukhusen i Uppsala, Lund och Malmö. Tuberkulosafdelningarna vid St Görans, Sabbatsberg och Akad. sjukhuset i Uppsala ingå i denna tabell.

††) Skador och akuta förgifningar upptagas i Tab. N:r 25 A.

*) Siffrorna hänvisa till sjukdomsnomenklaturen enl. Med.-styr:s cirk. d. 23 dec. 1891.

***) Antalet å epidemisjukhusen intagna fall af morbilli, scarlatina, febris typhoides, diphtheria, se textafdelningen.

Tab. N:r 22 B. (Forts.) Å enskilda sjukhus och barnsjukhus †) *intagna sjukdomsfall äfvensom döda ††) år 1907.*

*)	Sjukdom.	Intagna.		Döda.		*)	Sjukdom.	Intagna.		Döda.	
		m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.
161	Pneumothorax	1	1	—	—	229	Abortus. Hæmorrhag. post abortum	—	31	—	—
162	Bronchitis acuta	66	59	1	—	230	Hæmorrhagia post partum	—	1	—	—
	» chronica	18	20	—	—	231	Mola hydatidosa	—	1	—	—
166	Pneumonia acuta	98	47	9	5	232	Graviditas extrauterina	—	17	—	—
	Bronchopneumonia	16	18	5	3	233	Hæmatocele retro-uterina	—	1	—	—
168	Gangræna pulmonum	4	—	2	—	234	Placenta prævia	—	2	—	—
	Abscessus pulmonis	—	1	—	—	235	Ruptura uteri	—	1	—	—
169	Emphysema pulmonum	4	—	1	—		Pelvis justo minor	—	1	—	—
170	Asthma	5	—	—	—		Ruptura perinei completa	—	4	—	—
							Mastitis	—	6	—	—
	XIII. Matsmältningsorganens sjukdomar.						XVI. Rörelseorganens och ben-systemets sjukdomar.				
174	Angina tonsillaris	20	21	—	—	239	Myitis acuta	15	3	—	—
	Hypertrophia tons. Veget. aden.	23	15	—	—		» chronica	7	1	—	—
177	Gastritis acuta	10	8	—	—	240	Tendovaginitis	2	2	—	—
	» chronica *)	12	12	—	—	241	Bursitis. Hygroma	7	5	—	—
178	Ulcus ventriculi vel duodeni	16	43	1	2	242	Scoliosis. Kyphosis	3	1	—	—
180	Neuroses ventriculi	3	1	—	—		» Genu valgum	1	—	—	—
179	Dilatatio ventriculi	1	—	—	—	243	Pes varus vel varo-equinus	—	2	—	—
181	Enteritis et Colitis acuta	23	23	1	1		» planus	1	1	—	—
	» » chronica	43	25	2	—	244	Synovitis. Arthritoidis	16	8	—	—
182	Typhlitis, peri- et paratyphlitis	90	162	9	3	245	Rheumatismus articularis acutus	30	34	—	—
183	Neuroses intestinales. Obstipatio	2	1	—	—		» » chronicus	7	10	—	—
184	Ileus. Volvulus. Invaginatio	6	4	2	2	247	Arthritis deformans	—	1	—	—
185	Hernia non incarcerata	44	31	—	—	248	Anchylolysis	4	4	—	—
	» incarcerata	5	8	—	3	249	Corpus mobile in articulo	3	—	—	—
186	Fistula intestin. Anus præternat	—	4	—	—	250	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	11	16	—	—
188	Periproctitis et Fistula ani	20	14	—	—		XVII. Hudsjukdomar och sjukdomar i bindväfven.				
182	Prolapsus ani vel recti	8	5	—	—	252	Erythema multiforme et nodosum	4	8	—	—
182	Helminthiasis	18	18	—	—	253	Urticaria	2	—	—	—
193	Peritonitis	18	32	7	9	254	Herpes zoster	—	5	—	—
194	Icterus catarrhalis	5	2	—	—	255	Psoriasis	3	2	—	—
195	Cholelithiasis	9	22	2	1	257	Eczema	79	108	—	1
197	Cirrhosis hepatis	3	3	—	—	259	Aene. Aene rosacea	—	3	—	—
						266	Scabies	1	4	—	—
	XIV. Urinorganens och manliga könsorganens sjukdomar.						Pemphigus	—	1	—	—
199	Nephritis acuta	19	21	1	2	268	Phlegmone. Abscessus	42	31	1	—
	» chronica *)	15	30	3	3	269	Furunculus	9	13	—	—
	Pyelitis. Pyelonephritis. Pyonephros	7	11	1	—	270	Carbunculus	3	2	—	—
	Abscessus para- et perinephriticus	1	—	—	—	271	Ulcus	13	15	—	—
201	Lithiasis renalis	12	9	—	—	272	Gangræna	2	1	—	—
203	Cystitis *) acuta	3	12	—	—		XVIII. Svalster.				
	» chronica	4	12	1	—	274	Adenoma	4	8	—	—
204	Lithiasis vesicalis	12	4	1	—	275	Angioma	3	—	—	—
205	Neuroses vesicæ urinarie	1	7	—	—	276	Cancer *)	31	111	5	13
207	Hypertrophia prostatae	6	—	1	—		» linguae	3	1	—	—
211	Retentio urine	4	—	—	—		» ventriculi	10	17	2	3
212	Fistula urinaria	1	2	—	—		» recti	4	2	—	—
217	Hydro-, Hæmato-, Pyocèle	18	—	—	—		» genitalium virilium	1	—	—	—
	» » Morbus Addisonii	—	1	—	1		» » feminarum	—	40	—	5
							» mammæ	—	33	—	1
	XV. Kvinnliga könsorganens sjukdomar.					278	Kystoma ovarii	—	63	—	—
222	Metritis. Endometritis	—	201	—	—	283	Lymphoma	14	9	—	—
223	Flexio et versio uteri	—	6	—	—	284	Myoma uteri	—	112	—	1
	Prolapsus uteri et vaginae	—	31	—	—	289	Sarcoma	11	15	1	1
226	Parametritis, Pelveoperitonitis	—	40	—	—	290	Struma	1	4	—	—
227	Salpingitis. Oophoritis	—	15	—	—	292	Tumor cerebri	1	1	1	1
							» abdominis	1	4	1	—

Anm. Om en patient varit intagen för flera sjukdomar, upptages han i denna tabell för hvar och en af dessa sjukdomar.

Ingen upptages såsom död mer än på ett ställe.

En person, som intagits flera gånger för samma sjukdom, upptages i denna tabell endast en gång, för såvitt det ej kan anses, att personen för hvarje gång ånyo ådragit sig sjukdomen.

†) I denna tabell ingå följande sjukvårdsinrättningar: Diakonissanstaltens sjukhus, Sofahemmet, Motala verkstads sjukhus, Dr Carlsons, Dr Neumans, Dr Strandmans, Dr Lindqvist och Mannheimers privatkliniker, Emma Mathiesens sjukhem, Nydqvist o. Holms sjukstuga, Ammebergs sjukstuga, Hejlskjöldska sjukhuset i Arboga, Domnarfvets sjukhus, Ljusne sjukstuga, Kiruna sjukstuga Kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn, Barnsjukhuset Samariten, barnsjukhusen i Hålsingborg, Malmö och Göteborg, samt Kronbergs barnsjukhus i Gäfle. — ††) Skador och akuta förgiftningar upptagas ej här.

*) Siffrorna hänvisa till sjukdomsomenklaturen enl. K. Med.-styrs cirk. d. 28 dec. 1891.

Tab. N:r 22 C. Å sjukhus, vid försörjningsinrättningar samt vårdanstalter för obotligt sjuka †)
intagna sjukdomsfall äfvensom döda år 1907.

1	2	3		4		5	6	1	2	3		4		5	6
		Intagna.		Döda.						Intagna.		Döda.			
*)	Sjukdom.	m.	kv.	m.	kv.			*)	Sjukdom.	m.	kv.	m.	kv.		
I. Ålderdomssjukdomar.															
1	Marasmus senilis	142	286	48	109										
2	Gangræna senilis	9	7	1	10										
II. Akuta infektionssjukdomar.															
16	Influenza epidemica	26	28	1	1										
20	Erysipelas	14	14	1	2										
III. Kroniska infektionssjukdomar.															
32	Tuberculosis ¹⁾	562	284	205	110										
	> pulmonum	509	261	195	106										
	> cerebri et meningum	8	3	5	2										
	> ossium et articulationum	9	10	1	2										
	> cutis. Lupus vulgaris	5	2	1	—										
	> glandularum lymph.	3	1	—	—										
	> apparatus urogenitalis	6	—	1	—										
	> laryngis	15	5	—	—										
	> peritonei	3	—	—	—										
	> intestinorum	4	1	—	—										
	> miliaris acuta, universalis	2	1	2	—										
33	Syphilis acquisita ¹⁾	18	12	1	—										
	Syphilis cerebri vel med. spin.	16	7	1	—										
IV. Kroniska förgiftningssjukdomar.															
52	Alcoholismus ¹⁾	360	40	5	1										
	Dipsomania	4	—	—	—										
	Delirium tremens	53	5	—	—										
	Epilepsia potatorum	18	1	—	—										
	Nearitis alcoholica	21	3	—	—										
	Hæmorrhagia cerebri	6	1	1	—										
	Cor adiposum. Arteriosclerosis	3	—	4	—										
	Gastritis	19	1	2	—										
	Cirrhosis hepatis	3	1	—	1										
	Nephritis	1	—	—	—										
V. Sinnessjukdomar.															
54—57	Insania simplex	168	189	2	4										
58	Dementia paralytica	2	1	—	—										
59	Insania epileptica	8	5	—	—										
60	Idiotia	21	26	—	—										
VI. Nervsystemets sjukdomar.															
62, 63,	Hæmorrhagia cerebri et meningum. Hemi- plegia ²⁾	91	90	32	38										
64	Encephalitis. Abscessus cerebri	2	—	2	—										
68	Myelitis et meningitis spinalis	18	8	3	—										
69	Tabes dorsalis	18	3	3	5										
70	Sclerosis disseminata	7	2	2	1										
72	Atrophia muscularis progressiva	2	3	—	2										
	Syringomyelia	3	—	—	—										
74	Neuritis. Polyneuritis ²⁾	4	2	—	—										
79	Epilepsia	25	17	4	2										
82	Chorea	—	2	—	—										
84	Hysteria	1	26	—	—										
86	Neurasthenia	30	42	—	1										
88	Diabetes mellitus	5	9	—	3										
VII. Cirkulationsorganens sjukdomar.															
	143) Pericarditis. Endocarditis	8	10	2	7										
	144) Vitium organicum cordis	137	106	24	36										
	148) Endarteritis. Arteriosclerosis ²⁾	181	121	27	18										
VIII. Andningsorganens sjukdomar.															
	160) Pleuritis	18	7	—	3										
	162) Bronchitis chronica	215	125	25	20										
	166) Pneumonia acuta	50	9	20	8										
	Bronchopneumonia	15	16	9	10										
IX. Matsmältningsorganens sjukdomar.															
	177) Gastritis chronica ²⁾	40	26	—	1										
	178) Ulcus ventriculi vel duodeni	4	14	1	—										
	181) Enteritis et Colitis acuta	18	11	—	—										
	> > > chronica	18	17	2	2										
	193) Peritonitis	1	1	—	3										
X. Urinorganens och manliga könsorganens sjukdomar.															
	199) Nephritis chronica ²⁾	84	28	15	16										
	203) Cystitis chronica	25	28	4	3										
	207) Hypertrophia prostatae	14	—	1	—										
XI. Rörelseorganens och ben-systemets sjukdomar.															
	244) Rheumatismus articularis chron.	110	80	2	1										
	245) Arthritis deformans	8	46	—	3										
XII. Svulster.															
	276) Cancer ¹⁾	51	120	46	93										
	> linguae	1	1	1	—										
	> ventriculi	32	29	29	24										
	> recti	5	4	3	4										
	> genitalium virilium	2	—	—	—										
	> > > feminarum	—	39	—	27										
	> mammae	1	26	1	21										
	278) Kystoma ovarii	—	4	—	—										
	284) Myoma uteri	—	10	—	—										
	289) Sarcoma	8	1	4	2										
	292) Tumor cerebri	1	3	1	3										

Om en patient varit intagen för flera sjukdomar, upptages han i denna tabell för hvar och en af dessa sjukdomar. Ingen upptages såsom död i mera än en sjukdom.

En person, som intagits flera gånger för samma sjukdom, upptages ej i denna uppgift mer än en gång, för såvitt det ej kan anses, att personen för hvarje gång ånyo ådragit sig sjukdomen.

*) Siffrorna hänvisa till sjukdomsnomenklaturen enl. K. Med.-styrs cirk. d. 28 dec. 1891.

†) I denna tabell ingå följande sjukvårdsinrättningar: Försörjningsinrättningarna i Stockholm, Uppsala, Norrköping, Karlskrona, Malmö, Landskrona, Göteborg, Borås, Örebro, Västerås, Falun, Gäfve, Söderhamns och Sundsvalls, vidare de i Tab. N:r 21 upptagna sjukhemmen med undantag af Diakonissanstaltens och Östergötlands sjukhem, Uddevalla sjukhem och Adolf Grapes sjukhem i Gäfve.

Tab. Nr 24. Öfversikt öfver operationer, utförda å patienter intagna å civila sjukhus år 1907.¹⁾

Operation.	Lasarett.	Sjukstugor.	Enskilda sjukhus.	Operation.	Lasarett.	Sjukstugor.	Enskilda sjukhus.
I. Operationer å ben.				22. Operation för trombophlebitis			
1. Amputation:				23. Nervsöm	20	3	—
a) å öfverarm	19	2	2	23. Nervresektion	25	3	—
b) å underarm	36	5	1	24. Nervtjänning och neurolysis	28	—	—
c) å lår	160	8	3	24. Nervtransplantation	16	—	—
d) å underben	147	9	2	25. Operation för spina bifida	1	—	—
e) å hand, fot (fingrar och tår)	429	81	11	27. Trepanation	7	—	—
2. Resektion:				28. Andra operationer å kärl- och nervsystemet: Lumbalpunktion	24	2	1
a) å öfverkåk	30	1	1	29. IV. Plastiska operationer.	10	—	—
b) å underkåk	25	1	2	29. Å läppen:			
c) å refben	82	4	2	Harläppsoperation	80	3	3
d) å andra ben	89	7	2	Plastisk operation	6	1	—
3. Osteotomi och uppmjäsling af ben	513	49	35	30. Å gommen:			
4. Sequestrotomi	237	27	2	Uranoplastik	31	—	5
5. Osteoklas	18	—	2	Stafylorafi	17	—	—
6. Bensöm	130	4	4	31. Å näsan:			
7. Operation för pseudarthrosis	9	—	—	Parafininjektion	1	—	—
8. Trepanation	72	1	—	Plastisk operation	5	—	1
9. Andra operationer å ben:				32. Å andra delar af ansiktet	21	—	—
Reamputation	18	1	—	33. Å hals, bål och extremiteter:			
Utskrapning af ben	370	34	11	Operation för syndactylia	10	2	1
Osteoplastik	10	—	—	Lambåstransplantation	16	1	—
Bortmjäsling af exostos	24	2	—	Transplantation efter Thiersch	229	7	1
Operation för fractura complicata	61	10	—	Plastiska operationer, ej spec.	121	16	1
II. Operationer å ledgångar, senor och senskidor.				V. Exstirpation af lymfkörtlar och tumörer.			
10. Exartikulation:				34. Exstirpation af lymfkörtlar	1,514	131	129
a) i skulderled	5	—	1	35. Exstirpation af tumörer:			
b) i armbågsled	1	—	—	a) cancer	435	42	10
c) i handled	14	5	—	b) sarcoma	128	7	14
d) i höftled	16	1	—	c) cysta	236	43	9
e) i knäled	3	—	—	d) adenoma	56	2	7
f) i fotled och fot: Pirogoff's	11	1	—	e) angioma	130	7	—
Lisfranc's	3	1	—	f) lymphangioma	3	2	—
Chopart's	7	—	—	g) papilloma	42	4	—
ej spec.	8	2	—	h) fibroma	107	9	2
g) i mellanhands- och mellanfots- samt finger- och tåleder	426	109	14	i) lipoma	156	14	9
h) i andra leder	8	—	—	k) chondroma	11	—	—
11. Resektion eller artrektomi:				l) osteoma	7	—	—
a) i skulderled	20	1	1	m) andra svulster	74	1	8
b) i armbågsled	20	1	—	VI. Operationer å hufvud och hals.			
c) i handled	25	2	—	36. Amputation af tungan	9	—	2
d) i höftled	51	5	6	37. Tonsillotomi	245	15	1
e) i knäled	109	3	7	38. Operation för epulis	24	1	—
f) i fotled	45	1	1	39. » » ranula	6	—	1
g) i mellanhands- och mellanfots- samt finger- och tåleder	67	7	2	40. » » polypus nasi	51	3	—
h) i andra leder	2	—	1	41. » » nasopharyngealis	15	—	—
12. Artrotomi och ledpunktion	543	46	14	42. » » vegetations adenoides	289	11	26
13. Reposition af luxationer	229	27	23	44. Trakeotomi för difteri och croup	25	1	—
14. Sen- och muskelsöm	302	54	—	45. Trakeotomi för andra orsaker	37	—	1
15. Tenotomi och myotomi	37	1	1	46. Laryngofissur	4	—	—
16. Operation för klumpfot	134	2	12	Laryngosutur	9	—	—
17. Operation å senskidor	392	28	8	47. Exstirpation af larynx	1	—	—
18. Andra operationer å ledgångar, senor och senskidor:				48. Exstirpation, resektion, enukleation af struma	152	2	6
» Brisement forcé	21	4	2	49. Faryngotomi	1	—	1
Redressement	10	2	—	50. Oesophagotomi	3	—	—
Operation för crispatura tendinum	5	—	—	51. Oesophagotomi	1	—	—
» » hygroma vel bursitis	344	36	6	52. Operation för empyema sinus frontalis, sinus maxillaris	83	3	34
Artrorafi	4	3	—	» » angina Ludowici	20	4	1
Senplastik	45	1	2	» » fistula colli congenita	3	—	1
Jodoform-glycerin-injektioner	52	3	—	» » rhinitis hypertrophica	45	—	50
Utskrapning i olika leder	3	4	—	» » deformitas septi narium	17	—	9
III. Operation å kärl- och nervsystemet.				VII. Operationer å bröst och buk.			
19. Ligatur i kontinuiteten af arter	33	9	—	53. Amputation af bröstkörtel	337	14	29
20. Operation för aneurysma	2	—	—	54. Torakocentes	428	73	16
21. » » varices	904	34	23	55. Torakotomi med refbensresektion	305	36	21
				56. Torakoplastik	24	—	—
				57. Paracentesis abdominis	183	26	14
				58. Laparotomi	871	28	34
				59. Gastrotomi	2	—	—

Tab. N:r 24. (Forts.) Öfversikt öfver operationer, utförda å patienter intagna å civila sjukhus år 1907.

Operation.	Lasarett.	Sjukstugor.	Enskilda sjukhus.	Operation.	Lasarett.	Sjukstugor.	Enskilda sjukhus.
60. Gastrotomi	56	—	1	106. Abrasion af maligna svulster i uterus	87	—	9
61. Gastrektomi	26	—	2	107. Operation för polypus uteri	93	11	9
Pylorusresektion	48	—	3	108. Enukleation af uterusmyom genoum vagina	52	2	14
Gastroplastik	3	—	—	109. Myotomi medelst laparotomi	209	1	4
62. Gastroenterostomi	346	3	35	111. Operation för retroversio uteri	11	—	5
63. Kolecystotomi	5	—	—	112. Vaginal uterus-exstirpation	54	—	11
Kolecystotomi	72	—	3	113. Supracervikal uterus-exstirpation	161	—	66
64. Kolecystektomi	188	3	17	114. Total uterus-exstirpation medelst laparotomi	131	1	31
65. Kolecystoenterostomi	15	—	—	115. Salpingotomi, Salpingektomi, Salpingo-oophor-			
Hepatoxeri	2	—	—	ektomi	181	3	31
Splenekтоми	2	—	—	116. Ovariotomi	371	13	67
66. Nefrotomi	43	—	1	117. Kastration	3	—	1
Profinoision	7	—	1	118. Käjsarsnitt, vaginalt käjsarsnitt	21	—	3
67. Nefrektomi	92	1	17	119. Operation för graviditas extra uterina	71	2	4
68. Nefroxi	32	—	—	120. » pelveoperitonitis, parametritis	57	1	4
69. Tarmsöm	93	—	—	» hämatocele retrouterina	4	—	—
70. Tarmresektion	155	7	2	» bäckenabscess	9	—	3
71. Operation för perityphlitis vel appendicitis	3,225	104	231	Frankallande af abort	9	2	3
72. Operation för anläggande af tarmanastomos, och anus præternaturalis	323	1	13	Förlossningsoperationer:			
73. » » anus præternaturalis	19	1	2	Frankallande af för tidig börd	36	6	—
74. » » anus præternaturalis	19	1	2	Perforation af hufvud, styckning	9	—	—
75. Herniotomi	240	34	24	Vändning och extraktion	29	3	—
76. Radikaloperation för bräck	3,336	160	65	Tångförlossning	35	1	1
77. Operation för mastitis	115	18	4	Manuellt aflägsnande af placenta	21	2	—
Incision för abscesser i bukorganen	68	2	11				
VIII. Operationer å bäckenorganen och manliga genitalia.				X. Ögonoperationer.			
78. Operation för fistula ani, abscessus ad anum	285	21	18	121. Kantoplastik	15	—	—
79. » » hæmorrhoides	377	24	33	122. Operation för ectropium	16	3	—
80. Amputation, resektion, exstirpation af ändtarmen	68	1	5	123. » » entropium och trichiasis	35	—	—
81. Blåsttick	4	4	—	124. Blefaroplastik	9	—	—
82. Blåsnitt: a) Epicystotomi	128	5	11	125. Bowman's operation	412	68	2
Andra operationer å blåsan	5	—	1	Exstirpation af tårnsäcken	73	7	—
83. Stenkrossning	16	—	6	127. Operation för chalazion	18	2	1
84. Operation för blåsektopi	3	—	1	» » pterygium	6	4	—
85. » » hypo- och episjadi	5	—	—	129. » » symblepharon	12	—	—
86. Inre uretrotomi	15	2	1	130. » » ptosis	9	—	—
87. Yttre uretrotomi	24	—	2	131. Skrapning af hornhinnan	14	1	—
88. Uretrektomi	2	—	—	132. Galvanokautik	154	22	—
89. Dilatation af urinröret	23	—	—	133. Sæmisch's operation	34	2	—
Uretroplastik, Uretroxi	14	—	—	134. Paracentes af hornhinnan	23	8	6
90. Penisamputation	19	1	1	135. Tatnering af hornhinnan	4	—	—
91. Operation för phimosis	253	16	18	137. Operation för staphyloma	5	1	—
92. » » hydrocele testis vel funiculi spermatici	401	35	9	138. Sklerotomi	9	—	—
» » spermatocele	28	—	—	139. Iridektomi	146	4	6
93. » » varicocele	100	4	—	140. Iridotomi	7	—	—
94. Exstirpation af testis	208	12	9	141. Prolapsafklippning	29	—	1
Resektion af epididymis	34	—	2	142. Starrextraktion	354	15	13
95. Operation för fissura et contractura ani	256	18	16	Evakuation för cataracta	55	—	—
» » atresia ani	11	1	—	Capsulotomi för cataracta	8	—	—
» » prolapsus ani vel recti	26	1	1	143. Starrdiscision	178	—	4
Resektion af vas deferens	14	—	—	144. Enukleation af bulben	223	13	1
Prostatektomi	39	—	—	145. Exenteration af bulbea	42	1	—
Operation för ectopia testis	54	1	3	146. Exenteration af ögonhålan	8	—	—
» » abscessus periurethralis	11	1	—	147. Operation för strabismus	68	1	2
» » polypus recti	17	—	8	148. Expression för conjunctiviti trachomatosa	22	—	—
» » » urethræ	15	2	4	Magnetextraktion	57	—	—
IX. Gynekologiska operationer.				XI. Öronoperationer.			
96. Operation för hæmatokolpos, hæmatometra	6	3	2	150. Operation för polypus meatus auditorii	32	1	—
97. Operation för hæmatoma vulvæ et vaginæ	4	—	2	151. Paracentes af trumhinnan	52	6	10
98. Perineoxi	42	—	16	153. Öppnande af cellulæ mastoidæ med bi-operationer	678	23	134
99. Prolapsoperationer	197	6	24	XII. Operationer, som ej kunnat hänföras till ofvanstående hufvudafdelningar.			
100. Operation för fistula vesico-vaginalis	8	—	3	Operation för hudtuberkulos	41	3	—
101. » » recto-vaginalis	4	1	—	» » lupus vulgaris	14	—	—
102. Cervix-discision	26	9	8	» » tuberkulösa abscesser	272	24	5
103. Cervix-excision	35	—	5	» » actinomycosis	35	5	2
104. Emmets' operation för fissura oris uteri	15	—	2	» » carbunculus	126	23	1
105. Abrasion af uterus-slemhinnan, Abortoperation	1,606	179	217	Excision af satrax	7	—	—
				Extraktion af främmande kropp	153	12	—
				Operation för inväxt nagel	153	25	3

Å epidemisjukhusen hafva under året utförts följande operationer: Intubation 93 fall. Trakeotomi 114 fall. Trepanation af proc. mast. 8 fall.

Tab. N:r 25 A. Öfversikt öfver å lasarett och sjukstugor intagna fall af skador och förgifningar med hänsyn till skadans natur och påföljd år 1907.

Skadans natur.	Intagna		Skadans påföljd			Skadans natur.	Intagna		Skadans påföljd		
	m.	kv.	döden.	kvarstående men.	öfvergående.		m.	kv.	döden.	kvarstående men.	öfvergående.
Sår utan komplikationer (vulnus)	1,644	237	1	20	1,860	Öppnande af bukhålan (vulnus perforans)	12	4	4	1	11
Kontusion (contusio)	509	114	—	6	617	Skada å magsäck eller tarm (vulnus perforans, ruptura)	42	—	15	—	27
Inträngd främmande kropp	52	26	1	4	73	» å lever, mjälte, njure, urinblåsa	77	7	16	1	67
Varbildning i följd af inträngande kropp eller skada å huden eller subkut. bindväfven (sepsis)	580	158	25	77	636	» å lunga	2	—	1	—	1
Ledrickning (distorsio, luxatio)	459	131	3	60	527	Öppnande af lung- eller hjärtsäck (vulnus perforans)	20	2	4	1	17
Utgjutning i led (synovitis traumatica, hæmarthrosis)	175	27	—	12	190	Skada å struphufvudet eller luftstrupen	12	5	6	2	9
Öppnande af någon af de större lederna (vulnus perforans)	132	11	3	29	110	Hjärnskakaing (commotio cerebri)	138	32	6	7	157
Benbrott, enkelt (fractura simplex) ¹⁾	2,512	930	48	352	3,043	Brott å hjärnskålens botten (fractura basos cranii)	126	18	40	12	92
» , kompliceradt (fractura complicata) ¹⁾	493	59	16	145	391	Direkt skada å hjärna eller ryggmärg ²⁾	97	7	47	30	27
Afskärning af muskel, sena, nerv	303	40	—	82	261	Slag å ögat (contusio oculi)	118	14	—	69	63
Skada å större kärl	48	1	3	9	37	Skada å hornhinnan	180	23	—	116	87
Krossning, afbuggning, afslitning (amputatio traumatica, laceratio):						Vulnus perforans oculi	35	7	—	41	1
af 1—2 fingrar	445	39	1	401	82	Främmande kropp inträngd i ögat	212	14	—	200	27
af 3—5 fingrar, hand	247	9	—	233	23	Öfriga skador å ögat	51	3	—	45	9
af arm	49	3	1	46	5	Öfriga skador	97	16	5	12	96
af tår eller fot	89	4	1	59	33	Förgiftning med syror eller alkalier	27	16	7	3	33
af ben	40	4	7	28	9	» » metallsalter	1	4	2	1	2
andra kroppsdelar	28	5	1	4	28	» » sublimat	7	11	2	—	16
Förbränning (combustio):						» » arsenik	—	3	—	—	3
fingrar, hand	41	26	1	6	57	» » fosfor	—	3	3	—	—
ansikte	72	26	4	19	75	» » lysol, karbolsyra, kreolin	4	4	3	—	5
andra kroppsdelar	174	107	46	20	215	» » alkohol	7	3	—	—	10
Förfrysning (congelatio):						» » opium, morfin	3	1	—	—	4
fingrar	13	—	—	6	7	» » cocain	—	—	—	—	—
tår, fot	69	5	1	35	38	» » kloral, kloroform, eter	3	6	1	—	8
andra kroppsdelar	4	—	—	—	4	» » antipyrin, veronal, trional	—	—	—	—	—
						» » benzin, terpentin	3	—	—	—	3
						» » kolos, lysgas	13	4	3	—	15
						Öfriga förgifningar	3	6	—	—	9
						Åkslag	1	1	—	—	2
						Ormbett	16	23	—	—	44
						Summa summarum	9,485	2,204	328	2,194	9,166

Anm. Fall, i hvilka flera af de här anförda skadorna samtidigt förekomma, upptagas under den rubrik, som motsvarar den viktigaste eller svåraste skadan. Såväl olycksfall som skador genom annans vållande eller själfmordsförsök upptagas i denna tabell. Rubriceringen efter skadans påföljd eger rum vid utskrifningen. Summan intagna och summan utskrifna behöfva ej stämma med hvarandra. Från en del sjukhus hafva primäruppgifterna till Tab. N:r 25 A och Tab. N:r 25 B ej öfverensstämt med hvarandra.

¹⁾ Brott å hjärnskålens botten upptagas ej här.

Tab. N:r 25 B. Öfersikt öfver å lasarett och sjukstugor intagna fall af skador och förgifning, fördelade efter skadans tillkomstsätt år 1907.

Skadans tillkomstsätt.	Intagna		Skadans påföljd			Skadans tillkomstsätt.	Intagna		Skadans påföljd		
	m.	kv.	döden.	kvarstående men.	öfvergående.		m.	kv.	döden.	kvarstående men.	öfvergående.
A. Olycksfall i yrkesarbete.											
Vid handterandet af yxa	580	7	3	67	517	Vid sjöfarten	244	2	3	39	204
» » » lie	53	14	—	5	62	Öfriga	5	1	—	3	3
» » » andra verktyg	185	9	3	42	149	Summa	5,694	366	145	1,370	4,544
» ångmaskiner	22	2	1	5	18	B. Olycksfall utom yrkesarbete.					
» transmissioner	20	—	—	7	13	Vid hushållsgöromål	192	538	12	110	608
» elektriska motorer och ledningar	16	—	—	4	12	Under resa:					
» hissar och lyftkranar	40	—	2	10	28	på järnväg, spårvagn, automobil	43	9	4	12	36
» arbetsmaskiner inom jordbruket:						på fartyg	14	5	—	2	17
tröskverk	172	28	3	118	79	åkning	182	80	10	21	231
hackelsemaskin	92	11	1	60	42	Vid sport och gymnastik:					
andra maskiner	81	5	1	29	56	gymnastik	38	3	1	2	38
» arbetsmaskiner inom:						jakt { skottskada	146	—	6	51	89
grufindustrien	42	—	1	13	28	annan skada	9	—	—	5	4
stenindustrien	87	—	1	43	43	fiske	4	—	—	1	3
malmförädlingsindustrien	39	—	—	6	33	velocipedåkning	97	14	3	6	102
metallindustrien	138	2	2	58	80	ridning	34	1	1	1	33
varf och skeppsbyggeri	6	—	—	1	5	skridsko-, skidåkning o. d.	95	24	1	8	110
träindustrien { cirkelsåg	230	—	—	153	77	badning	3	—	—	1	2
andra maskiner	175	2	2	88	87	lek	855	210	19	157	889
textilindustrien	21	9	1	10	19	Vid slagsmål och öfverfall	305	36	7	35	299
närings- och nyttningsämnesindustrien	29	4	1	7	25	Under rusets inflytande	390	23	16	47	350
pappersindustrien	51	—	—	14	36	I följd af sjukdom (epilepsi, svimning m. m.)	42	40	5	13	64
kemisk-tekniska industrien	11	—	2	2	7	» » » intagen medicin	4	5	—	—	9
andra industrier	78	8	1	27	58	» » » öfverkörning	91	34	8	13	104
Genom fall från stege, afsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras:						» » » vådaskott	64	7	1	18	52
vid jordbruksarbete	414	71	16	37	433	Genom fall, halkning, nedstörtande föremål, ras	826	615	39	207	1,195
» byggnadsarbete	427	3	19	50	361	» inträngande föremål såsom spikar, glaskärfvor, o. d.	15	12	1	3	23
i grufvor	62	—	2	8	52	» beröring med hett vatten, ånga	14	9	3	2	18
inom träindustrien	288	1	6	32	251	» slag, stöt eller bett af djur	25	17	—	2	40
» andra industrier	418	20	7	48	382	Vid explosioner	5	—	—	2	3
Genom inträngande föremål, såsom träffisor, spikar, glaskärfvor	383	41	2	145	277	» eldsvåda	10	4	5	1	8
Vid körning	450	24	13	56	405	Öfriga	76	46	11	10	101
Genom slag, stöt eller bett af djur	337	71	17	41	350	Summa	3,579	1,732	153	730	4,428
» beröring med hett vatten, ånga	64	16	13	8	59	C. Självmordsförsök.					
» beröring med smält eller het metall, glas m. m.	39	3	3	10	29	Med skärande vapen	52	10	7	2	53
» beröring med syror eller alkalier	28	3	1	8	22	» trubbigt vapen	1	1	—	—	2
» förgiftning	12	3	2	—	13	» skjutvapen	32	2	10	5	19
» bränning i kolmila	6	—	2	2	2	» sprängskott	2	—	—	1	1
» sprängskott	68	—	1	35	32	» hängning	1	2	1	—	2
Vid handterandet af dynamit eller andra explosiva ämnen	89	4	4	41	48	» dränkning	1	2	1	—	2
» eldsvåda	2	—	—	—	2	» förgiftning	9	19	2	2	24
» exercis, militärtjänst	13	—	2	—	11	» krossning af järnvägståg	1	—	—	—	1
» järnvägstrafiken	177	2	7	38	134	» nedstörtande från höjd	1	3	—	1	3
						Summa	100	39	21	11	107
						Fosterfördrifningsförsök	—	4	3	1	—
						Summa summarum	9,373	2,141	322	2,112	9,079

Tab. N:r 26. Sammanställning af uppgifter angående antalet *kurgäster vid hälsobrunnar bad- och kallvattenkuranstalter* år 1907.

	Antal kurgäster,	däraf fri-patienter.		Antal kurgäster,	däraf fri-patienter.		Antal kurgäster,	däraf fri-patienter.
<i>Stockholms stad.</i>			<i>Gottlands län.</i>					
Sabbatsberg			Visby	?	?	Torhult	—	—
<i>Stockholms län.</i>			<i>Blekinge län.</i>					
Furusund	202	—	Ronneby	2,740	209	Ulricehamn	497	—
Rindöbaden	—	—	Tulseboda	476	33	<i>Skaraborgs län.</i>		
Saltsjöbaden	972	—	Vägga	122	—	Djursåtra	341	62
Södertälje	1,067	31	<i>Kristianstads län.</i>			Hjo	436	4
<i>Uppsala län.</i>			Båstad	1,887	26	Lunds brunn	989	35
Dannemora	65	—	Malen	572	38	Mösseberg	1,383	18
<i>Södermanlands län.</i>			Tyringe	484	1	<i>Värmlands län.</i>		
Bie	220	80	<i>Malmöhus län.</i>			Kalhyttan	122	3
<i>Östergötlands län.</i>			Ramlösa	949	162	Skagers brunn	496	9
Kneippbaden	850	15	Ystads saltsjöbad	30	—	<i>Örebro län.</i>		
Medevi	1,165	6	<i>Hallands län.</i>			Loka	626	56
Söderköping	1,554	248	Särö	992	—	Porla	920	40
<i>Jönköpings län.</i>			Varberg	2,228	70	<i>Västmanlands län.</i>		
Götarp	205	—	<i>Göteborgs och Bohus län.</i>			Johannisdal	241	18
Holsby	322	—	Fiskebäckskil	507	6	Sätra	856	40
Lannaskede	589	—	Grebbestad	—	—	<i>Kopparbergs län.</i>		
Tranås	1,087	24	Gustafsberg	230	—	Toftan	180	15
<i>Kronobergs län.</i>			Ljungskile	281	9	<i>Västernorrlands län.</i>		
Grennaforsa	249	3	Lyekorna	524	—	Sundsvall	—	—
Ryd	647	21	Lysekil	1,903	151	<i>Jämtlands län.</i>		
<i>Kalmar län.</i>			Marstrand	1,925	110	Fjällnäs	83	—
Borgholm	611	21	Stenungsön	329	40	Månsta	—	—
Källvik	372	17	Strömstad	671	99	Ragunda	138	—
Nybro	383	—	<i>Älfsborgs län.</i>			Storlien	177	—
Södra Vi	208	6	Helsjön	275	45	Ytterån	144	—
			Rostock	338	—			

Tab. Nr 27. Öfversikt öfver de till Medicinalstyrelsen från läkarna i riket inkomna ämbetsberättelser om medikolegala förrättningar år 1907.

1	2 3 4 5 6 7						8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22															23	24 25 26 27 28				29	30																
	Obduktioner å foster.						Andra obduktioner i rättsligt syfte.																Obduktioner utförda för likbarningsändamål.	Besiktning å levande personer för utronande af																				
	Väldsam död	Obestämbar dödsorsak.	Dödfödda.	Naturlig död.	Genom bristande värd.	Genom handverkan.	Väldsam död.																	Sinnestrafkaffet.	Utofred oknt.	Harfrändskap.			Annat förklände.	Andra rättsmedicinska undersökningar.	Af Medicinalstyrelsen utbeholda förskott.													
							Krosskada.	Stick- eller skärskada.	Skottskada.	Kväfning.					Förgiftning.	Förbränning.	Förfrysning.	Summa.	Däraf		Naturlig död.											Obestämbar dödsorsak.												
Hängning.	Strykning.	Drunkning.	Annan kväfning.	Förgiftning.	Förbränning.	Förfrysning.				Summa.	sannolika själfnord.	såsom följd af fosterförrifningsförsök.	m. kv.	kv.					m. kv.	kv.		m. kv.	kv.																					
Stockholms stad	3	3	2	3	4	15	7	2	—	—	1	1	—	—	—	3	—	1	—	7	4	—	—	19	7	6	4	—	31	19	1	23	14	—	121	—	9	1	1	2,565	—			
Stockholms län	3	2	—	1	2	8	1	—	1	2	—	1	—	—	—	7	—	2	—	3	1	—	—	17	2	4	2	—	12	7	2	1	2	—	—	—	—	—	—	2,481	01			
Uppsala d:o	1	—	—	1	—	2	—	—	1	—	—	1	1	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	3	3	1	2	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	385	20			
Södermanlands d:o	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	379	79			
Östergötlands d:o	1	—	1	—	—	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	1	—	—	5	1	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	372	60			
Jönköpings d:o	—	—	—	1	2	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	1	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	602	44			
Kronobergs d:o	1	2	—	—	1	4	2	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	5	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	364	92			
Kalmar d:o	3	1	—	—	1	5	—	—	1	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	760	07			
Gottlands d:o	1	—	—	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	78	50			
Blekinge d:o	—	1	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1	1	—	—	4	2	—	1	—	2	—	—	—	—	—	8	—	—	—	—	541	04			
Kristianstads d:o	1	—	—	—	2	3	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	3	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	595	06			
Malmöhus d:o	1	1	1	—	—	3	2	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	4	—	—	—	—	—	10	2	3	—	5	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	994	25			
Hallands d:o	1	—	—	—	—	1	1	—	2	1	2	—	3	1	—	4	3	2	—	1	2	—	—	17	7	7	3	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1,567	48			
Göteborgs och Bohus d:o	2	1	—	—	1	4	8	—	3	2	2	—	3	—	1	1	—	—	—	1	—	—	—	20	3	6	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1,801	65			
Älfsborgs d:o	—	—	—	1	—	1	3	—	—	—	2	—	—	—	—	2	1	1	—	1	—	—	—	6	4	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	780	10			
Skaraborgs d:o	—	1	—	—	1	2	3	—	1	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	7	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	866	07			
Värmlands d:o	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	290	12			
Örebro d:o	1	1	1	—	—	3	1	—	1	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	408	36			
Västmanlands d:o	—	—	—	—	3	3	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	265	20			
Kopparbergs d:o	2	1	—	2	—	5	2	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	1	—	3	—	—	—	9	—	2	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	783	36			
Gäflborgs d:o	—	—	—	1	1	2	1	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	550	32			
Västernorrlands d:o	1	2	—	1	—	4	2	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	4	—	1	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	648	13			
Jämtlands d:o	—	—	—	—	2	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	268	40			
Västerbottens d:o	2	1	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	367	09			
Norrbottnens d:o	—	—	—	1	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	384	04			
Summa	24	17	5	12	22	80	40	4	14	5	15	8	13	2	1	2	87	8	10	2	24	18	—	1	8	1	162	46	86	14	9	75	86	13	24	18	—	146	2	10	8	8	18,551	—

Tab. N:r 28. Veterinärernas antal och fördelning inom hvarje län vid slutet af år 1907.¹⁾

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län.	Vid regementen och kårer ansälda veterinärer.	Länsveterinärer.	Stads Veterinärer.	Stuteri Veterinärer.	Distriktsveterinärer.	Enskilda legitimerade veterinärer.	Privatveterinärer, ej legitimerade.	Summa.	Tillväxt eller minskning.	Län.	Vid regementen och kårer ansälda veterinärer.	Länsveterinärer.	Stads Veterinärer.	Stuteri Veterinärer.	Distriktsveterinärer.	Enskilda legitimerade veterinärer.	Privatveterinärer, ej legitimerade.	Summa.	Tillväxt eller minskning.
Stockholms stad	7	—	1	—	—	25	—	33	+ 1	Ålfsborgs län	—	1	—	—	2	4	8	15	+ 2
Stockholms län	—	1	—	—	10	3	1	15	+ 1	Skaraborgs d:o	²⁾ 3	1	—	—	—	9	9	22	+ 1
Uppsala d:o	³⁾ 2	—	—	—	5	1	—	9	+ 1	Värmlands d:o	—	1	—	—	⁸⁾ 6	2	4	15	+ 1
Södermanlands d:o	—	1	⁵⁾ 1	—	⁷⁾ 11	3	—	16	+ 2	Örebro d:o	—	1	—	—	10	5	1	18	+ 3
Östergötlands d:o	—	1	—	—	⁸⁾ 12	3	3	19	+ 1	Västmanlands d:o	—	1	—	—	6	6	—	15	+ 2
Jönköpings d:o	³⁾ 4	1	—	—	6	1	—	13	—	Kopparbergs d:o	—	—	—	—	10	2	16	+ 2	
Kronobergs d:o	—	1	—	—	1	—	1	3	— 3	Gäddleborgs d:o	—	—	—	—	6	1	10	+ 1	
Kalmar d:o	³⁾ 1	2	—	—	⁸⁾ 9	—	1	13	—	Västernorrlands d:o	³⁾ 1	—	—	—	⁸⁾ 5	—	10	+ 1	
Gottlands d:o	1	1	—	—	2	1	—	5	—	Jämtlands d:o	—	—	—	—	⁸⁾ 4	—	8	+ 2	
Blekinge d:o	—	1	—	—	4	1	—	6	— 1	Västerbottens d:o	—	—	—	—	3	—	6	+ 2	
Kristianstads d:o	2	1	—	—	⁸⁾ 10	6	2	21	—	Norrbottnens d:o	—	—	—	—	—	1	4	—	
Malmöhus d:o	7	1	⁴⁾ 2	1	16	19	—	46	+ 5	Summa	34	32	9	2	151	100	37	365	+ 10
Hallands d:o	—	1	—	—	5	2	—	8	—										
Göteborgs och Bohus län	2	1	⁸⁾ 3	—	⁸⁾ 7	4	2	19	— 1										

¹⁾ Jämte lärarna vid Veterinärinstitutet och föreståndaren för Veterinärinrättningen i Skara. — ²⁾ Tillika distriktsveterinär. — ³⁾ En tillika distriktsveterinär. — ⁴⁾ En icke praktiserande. — ⁵⁾ Slakthusdirektör. — ⁶⁾ En slakthusdirektör, en sanitetsveterinär. — ⁷⁾ Däraf två ej legitimerade. — ⁸⁾ Däraf en ej legitimerad. — ⁹⁾ En slakthusdirektör, en förste bitr. besiktningsveterinär.

Tab. N:r 29. Af veterinärer verkställda tjänsteresor för hämmande af sjukdomar bland husdjuren, år 1907.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11			
										Kronor.	öre.		
Län.	Tjänsteresor för									Summa resor.	Utbetalt under år 1907 för veterinärernas tjänsteresor och förrättningar.		
	Mjölbrand. ¹⁾	Frånbrand. ¹⁾	Svinpest och svinsjuka.	Rödsjuka hos svin.	Hönskolera.	Vårdning och nedslaktning af kor, som lida af jufertberuska.	Tuberkulosa.	Missänkta sjukdomsfall.	Kronor.		öre.		
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms län	23	4	10	1	—	3	—	5	46	1,351	14		
Uppsala d:o	4	—	—	—	—	1	—	—	5	707	05		
Södermanlands d:o	27	—	—	1	—	—	—	—	29	790	62		
Östergötlands d:o	60	12	11	—	—	8	—	1	92	1,349	58		
Jönköpings d:o	10	4	—	1	—	—	—	—	16	407	92		
Kronobergs d:o	4	14	5	1	—	—	—	2	26	510	80		
Kalmar d:o	24	16	7	—	1	—	—	3	51	892	11		
Gottlands d:o	6	—	—	—	—	—	—	—	6	90	04		
Blekinge d:o	8	17	2	1	—	—	—	4	32	298	21		
Kristianstads d:o	46	—	10	—	—	1	—	2	60	1,480	17		
Malmöhus d:o	70	2	21	3	—	55	—	3	152	3,749	54		
Hallands d:o	33	1	21	5	—	1	—	—	66	969	06		
Göteborgs och Bohus d:o	7	2	2	—	—	—	—	—	11	226	82		
Ålfsborgs d:o	33	6	—	—	—	2	—	6	52	2,741	99		
Skaraborgs d:o	13	1	19	3	—	3	—	3	43	720	55		
Värmlands d:o	13	—	—	—	—	—	—	—	16	443	72		
Örebro d:o	13	—	—	—	—	2	—	4	19	701	05		
Västmanlands d:o	2	2	4	2	—	3	—	1	14	487	52		
Kopparbergs d:o	5	—	—	—	—	1	—	2	8	152	22		
Gäddleborgs d:o	17	—	—	—	—	4	—	—	23	394	99		
Västernorrlands d:o	6	—	42	1	—	1	—	—	50	247	89		
Jämtlands d:o	7	—	—	—	—	—	—	—	7	1,726	50		
Västerbottens d:o	10	—	—	—	—	—	—	6	16	1,067	98		
Norrbottnens d:o	4	—	—	—	—	—	—	3	7	221	22		
Summa	445	81	154	19	1	85	2	48	847	21,068	69		

¹⁾ Till hvarje af sjukdom smittad gård har i allmänhet företagits minst tvänne resor, den senare för att konstatera, att sjukdomen upphört. — ²⁾ I denna summa äro äfven kostnaderna för desinfektionsmedel kr. 2,850: 52 (4,219: 79) inbegripna.

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Län.	Säljbara.	Personella. * = inlöst af amorterings- fond. ** = icke inlöst, men afgifts- pliktigt till äldre fonden.	Filialapotek och medikamentsförråd. † anvis. med.-förråd.	Summa.	Län.	Säljbara.	Personella. * = inlöst af amorterings- fond. ** = icke inlöst, men afgifts- pliktigt till äldre fonden.	Filialapotek och medikamentsförråd. † anvis. med.-förråd.	Summa.
Stockholms stad	—	Stockholm ¹⁾	22	22	—	Transport	7	—	19
Stockholms län	—	Södertälje* ²⁾ , Norrtälje* ³⁾	2	—	—	—	—	—	175
—	—	Sigtuna*	1	—	Göteb. o. Bohus	—	—	—	—
—	—	Vaxholm*	1	1	—	—	Oskarström	1	—
—	—	Drottningholm ⁴⁾	1	1	—	—	Göteborg ¹⁴⁾	12	1
—	—	Osthammar*	1	1	—	—	Strömstad*, Kungälf*	2	1
—	—	Sotholm	1	1	—	—	Uddevalla*	1	—
—	—	Hammarby, Sundbyberg	2	—	—	—	Marstrand*, Tjörn	2	—
—	—	Tumba, Djursholm	2	—	—	—	Mölnadal, Lysekil	2	—
—	—	Akersberg	1	—	—	—	Tanum, Orust	2	—
—	—	Liljeholmen	1	—	—	—	Häby, Jörlanda	2	—
Uppsala	—	Uppsala ⁵⁾	3	1	—	—	Fjällbacka	1	—
—	—	Tibble, Enköping*	2	—	—	—	Vänersborg*	1	—
—	—	Tierp, Leufsta	2	—	—	—	Borås*,**	2	1
—	—	Ålfkarleö	1	—	—	—	Alingsås*	1	1
Södermanlands	—	Nyköping ⁴⁾	2	1	—	—	Ulricehamn*, Ämål*	2	1
—	—	Strängnäs*	1	1	—	—	Lilla Edet*, Herrljunga	2	—
—	—	Trosa, Julita	2	—	—	—	Skene, Kinna	2	—
—	—	Mariefred*	1	—	—	—	Svenljunga	1	—
—	—	Eskilstuna*,**	2	—	—	—	Trollhättan	1	—
—	—	Malmköping*, Torshälla	2	—	—	—	Mellerud, Billingsfors	2	—
—	—	Gnesta, Katrineholm	2	—	—	—	1 Mariestad*	1	—
—	—	Vingåker	1	—	—	—	Skara*	1	—
Östergötlands	—	Linköping ⁶⁾	2	1	—	—	Lidköping*	1	—
—	—	Norrköping ⁹⁾	3	1	—	—	Falköping*	1	—
—	—	Söderköping*	1	1	—	—	Hjo*	1	—
—	—	Skeninge*	1	—	—	—	Karlsborg, Tidaholm	2	—
—	—	Vadstena*	1	—	—	—	Hofra, Grästorp	2	—
—	—	Kisa*, Valdemarsvik	2	—	—	—	Vara, Töreboda	2	—
—	—	Boxholm	1	—	—	—	Karlstad*	1	—
—	—	Odeshög	1	—	—	—	Kristinehamn*	1	—
—	—	Motala	1	—	—	—	Filipstad*, Arvika*	2	—
—	—	Tjällmo, Stegeborg	2	—	—	—	Näs, Uddeholm	2	—
—	—	Mjölby	1	—	—	—	Dalby, Sunne	2	—
Jönköpings	—	Jönköping ⁸⁾	2	1	—	—	Ärjeng, Kil	2	—
—	—	Eksjö*, Tranås	2	—	—	—	Öfre Fryksdalen	1	—
—	—	Gretna*, Hvetlanda*	2	—	—	—	Molkom	1	—
—	—	Värnamo*	1	—	—	—	Örebro*,**	2	—
—	—	Gislaved, S. Unaryd	2	—	—	—	Åskersund*, Lінде*	2	—
—	—	Vrigstad, Näsejö	2	—	—	—	Nora*, Hallsberg*	2	—
—	—	Huskvarna	1	—	—	—	Karlskoga, Edsberg	2	—
—	—	Värjö*,**	2	—	—	—	Fellingsbro	1	—
—	—	Eimhult	1	—	—	—	Hjortkvarn, Odens- backen	2	—
—	—	Ljunby*	1	—	—	—	Grythytte	1	—
—	—	Lenhofda	1	—	—	—	1 Västerås ¹⁵⁾	1	—
Kalmar	—	Tingsås, Alfvestad	2	—	—	—	Arboga*	2	—
—	—	Kalmar ⁹⁾	2	—	—	—	Sala*, Strömsholm	2	—
—	—	Västervik*	1	—	—	—	Heby, Västanfors	2	—
—	—	Vimmerby*	1	—	—	—	Norberg, Kungsör	2	—
—	—	Oskarshamn*	1	—	—	—	1 Falun*	1	—
—	—	Borgholm*	1	—	—	—	Hedemora*, Malung	2	—
—	—	Bengtorp*	1	—	—	—	Säter*, Orsa	2	—
—	—	Mönsterås*	1	—	—	—	Leksand, Älfdalen	2	—
—	—	Högsby*	1	—	—	—	Mora, Rättvik	2	—
—	—	Söderåkra, Mörtfors	2	—	—	—	Borlänge	1	—
—	—	Mällilla, Nybro	2	—	—	—	1 Gäfne ¹⁶⁾ , Gysinge, Ljusdal	5	—
—	—	Visby	1	—	—	—	Söderhamn*, Sandviken	2	—
—	—	Slite, Hemse	2	—	—	—	Alfta, Bergsjö, Loos	3	—
Blekinge	Karlskrona, Göta Lejon	Karlskrona, Tre kronor*	1	—	—	—	Storvik Ockelbo, Delsbo	3	—
—	—	1 Karlskrona*, Sölvesborg*	2	—	—	—	1 Hernösand*, Gudmundrå	2	—
—	—	Ronneby*	1	—	—	—	Sundsvall ¹⁷⁾ , Vifsta varf	3	—
—	—	Jämshög	1	—	—	—	Sollefteå*, Backe	2	—
Kristianstads	Ångelholm	1 Kristianstad ¹⁰⁾	2	—	—	—	Fränsta, Skog, Anundsjö	3	—
—	Simrishamn	1 Båstad*	1	—	—	—	Alvik	1	—
—	—	Broby	1	—	—	—	Östersund ¹⁸⁾	2	—
—	—	Brösarp	1	—	—	—	Sveg, Stugun	2	—
—	—	Klippan, Åhus	2	—	—	—	Undersåker, Hammerdal	2	—
—	—	Hessleholm, Tollarp	2	—	—	—	Ragunda	1	—
—	—	Tomelilla	1	—	—	—	1 Rätansbyn†	1	—
Malmöhus	Malmö, Lejonet	1 Malmö ¹¹⁾	4	—	—	—	Ström	1	—
—	Lund, Svanen	1 Lund, Hjorten	1	—	—	—	Berg, Hede	2	—
—	Ystad	1 Landskrona ¹²⁾	2	—	—	—	Umeå*, Byske	2	—
—	—	Helsingborg ¹³⁾	3	—	—	—	Skellefteå*	1	—
—	—	Trelleborg*	1	—	—	—	Lycksele, Åsele	2	—
—	—	Hörby, Bjuf	2	—	—	—	Nordmaling, Burträsk	2	—
—	—	Anderslöf, Åsum	2	—	—	—	Norsjö, Degerfors	2	—
—	—	Eselöf, Höganäs	2	—	—	—	Luleå*, Ålfsbyn	2	—
—	—	Limhamn, Hvällinge	2	—	—	—	Piteå*, Arvidsjaur	2	—
—	—	Kjäflinge	1	—	—	—	Haparanda*, Gellivare	2	—
—	—	Svedala**	1	—	—	—	Kiruna, Öfver-Luleå	2	—
Hallands	Laholm	1 Halmstad*, Falkenberg*	3	—	—	—	Råneå, Öfvertärneå	2	—
—	—	Varberg*	1	—	—	—	Neder Kalix, Jockmock	2	—
—	—	Kungsbacka*	1	—	—	—	Gellivare Malmberg	1	—
—	—	Transport	7	—	—	—	—	—	—
—	—	Summa	148	—	—	—	Summa	297	—
—	—	Summa	19	175	—	—	Summa	56	865

1) Lejonet*, Leoparden*, Ängeln*, Svanen*, Moränen*, Korpen*, Kronan*, Enhörningen*, Hvita Björnen*, Ugglan*, Hjorten*, Gripen*, Nordstjärnan*, Phoenix*, Vasen*, Elefant*, Bävern**, Örnen**, Renen**, Storken**, Algen**, St. Erik**. 2) Disponeras af Riksmarskalken. 3) Kronan**, Lejonet*, Hägern**. 4) Gripen*, Phoenix. 5) Vasen*, Kronan**. 6) Östgöta Lejon*, Kronan*, Svanen**. 7) Disponeras af Bruksägaren. 8) Lejonet*, Kronan**. 9) Lejonet*, Hjorten**. 10) Svanen*, Kronan**. 11) Fläckta örnen*, Gripen**, Kronan**, Storken**. 12) Lejonet*, Kronan**. 13) Kärnan*, Lejonet**, Björnen**. 14) Enhörningen*, Kronan*, Lejonet*, Hjorten, Svanen**, Vasen**, Korpen**, Hvalen**, Biet**, Ejdem**, Nordstjärnan, Delfinen**. 15) Hjorten*, Bävern*. 16) Lejonet*, Nordstjärnan, Kronan**. 17) Gripen*, Lejonet**. 18) Hjorten*, Örnen**.

* Å tabellen upptagas endast afsynade och godkända apotek.

